

הלכות
והערות

זהירות
בתולעים

ברכת
הנהנין

ועד פיקוח
הלכתי

ועד
העירובין

כשרות
הבית

מדריך הכשרות

בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
ועדה החוקרת

חלק ב'

הלכות והערות פיקוח הלכתי עירובין כשרות הבית

יצא לאור ע"י
ועד הכשרות
שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים
תשפ"ג ♦ גליון ע"ד

תמוז 20 ש"ח

0112300000496

The background of the page is a classic marbled paper pattern, featuring organic, swirling shapes in various shades of cream, beige, and light brown. The pattern is dense and covers the entire surface.

החברת טעונה גניזה

מבוא..... 3

הלכות והערות

35 סדרי ההשגחה בבתי המטבחים /אטליזים.....
 40 שאלות ותשובות משולחן ועד השחיטה.....
 41 מחלקת כשרות וטהרת הדגים.....
 42 ידיעות בענין דגים בהשגחת הבד"צ.....
 43 טבלת כשרות דגים טהורים המשוקים בא"י.....
 49 סדר ונוסח תרומות ומעשרות.....
 50 הערות בענייני תרומות ומעשרות.....
 52 מורכבתה של השגחה בעניני ערלה.....
 ידיעות נחוצות בכשרות פירות וירקות אחוזי ערלה/
 56 שטיפת פירות במים/מריחת דונג/למכינים בעצמם יין/מעשר שני.....
 57 סדרי ההשגחה במאפיות.....
 58 הערות בדיני הפרשת חלה.....

זהירות בתולעים

62 חובות הזהירות מתולעים וחרקים.....
 65 הוראות והדרכה מעשית בבדיקת פירות, ירקות, קמחים וקטניות מתולעים.....

ברכת הנהנין

76 כללים בברכות הנהנין.....
 80 טבלת הברכות למוצרים בהשגחת הבד"צ.....

ועד פיקוח הלכתי

פיקוח הלכתי, סתם/תשמישי קדושה/שעטנז/
 ד' מינים/מכשירי חש-מל/השקעות ופיננסים..... 93

ועד העירובין

123 הפיקוח על העירוב המהודר.....
 134 ידיעות נחוצות בגבולי העירוב ומפת העירוב.....

כשרות הבית

146 כשרות הבית לפסח. הוראות ותזכורת לערבי פסחים ולימות השנה.....

מתחילים אנו בדחילו ורחימו בכתיבת שורות אלו, נתעוררנו מדברי הכתוב המגלה לנו, כי סוגיית הכשרות וטהרת מזונם של ישראל, אינה אלא סוגיית הזהות והשייכות של ישראל לאבינו שבשמיים!

הדבר מתברר מפירושו של רש"י הקדוש עפ"י דברי חז"ל במכילתא פר' משפטים, על הפסוק "ואנשי קודש תהיון לי", כי הקב"ה אומר להם לישראל:

"אם אתם קדושים ופרושים משיקוצי נבלות וטרפות - הרי אתם שלי. אם לא - אינכם שלי" - - -

מדברים מבהילים אלה, אנו נמצאים למדים את ההגדרה המופלאה ביותר שקבעו חכמינו ז"ל אודות סוגיית הכשרות, בכך שהיא אינה עוסקת אך ורק בהלכות הזהירות במזון כשר כפי שאנו רגילים בו דבר יום ביומו, אלא שסוגייה זו היא סוגיית הזהות והשייכות של עם ישראל לאבינו שבשמיים: כי "אם אתם קדושים ופרושים... הרי אתם שלי"!

אם כן, כאשר אב מחנך את בניו לשמור בכל תוקף על כשרות המזון וכאשר האם מחנכת את בנותיה להקפיד על חותם הכשרות המהודר, או כאשר המשגיח נוסע לפקח על הייצור אי שם בארצות המזרח הרחוק, או כאשר רבני הבד"ץ מכריעים בכל עניין כשרותי שגרתי ב'ועד הכשרות' (או אפילו כאשר אנו עוסקים בכתיבת שורות אלו עצמן...), בין אם זה נוגע לענייני כשרות לפסח או להשגחה של שאר ימות השנה, בין אם הדבר נוגע לענייני החרקים במזון או בענייני שמיטה שעדיין מרחפים באוויר, הרי שיש כאן עסק ביסודות הזהות והשייכות של עם ישראל לבורא עולמים.

כי "אם אתם קדושים ופרושים... הרי אתם שלי"!

מקץ שבע שנים...

ואם הזכרנו באחרונה את סוגיית השמיטה, לאמיתו של דבר ראוי שנתחיל לעסוק בה ראשונה, אחרי שזכינו זה עתה לסיימה ככל משפטיה וחוקותיה בחסדי השי"ת, זאת בשעה שהיא עודה עתידה ללוותנו כל השנה הנוכחית ואף לאחר מכן, כדברי רש"י על הפסוק "מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה", כי זוהי השנה הראשונה שלאחר שמיטה, היינו, השנה השמינית. "ולמה קורא אותה שנת השמיטה? שעדיין שביעית נהוגת בה בקציר של שביעית היוצא למוצאי שביעית".

למעשה, בימינו, כאשר חלק גדול של כלל ישראל בארה"ק רגילים להתנהל בענייני שמיטה על פי נהלי והוראות הבד"ץ, הבית דין הגדול שבירושלים, הרי הכל כבר יודעים כי כמו העיסוק בשנת השמיטה מתחילה שנה ושנתיים קודם לכן, הרי שאף גם לאחריה שנה ושנתיים, עדיין נמצאות הן תחת נהלי השמיטה.

ואכן, גם כעת, חצי שנה אחרי שמיטה, עדיין רוב ככל התעשייה המקומית בארץ, עודה חיה ונושמת את נהלי השמיטה, איסוריה וחויביה עודם מהדהדים בענפי

מדריך
הכשרות

סי"ג העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
מירושלים

הפירות והשימורים (כגון זיתים או לפתנים מגידולי הארץ) ומשגיחי 'ועד השמיטה' מתרוצצים בשטחי הגידול ועודם פעילים במקדד, לילה ויום, במעקב דרוך אחרי התצרוכת החקלאית המגיעה במשורה ובמעקב צמוד.

שמיטה היסטורית

יחד עם זאת, כבר ניתן לסכם כעת כי שנת שמיטה זו של תשפ"ב, תיזכר בהיסטוריה לדורות כאחת השמיטות המבורכות ביותר בתולדות היישוב היהודי בארה"ק, הן בזכות הרמת קרן ההשגחה והיזוק הפיקוח והן בזכות היבול הרב והעשיר שהציף את השווקים בהשגחת הבד"ץ וכמעט שלא הורגש המחסור ברוב ככל ימות השנה בחסדי השי"ת.

הן אמנם, ענפים חקלאיים שלמים עזבו את הארץ, כמו רוב ככל הפירות היבשים והקטניות שבהשגחת הבד"ץ אשר כבר אינם כיום גידולי ארץ ישראל, אך בשווקים הפתוחים, בחנות סמוכה או בדוכן אקראי של ערבי בצד הכביש, תוכלו למצוא בשופי גידולי שביעית, אשר אם זה לא מספיק הם עלולים להיות אף נגועים בחרקים.

גידולי שביעית בפירות, בהם הולכים כידוע בתר חנטה, רק עתה מתחילים להגיע לשווקים.

ולא רק פירות נמצאים בחשש שביעית, אלא גם אגוזי פקאן, בוטנים, גרעיני אבטיח וגרעינים שחורים, חומוס ושקדים, חיטה תירס ותמרים. אלו האחרונים, התמרים אשר נמצאים בשווקים, קרוב ל-80% מהם הינם מתוצרת מקומית, היינו גידולי שביעית רח"ל, וחלקם משווקים אף לחו"ל בכמויות מסחריות ויש לפקוח עין בכל מגע עם תמרים גם בחו"ל.

מסיבה זו, ישנה חובה כפולה בימים אלה להקפיד על קיומה של תעודת כשרות מטעם הבד"ץ בכל חנות. אי אפשר לסמוך על אמירה בעלמא של המוכר על מקורות המוצרים, גם בגלל איסורי שביעית וגם בגלל תופעת הנגיעות של החרקים בתחום זה.

פעמים רבות אנו נתקלים בכאב רב במקרים מעין אלה, כאשר קונים תמימים רכשו מוצרים שונים וסמכו על דברי המוכרים, מבלי לבדוק מלכתחילה אם חותמת הבד"ץ מופיעה על האריזה או על החנות ולאחר מכן מגלים כי נכשלו במוצרים מפוקפקים.

רק תשומת הלב של הציבור הרחב, יכולה למנוע את המכשול ואת עגמת הלב המרובה בס"ד.

מי שטרה בערב שביעית...

כדי לקבל מושג כלשהו על גודל ההיערכות הנדרשת לקראת בואה של שנת השמיטה, והצריכה העצומה של ציבור המהדרין הבוחר בהשגחת הבד"ץ בלבד, נתבונן בפרויקט ההיערכות הגדולה בהסדרת כמויות ענק של תוצרת חקלאית מיבול שישי של תירס ותפוחי אדמה, הנדרשים עבור המפעלים המייצרים ציפס ושאר חטיפים מתפוא"א בהשגחת הבד"ץ.

ככל שננסה לשער את הכמויות העצומות הנדרשות לכך, נהיה עדיין רחוקים

מהמספרים האמיתיים של ציבור המהדרין, אשר אף המפעלים עצמם טועים בחישוביהם בכך מדי שמיטה. כיוון שכך, נקל לשער גודל ההכנה דרבה מטעם מפקחי הברד"ץ בהשגחה על שטחי גידול עצומים של תפוחי אדמה ותירס, לפי הכמויות הנדרשות למפעלים הללו, אשר נקצרים ומשונעים בשנה השישית לאיסומי ענק, וממנו הם צורכים למשך כל שנת השמיטה.

לקראת שמיטה זו, נדרשו המפקחים מטעם הברד"ץ להשקיע מאמצים כבירים במעקב ופיקוח על גידול זן מיוחד של תירס במשך השנה השישית, עבור צריכת ייצור חטיפים כמו ה'דוריטוס' וכדומה. מדובר בכמויות בלתי נתפסות של תירס, יכול שישית, שאוחסנו באיסומים בפיקוח הברד"ץ ועודם מספקים את המפעלים היצרנים עד עתה. בתחום תפוחי האדמה לשמיטה, עבור ייצור הצ'יפס, נעשתה הפעם הכנה דרבה טרם בוא השביעית, אשר כללה השנה נתונים מעודכנים ומעניינים במיוחד אודות אחוזי הצריכה של הציבור החרדי בשמיטה למהדרין, זאת בעקבות הטעות החמורה והיקרה שעשו המפעלים בשנת השמיטה העל"ט דשנת תשע"ה.

היה זה לפני כ-7 שנים, לקראת שמיטת תשע"ה, כאשר מפעלי ייצור צ'יפס בארץ, התכוננו ועשו אמדן של אחוזי הצריכה של הציבור החרדי בשנת השמיטה באמצעות חברות סטטיסטיקה מיוחדות, על מנת להתכונן ברכישת חוזים של גידולי תפוחי אדמה יבול חו"ל. חברות הסטטיסטיקה קבעו להן כי הצריכה של הציבור החרדי עומדת על כ-22% מצריכת השוק.

הנתון הזה, שהיה שגוי לחלוטין, גרם לאותן חברות לשלם מחיר יקר וכפול במיוחד על הטעות הלזו.

זה קרה מיד עם הגיע שנת השמיטה, כאשר החברות גילו מהר מאוד כי הצריכה גדולה בהרבה - אשר בסוף השמיטה היא התייצבה על הנתון המפתיע כי הציבור החרדי מונה 33% מהצריכה - מה שהכריח את המפעלים לרכוש חוזים חדשים ומיידים של גידולי תפוחי אדמה בחו"ל בסכומים יקרים בהרבה.

אם לא די בכך, שילמו החברות מחיר נוסף ויקר במיוחד, מאחר והפער הזה, של כ-11% שנחשב כצריכה כללית והתבסס על גידולי שביעית מתוצרת הארץ רח"ל, מצא את עצמו בעיצומה של שנת השמיטה הקודמת כשהוא עומד ללא ביקוש וללא דורשים. בסופו של דבר, נאלצו המפעלים הללו לממן משאיות מיוחדות שיובילו את תפוחי האדמה הללו להשמדה באמצעות זריקתם בים הפתוח...

בשמיטה זו, הם כבר למדו את הלקח והתכוננו מראש בכמויות עצומות ובלתי נתפסות, אשר בחסדי שמים סיפקו את הצריכה בהרחבה ובהרווחה יתירה ב"ה.

שקדים שגדלו באיסורי שביעית עם כובע 'בול נכרי'

ענף השקדים טרם עבר ברובו לייבוא חו"ל ומה שנמצא בשווקים הפתוחים ללא השגחתנו, עלולים להיות בחשש גידולי שביעית.

אמנם השקדים שבהשגחתנו, מיעוטם מיבול שישית ורובם ייבוא חו"ל מארץ ספרד, עליהם עמלו מפקחי הברד"ץ עוד בטרם בואה של שנת השמיטה ובמהלכה.

זה המקום לציין את המקרה שאירע בעיצומה של השמיטה, כאשר כמה מסוחר

השקדים פנו אלינו לבירור, בעקבות הצעה מעניינת שהגיעה לידיהם מטעם סוחר נכרי שהצהיר כי יש ביכולתו לספק כמויות מרשימות של שקדים, מאות טון מיבול נכרי. מאחר והיה יכול להיות כאן פתרון מתאים גם לצרכנו, יצאנו לברר את הפרטים ומהר מאד התרשמו המפקחים מטעמנו כי מדובר בסוחר נכרי מפוקפק, אשר כבר לפני עשרות שנים נכנס ל'רשימה השחורה' ב'בד"ץ בשל נסיון הונאה כלשהו. הדבר הדליק בקרבנו נורה אדומה.

תמיד בסוגיות אלו אין אנו סומכים על שמועות וסברות, אלא אנו רוצים תמיד לראות בעינינו 'אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות' ורק אחרי שרואים את השטח מתחיל בדיקה מקיפה באמת למי שייך ורק אחרי חקירה ובדיקה מקיפה נאשר קטיף בפיקוח צמוד, גם כאן ערך המפקח למחלקת הקטניות חקירה פרטית אחריו, והתחקה אודות אותו סוחר בקרב מגדלים נכרים אחרים, תוך שהוא מברר ושואל האם שמעו על קיומם של פרדסי שקדים המסתתרים בשטחי הרשות הפלסטינית ויכולים לספק יבול של מאות טון בשנה. הרי מאות טון של שקדים, אינם יכולים להתחבא הרחק מעין רואים, הם אמורים לתפוס שטח גידול נרחב ומגדלים אחרים אמורים לדעת על קיומם. באורח פלא, כל התשובות שהתקבלו היו שליליות, לאמר, לא ידוע על פרדסי שקדים בשטחי הרשות הפלסטינית, לא ידוע על יבול שקדים בשטחי הרשות הפלסטינית, מכל וכל. וכמובן שהסוחרים לא הצליחו להביא פרטים מדויקים שביקשנו,

בעקבות זאת הוחלט מטעם הבד"ץ להטיל 'אמברגו' על תוצרת השקדים המדוברים מיבול נכרי של אותו סוחר וסירבנו להתקדם עם ההצעה או לצרוך ממנו אף לא שקד אחד. אמנם היו כאלה שטענו כי הבד"ץ מחמיר שלא לצורך, אך לא השתכנעו, למרות שקיוונו כי כל חששותינו יתבדו.

והנה, חלפו חודשים ספורים במהלך השמיטה ואז הגיעה הידיעה המעציבה, כי כמה גופי כשרות שכן שמכו על אותו סוחר נכרי מפוקפק וצרכו את תוצרת השקדים שלו, נכשלו בגידולי שביעית לכל דבר. פשוט מאד, התברר כי אותו סוחר רכש את התוצרת מידי מגדלים יהודים שניסו להיפטר מהתוצרת שלהם, שנשארה ללא ביקוש ובאמצעות הכובע ה'נכרי' שעל ראשו, הוא שיווקם כיבול נכרי, בשעה שהיו אלו גידולי שביעית פשוטו כמשמעו.

שקדים כשר לפסח נוסח ספרד

ועוד בעניין השקדים, אשר התבססנו השנה על יבוא תוצרת ספרד, בעוד בשמיטות הקודמות התבססנו על תוצרת ארה"ב, זאת מכיוון שבתקופה זו שאנו נמצאים בה, תקופת הפוסט קורונה, כאשר שרשרת האספקה העולמית מתאוששות ממשבר האספקה הבינלאומי בימי הקורונה, נעלם מארצנו אחד ממקורות האספקה הישירים: ארה"ב.

אם עד לפרוץ מגיפת הקורונה, פעלה שרשרת האספקה העולמית בצורה מסודרת, שאיפשרה אספקה סדירה מארה"ב לארץ ישראל, בשינוע דרך הים. הרי שכעת, אחרי שבמשך שנתיים של השבתה לסירוגין של שרשרת האספקה העולמית בעקבות המגיפה, נפתחו שוב ערוצי האספקה העולמית בצורה סדירה בשינוע דרך הים, אלא שכעת, בעקבות העלייה בביקוש של השווקים האירופאיים לאספקה מארה"ב, כל האספקה מארה"ב לאיזור הים התיכון, מתבצע אך ורק בנמלי הפריקה הגדולים במדינת המגף בלבד, הלא היא איטליה. השינוע מאיטליה לארץ ישראל, דורש עלויות וימים

נוספים. ואם היינו רוצים להמתין לאספקת שקדים ממקור אמריקאי כמימים ימימה, היינו נאלצים להמתין חודשים ארוכים ולשאת עלויות נוספות, עד לשחרור המטען מאיטליה ושינועו ארצה דרך הים.

בספרד לעומת זאת, מצאנו מקור מקומי שהצליח לספק את צרכינו בשקדים מתוצרתו, תוך אספקה מהירה וללא עיכובים כלשהם. למפרע התברר כי השקדים תוצרת ספרד, התברכו בארומה טעימה יותר מארה"ב ושומרי השביעית זכו לצרוך אותם במחיר שווה לכל נפש.

כל תצרוכת השקדים לימי הפסח, כמו שקדים טחונים ומולבנים, הוכנו בהשגחה צמודה, חלקם עוד מיבולי השנה השישית וחלקם מתוצרת ספרד כאמור, מזה זמן רב, בגין יכולת ההשתמרות הטובה של השקדים לאורך זמן באחסנה ראויה, הנמצאת בפיקוח מלא מטעמנו מאז ועד ימים אלה, בהם הציבור יצרוך אותם, לקראת חג הפסח, ככל שיידרש.

תמרים ללא חשש

כדי לספק את דרישת הציבור לתמרים ללא חשש גידולי שביעית, נערכנו לקראת בוא השמיטה במשך כשנתיים ימים, באמצעות איתור מקומות גידול ללא חשש, מאיזור הערבה הדרומית, יהל ודרומה, וכן באיזור אילות ואילת, משם אנו צורכים את רוב התמרים שבהשגחתנו.

יצוין כי ישנו מיעוט מהתמרים שבהשגחתנו המגיע מאיזור פארן, אשר רבותינו הגאווה צ' בראשות מרן המנחת יצחק זצוק"ל הכריעו כי הוא חו"ל לכל דבר. אך הוספנו לציין על האריזות ממקור זה, כי הוא יכול פארן.

עיני העדה

הפיקוח על כשרות התמרים והשקדים הללו, הינם רק דוגמה קלה וללמד על הכלל יצאו ולתת לנו מושג מה, כיצד מפקחי המחלקות השונות בבד"ץ פועלים בצורה אחראית ונערכים מראש לקראת השמיטה בהיערכות קדחתנית ומקדימים להכין את התצרוכת הדרושה לציבור המהדרין הגדול, ממקורות ללא חשש, כדי שלא יסבול הציבור הגדול משום מחסור במהלך שנת השביעית.

למעשה, האחראיות היא חלק בלתי נפרד של כלל פעילות הכשרות מטעם הבד"ץ, כאשר מנהלי המחלקות והמפקחים מטעם הבד"ץ, צופים קדימה את צרכי השווקים שבהשגחתנו ופועלים תדיר מראש כדי להתכונן ולהכין מלאי ראוי עד כמה שאפשר, כדי שלא להגיע למחסור כזה או אחר, המהווה כפרצה הקורא לגנבים ובעלי הונאות.

זו היא חלק ממסורת הבד"ץ, אשר זכתה לעמוד בחוד החנית של ההשגחה הקפדנית, מזה למעלה מיי"א שמיטות, ומכוחה אנו שואבים את הדרך הסלולה לנו מרבתינו אבירי האומה שעמדו לנו לעיניים וקבעו לנו את המעשה אשר נעשה בכל פינה שנפנה, הן בהצבת כוחות השגחה מוגברים והן בכפיפות המוחלטת של כל דרגות הפיקוח לרבני 'ועד הכשרות' הניצבים בראש וקובעים יום את תהלוכות הכשרות. וכל הדבר הקשה יביאו בפני מרנן ורבנן חברי הבד"ץ בראשות מרן הראב"ד שליט"א.

מדריך
הכשרות

ס"ץ העדה הירושלית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

הגדול שאיננו מורגל להיכנע להוראות ממין זה. אך במפתיע, התקבלו כל דרישות המשגיח בהבנה ותוך כשעתיים תמימות, לנגד עיניו, נפתחו, נוקו והוכשרו המטבחנות ורק אחרי שהניחו את דעתו, החלו בטחינת הכורכום, בהשגחתו הצמודה.

מה משמעות ההגדרה "100 אחוז"?

תבלין נוסף ממשפחה זו, הוא הפלפל השחור, אשר נאסף ועובר עיבוד בוואטנם, אחת ממדינות המזרח הרחוק, ומשם מגיע ארצה למיון ולאחר מכן טחינה או גריסה, לפי הצורך.

בשנים האחרונות, רשם התבלין הזה מהפכה של נקיות בחסדי שמים.

זה קרה בעקבות דרישת הבד"ץ בנושא שטרפה את כל הקלפים. הדרישה היתה, כי גרגרי הפלפל השחור צריכים להגיע ארצה נקיים לחלוטין, 100% פלפל שחור בלבד, עם "אפס קליפות וגופים זרים", כלשון הבד"ץ. הנימוק לכך הוא, מכיוון שאם ייתכנו קליפות וגופים זרים, עלולים להימצא שם גם גרגרים ממינים אחרים, כמו אורז, תירס ואפילו חיטה, ח"ו.

כבר אירע מקרה כזה שתכולת שקי הפלפל השחור, הגיעו ארצה עם קליפות וגופים זרים אחרים, מה שדרש בתגובה להציב משגיחים מטעם הבד"ץ שיבצעו מיון ידני מאומץ, אשר בסופם הצטבר כמות לא מעטה של קליפות וגופים זרים.

דרישת הבד"ץ, ל-100% של פלפל שחור בלבד, עם "אפס קליפות וגופים זרים", איתגרה את אחד מגדולי המפעלים בוואטנם, אשר מספק כמויות עצומות למספר מדינות מפותחות, כמו יפן וגרמניה.

כדי להעמיד את המפעל על חומרת הדבר, יצא המפקח מטעם הבד"ץ עם צבר הקליפות והגופים הזרים שעלו ברשת המשגיחים מטעם הבד"ץ והניחם בפני מנהלי המפעל בוואטנם. משנוכחו בעלי המפעל לראות את הממצאים בידי המפקח מטעם הבד"ץ, הם נבהלו על נפשם והחליטו לעשות הכל כדי למנוע את התופעה.

כדי לחקור את תלונות וממצאי הבד"ץ, אף הגיעו הבעלים הראשיים של המפעל לפגישה ועצם הופעתם במפעל גרמה ליראה גדולה בקרב כל המנהלים והעובדים. בראות הבעלים את הממצאים שעלו בידי הבד"ץ, החלו הבעלים בצעקות כנגד פקודיהם שבמפעל, שחוורו פניהם ונאלמו דום משך שעה ארוכה. לבסוף התקבלה החלטה במפעל, לרכוש מכשיר מיון ענקי, בגובה 2 קומות, אשר יבטיח את נקיון התוצרת הנשלחת מהמפעל, ברמה של 100%, עם "אפס קליפות וגופים זרים", כדרישת הבד"ץ.

מספר חודשים לאחר מכן, שוב נקלע מפקח הבד"ץ לאותו מפעל, אך הפעם הוא התקבל בפנים נרגשות מצד המנהלים במקום שהראו לו את מכשיר המיון הענקי שנרכש זה עתה והעלה את רמת נקיון תוצרת המפעל לדרישות המפעל. "זה בזכותך! התוצרת שלנו מגיעה ליפן ולגרמניה, אסור לנו שתוצרת בלתי איכותית תצא מתחת ידינו", הודו מנהלי המפעל למפקח מטעם הבד"ץ, "בזכות הממצאים שלך, עלינו על הליקויים שלנו ושדרגנו את כל המפעל. המכשיר הזה כאן, רק בגללך".

הנה כי כן, גם מדינות הממוקמות ברמת פיתוח הגבוהה בעולם, כמו יפן וגרמניה, אינן מקפידות אל התוצרת המגיעה אליהן, כמו שבד"ץ העדה החרדית מקפיד, כחלק משגרת עבודתו...

מדריך
הגשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
לירושלים

ככל שהמחסור בשנת השביעית הולך ומצטמצם בחסדי שמים, כך הנס גדול יותר, מאחר והצמיחה של ציבור המהדרין הסומך אך ורק על כשרות הבד"ץ הולכת וגדלה משמיטה לשמיטה באופן מפתיע ביותר, ימה וקדמה, צפונה ונגבה, אם נתבונן ברשימת הירקנים שעמדו תחת השגחתינו בשנת השמיטה האחרונה, ניווכח שוב במימדי האמון שהתפשט בארבע כנפות הארץ, בכל עיר ואם בישראל ובכל ריכוז חרדי, אף גם באיזורים המרוחקים ביותר.

מאחורי רשימת הירקנים הגדולה, ניצבים ועומדים מאות אלפי יראים ושלמים, לציידים בתי החינוך, בתי חולים ומפעלי התעשייה, הצורכים אף הם את תוצרת הבד"ץ ומגדילים את הביקוש פי כמה וכמה, בנוסף לוועדות שמיטה מקומיות של קבוצות שונות של מהדרין בעיירות שונות, שהפסיקו להסתמך על 'קבלני שמיטה' והקפידו על תוצרת הבד"ץ במשלוח מיוחד מירושלם ובנותיה.

וככל שהציבור מוסיף והולך, האחריות הרבה והכבדה, מגבירה את העול על 'וועד השמיטה' לספק את צרכי עמך בית ישראל מכל המקורות האפשריים, אך בתכלית הדקדוק ובשיא הכשרות. 'וועד השמיטה', שוקד על עבודת הקודש יומם ולילה להביא שבר רעבון בתי בני ישראל גיבורי כוח עושי דברו, שומרי שביעית, במשך כל שנת השמיטה.

כך איפוא, מהווה שנת השמיטה מדד חד-משמעי המוכיח את העליה באמון של הציבור העצום ההולך ומתרבה, אף במקומות המרוחקים בארץ, המקפיד אך ורק על השגחת הבד"ץ של העדה החרדית שליט"א, זאת למרות מחסור פה ושם בסוג של פרי או ירק, כזה או אחר.

כאמור, רשת ההשגחה הלזו, מרמת הגולן שבצפון ועד מבואות אילת שבדרום ומעבר לה בממלכת עבר הירדן, חושפת תמונה רחבת מימדים, המעידה בעצמה על מלאכת קודש תובענית זו, אשר נדרשה במשך יותר משנה ומחצה, תוך קשר בלתי פוסק עם עשרות מגדלים, סיטונאים ומפקחים מעליהם, תוך ניטור חוליות משגיחים לתוך הכפרים, המושבים והמטעים, כאשר לכל אחד מהם ברורה תכנית ההשגחה שלו לאותו זמן ולאותו מקום, כשמפקח עומד מעליו ומשגיח כי הכל יתנהל כמתוכנן.

חוליות המשגיחים אינם מוצאים את הדרך מאליהם, כי אם הודות לצוות לוגיסטיקה מיומן היטב, המתנהל על ידי אנשי שטח מנוסים ומיומנים הפועלים עם 'וועד השמיטה' ודואגים כי המשימות יהיו ברורות עד לאחרון המשגיחים, וכי צי של כלי הרכב יעמוד הכן לכל אחד מהם בכל שלב ותפקיד שהוא ממלא, כדי שיוכל לבצע את מלאכתו נאמנה, באופן המושלם ביותר.

גם בשווקים ובבתי האריזה או בשוק הסיטונאי, אפשר היה למצוא את המשגיחים, ניצבים על משמרתם בדריכות. באישון ליל ולפנות בוקר בעוד החושך יכסה ארץ, בימי חול כבימי מועד, כמו בימי החנוכה או בימי חול המועד, כאשר על כתפיהם משימת הכשרות הכבדה. אין המשגיחים יודעים הנחות בתפקידם. שהרי גם ביומא דפגרא וימי מועד, זקוקים להם ולכן הם מניחים את כמעט הכל הצידה ויוצאים למלא את שליחותם ולהבטיח כי אכן משימת הכשרות מתבצעת במלוא מאת האחוזים.

כל מערכת ההשגחה, על מאות המשגיחים והמפקחים מטעם הבד"ץ, כפופים ועומדים תחת נזר עטרת רבני 'ועד הכשרות והשמיטה' העומדים על הפקודים ומנצחים על המלאכה הגדולה בס"ד.

כתוצאה מכך, לא פלא שראינו אנשי שמיטה מוועדות שונות באים להנות מפרי עמלנו בעז"ה, מתוך הערכה והערצה למאמץ הגדול ונוכחו לראות במו עיניהם את הסיעתא דשמיא הבלתי פוסקת המלווה אותנו וסמכו על התוצרת של 'וועד השמיטה' של הבד"ץ.

כוח הרבים

מאידך ככל שהעול הולך ומכביד עלינו בעקבות הציבור הגדול המתרבה ונמנה על השגחתנו, כך אנו זוכים מצד שני להקלה פורתא במלאכה, בכל הקשור למשא ומתן ומציאת אוזן קשבת לדרישתנו במשרדי הרשויות והגופים הרשמיים. ציבור רבבות העומד מאחורי 'וועד הכשרות והשמיטה' של בד"ץ העדה החרדית, ואינו מתפתה להשתמש במיני כשרויות למחצה ולשליש, מעניק לנו את הכוח, לסלול מסילות בלב אנשי שיווק וגורמים בכירים ברשויות, אשר מפנימים כי אכן אסור לזלזל בכוחו של ציבור גדול זה, אשר מדקדק ומקפיד לקבל את תוצרתו אך ורק באמצעות 'וועד הכשרות והשמיטה', אשר התמנה לתפקיד מטעם גדולי רבותינו מצוקי ארץ ומבצע את מלאכת שמים זו נאמנה, ללא התחכמויות והתפשרויות. בכך אנו מצליחים לקבל מענה לבקשותינו ולמילוי דרישתנו, ועוד במחירים שפויים ובאופנים אשר מקילים במעט על ציבור המהדרין, גם בתחומים שמעבר לכשרות נטו.

משרדי הרשויות אינם מבקשים להיטיב ולעשות חסד, וכאשר בכל זאת הם מוכנים לפעול לפי התנאים שהכשרות מציבה ולמלא את הדרישות שאנו דורשים, יש בכך כדי ללמד כי בחנו הם פעם ופעמיים ויותר וראו כי עבודת הקודש המתבצעת על ידינו הינה ללא כחל ושרק, ללא פניות ואינטרסים כלכליים, כי על כן לא באנו, גם אם עמדו בדרכנו פיתויים, אלא לשרת את ציבור המהדרין שירות מקצועי וענייני נטו.

הדבר נכון עוד יותר במו"מ מול מפעלי ענק ותאגידי תעשייה בינלאומיים, אשר מטים אוזן ומבקשים לרצות את דרישות הכשרות, גם מאותה סיבה, כאשר הם נוכחים לראות את האמון הגדול שהציבור רוחש לכשרות הבד"ץ ובעיקר בגלל המקצועיות והמסירות של המשגיחים מטעם הבד"ץ למשימות הכשרות. המשגיחים העומדים על משמרתם, ללא יומרות וללא צלצולים, מפתיעים את אנשי התעשייה והטכנולוגים הגדולים בזירה העסקית, כאשר הם מוצאים עמהם שפה משותפת ובעקבות זאת אף מביעים התפעלות קבועה מהנאמנות של אנשי הכשרות לתפקידם, במסגרת 'וועד הכשרות' של הבד"ץ.

הדבקות במטרה, מפתיעה אותם כל פעם מחדש והם מבטאים זאת בפה מלא, כפי שאירע זה עתה לאחרונה כאשר אחד ממנהלי החברות הגדולות במשק ציין זאת בפני רבני 'וועד הכשרות' על המסירות המופלאה של שלוחיהם בשטח התעשייה.

דע מה למעלה ממך - עין רואה

כדי שהתצרוכת החקלאית ממקורות הנכרים תהיה מהודרת ללא כל פקפוק, עורך 'מוקד השמיטה' כנהוג מחקר מקיף על חלקות הגידול בכל רחבי הארץ ומתמקד רק בכאלה אשר בבעלות מגדלים נכרים, ערבים, דרוזים או נוצרים, ללא שותפות יהודית, מצפון הארץ לדרומה. התנאי המקדים לכך הוא סוחר השומר על תנאים מסחריים

מדריך
הכשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
מירושלים
מזרח הירוק

הוגנים וכבר הוכיחו את עצמם בשמיטות קודמות. אי אפשר להסתמך על שיתוף פעולה עם סוחר המחליט לנצל ולהתחכם בכל הזדמנות.

כך זכינו בס"ד לשפע הזה שהתבטא במרבית סוגי הפרי והירק במהלך השמיטה, אשר הזכיר נשכחות אצל הישישים שביננו, שציינו את המשלוח האגדי של תפוח האדמה מקפריסין שהגיע לכבוד ימי הפסח בשנות התש"כ, אשר היתה ההזדמנות היחידה לרכוש תפוח אדמה במהלך כל שנת השמיטה, ללא חשש שביעית... והנה כיום הזה אנו זוכים ליבול רב ומגוון כזה, בחסדי שמיים, כמעט ללא מחסור, לאורך כל שנת השמיטה.

מן העניין לציין, כי אחד מאמצעי הפיקוח בשטחי היבול הנכרי, היה השימוש ברחפני צילום, אשר הצליחו לסייע רבות בהידוק הפיקוח על שטחי הגידול של הנכרים, אשר לעתים חשף הונאות ממש ולעתים אחרות גילו עובדות מפתיעות אחרות, כמו כלאי הכרם...

זה אירע בעיצומו של קטיף פלפל חריף שהתבצע באחד מחממות הנכרים, אשר נעשה בפיקוח מצלמות גוף, אך ליתר בטחון, העלה המפקח רחפן צילום לאוויר, עמו הוא בחן את כל הנעשה בשטח וראה כי הכל מתנהל כראוי ב"ה. אלא שאז, החל הרחפן מנמיך טוס, עד לגובה השתילים ועינו המיומנת של המשגיח, גילתה במפתיע כי בין ערוגות הפלפלים, זרועים לא פחות ולא יותר... ענבים! כלאי הכרם למהדרין!

המשגיחים לא וויתרו ומצאו הזדמנות בהמשך לבקר פיזית בשטחי החממות ואישרו את הממצאים שהעלה הרחפן, ענבי גפן בינות לשתילי הפלפלים - כלאי הכרם לכל דבר.

היבול נפסל מיד כמובן והיווה תזכורת נוספת, כי גם כאשר עומדים לעזרתך כלי צילום משוכללים ואמצעים טכנולוגיים מתקדמים, עדיין נדרשת יד על הדופק של משגיח בשר ודם המיומן בתפקידו, ער ודרוך לבצע את משימת הכשרות, כראוי במסורת הבר"ץ.

השבה לבורא עולם

זו השעה וזה העת להודות לה' ולזמר לשמך עליון על כל החסדים הגדולים והמרובים, ערב ובוקר, אשר כל אחד ואחד מריבי רבבות שומרי משמרת הכשרות והשביעית צריך להצטרף להודאה זו מעומק הלב, עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך.

אמנם כן, ואל תטשנו ה' אלקנו לנצח ויהי רצון כי בשכר מצוות שמירת דיני שביעית כהלכתה, נזכה כולנו, כל צוותות ההשגחה מטעם הבר"ץ ועמם ריבי רבבות עמך בית ישראל, האמונים על חותם הכשרות של הבר"ץ, לכל הברכות האמורות בתורה על שמירת מצווה נשגבה זו ונזכה לשבת בטח ושאנן מבלי מגור, בביאת גואלנו, כפי שנאמר, במוצאי שביעית בן דוד בא, היינו בימים אלה, אשר פירות שביעית ממשכים ללוותינו ומכניסים בליבנו את הציפייה והתקווה, לביאת גואל צדק, במהרה.

"אוצר" בעטיפה של "בית דין"

צפו חכמי ירושלים של מעלה לפני מאה שנה ויותר את אשר עלול לצאת מידי 'אוצר

בית-דין' בפירות איסור שגדלו בשביעית ולפיכך הורו להחמיר ולא להזדקק לכך, למעט אתרוגים לצורך חג הסוכות, מאחר ובהם אין אפשרות אחרת. על פי יסוד זה ממשך הבד"ץ עד ימינו אלה ונמנע מכל הוראות היתר באמצעות 'אוצר בית-דין'.

בהוראת-האיסור צפו חכמי ירושלם את אשר יתרחש בימינו אלה, כאשר סחר 'אוצר בית-דין' התפתח והפך למכשיר עוקף בדרך הערמה. מתחת לעלה תאנה זה מסתתרים סוחרים וסיטונאים ומקיימים את שיווק תוצרת שביעית כבכל שנה, לעתים במישרין ולעתים בעקיפין, בלי שמאן דהוא יעלה את החשש כי הם גוזרים קופון על חשבון המסחר בפירות שביעית לכל דבר.

כמה גדולים דברי רבותינו כאשר בנידון זה של 'אוצר בית דין' בימינו, הלב מתפלץ כל שמיטה מחדש, כשבמקום פיקוח כשרותי מחמיר והפקעת השטח מידי הבעלים, הפך הדבר לחותמת גרידא ותו לא, אשר נראה כחוכא ואיטולולא, במיוחד כאשר יש כאלה שעושים הכל כדי לצוד מפעלים ופרדסים ברשת הפיקוח שלהם ומשתמשים בתעלולים שיווקיים, ומציפים את השוק בפירות שביעית במחירים רגילים ובדרך רגילה באמצעות רשתות השיווק, כשהבעלים והעובדים אינם יודעים דבר על משמעות העניין. זה לעומת זה, מתנהל ה'אוצר בית דין' מטעם העדה החרדית בענף האתרוגים בלבד, אך בפיקוח קפדני הדוק, תחת עיניהם הפקוחות ובהדרכה צמודה של רבני 'ועד השמיטה', למהדרין מן המהדרין.

ואכן, כבר בחודש תמוז תשפ"א, טרם שנת השמיטה, החל צוות ההשגחה לשבת ולתכנן את מערך ההשגחה והוראות הכשרות השונות, המונות מעל ל-70 תקנות, אשר נדונו על ידי המפקחים בשטח ולובנו בידי רבותינו רבני 'ועד הכשרות' וזכו להכרעה בימיו האחרונים של מורינו הבלתי נשכה, הגאון הגדול רבי יעקב ישעיה בלוי זצ"ל הרב הפוסק של 'ועד הכשרות' במשך כשלושה עשורים. כל ההוראות והתקנות של 'אוצר בית הדין' מהשמיטות הקודמות, נלקחו מתוך הדו"חות הרשומים והמפורשים בארכיון 'ועד הכשרות' והם שעמדו לעזר של צוות ההשגחה אשר קיבל את התפקיד ולמד מתוך הכתב את הפרטים המלאים.

המפקחים הנחו את החקלאים להקדים את המלאכה המתוכננת לשנת השביעית ולסיימה בשנה השישית וכך מנעו מהם לבוא לידי נסיון בשביעית, באין צורך לבצע מלאכות משמעותיות בפרדס.

מכניסת חג ראש השנה של תחילת השביעית, פרדסי האתרוגים הופקרו כדין ונמסרו לידי רבותינו הבד"ץ 'אוצר בית דין' ו'שליחי אוצר בת דין', ה"ה המפקחים המיומנים סיירו תכופות בפרדסי האתרוגים והשגיחו בשבע עיניים כי אכן לא מתבצעת ח"ו כל מלאכה אסורה.

בהגיע חודש אלול בשנת השמיטה, גדשו המונים את מוקדי המכירות, בראשם גדולי ישראל בכל רחבי הארץ, אדמו"רים, רבנים וראשי ישיבות שמצאו את מבוקשם אתרוג נאה ומהודר דווקא ב'אוצר בית הדין' מטעם בד"ץ העדה החרדית ולשם כך שלחו את שליחיהם ממרחק ואף שלחו את אגרות תודתם אל משרדי הבד"ץ.

כל זאת תמורת סכומים מועטים יחסית להוצאות ששילם הציבור לאתרוגים. כאשר בשנים שבשגרה ניתנים להשיגם רק תמורת סכומים מפולפלים ובדמים מרובים.

אמנם יש לציין כי דמי ההשתתפות של הציבור, לא סיפקו ואף לא כיסו את ההוצאות הכבדות. מקופת 'ועד הכשרות' הוכרחו להוציא טבין ותקילין לכיסוי ההוצאות בלבד,

מדריך הכשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
לעדה החרדית

אך לכלל 'רווחים' לא הגיעו הפרדסנים כלל. ומכאן תצא הברכה וציון לשבח של בעלי הפרדסים אשר למרות זאת בחרו להצטרף ל'אוצר בית הדין' של בד"ץ העדה החרדית שליט"א ולעמוד תחת כל הדרישות המחמירות.

הקמת מערך אדיר כזה ותפעול עשרות מוקדי חלוקה, דרשו הפעלתו של קו מידע טלפוני שסיפק כל העת מידע נחוץ ועדכונים שונים לכל דורש, מכל רחבי הארץ. בסך הכל, עמדו הפניות על 72,922 טלפונים שהקשיבו למידע באורך זמן של 241,338 דקות שמיעה(!). עשרות אלפי הפניות הללו, עסקו בביורוקרטיה מוטעמת הבר"ץ בכל קצוות הארץ, החל בריכוזים החרדיים בירושלים, בני ברק, בית שמש, ביתר, אלעד ומודיעין עילית, עבור לאשדוד, קרית גת, נתניה ואפילו חיפה, וכלה בפתח תקוה, חריש, עפולה, נוף הגליל, חצור, טבריה וגם צפת.

הנתונים המדויקים שקראתם עד עתה, נשלפו כעת, מתוך תוכנה ממוחשבת אשר נבנתה בידי מומחה מיוחד לקראת השמיטה, כדי לאגור את כל הנתונים הדרושים וקלטה את כל העדכונים הנחוצים, אשר היו חשופים כל העת למעקב הרבנים. הנתונים הללו יישמרו ויעמדו לנו לעזר בשמיטות הבאות בס"ד.

זוה 'דבר השמיטה'

כדי שכל מלאכת השמיטה הגדולה והכבירה תבוא לידיעת הציבור, כפי שאנו מתבקשים שוב ושוב בכל הזדמנות, הופץ קובץ 'דבר השמיטה' בכל ריכוזי הציבור החרדי, קובץ יקר ערכין הכולל איסוף של כל הדינים וההלכות הנוגעים לענייני שביעית, זמני הביעור, רשימות המוצרים ומידע כשרותי רב ערך, במסורת הבר"ץ.

כוחות עצומים הושקעו בעריכת הקובץ 'דבר השמיטה', תוך דגש מיוחד כיצד להנגיש כל פרט ופרט מהמידע היקר בדרך קלה ומובנת לציבור והוספת מפתח מושקע בסופו, להקל את השימוש לרווחת הציבור.

לא פלא כי התגובות שהתקבלו מהציבור הרחב, מכל קצוות הארץ, היו מרגשות ומרתקות, בהיותם יחד פסיפס מרהיב של כל העדות והציבורים המבכרים את כשרות הבר"ץ כמקור ראשון ומוביל דרך בשדה הכשרות והשמיטה.

קטניות בפסח...

קובץ כשרותי נוסף בשם 'הקטניות בפסח' זכה להתפרסם בציבור הרחב בשנה האחרונה מטעמנו, אשר יצא לאור על ידי מחלקת הפיקוח בענף הקטניות והתבלינים, וזכה לביקוש בלתי רגיל בכל תפוצות ישראל. בקובץ התפרסם כל גדר מקור האיסור והגדרת הקטניות בפסח, טעמי המנהג ורשימת כל מיני הקטניות הידועים לנו בימינו ודיניהם.

המהדורה הראשונה התקבלה בתפוצות ישראל בהתלהבות כה רבה, עד שתוך זמן קצר לא ניתן היה להשיג ממנו יותר. התגובות החמות שזכינו לקבל בעקבות זאת, חיזקו את העוסקים במלאכה החשובה להניף ידם בשנית ולהוציא מהדורה נוספת, לבקשת העוסקים במלאכת הכשרות בחו"ל שהוסיפו וביקשו להצמיד לכל מין ומין ממיני

הקטניות את השם הלועזי, להקלת השימוש. בנוסף, נוספו תיקונים ושינויים חשובים לתועלת הלומדים והעוסקים במלאכת הכשרות.

תוכנו של קובץ 'הקטניות בפסח', נאסף למעשה כעמיר גורנה במשך שנים ארוכות ב"ה, בהיות מנהלי מחלקת הקטניות והתבלינים עומדים ומשמיים בעבודת הקודש מזה למעלה מ-3 עשורים בס"ד. כבר לפני כ-20 שנה ביקש הרב הפוסק של 'ועד הכשרות', הגאון רבי יעקב בלוי זצ"ל חבר הבד"ץ העדה החרדית בעיה"ק ירושלים תובב"א, והטיל את המשימה על מחלקת הקטניות והתבלינים לצאת וללקט את כל ענייני הקטניות בפסח ולאסוף רשימה עדכנית מלאה של כל מוצרי הקטניות ולברר לגבי שאר מיני פירות או תבלינים אם יש בהם חשש קטניות או לא ולהביא את כל פרטי דיניהם והלכותיהם, למען ידע כל אחד הדרך לילך בה.

זאת בהיות 'ועד הכשרות' של בד"ץ העדה החרדית, תל תלפיות אשר מקרוב ומרחוק באים לשאול את פיהם בענייני כשרות המזון לשאר ימות השנה ובפרט לימי פסח, ומתוך מלאכת הקודש זו, להקפיד על טהרת מזונם של ישראל, עלה הצורך ללקט את כל הפרטים בנדון זה, ובמשך השנים זכינו לצבור לגביו מידע רב, לצד בדיקות שטח ומחקר אישי שערכנו במקומות הגידול השונים, במסגרת עבודות הפיקוח וההשגחה מטעם מחלקת הקטניות והתבלינים ב'ועד הכשרות'.

כל מלאכת איסוף והליקוט הגדול בענייני הקטניות בפסח, נעשה בעיצה אחת עם תלמידי חכמים ומומחים בתחום הכשרות, ובראשם רבני 'ועד הכשרות' שליט"א העומדים על משמר הפקודים ונושאים את משא עול הכשרות על כתפם לילה ויום.

תופעה מדאיגה

כתוצאה מההתעוררות הציבורית הכללית הצוברת תאוצה בתחום זה, אשר מהווה ללא ספק אחת ממעלות הדור, בבחינת אכשר דרא, החלה מתפתחת לה לאחרונה תופעה מדאיגה ומטרידה במיוחד בשוליים של שדה הכשרות, אשר מדירה שינה מעיני היראים והשלמים.

אחר שזכינו לראות בימינו כיצד המילה 'כשר' הפכה להיות חלק מזהותו של כל יהודי באשר הוא, גם אצל הנידחים שבהם, ואף רחוקים ממש באים ומתהדרים בהקפדה על מזון כשר, על אחת כמה וכמה אצל היראים והשלמים אשר יודעים להקפיד ולברר, לשאול ולחקור בכל נושא כשרותי, כראוי וכנכון ב"ה, נוצרה לאחרונה תופעה מטרידה, כאשר גורמים אינטרסנטיים משיקולים עסקיים הפכו את שדה הכשרות לזירת התגוששות, משל היתה זו תחרות עסקית פרועה ובלתי נשלטת. הללו הפכו להיות 'ספסרי כשרות' ופתחו במרדפים אחרי מפעלים וחנויות, ככל המזדמן לידם, להכניסם תחת חסותם וחסות בני בריתם, ללא צורך בעמידה העיקשת של הבד"ץ בדרישות ההלכה לצערנו.

אמנם אין כאן ספק כי הקו התקיף והבלתי מתפשר של בד"ץ העדה החרדית, שהצליח לסלול את הדרך לכל הבאים אחריו, ימשיך ביתר שאת וביתר עז, תוך ביצור חומות הכשרות והפעם בתוך המחנה פנימה בס"ד.

גדולי ישראל אשר סללו את דרכו של ועד הכשרות שע"י בד"ץ העדה החרדית, הניחו יסוד איתן למען הבטחת כשרות איתנה, שלא תהיה לנותני ההשגחה שום מטרה של צבירת מפעלים רבים ככל האפשר ולא תחרות בלתי הוגנת על איזורי שליטה. תנאי

מדריך
הכשרות

ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

היסוד שקבעו רבותינו מאז ומעולם, למען השמירה על כשרות מזונם של ישראל בכל תוקף, היה שבשום פנים אין לרדוף בתחרות אחר מפעלי מזון, מאפיות וכדומה, כי אם את ההכרחי והחינוי בלבד. שהרי פעולות מעין אלה, מחלישות את קו העמידה על תנאי הכשרות. והנסיון המר הוכיח כאלף עדים שהלהיטות לקבל "עוד מפעל ועוד מפעל" פוגעת קשות באיכות היכולת להתמודד עם בעיות הכשרות.

מוטב היה אם לא נדרשנו להעלות את הדברים על הכתב, אך ההכרח בל יגונה, לסלק את הערפל השורר בחוצות למען ידע הציבור את אשר לפניו ולעמוד על המשמר, להתנער מתכסיסי ותעלולי אותם המשתדלים לחבל בכרם כשרות בית ישראל.

ולדוגמה, בכל ענייני הייצור לפסח, במסורת הבר"ץ ישנה חובה על השגחה צמודה מתחילת הייצור ועד לסימומו. למרות דרישה מחמירה זו, המבוססת על מסורת אבותינו ורבותינו להחמיר כפליים בכל ענייני כשרות המזון לפסח, נוצרה שורה ארוכה של מפעלי מזון אשר מבקשים את השגחת הבר"ץ המחמירה וגם לזאת לא הסכים הבר"ץ אלא במקרי הצורך הדחוף בלבד. והנה עתה מגיעים מאכערים אלה ומחלקים חותמם ביד חופשית, ללא ההשגחה המקובלת, הן לימות השנה והן לימות הפסח.

במקרה אחר, היה זה מפעל פסטה מכובד בטורקיה, אשר התנהל במשא ומתן מול רבני 'ועד הכשרות' כדי לערוך קו ייצור בהשגחה מהודרת, תוך חידוד נהלי כשרות המחמירים מטעם הבר"ץ, להם התכוננו במפעל במלוא הרצינות. כמקובל תמיד, גם הפעם התנהלו העניינים מול כל המחלקות הרלוונטיות ב'ועד הכשרות', כמו מחלקת חומרי הגלם, מעבדת החרקים, מחלקת 'חדש', כאשר כל מחלקה הגישה את חוות דעתה והוראות הכשרות המחייבות לייצור בהשגחתנו, בהתאם להוראות רבני 'ועד הכשרות'. אלא שלפתע נותק הקשר עם המפעל והמשא ומתן הכשרותי התבטל מכל וכל. רק כעבור מספר שבועות נודע כי קו הייצור המתוכנן עבר לידי גורמים הרואים בשדה הכשרות תחרות והחליטו להקל את כל דרישותיהם למען מטרה זו.

תקוותינו כי המגיעים את ההתנהלות הזו, יפכו עיניים ויבינו כי המטרה קצרת הטווח של השיקול הכלכלי, מערערת את הטווח הארוך של כל עתיד עולמה של כשרות ויפסיקו להרע ולהשחית בקהל ה', פן יהיה מאוחר.

במקביל, מכאן תצא הקריאה לכל ציבור המהדרין בארה"ק, לשום ולעורר לב, כי בכל מקרה שמזהים כי מפעל איבד את חותם הכשרות מטעם הבר"ץ, לבל לסמוך לרגע כי מדובר בתופעה זמנית או משום סיבה בלתי קשורה. ההיפך הוא הנכון, ברוב המקרים מדובר בסיבה משמעותית ובעייתית מבחינה כשרותית ועל הציבור להזהר בכל כוחו בכך, כדי שלא ייצא חוטא ונשכר.

איסורים בהשגחה...

בהמשך לדברים האמורים, וכתוצאה של דרישת הכשרות המתגברת בציבור הכללי, אנו גם נתקלים לעתים בתופעות הזויות של תעודות כשרות על חנויות מחללות שבת, או מוצרים המשווקים באחת החנויות בארץ הקודש המכילים שומן חזיר, אך מתהדרים בכיתוב של 'שמיטה למהדרין', ערבוביא מבהילה המסמא את עיני התמימים המבקשים להקפיד באופן כלשהו על גדרי הכשרות בארץ הקודש.

בעניין חנות מחללת שבת עם תעודת כשרות, לא מדובר בחנות מטה לנפול באחד

מפרברי הארץ הרחוקים, אלא דוקא בלב ליבו של ארץ הקודש, בשדה התעופה המרכזי בלוד. שם, במרכז שדה התעופה, נודע לאחרונה כי פועלת חנות המתהדרת בתעודת כשרות למהדרין, זאת בשעה שהחנות פתוחה בעצם יום השבת... כמה יראים שחשפו את המקרה, מיהרו להתקשר לבעלי החנות ולשאול, כיצד יתכן כדבר הזה? את התשובה המתחמקת שהם קיבלו אי אפשר להעלות על הכתב, אבל בסופה הם נענו כי בעצם, החנות נמכרת מדי שבת לגוי...

כך עדים כל היוצא והנכנס לגבולות ארץ הקודש למופע של חוכא ואיטלולא מכל מושג הכשרות בפומבי.

במקרה אחר, נתקל אחד מיראי ה' בחנות כלשהי באיזורי הספר של השכונות החרדיות במוצרי גבינה מזמינים, אשר בין מרכיבים הופיע במפורש חומר גלם האסור בהחלט.

כמתברר, גם המוצר המזעזע הזה, אינו מסתגן לשולי השוליים של הפרברים הרחוקים בירכתי ארץ, אלא שוב, הוא נמצא בלב ליבו של ארץ הקודש, בשוק מחנה יהודה!!!

בלבול נורא זה, רק מחדד שוב את הצורך הגדול לעקוב בשבע עיניים אחרי כל מוצר שמושיטים אליו יד לקנותו וכל חנות שמושיטים אליו רגל כדי להיכנס אליו, לבדוק שוב ושוב אם הינו כשר למהדרין. חובת הכשרות היא לעקוב בדריכות אחרי כל דבר ועניין כשרותי במלוא תשומת הלב.

יהודי עם תשומת לב ראויה, נקלע לאחרונה לאחד מבתי המלון המוכרים בפולין, המתהדרים בהשגחה מסוימת. והנה הוא מרגיש כי השניצלים שנטל מהמגשים בבר, שונים בטעמם אחד מהשני. בעוד השניצל הראשון הינו בטעם בשר, השניצל השני הוא בטעם דג. הוא מעורר את תשומת לב האחראים במקום ואלה נכנסים למטבח כדי לברר מה קרה כאן ומהר מאד חוזרים ומוודים כי יצא מכשול תחת ידם, כאשר המבשל במטבח מחוסר ידיעה טיגן באותה מחבת שניצל בשר ושניצל דגים יחד ובבת אחת, וחמירא שכנתא מאיסורא!

האחראים במקום ציינו כי אמנם הם לימדו את המבשלים במקום לדעת להבדיל בין בשר לחלב ושיגנו בפניהם את הצורך בהקפדה יתירה מכל תערובת ביניהם, אך את עניין ההרחקה בין בשר לדגים הם שכחו לציין...

נמצאנו למדים שוב, כי בלתי אפשרי להסתמך על נסיונות הכשרה כאלה ואחרים, ללא פיקוח יסודי ויעיל, המבסס את כל תהלוכות המטבח על נהלי כשרות למהדרין מן המהדרין והזהירות מלהכניס לפה שום דבר ללא חקירה ובדיקה, הינה הערובה היחידה במניעת מכשול.

כשרות בית מלון כיצד...

בהמשך לנושא ההשגחה בבתי המלון, זה עתה לאחרונה היינו עדים ב'ועד הכשרות' לבקשה מטעם יהודי חשוב ויר"ש, אשר ביקש את עזרת המשגיחים לבוא ולפקח בבית מלון, שגשכר על ידו לארח בשבת קבוצה של יהודים שומרי תורה ומצוות ומתוך חששותיו לנושא הכשרות, ביקש את עזרתנו בדבר.

בדיקה כללית מטעמנו אודות בית המלון המדובר, העלתה את הנתון העגום כי

מדובר באתגר גדול וכמעט בלתי אפשרי אשר היוזמים לא יוכלו לעמוד בו, ללכת ולהכשיר בית מלון שלם כדת וכדין, לשבת בלבד.

אך אותו יהודי חשוב, החליט שלא לוותר והתייעץ איפוא באופן פרטני עם אחד המפקחים הבכירים מטעם ה"בד"ץ וקיבל הנחיות שונות כיצד להרים את רמת הכשרות במלון ככל האפשר.

וכך, אחרי שהצליח להפוך את כל סדרי המטבח בבית המלון לפי כללי הכשרות, הוא התייצב שש ושמה עם מלאי של מוצרים בהשגחת ה"בד"ץ במטבח בית המלון, לצורך ארוחת הבוקר להנאת המתארחים. לא חלף אלא רגע אחד, בעודו עומד במטבח, לנגד עיניו, הנה הוא רואה את אחד הפועלים במטבח עסוק מול המטגן, בפתיחת ביצים לטיגון, אחד אחרי השני, אך ללא שום בדיקה, אשר מוגשים מיד לאורחים... הוא מבקש להזדעק ולדרוש בדיקת ביצה מכל טיפת דם, אבל מבט נוסף שהוא זורק הצידה מגלה לו מכשול אחר כאשר פועל אחר עומד וחותר את הגבינה המהודרת שזה עתה הוא הביא... בסכין בשרי!

הוא החל להתרוצץ כסהרורי בין הפועלים במטבח, בנסיון להשיג כי לא ייצא מכשול תחת ידו, אך גם אחרי הדקדוק הגדול והפיקוח הבלתי פוסק שעשה בכוחות עצמו מערב שבת ועד צאתו, הוא התבטא בפני המפקח כי לבו אינו רגוע, אם לא הכשיל את המתארחים בחששות כשרות, שאין הוא יודע אפילו להעלות על דעתו...

דברים אלה צריכים לעמוד לנגד עינינו, בכל הצעות האירוח בבתי המלון המתפרסמות בשאר ימות השנה ועל אחת כמה וכמה כלפי הפרסומות המציעות אירוח בבתי מלון לימי הפסח, אשר כמעט בלתי אפשרי להינצל מבעיות כשרותיות, אם אין בית המלון נמצא כפוף לדרישות הכשרות כל ימות השנה וכל הליכותיו נתונות לפיקוח מתמיד ויסודי מטעם ה"בד"ץ.

משגיחים בשבע עיניים...

סוד הצלחתם של משגיחי ה"בד"ץ, הינו איפוא חלק בלתי נפרד ממרכיבי ההשגחה, אשר בנויה חוליות חוליות, אשר האחת מתחברת אל רעותה, באמצעות מערכת מסועפת, המבוססת ממדרגה למדרגה, של משגיחים, מפקחים ובראשם רבני 'ועד הכשרות', אשר יחדיו, מקדישים את כל חייהם לנושא הכשרות וזה כל הוויות עולמם.

כך אנו זוכים שתשרה הסייעתא דשמיא עלינו בכל מעשינו, יום יום שעה שעה, לטובת משימת הכשרות ושמירת מזונם של ישראל למהדרין מן המהדרין.

בנקודה זו יש לציין את החוש הכשרותי המפותח של משגיחי ה"בד"ץ, אשר כאמור זה כל הוויות עולמם וכל שיחם ושיגם דבר יום ביומו.

לאחרונה אירע במהלך קו ייצור מחית תפוחי עץ בהשגחתנו במפעל מכובד בירכתי יוון, המתהדר בייצור באמצעים טבעיים בלבד. אם יש שנוטים לחשוב כי אמצעים טבעיים, הם ערובה למוצרים ללא חששות כשרות, תבוא העובדה הבאה ותעיד על הכלל.

בעוד המשגיח מנהל את המעקב אחרי תהליכי הייצור במפעל, הוא החל לבדוק גם חומרי גלם אחרים, גם כאלה שאינם קשורים לקו הייצור של ה"בד"ץ, כצפוי מכל משגיח בעל חוש כשרותי מפותח... והנה הוא רואה כמה וכמה קוקטיילים פירות אשר אמורים לצאת לשיווק ארצה בחותמת כלשהי, אשר אליהם מוסיפים מיץ ענבים!

אם לא הבנתם, מיץ ענבים, הוא בחשש 'סתם יינם' ואסורים מכל וכל. את דיווחו על כך העביר המשגיחי לידי הגורמים הרלוונטיים, בתקווה כי ינקטו הצעדים הנדרשים למנוע מהבאת המכשול ארצה.

במקרה כשרותי נוסף, נמנע ממכשול גדול, גם הפעם בזכות החוש המפותח של המשגיח. זה קרה בחודשים האחרונים, בתוך מפעל שוקולד מכובד, כאשר חשדו של המשגיח התעורר, בעקבות שינויים בלתי צפויים ומובנים בכמויות חומרי הגלם. בעקבות זאת, העלה המשגיח השערה בליבו, כי בניגוד למקובל, ייתכן שבמפעל הזה מתקיימים קווי ייצור אחרי שעות העבודה הרגילות, כמו בשעות הלילה המאוחרות ולכן הוא החליט בעצת מוקד הבד"ץ נגד הונאות, לעקוב אחרי המתרחש במקום אחרי שעות העבודה, עד השעות הקטנות של הלילה.

כאשר יגור כן בא, בשעת לילה מאוחרת הוא הבחין לפתע כי שערי המפעל נפתחים ורכבים נכנסים ויוצאים ממנו. הוא התקרב בזירות והבחין כי אכן, מיכלי שוקולד מוכנסים אל המפעל באישון לילה. אחרי עיון יסודי וצילום הממצאים, התברר כי מדובר בשוקולד המכיל חלב נכרי!

חומרי גלם כשר לפסח...

בתחום חומרי הגלם, ראוי להקדיש פרק מיוחד, כדי לסבר את האוזן אודות גודל המורכבות, המאפיינת כיום את תעשיית המזון, אשר באמצעות מעבדות טכנולוגיות ייעודיות, מבודדים ומזקקים את יסודות המרכיבים, אותם משלבים מחדש, להשגת מינונים מדויקים של טעם, ריח, מרקם וצורה של המוצר המוגמר, המגיע למדפי החנויות.

מסיבה זו, נוקט 'ועד הכשרות' גישה מחמירה הדורשת פירוט מלא של כל חומרי הגלם הנדרשים לצרכי הייצור, הנבדקים אחד לאחד באמצעות מומחי מחלקת חומרי הגלם בבד"ץ, האמונים על תפקידם זה עשרות בשנים, וזכו לעמוד ולשמש את רבותינו הגאונים צ'נבג"מ בשעה שסללו את מסילת הכשרות בתחילתה.

אשר על כן, בכל הקשור למוצרי מזון לימות הפסח, קבעו רבותינו להימנע ככל האפשר מהסדרת השגחה למוצרים המכילים מרכיבים מורכבים מדי, מאחר וישנה הוראה מחייבת מטעם הבד"ץ, שלא לאשר שום מוצר לפסח, בלי השגחה צמודה לאורך תהליך הייצור. כאשר מדובר במוצר המורכב מעשרות חומרי גלם, נדרשת איפוא השגחה צמודה בתהליך הייצור של כל אחד ואחד מעשרות חומרי הגלם. דבר בלתי אפשרי לחלוטין.

כך נפסלים מוצרים מבוקשים רבים, כמו משקאות ממותקים, אשר בהינף סקירה אחת במחלקת חומרי הגלם, אנו מגלים כי הם מכילים מעל 40-60 תמציות ומרכיבים, אשר חלקם אמנם כשרים, אך חלק נכבד מהם עלולים להיות בחשש. לדוגמה, תמצית תות, יכולה להכיל מעל 30 חומרים.

לעומת במוצרים המורכבים ממרכיבים פשוטים, כמו קקאו למשל, אשר מורכב מקקאו בלבד וללא שימוש בתמציות, או בחומר הוונילין, אשר מורכב מחומר כימיקלי יחיד, או סדרות השמנים השונים, ניתן להעניק להם כשרות מאחר וכל תהליך הייצור שלהם מתקיים בהשגחה צמודה, מבלי להסתעף לחומרי גלם ומרכיבים בארבע כנפות תבל.

מדריך
הכשרות

ס"ח העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
הישיבה החרדית

ישנו מוצר חריג וחיוני, אשר למרות שהוא מרכיב מספר מרכיבים, זוכה לחותם הבר"ץ - משחת שיניים. זה יכול לקרות, רק אחרי מלאכת פיקוח נרחבת על כל מרכיב ומרכיב ממנו, ונדרש מאמץ מיוחד כדי להוציא הדבר לפועל בהשגחה לימות הפסח.

מעניין לעניין בענף חומרי הגלם, כאן המקום להרחיב על אודות כשרות חומצת הלימון לפסח, שנמצא ונפוץ בהרבה מוצרים כגון שימורים, ריבות ועוד, אשר כאמור מכיל מרכיבים פשוטים בלבד והוא נעשה על בסיס סוכר או כוהלים מגלוקוזה וכדומה. אך מכיוון שהגלוקוזה, מופקת מעמילן כידוע, מתעורר כאן החשש למקור העמילן, אשר יכול להיות על בסיס תירס, שהוא קטניות לכל דבר, או אפילו על בסיס חיטה שהוא חמץ לכל דבר.

ההשגחה מטעמנו, דרשה כי הגלוקוזה לצורך ייצור חומצת הלימון לימות הפסח, תיוצר על בסיס כוהלים ממקור תפוחי אדמה, אך סוג ייצור זה של כוהלים הינו מצומצם מאד בעולם ורק אחוזים בודדים נעשים בצורה כזאת.

אמנם עד לפרוץ מגיפת הקורונה, היה הייצור הזה מתקיים במפעל מסוים בתאילנד, אשר הסכים לעמוד בדרישותינו וסיפק את הכוהלים על בסיס תפוחי אדמה בלבד כהוראות הבר"ץ. אך כעת, בעקבות העומס האדיר על מפעלי הייצור בכל העולם, אין הוא מעוניין להתעסק בכך ונאלצנו איפוא לנדוד ברחבי העולם כדי לאתר מפעל שיסכים לעבוד בשיטותינו ונוכל לספק לו את השגחתנו.

בחסדי שמים, המאמצים נשאו פרי ובחודשים האחרונים הצלחנו למצוא חלופה ראויה, בדמות מפעל המצליח לייצר חומצת לימון על בסיס סוכר קנים או סלק סוכר.

את המפעל המדובר, מצאנו בדרום אמריקה, אי שם במדינת קולומביה, כאשר המפעל כולו עוסק בייצור חומצת לימון אך ורק על בסיס קנה סוכר. בהתאם לכך, התקיים ייצור חומצת הלימון בפיקוח הבר"ץ בהשגחה צמודה בקולומביה הרחוקה והיא תספק בס"ד את דרישות ציבור המהדרין לימות הפסח.

סוכריות לפסח מגלוקוזה על בסיס חיטה רח"ל

ממה שהעלו המשגיחים בממצאיהם בפיקוחם מטעם הבר"ץ במפעלי הייצור השונים בעולם, ולאחר מכן התברר כי מדובר במגמה רווחת בעולם הייצור, מסתבר כי הגלוקוזה המיוצרת לרוב מצמח התירס, יכולה להשתמש בחיטה כתחליף, בעיקר כאשר ניתן להשיג חיטה בעלויות נמוכות יותר.

כך החל לצוץ בדיווחיהם של המשגיחים מטעמנו המפקחים במפעלי ייצור שונים של מזון בעולם, כי הם עדים לתופעה של גלוקוזה המגיעה על בסיס חיטה. יש לכך השלכה ישירה על מוצרי מזון לפסח, אשר רבים לא מודעים לכך בעולם הכשרות.

זה קרה ממש לאחרונה, כאשר אחד המשגיחים מטעמנו נתקל במפעל לייצור סוכריות ביוון לשאר ימות השנה, כאשר במקביל התקיים במקום קו ייצור כלשהו של סוכריות לפסח, מטעם גוף כלשהו, אך לא היה מי שיבדוק מטעמם את הנושא לעומק והם דילגו על בדיקת הגלוקוזה בסוכריות, בשעה שהגלוקוזה היתה על בסיס חיטה!

רק הודות להתרעה שהעביר המשגיח מטעמנו לגורמים האחראים, נעצר המחדל החמור.

במקרים אחרים, היה זה בפירות יבשים בקופסאות שימורים, אשר גם בהם צורכים המפעלים גלוקוז, לעתים על בסיס חיטה, וללא פיקוח אחראי הבודק לעומק את מקור הגלוקוזה, הוא עלול להיות על בסיס חיטה! וידע הציבור ויזהר.

ותגעש ותרעש הארץ בטורקיה...

כבר אמרו חז"ל, כי כל דבר ודבר מענייני העולם, אינו אלא בשביל ישראל, אף אם זו רעידת אדמה בטורקיה, למשל. ואכן, אל כל בית מבני ישראל הגיעו הדי שאון רעידת אדמה במדינה הטורקית הגדולה, בהתגעש מוסרות תבל, אשר הביאה לעשרות אלפי מתים ורבבות פצועים וחסרי בית.

מהר מאד התברר כי בעין הסערה, קרוב למקום הסכנה, נקלעו 2 משגיחי כשרות מטעם ה'בד"ץ, אשר ניצלו בחסדי שמים וחזרו ארצה בריאים ושלמים.

שניים אלה - אשר נמנו מתוך קרוב למניין משגיחים מטעם ה'בד"ץ, ששהו באותם ימים במדינת טורקיה - נקלעו לעין הסערה, כאשר רעידת האדמה הנוראה אירעה בדיוק באיזור שהותם, בסמיכות למפעלי הייצור בהם הם פיקחו עד לשעות האחרונות בטרם אירעה רעידת האדמה.

הרעידה הראשונה פגשה אותם באמצע שנת הלילה, כאשר "במשך קרוב ל-2 דקות, הבניינים רעדו כמגדלי קלפים", לדברי המשגיחים, "ונאלצנו לברוח מהמקום באמצע הלילה לפי הוראות כוחות הבטחון האיזוריים ולצאת בקור לרחוב הפתוח והמושגל במשך מספר שעות, עד שחלף החשש להמשך הרעידות בשעות הקרובות".

אחד המשגיחים שהה אז בעיר 'גזיאנטעפ', איזור תעשייה גדול ומפותח במרכז טורקיה, אשר משגיחי ה'בד"ץ מבקרים בו לעתים תכופות מאד, והפך כעת לאחד ממוקדי ההרס המרכזיים של רעידת האדמה הנוראה. המשגיח השני, שהה אז בעיר 'מרסיין', שעל שפת ים התיכון, גם היא ספגה חלק הגון וממשי מרעידת האדמה.

מייד עם אשמורת הבוקר, הוקם קו חירום מטעם 'ועד הכשרות', כאשר רבני ה'בד"ץ בקשר משותף עם בני המשפחות, מיהרו ליצור קשר טלפוני עם המשגיחים, אשר בחסדי שמים לא נותק הקשר עמהם, כי אם לרגעים ספורים. נציגי 'ועד הכשרות' של ה'בד"ץ המשיכו לעמוד בקשר עם המשגיחים במשך כל שעות היום, תוך נקיטת פעולות מיידיות להבאתם ארצה בדרך המהירה ביותר, זאת בעקבות התרעות נוספות של הרשויות בטורקיה על רעידת אדמה נוספת העלולה להגיע בהמשך ה"י.

תוך כדי שמירת קשר טלפוני של 'ועד הכשרות' עם אחד המשגיחים, הוא שוב חווה סדרת רעידות אדמה נוספות, אשר אמנם היו נסבלת יחסית, והפעם הספיק המשגיח לברך בהתרגשות "ברוך ... עושה מעשה בראשית", כשהרבנים שומעים את ברכתו דרך הטלפון.

בשעות לאחר מכן, ראו המשגיחים מקרוב את כוחות החילוץ וההצלה הטורקיים שועטים בדרך לאיזור ההרס על מנת להציל אנשים לכודים מתוך החורבות הגדולות. המשגיחים דיווחו כי מערכות האנרגיה המשיכו לתפקד באופן יחסי, אך כל מפעלי התעשייה באיזור הושבתו לחלוטין, במיוחד הושבתו בצו מיוחד מערכות הקיטור התעשייתיות הפועלות על גז, בעקבות הסכנה הצפויה.

מדריך
הכשרות

ס"ג העדה ה'ישראלית'
בהשגחת ה'בד"ץ'
ה'ישראלית'

בשיחה לאחר מכן עם כותב השורות, שיתף המשגיח את הרגשתו מרגעי הפחד ואמר כי הרגשתו היא ש"הכל נעשה כדי להתעורר בתשובה... כפי שמובא בגמ' שאמר הקב"ה, כל הרעש הזה שאני מביא לעולם, אינו כדי לקדש שמי, שנאמר, כל הנקרא בשמי וגו'.

"הלוואי שנזכה בקרוב לגאולה השלימה, כמובא בגמ' (ברכות נט.), שרעידת אדמה בעולם מתרחשת בשעה שהקב"ה זוכר את בניו ששרויים בצער בין אומות העולם, מוריד שתי דמעות לים הגדול, וקולו נשמע מסוף העולם ועד סופו" המשך המשגיח ואמר, "בפרט שאנו עומדים כעת במוצאי שביעית על כך נאמר בגמ' כי במוצאי שביעית בן דוד בא, במהרה בימינו".

רבני הבר"ץ שעמדו עמיהם בקשר טלפוני ניצלו את הדקות כדי לחזק את המשגיחים בהיותם שליחי ציבור ושליחי הבר"ץ, עליהם נאמר כי שליחי מצוה אינם ניזוקין.

המצב המעורער מנע את פעילות שדה התעופה האיזורי בגין החשש כי שלג גדול וערפל כבד צפוי להגיע בימים הקרובים, ועלול לחסום את הדרך חזרה גם מעיר הבירה איסטנבול. אחרי מאמצים כבירים, ניצלו המשגיחים חלון זמן קצר כדי להגיע לעיר הבירה איסטנבול ולעלות שם לטיסה כדי לחזור ארצה שלימים ובריאים בגופם בחסדי שמים.

בשיחתנו עם המשגיח אחרי בואו ארצה, הוא גולל בפנינו את כל ההתרחשויות החל מלילה קודם, אז הוא הגיע לגזיאנטעפ, לקראת פיקוח בייצור מסוים.

"הגעתי בשעת ערב וקבלתי חדר באכסניה שהיתה ממוקמת בקומה 7, אשר היא בעצם בקומה שמינית, והלכתי לנוח את הלילה.

"בשעה 04:15 (03:15 לשעון ישראל) של יום שני, בעודי באמצע שינה עמוקה ופתאום כל החדר, בעצם כל האכסניה! מתחילה לרעוד בצורה מפחידה ומטלטלת שאי אפשר לתאר...

"קמתי בבהלה, התארגנתי, תפסתי את תיקי התפילין והתחלתי לברוח באמצעות מדרגות חירום לכיוון היציאה מהאכסניה, לא היה לי שיווי משקל במהלך המילוט, מכיוון שכל הרצפה רעדה כמו טרמפולינה ללא גזומה, כך במשך דקה וחמשים שניות. הפחד היה נורא, צעקות אימה ופחד בקעו מכל עבר, כל הדרך אל הרחוב, שם מצאתי אנשים רבים שנמלטו כמוני אל הכביש המושלג, בטמפרטורה של 0 מעלות באמצע הלילה. היה כפור גדול, ובצדדים ניתן היה לראות נשים עמדו ומיררו בבכי עם ילדים בזרועותיהם... אחרי שהות קצרה, התארגנו נציגי האכסניה להביא מגבות ושמיכות להתכסות בהם, אלא שאז החל גשם לרדת והכל נרטב...

"עמדנו כך מעל שעתיים בחוץ, אף אחד לא העז לחזור ולהיכנס לאכסניה. בנתיים לא הופיעו כוחות השיטור או הבטחון ולא הגיעה שום הוראה מצד בית האכסניה מה לעשות... בשלב מסוים, סביבות השעה 6 וחצי בבוקר, החלו האנשים לחזור לאט לאט לבניין, כמסורת השיטה הטורקית, כי כל אחד אחראי על עצמו. אנשים עלו לאסוף את חפציהם מהחדרים, אבל אני נשארתי עדיין לעמוד למטה במשך שעה נוספת מחוץ לבנין, עד שהבנתי שאין ברירה, אני חייב לעלות לחדר ולקחת את הטלפון כדי להרגיע את בני המשפחה ונציגי 'ועד הכשרות' בארץ, שעלולים להיכנס לפאניקה, אם לא אצור קשר באופן מיידי...

"עליתי בשלבים, כל כמה קומות עצרנו ובדקנו אם הבניין אינו מתמוטט ורק אחרי פרק זמן ארוך הגעתי לחדר שלי ונטלתי את חפציי, ירדתי ללובי של האכסניה, קרוב

לדלת היציאה, ואחר כך הם מיקמו אותי בחדר בקומה 2. כשעליתי לחדר, ראיתי סדקים שהולכים ומתרחבים על הקירות ומהר מאוד עזבתי מחד. אך חזרתי כדי להתפלל תפילת שחרית, אשר לאחריה נפילתי למיטה לתנומה קלה, הייתי עייף ומותש מאד מהלילה, אך לא עברו אלא דקות ספורות ושוב רעידה נוספת! זינקתי מהמיטה ותוך רגעים ספורים הייתי ברחוב, אך כעת כבר לא העזתי לחזור לחדר... נשארתי בלובי של האכסניה עד למחרת, מאחר וכל הדרכים לעזוב את המקום ולהגיע ארצה היו חסומות, לא היו נהגי מוניות שהסכימו לצאת לדרכים הארוכים לעיר הבירה, לא היה ידוע היכן הכבישים נהרסו, נסדקו או פקוקים כעת.

"במקביל עמדתי בקשר עם רבני 'ועד הכשרות' שהפעילו קשרים בעיר הבירה, על מנת לבוא לחלצני, אבל בס"ד, היה זה דווקא עובד באכסניה שנתתם להשיג לי לקראת ערב מונית שהוציאה אותי אל שדה התעופה בעיר, אלא שלאכזבתי מצאתי את המקום עמוס באנשים שביקשו לעזוב את האיזור. התברר כי אין בכלל מקומות לטיסות חזרה מהאיזור, כך גם בשדות התעופה באדגה ובקוניה. החילותי איפוא לחפש מונית לכיוון עיר הבירה אנקרה ובחסדי שמים השגתי מונית עם שני נהגים שהתחלפו ביניהם כל כמה שעות, שעשו את הנסיעה במשך שעות ארוכות, ודרשו סכום של מעל 1,500 ש"ח. שילמתי זאת ברצון, כשהגעתי לשדה התעופה בעיר הבירה אנקרה.

"לסיום", אומר לנו המשגיח, "חובה עלי להודות לרבתי וידידי, רבנים ועובדים המסורים בוועד הכשרות שעשו הרבה מאוד למעני מתוך דאגה כנה ואמיתית. יתברכו ממעון הברכות וימלא ד' כל משאלותיהם לטובה ולברכה".

בעלילה מרתקת זו ורצופה ניסים בחסדי שמים, מתגלה טפח ומתכסה טפחיים מעוצם מסירות הנפש של משגיחי הכשרות מטעם הבד"ץ, העומדים על המשמר בנאמנות שאין כדוגמתה, כראוי לתפקיד בהם הם משמשים כשליחים של בית הדין הגדול בירושלים.

במסגר אסיר כמו בכלא

פרק נוסף בהלכות מסירות נפש נוכל ללמוד ממשגיחי הבד"ץ שהרחיקו למקום אחר על פני הגלובוס, הפעם במזרח הרחוק. הקורונה הצליחה להביא לשיא את מסירות הנפש שנדרשה מאת המשגיחים להשלמת משימות ההשגחה בתפקידם, אשריהם שזכו בכך.

זה קרה לפני חודשים מספר, כאשר לצורך פיקוח בקווי עיבוד דגים במדינת ויאטנם, הגיע המשגיח בדיוק למחוז שנמצא בשיאה של התפרצות קורונה ואם לא די בכך, הבדיקה שלו יצאה חיובית. גזר דינו היה לשהות בבידוד הרמטי במשך שבוע ימים.

איתרע מזלו ובדיוק באותה תקופה, בגין ההתפרצות החמורה, קבעו הרשויות כי מחוייבי הבידוד ישהו שבועיים ימים במלוגנית נעולה הרמטית, במקום שבוע ימים.

סבר וקיבל וכאשר חלפו השבועיים הקשים, התבשר המשגיח כי ההתפרצות טרם שככה ולכן הרשויות החמירו שוב את התקנות וקבעו 3 שבועות (!) של בידוד.

נקל לתאר עד כמה מעיקה היתה התקופה הזו על המשגיח, שבסך הכל נשלח לפקח במפעל עיבוד דגים למשך 4 ימים ולצורך כך נאלץ לשהות מעל 3 שבועות בבידוד.

בסין הקומוניסטית, תקנות הקורונה מבלבלות עוד יותר.

מדריך
הכשרות

ס"ח העדה הירושלית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

עצם הכניסה למדינה האדומה הגדולה, עומד תחת אינספור בדיקות ואישורים מאישורים שונים, אבל כל זה לא מספיק.

"בתוך המדינה הגדולה, ישנה חלוקה למחוזות אשר כל אחד מהם נוהג תקנות קורונה אחרות משלו. גם המעבר בין מחוז למחוז מחייב שהייה בבידוד, לעתים 5 ימים ולעתים שבועיים ימים. כל זה גם אם הגעתם כעת מחוץ לסין ונדרשתם בשבועיים ימי בידוד, עובר לכניסתכם למדינה..."

"ומשגיחי הבד"ץ, לידיעתכם, נאלצים לקיים את כל התקנות, בלי קיצורי דרך כלשהם, הכל כדי שיוכלו לעמוד ולפקח במפעלי עיבוד הדגים, כנדרש".

אם עד היום הייתם נתקלים במחסור כזה או אחר בסוגי תוצרת הדגים מחו"ל בשווקי הבד"ץ, ולא ידעתם מדוע, מהיום אתם יכולים לנחש לבד ולהעריך את המאמץ הגדול שמשגיחי הבד"ץ משלמים למענכם.

סיפור אחר, גם הוא קרה בסין, היה כאשר משגיח הגיע כדי לפקח על קו עיבוד דגים בהשגחת הבד"ץ. תפקידו היה לוודא סימני טהרה דג דג וגם נקיון מגניעות של תולעים. התכנית המקורית היתה שהוא יחזור כעבור שבוע ויספיק להתכונן לשמחה משפחתית שצפויה היתה להתקיים בעוד כחודש ימים.

מכיוון שטיסה מסודרת לאותו מחוז, בו המפעל קיים, לא היתה זמינה, המשגיח טס למחוז שכן, אשר רק מספר שעות נסיעה מפרידות משדה התעופה למפעל. עצם הכניסה לסין דורשת אינספור אישורים ובדיקות מעיקות. במקרה זה המשגיח נדרש למספר ימים של בידוד ואז כאשר הוא ביקש לנסוע למחוז השכן, שם ממוקם המפעל, הוא גילה כי המעבר בין מחוז למחוז, מחייב אותו בבידוד ממושך של שבועיים נוספים.

המשגיח חדור שאיפות למען ההשגחה, עבר את השבועיים בסבלנות בתוך מלונת שדמתה יותר לבית כלא בועיר אנפין וכאשר הם הסתיימו, הוא מיהר לנוע לעבר המפעל, על כל צרה שלא תבוא.

הצרה באה מוקדם מהצפוי.

בעוד קו עיבוד הדגים מתחיל להתקדם, המשגיח מקבל דיווח מהרשויות המקומיות, כי מכיוון שנרשמה עלייה ב'תחלואה' של הקורונה, המפעל ייכנס תחת סגר מוחלט במשך תקופה לא ידועה.

מסתבר שהשכר שהפועלים הסיניים זקוקים לו, מניעה אותם לעשות את הבלתי ייאמן הבא: אוהלים ענקיים מוקמים בחצר המפעל וחלק נכבד מהפועלים מתארגנים בהם ומעבירים שם את מגוריהם למשך כל התקופה הבאה, כדי שיוכלו להמשיך בעבודה במפעל. חלק אחר מהפועלים, אמנם בוחר לעזוב את שערי המפעל בטרם הוא ננעל בחותמת השלטונות.

משגיח הבד"ץ המסור והנאמן בחר... להישאר גם הוא במפעל.

חשש קל התגב לליבו של המשגיח, שמא הדבר ימנע ממנו לחזור מבעוד מועד לשמחה המשפחתית המתוכננת, אך הוא סמך על סיעתא דשמיא שתמנע ממנו כל עיכוב מיותר.

בינתיים, לוגיסטיקה מסועפת אורגנה ממקום שהותו של המשגיח, בסביבה יהודית פעילה, כדי לשלוח בעבורו את כל צרכי מזונו הכשרים של המשגיח במשך כל תקופת הייצור.

קצב העבודה היה אינטנסיבי ביותר וכעבור מספר ימים הוא הסתיים בהצלחה לפי

כל ההוראות של הבד"ץ. ברגע זה הגיש המשגיח את בקשתו לגורמים הרלוונטיים כי ברצונו לעזוב את המפעל, בדרכו לצאת מן המדינה.

כאן קיבל המשגיח דיווח קודר, כי בשל התגברות 'תחלואת' הקורונה, השלטונות מגבשים תכנית של סגר הרמטי על האיזור ומתכננים לסגור גם את שדה התעופה ממנו הוא מתכנן לעזוב את המדינה. המשגיח החל במירוץ נגד הזמן.

המשגיח הגיש שוב ושוב את בקשתו לעזוב את המפעל ובמפתיע בקשתו התקבלה, אך כדי לקבל את האישור, המשגיח נדרש ל-5 בדיקות קורונה שונות.

בס"ד המשגיח עמד בהם בהצלחה ויצא לדרכו, הפעם הוא בחר שלא לנסוע ברכבת או כל אמצעי נסיעה משותפת אחרת, מכיוון שאם יתגלה כי מאן שהיה בסמוך אליו נגוע בקורונה, הרי שגם הוא ייכנס לבידוד קפדני של ימים ושבועות...

בעוד המשגיח ממהר לכיוון שדה התעופה ברכב פרטי שאורגן במיוחד בעבורו, הוא נעצר במחסום שבדק בחומרה את כל האישורים שבדיו, משל המדינה נתונה במלחמה. אחרי זמן ארוך של שאלות ובדיקות מדוקדקות, הוא משתחרר לדרכו, אבל אז הוא מגלה שהיה זה רק המחסום הראשון שממתין לו בדרך הארוכה.

הוא נאלץ לעבור עוד 5 מחסומים נוספים, עד שהגיע לשדה התעופה. סיעתא דשמיא עמדה לו לאורך כל הדרך, שהוא לא עוכב באף אחד מהם.

בהגיעו לעיר בו ממוקם שדה התעופה, הוא רואה כיצד נהלי הקורונה מחמירים והולכים, נציגי הרשויות מסתובבים ברחובות העיר המושבתים לחלוטין, כל החנויות על מסגר ובריה, והם עורכים ריסוסי חיטוי משאריות נגיף הקורונה...

כל עוד נשמתו בקרבו, המשגיח נחפז לשדה התעופה, מאתר את השער המבוקש, עולה על המטוס וכעבור שעה קלה ממריא לכיוון ארץ ישראל.

כשהוא ינחת כאן, הוא יגלה כי אשר יגור ואשר מילא לבו פחד אכן בא, ושדה התעופה ההוא הושבת שעות ספורות אחרי שהמריא ממנו ועזב את המדינה ב"ה.

היתה זו סיעתא דשמיא מיוחדת, שעמדה לו להספיק את השמחה המשפחתית ולהינצל מכל סגר והגבלת קורונה מיותרת...

כימי צאתכם ממצרים

תופעת טבע אחרת, שהעסיקה את ארצנו בעיצומו של החורף, היתה הסופה הגדולה שקיבלה את הכינוי 'ברברה', אשר גרמה לגלי הים להגיע לגבהים חריגים. אלא שגם הפעם, היה זה בשביל ישראל...

היה זה קונטיינר ענק של מוצרי חד פעמי שיצא מאחד מארצות המזרח לכיוון ארץ ישראל, נחשף בעקבות הסופה הקשה לממטרים עזים, אשר הצליחו לחדור פנימה ולהרטיב את כל המלאי, אשר נפסל מיד לשימוש בימות הפסח.

תמורת זאת, נעשו מגעים לייצור מוצרי חד פעמי, בפעם הראשונה, דווקא אצל אחת משכנותינו הלא רחוקות - מצרים.

אמנם המשגיחים נדרשים לפיקוח תחת אבטחה מתאימה לאורך כל תהליך הייצור, אך גם הם אינם מונעים את השלמת משימת הכשרות כראוי, גם במצרים השכנה, תחת מעטה כאפייה...

מדריך
הכשרות

ס"ח העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

ראו מה בין בני לבין בן חמי

מוצרי החד פעמי, הפכו לסוגיה אקטואלית בימים אלה, כאשר המיסים הדרקוניים שהושתו עליהם במטרה לדכא את ציבור החרדי בארץ, התבטלו זה עתה ומביאים כעת לפריחה חוזרת בייצור מוצרי חד פעמי בהשגחה מהודרת, זאת אחרי השפל הגדול שאירע בעקבות המס הכבד.

שלא כמו שטענו מתכנני המס, כי מטרתם היתה אך ורק הדאגה לסביבה ירוקה וכו', למעשה ברור הדבר כי היתה זו התנכלות ישירה בציבור החרדי, אשר בעבורו מוצרי החד פעמי מהווים מוצר חיוני לכל דבר, בכל אירועי השמחה הרבים ב"ה או בשימוש בבתי מדרש בכל רחבי הארץ. בלתי אפשרי לדמיין אירוע חתונה מאנ"ש, בהם חולפים מאות רבות של מוזמנים, אשר מעתה יצטרכו להשתמש בכלי פורצליין בלבד, במקום צלחות החד פעמי החיוניים כל כך. נקודה זו מגלה איפוא את הפערים בין אירועי השמחה המשופעים של הציבור החרדי, לבין אירועי השמחה העלובים בציבור הכללי, אשר אולי בעבור ציבור משתתפיהם הקטן יכול היה הרעיון הזה לשמשם.

גזירה זו השפיעה עלינו, עוד בטרם נכנס המס הדרקוני לפעולה, כאשר מפעלי השיווק בארץ החלו לצמצם פעילות בתחום זה ובהתאם לכך הצטמק גם הפיקוח הכשרותי מטעמנו, המקפיד כי החומרים הבאים לשימוש יהיו נקיים מעמילני קטניות או חמץ ובעיקר כי כל קווי הייצור יתנהלו תחת נהלי נקיון נאותים ומחמירים, תוך הפעלת חרדי אוכל מיוחדים לעובדים, ובכך למנוע מהם לאכול תוך כדי הייצור, מה שעלול להשאיר עקבות בתוך מוצרי החד פעמי, כמו הצלחות והכוסות...

ביטול המס המיותר, מאפשר כעת את החזרת פעילות ההשגחה במפעלי הייצור, לרווחת הציבור הגדול בארץ ב"ה.

מסכת כלים

אם כתוצאה מהמס המיותר על מוצרי החד פעמי, אם כתוצאה מסיבות אחרות, הולכת ומתרחבת תופעה של השכרת כלים לאירועים, אשר צריכה לעורר את הגורות האדומות בכל ירא וחרד.

מדובר בחברות פרטיות המתמחות כלים לאירועים, אשר מציעות את שירותיהן לכל דורש, ללא שום פיקוח על כשרות המזון שבא במגע עם הכלים, צלחות, מזלגות, סכינים וכפיות, אשר לאחר מכן עוברות שטיפה בחום ושוב פעם מעוררות חשש כשרותי חמור.

בשעה שהינכם מתייצבים לאירוע 'דינר' יוקרתי ככל שיהיה, והכלים ערוכים למופת על השולחנות המפוארים וכל צרכי הסעודה אכן עומדים בכשרות מהודרת, ייתכן מאוד כי אותם כלים שימשו לפני כן לאירוע מפוקפק, ואכלו בו מוצרים בכשרות נמוכה או אפילו ללא כשרות כלל.

כך גם כאשר אתם ניגשים לבר המפואר של האירוע אליו הוזמנתם בכבוד ויקר, יתכן מאוד חלק מהכלים הנמצאים על גבי האש מול עיניכם, שימשו אמש למצרכי מזון מפוקפקים עד בלתי כשרים לחלוטין, ח"ו.

תופעה זו אינה נמצאת בשולי המחנה, אלא באירועים מכובדים ומרכזיים בכל משפחה וקהילה, כאשר הכלים מובאים מחברות השכרה, ללא פיקוח כלשהו ומכשילים ללא שימת לב בשימושם הבלתי ראוי במהלך הסעודה שוב ושוב.

גם כאשר אנו מוזמנים לסעודה אישית או משפחתית, אשר הוכנה ברוב עמל על ידי בעל הבית ירא שמים מרבים ובהשגחה מהודרת כראוי וכיאה, אשר לצורך המעמד הביא כלים מחברת השכרה, בבת אחת הפך האירוע למיפגע כשרותי חמור.

הציבור נדרש להיזהר על כך ולעורר תשומת לב בין בקרב החברים ובין בקרב בני המשפחה, כי בכל אירוע, יוקרתי או ביתי, אשר מביאים כלים מחברות הכשרה, החברה צריכה להיות תחת חותם ההשגחה של ה"בד"ץ.

השגחת ה"בד"ץ על חברות להשכרת כלים, דורשת הקצאת סטים נפרדים לכלים בשריים ולחלביים, מדיחי כלים נפרדים לבשרי ולחלבי ובעיקר פיקוח על כל אירוע בהם הכלים יוצאים לשימוש, שיהיו אך ורק בהשגחה מהודרת, למהדרין מן המהדרין.

עיצובים עצובים

התופעה הרעה הזו של 'כל המוצרים בהשגחת ה"בד"ץ' ממשיכה לחולל שמות בשדה הכשרות בקרב הציבור, זאת למרות היותה מפוקפקת ביותר וגובלת לא פעם בהונאה כשרותית לכל דבר.

המפקחים מטעם ה"בד"ץ בתחום זה נזעקים כל אימת שהם נתקלים במודעות אלה והסיבה פשוטה: מי מקפיד על הוראות ההשגחה בשטח? מי מקפיד על כשרות הכלים? מי מכשיר את העובדים לנהוג לפי כל כללי ההשגחה? מי עומד ומפקח מפני קליטת מוצרים שאינם בכשרות או משגיח בענייני חרקים, תערובת, בישולי עכו"ם? ועוד ועוד חששות רבים מספור, אשר מבהירים כי אין לכיתוב 'כל המוצרים בהכשר ה"בד"ץ' אף משמעות כשרותית בסיסית.

אם בעבר היו סומכים על אנשים יראים שעסקו בתחום המזון, מתוך היכרות אישית כי נאמנים הם, בהיותם בחזקת חבר שאינו מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן, אבל מחמת רוב העבודה הם נאלצים לשירות של פועלים שאין להם הבנה כלל לענייני כשרות, ומי ערב שבעלי הבית עמדו וברקו את פעולות הפועלים? ובנוסף לזה, כבר אירעו לצערנו שערוריות חמורות, כאן בארה"ק וגם בחו"ל, אשר פקחו את עיני הציבור וגילו כי כאשר אדם בהול על ממונו, גם אם הוא נראה בחזקת נאמן, הוא עלול להכשיל את הרבים בדברים הגרועים ביותר, ל"ע.

אם כן, מפרסמי הכיתובים הללו 'כל המוצרים בהכשר ה"בד"ץ', בעצם, במילים פשוטות לחלוטין, רוקחים לנו מצג שווא מול העיניים ומסיטים את תשומת הלב לנקודה צדדית, כי גם אמנם היה כדבריהם שכל המוצרים באמת בכשרות ה"בד"ץ, עדיין השאלות הנוגעות לכשרות הציוד והכשרת העובדים בהלכות הכשרות אינה זוכה להתייחסות. האם עד כדי כך אנו עיוורים?

גם אם רוצה בעל המטבח לעמוד בכללי הכשרות ומבקש להיות נאמן להצהרתו, הוא נקלע למצבים בעייתיים שאין ביכולתו לפתור, כי אין זה תפקידו ומעולם לא עשה הכשרה בתחום הכשרות.

תופעה זו רווחת בעיקר בשולי אירועי שמחה וחתונות, כאשר מגשי עיצובים של פירות ושוקולדים מפארים את המעמד ומתגאים בכיתוב בולט ש'כל המוצרים בהכשר ה"בד"ץ', אשר מכשיל את הרבים רח"ל.

מקרה כזה אירע בחודש שבט העצל"ט, כאשר אברך חשוב ממשתתפי שמחה משפחתית, גילה לפתע את אחד מילדיו הקטנים מכרסם להנאתו בפרי התות לא

מדריך
הכשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת ה"בד"ץ
לירושלים

מקולף ביד אחת ובתמרים עסיסים ביד השנייה, אותם שלף ממגש פירות כזה שהובא למקום לכבוד בעל השמחה, תחת הכיתוב כי 'כל המוצרים בהכשר הבד"ץ'. האברך החשוב נחפז להתקשר ולברר אצל מעצב המגש, כיצד ייתכן כי פרי התות נמצא בהכשר הבד"ץ כשהוא לא מקולף? התשובה שקיבל היתה, כי אכן התותים נקנו בחנות בהכשר הבד"ץ, האברך טען בפניו הרי יש כללים ברורים באיזה אופנים מותר לאכול תותים ובוודאי לא להציגו בעיצוב פירות בלי שום קילוף והורדת העלים, והמשיך לשאול האם מאן דהוא בדק את התמרים מחרקים? גם כעת היתה התשובה: לא!

הביט האברך כה וכה והבחין בגרגרי רימון פזורים במגש ומתחתיו לכל עבר. כאן המשיך והקשה, ומה עם גרעיני הרימון שעל המגש? הרי בתקופה זו היה מחסור ברימון, מהיכן הם הגיעו לכאן? האם הבד"ץ איתר מקור נדיר ובלעדי למגש זה? גם כעת הוא קיבל את התשובה הקודמת, כי אכן כל המוצרים בהכשר הבד"ץ, חוץ מהרימון. וכשהמשיך להקשות ולברר, מאיפה הרימון בכל זאת? כאן הודה האיש מעבר לקו, כי הרימון הוא בכלל מאוצר בית דין.

כאן כבר לא התאפק האברך החשוב והחל זועק בכאב ליבו: איך אתה משתמש ברימון מאוצר בית דין ואתה לא מציין זאת על המגש? הרי מלבד זאת שהבד"ץ לא התיר אוצר ב"ד, הלא לכל הדיעות חובה להקפיד על קדושת שביעית!!!

האם מישהו הקפיד למנוע מהילדים לשחק בהם? הוא המשיך ושאל תוך שהוא רואה כיצד כמה וכמה גרגרי רימונים מתגלגלים על הרצפה והופכים למרמס?

תופעה עגומה זו ראויה שתילקח לתשומת לב, להזהיר גדולים על הקטנים, כי אין לסמוך על שום כיתוב של 'כל המוצרים בהכשר הבד"ץ', כדי להסיר ממשול מדריך עמי.

סוכר כשר לפסח...

כדי להבין ולהשכיל את גודל האחריות המוטלת על כתפי העוסקים במלאכת הכשרות מטעם הבד"ץ ודרך חקירתם בכל פרט ופרט, שיהיה הכל למהדרין מן המהדרין, נתייחס למחסור העולמי שנוצר בענף הסוכר, המהווה אחד המצרכים החיוניים ביותר בשוק.

לקראת חג הפסח, נעשה מאמץ כפול ומכופל לאתר סוכר שיוכל לעמוד תחת השגחת הבד"ץ ובס"ד הצלחנו לפעול להסדרת הבאתו ארצה באמצעות יבואן סוכר גדול, שהתחייב לפעול לפי כל הוראות הכשרות מטעמנו.

אחרי שהתברר כי כל אמצעי השינוע והאחסון, נקיים מכל חשש, עלתה השאלה מטעמנו, באיזה נייר הסוכר הלז עומד להיארז?

היבואן נבהל לרגע לנוכח הבקשה, אך מהר מאד גילה כי אכן, אריזות הנייר שהוא תיכנן להשתמש בהם לצורך אריזת הסוכר, מיוצרות באמצעות עמילן חיטה, לא פחות. גם הדבק, מבוסס על דבק קמח!

כאן הוא למד מהר מאד כי הוראות הבד"ץ קובעות כי היות ואריזות הסוכר הנמצאים במטבח ועלולים להירטב ישנו צורך להחמיר שהאריזות לא יהיה מייצור עם עמילן חיטה כיוון שכך, נוצר קשר מהיר עם אחד היבואנים הגדולים של הנייר בהשגחת הבד"ץ, אשר החזיק מלאי נייר נקי מכל חשש לצורך שימוש אחר, אשר כעת לבקשת הבד"ץ העמיד את כל המלאי הדרוש לצורך אריזת הסוכר בחסדי שמים.

תרופות ללא חשש חמץ

אחד השינויים המשמעותיים ביותר במדריך הכשרות האי שתא, נמצא בחלק רשימת התרופות ותוספי התזונה, עליה שוקד צוות מיוחד במהלך כל השנה.

בענף התרופות, נעשתה מלאכת נמלים עצומה, בידי הצוות המיוחד, שעסוק בכך על פני כל ימות השנה, על מנת לעדכן, לברר ולתקן את כל פרטי התרופות השונות, כל תכשיר ותרופה, על פני כל חומרי ומרכיביו, בשיתוף פעולה עם גורמי הרפואה, קופות החולים ומפעלי התרופות השונים, בדרך לאשרו לפסח או לא.

אחת הבשורות בתחום זה היא שתא, הוא סדרה שלימה של תרופות, אשר עד לאחרונה יוצרו עם מרכיב מסוים של חשש חמץ ובשנה האחרונה הוחלף במרכיב אחר ללא כל חשש, מה שמאשר לצריכה סדרה שלימה של תרופות, כאמור, ב"ה.

לצד זאת, נרשם שינוי נוסף במדיניות רשימת התרופות לפסח מטעם הבד"ץ, כאשר השנה בפעם הראשונה נחשפת רשימת התרופות הפנימית לציבור הרחב, אשר בהוראת הרבנים מותרים לצריכה גם בעצם חג הפסח, מאחר ומדובר בתרופות למקרים גורליים.

למעשה, העיסוק הקבוע של הצוות המיוחד בתחום זה במהלך כל השנה, כולל מענה כמעט יומיומי בכל ענף התרופות, אשר מסתכם באלפי פניות במעגל השנה ומגיע לשיא של עשרות אלפי פניות בימים שלפני ערב פסח.

ויסע עמוד הענן...

אבל יחיד מתאבלת מערכת הכשרות דעדתנו על האי שופרא דבלי בעפרא, עם הילקח הנזר והוסרה העטרה בשנה האחרונה בפטירת מרן הגאב"ד הגר"י וייס זצוק"ל אשר היווה בעבורינו בבחינת עמוד האש ההולך לפני המחנה, באשר האיר באלומת אור גדולה את כל פעליו המסועפים של 'ועד הכשרות' מטעם בד"ץ העדה החרדית, האמונים על שמירת מזונם של ישראל, מזה קרוב למאה שנה, במסורת מרבותינו הגאון"צ מרנן אדירי התורה ארזי הלבנון זכר צדיקים לברכה, אשר התמסרו במיוחד לחיזוק מבצר הכשרות מטעם הבד"ץ.

ממרום מושבו נרקמה ידידות אמת כל השנים מצד רבני 'ועד הכשרות' ומנהלי המחלקות השונות, עם מרן הגאב"ד, אותם הכיר מקרוב ממש, מתוך עיסוקו הנמרץ בביצור החומות ותקנות הכשרות ועבודת הקודש.

כבר עם הופעתו פאר של רבינו זצוק"ל בשערי ירושלים לפני י"ט שנה, נוכחו כולם שהאירה אל יושבי ציון וירושלים דמות נאצלה ורבת אנפין אשר נחצבה מכבשונו של בית היוצר דתלמידי החתם סופר, בהיותו חטיבה אחת של גדלות ובקיאיות אדירה בתורה והלכה והתעלות בלתי פוסקת במדרגות רמות בקדושה ועבודת השי"ת.

לצד כל אלה, התייחד רבינו הגדול בירידתו התמידית בהתעניינות מרובה בכל תחומי הכשרות, כולל ירידה לפרטים ופרטי פרטים טכניים בשלבי הייצור של תעשיית המזון המסועפת בימינו, בה הורה בהירות דבר ה' זו הלכה על כל צעד ושעל.

מסכת הקשרים שהיה לו לרבינו הגדול עם 'ועד הכשרות' ורבני בד"ץ העדה החרדית נרקמה איפוא באהבה רבה משך שנים רבות קודם לכן, עוד בטרם עלתו לכהן

מדריך
הכשרות

ס"ז העדה החרדית
כהשגחת הבר"ץ
ירושלים
לעדה החרדית

כגאב"ד ירושלים. היה זה עוד בשעתו, כדומ"ץ באנטוורפן, זכור מפגש נדיר בהיסטוריה של 'ועד הכשרות' שהתקיים בשוויץ, כאשר הרה"ג ר' אברהם ראטה זצ"ל ממייסדי 'ועד הכשרות' שהה במקום ורבינו הגדול הגיע במיוחד מאנטוורפן כדי לדון עמו יחדיו כיצד למצוא פתרון ליצירת אחד מחומרי הגלם הנצרכים לפסח. יחדיו עסקו השניים בדבר מתוך תחושה משותפת של אחים לדעה, בבחינת אז נדברו יראי אלקים.

דברים אלו באו לביטוי בדבריו הקדושים כבר בשעת מעמד ההכתרה ההיסטורי בעיבורה של ירושלים פלטרין של מלך, בחודש סיוון, תשס"ג:

"יה"ר שנזכה בס"ד כי בזכות ירושלים עיה"ק נזכה להמשיך את הדרך ולעמוד על משמר הקודש בהנהגת המוסדות הקדושים התורה, קטנים וגדולים, וכן על משמר הכשרות, כאשר ידוע בכל העולם כי כשרות מהודרת שניתן לסמוך עליה בעיניים עצומות זו מערכת הכשרות של בד"ץ העדה החרדית ירושלים עיה"ק".

הדברים לא באו על חלל ריק, אלא מתוך ידיעתו האישית מאז ומקדם בגין שקידתו המופלאה בנושאי התעשייה ורזי חומרי הגלם. עובדה זו יצרה לו שפה משותפת עם המומחים בתחומם במחלקות 'ועד הכשרות' ופתחו בפניו מייד פתחים כפתחו של אולם בכל בתי החרושת הגדולים שחרדו למוצא פיו בכל השאלות שעמדו על הפרק וזקוקות היה להכרעתו הנוקבת עד לשיתין. כך התפתחה לה מסכת של ידידות אמיצה וקרובה ביותר בינו לבין הגאון רבי יעקב בלוי זצ"ל הרב הפוסק של 'ועד הכשרות', אותו חיבב עד לאחת עוד מימיו כדומ"ץ באנטוורפן.

אמת מה נהדר, היתה התחושה המרוממת שאפפה את כל המשתתפים בשעת מושבי בית הדין שעסקו בענייני כשרות בלשכת הגזית, כאשר רבינו הגדול זצוק"ל יושב בראש השולחן ומסביבו כל חברי הבד"ץ והוא מכריע ברוחב דעתו ובעומק בינתו, כדת של תורה, את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו.

במסילות שסלל עבורינו נמצא נחמה ובהמשך העשייה בשדה הכשרות נשאב חיזוק, עדי יקיצו וירננו שוכני עפר, בביאת גואל צדק, אמן.

עמוד התווך שנעקר...

בשנה האחרונה ליוה 'ועד הכשרות' למנוחות, את אחד מעמודי התווך שלו, ה"ה כ"ק אדמו"ר מטשאקווא זצ"ל, יו"ר ועד הכשרות וממייסדיה, אשר עמד בשירות הבד"ץ, במשך 10 שמיטות ברציפות.

החל משנת תשי"ב נכנס לענייני הכשרות ונלווה אל הרה"ג רבי אברהם ראטה והרה"ג רבי הלל שלעזינגער, זצ"ל, אשר המשיכו את פעילות הכשרות שנחנכה בימי הגאב"ד מרן המהרי"ץ דושנינסקיא זי"ע והמשיכה ביתר שאת בימיו של הגאב"ד מרן הגר"ז בענגיס זי"ע, תחת הכוננת הפעילה של הגאון הראב"ד רבי פנחס עפשטיין זצ"ל שנשא את עול הכשרות ועקב אחרי ההתפתחות על כל צעד ושעל.

כ"ק אדמו"ר מטשאקווא זכה ליטול חלק במלאכת הכשרות עוד בבית דינם של הגאונים הצדיקים רבי פנחס עפשטיין רבי ישראל יצחק רייזמאן ורבי דוד יונגרייז זצוק"ל, ובבית דינם של מרגן רבותינו בעל ה'מנחת יצחק', הרמ"א פריינד, המהרי"ם דושנינסקיא, המהרי"ט וויס זיע"א, ועמם עמיתיהם חברי הביד"צ זצוק"ל, ויבלחט"א הגאון ה"צ הביד"צ ובראשם הגאון האדיר הראב"ד שליט"א אשר להבחל"ח התבטל אליהם והיו קשורים בעבותות אהבה, וגם הם לעומתו סמכו ידיהם עליו והוקירוהו

והעריצוהו וחיבה יתירה נודעת לו מהם ורבות חבו לו הכרת טובה על פעליו הכבירים בעמדו על משמרת הכשרות.

עד לימיו האחרונים נשא את משא הכשרות, השתתף בעצמו בשיבות 'ועד הכשרות' והיה לעיניים לרבני 'ועד הכשרות' בדיעותיו מהימים הראשונים, כשבין השאר אף הרחיק נדוד למפעלים השונים ברחבי הארץ, כדי לבצר את חומת הכשרות על תילה.

פטירתו חותמת את אבן הגולל על אחרון השרידים מדור המייסדים של 'ועד הכשרות' שהיה ואיננו, עמוד התווך אשר נעקר מאיתנו, עטרת תפארת הגחלת הנשארת שהאירה את הדרך עד ימיו האחרונים.

בעמדנו ערבי פסחים של השנה השמינית על כך נאמר כי "במוצאי שביעית בן דוד בא", בעיצומו של חודש אשר הישועות בו מקיפות כמאמר חז"ל כי "בניסן נגאלו בניסן עתידין להגאל" - פיננו נמלא שירה כים ושפתותינו שבה על הנסים והנפלאות, הגלויים והנסתרים, שזכינו לחזות בקודש במשך כל שנת השמיטה בסיעתא דשמיא בלתי פוסקת הגלומה בברכת 'וציוויתי את ברכתי' שליוותה אותנו על כל צעד ושעל.

מסורת אבותינו היא עוז לנו ובדרכה הולכת השגחת ה"בד"ץ במסילה הסלולה לנו מרועינו הנאמנים נב"מ, מתוך עצמאות וללא תלות בגורמי השלטון, כפי שכבר הוכחה לעין כל כערובה היחידה לכשרות אמיתית וללא פשרות.

היותו של 'וועד הכשרות' גוף עצמאי ובלתי תלוי, במסגרת העדה החרדית שהוקמה לפני קרוב למאה שנה על יסוד טהרת ההשקפה וההתבדלות ממפירי דת המהרסים בכרם התורה וקיום מצוותיה, היא אשר נותנת את האפשרות לצעוד בבטחה בדרך התורה והיראה בהידורים כרצון אבינו שבשמים בהדרכת ובהכוונת מרגן ורבנן רבותינו הגאון הצ"צ מייסדי העדה החרדית ולאור דעת תורה בנתיב הטהרה שהתוו לנו נב"מ, על משכנות הרועים ממשיכים רבותינו מרגן ורבנן חברי ה"בד"ץ ובראשם הגאון הגדול הראב"ד שליט"א מנחלי דרכם לאו"ט בעז"ה לשמור על הגחלת ולנטור את שלשלת הקדושה לבל תינתק ח"ו.

מייחלים אנו ומצפים כי זכות אבות העדה החרדית נוחם בגנזי מרומים תגן עלינו שנוכל להמשיך בעבודת הקודש ותזכנו שתשרה השכינה במעשי ידינו נאמנה ונזכה להיות ששים ושמחים בבנין שלם בביאת גואל צדק במהרה בימינו, מתוך רחמים וחסדים, אמן.

פעיה"ק ירושלים ת"ו

י"ט אדר יומא דהילולא של מרנא הגרי"ח זאנענפעלד
זיע"א מרא דארעא דישראל ומייסד העדה החרדית הק'
שנת תשפ"ג לפ"ק

ועד הכשרות והשליטה
ל"ט ב"ח ה'תשפ"ג החרדית
ירושלם ת"ו

מדריך
הכשרות

ס"ח העדה החרדית
בהשגחת ה"בד"ץ
ירושלם ת"ו

הלכות והערות

במוצרי מזון שונים

לתשומת לב:

חותמת הבד"ץ מופיעה תמיד על המוצר עצמו ולא על גבי מדבקה נפרדת. כאשר החותמת אינה על תו המוצר, יש לחשוש לזיוף.

על כל דבר הנראה חשוד, נא לדווח מיד למשרדנו במספר טלפון 02-6700200 במקרים יוצאים מן הכלל, אנו מאשרים הדפסת חותמת הבד"ץ על מדבקה, רק כאשר מתחת לחותמת מודפס בכתב ברור בתדפיס רקע, שם היצרן והמוצר.

זהירות מטעויות!

ישנם מפעלים שנותנים שם ומותג לסדרת מוצרים שחלקם לא בהשגחת הבד"ץ, ולפעמים הם דומים בצבעם או בעיצובם. על כן, אין לסמוך על שם המותג של המפעל, אלא על חותמת הבד"ץ על כל תווית ואריזה.

הלכות
הערות

לאחרונה מתרבים סוגי מוצרים שונים שאינם בגדר מזון ומשקה וקיימת דרישה מצד ציבור הלקוחות לקבל עליהם השגחת והכשר הבד"ץ. בדרך כלל הדברים אמורים לגבי מוצרי חיסוי וניקוי, מוצרים על גבול הרפואי, משחות וקרמים שונים, סבונים ושמפו וכדורי ויטמינים וכדו'.

בחלק מהמוצרים אין השגחה בעת הייצור, כי אין צורך כלל בהשגחה ואין מקום לכך. במקרים אלו, החומרים עוברים בדיקה קפדנית ואח"כ מקבלים אישור הבד"ץ. ובמוצרים אחרים כמו הויטמינים, הייצור עצמו הוא בהשגחה, אבל מכיון שאין זה בגדר מזון, הרי שהמגמה לא להחתים את המוצר בחומת הבד"ץ. כל המוצרים שהודפס עליהם "נבדק ואושר ע"י ועד הכשרות של בד"ץ העדה החרדית" אין בהם שום חשש, ומבחינה זאת אין כל הבדל בין מוצרים אלו לבין מוצרים שמתנוסס עליהם אישור הבד"ץ כזה:

לתשומת לב!

קיימים בשוק מוצרי מזון שונים, שבמשך ימות השנה הם בהשגחת הבד"ץ, ואילו לפסח הם משווקים בכיתוב "כשר לפסח" ללא חותמת הבד"ץ. חלקם אמנם מאושרים מטעם הבד"ץ לשאר ימות השנה (לא לפסח), אולם יש ביניהם מוצרים שאינם מאושרים אף לא לימות השנה מהבד"ץ, היות ומשתמשים בחומרי גלם שאינם בהשגחתנו אף לא לימות השנה.

להלן חלק מהמוצרים שאינם בהשגחתנו גם לא לימות השנה:

אבקות מרק (בשרי), חטיפים (למעט חטיפי בטנים, במבה), טונה, מיוז וממרחים, ממתקים, עוגות ועוגיות לפסח, ממרח תמרים, רוטבים, ריבות, שימורים ושימורי דגים.

במוצרים הנ"ל חייבים לבדוק אם יש חותמת הבד"ץ על כל אריזה.

להלן רשימה חלקית למוצרים שהם בהשגחת הבד"ץ לימות השנה בלבד, על אף שאינם מופיע עליהם חותמת הבד"ץ.
(מכיון שאינם מאושרים על ידינו לפסח).

אבקות אפיה, סוכר וסוכר וניל, במבה וחטיפי בוטנים, גלידות ושלגונים, מלפפון חמוץ, מצות וקמח מצה, משקאות קלים/מוגזים/תרכיזים וסירופים, קקאו קטשופ, שוקו, שמני סויה.

"גלאט כשר"... צמד המילים אלו, סביבם הסתובבו והתנהלו חיי היום יום של המשפחה היהודית מאז ומתמיד, סביבם מסתובב ומתנהל עד היום כשרות המהודרת "השגחת הבד"ץ שע"י העדה החרדית".

ב"ועד השחיטה שע"י העדה החרדית". שם, במילון שלהם המצוי בחדר משכנם של רבותינו הגאון"צ מרן הגאב"ד ובית דינו הצדק שליט"א למילים "גלאט כשר" יש לו משמעות אחת, משמעות רבה ומיוחדת, שם הופכים את הנראה בלתי אפשרי לאפשרי, בכדי שה"גלאט" יהיה באמת "גלאט".

לשולחן ועד השחיטה מגיעות לפעמים שאלות על שכלל מוצרי הבשר והעוף שתחת ההכשר המהודר של העדה החרדית מחירם גבוה במעט מעבר למחירים של מוצרים דומים מהכשרים אחרים. אך לזאת צריכים לתת סקירה קצרה מה היא ההשגחה המהודרת של העדה החרדית, מה הן הנה הדרישות של העדה החרדית, ומה הן סדרי ההשגחה במפעלים שתחת השגחתנו. וגם לשם מה כה נחוצה השגחה מהודרת ומה היא מטרתה, ועד כמה נצרך התמחות, פקחות, אמינות, והרבה סייעתא דשמיא במתן הכשר על ענף מסובך זה.

הבה נחזור אחורה תקופה של מאה שנים. עקרת הבית שם ב'שטעטל' נידח בחו"ל ראתה צורך לבשל בשר לארוחת צהרים, עשתה את דרכה ללול אשר בחצרה, לקחה עוף (אשר כמובן נתגדל באופן טבעי ללא זריקות ושאר חששות) הלכה עמו לשוחט, שם לעתים גם השתרך תור גדול, לאחר השחיטה מרטה הנוצות במריטה ידנית, פתחה העוף ובמדה וראתה בבדיקתה איזו שאלה בכשרות העוף, רצה אל עבר רב העיירה, הרב בדק, ואם כאשר הכשיר העוף הביאה אותו הביתה וחתכתו לנתחים, הדיחה, מלחה ושוב הדיחה והעוף הוכשר לאכילה. כך גם בשחיטת הבקר, פרה אחת או שתיים נשחטו בשבוע בעיירה, כל קונה קנה בעצמו במקולין, הדיח ומלח, עד שהיה מוכן לאכילה.

מיותר לציין כי אורח חיים זה טמון אי שם בדפי ההיסטוריה הלא רחוקה. כהיום הזה תפסו מקומו ארוחת חיים אחרים לגמרי, בכל מערכת של שחיטת בקר נשחטים מאות ראשי בקר מדי יום ביומו. בכל יום נשחטים עשרות אלפי עופות. מורטים במכונה במפעל, בודקים במפעל, מדיחים ומולחים מכשירים ואורזים במפעל. כך שכל שאלה אשר בשנים קדמוניות נחשבה לשאלה קלה, הופכת היום לשאלה מסועפת ומסובכת הכוללת לפעמים מאות או אלפים עופות. מה גם אשר בטכנולוגיה המתקדמת מתרבים מיום ליום בעיות שונות ומשונות. ניקח לדוגמא בעיה הידועה של הזריקות למיניהם בעופות, אשר לולא השגחה קפדנית רבה המכשלה והחשש לטריפות דאורייתא ממש (ואכן כך במקומות שאין השגחה מזריקים בדרך כלל במקומות שיש חשש רציני של הטרפת העוף).

בעוד תחילת המעבר המהפכני מבשר ועוף ביתי לבשר או עוף מפעלי, היו עוד ציבור מדקדקים גדול אשר החמירו על עצמם להכשיר הבשר לבד בביתם - ודווקא בגלל החששות הגדולות הכרוכות במפעלים יותר מאשר בבית. ועד השחיטה של העדה החרדית לא ראו צדק בכך שכלל הציבור הרחב יכניסו לפיהם פחות מהידור מושלם. מודעים לתשוקתם העזה של ציבור היראים לקבל בשר ועוף באותה רמת כשרות כבבית, התאזרו עוז ושמו לעצמם מטרה לדקדק בשיא הדקדוק ללא שום פשרות והיתרים אף כאלו אשר ההלכה הפסוקה מתירה מתוך נימוקי הפסד מרובה וכדומה. וכאשר עם השנים הלכו

ונתמעטו אלו הנוהגים להקפיד לאכול בשר מוכשר ביתי, ולא משנה למה, נהנו גם אלה מהעובדא כי אכן יש על מה ועל מי לסמוך.

כאן המקום לעורר כי כבר קרה הרבה פעמים, שאלו שאינם רגילים למלוח בשר במשך השנה, אלא בזמנים מיוחדים כערב פסח, ערב יום כיפור וכדומה. שאז מכשירים בעצמם את הבשר, שהתעוררו אצלם שאלות חמורות. ע"כ כדאי קודם להתייעץ עם אלו הבקיאים ורגילים בהלכות אלו במשך השנה, או עם מו"צ.

דבקים וצמודים למטרה זו בכל הקשור למתן כשרות על ענף זה, הוצבו על ידי רבותינו הגה"צ חברי הבית דין צדק וצוק"ל ויבלחט"א הגה"צ שליט"א הוראות ברורות ודרישות קפדניות. גם חומרות גדולות ננקטו שם, הן בשחיתת בשר הבקר בארץ ובחול"ל והן בשחיתת העופות בפעיה"ק, ולצורך זה אף נתמנו על ידי רבותינו הבד"ץ שליט"א וועד של חמשה רבנים מפורסמים מגדולי המוצי"ם בעדתינו, לעמוד על המשמר, והם עומדים בקשר תמידי עם רב המפעל בשטח, גם מבקרים מדי יום במפעל לפקח ולעמוד מקרוב שלא יצא ח"ו מכשול מתחת ידינו.

חשוב לציין שבכל שחיטה הן בשחיתת עופות והן של בקר, נמצא בפיקוח של אחד הרבנים מו"צ מטעם העדה החרדית.

בשר עוף

לאור כל הדקדוקים והחומרות, מובן כי על מנת להביא עוף כשר לשולחן הצרכן הוא עובר תהליך של עשרות אנשי מקצוע ולו רק מבחינת הכשרות, משגיחים על הזריקות בלולים, רבנים, רב המפעל, שוחטים, בודקי סכינים, משגיחים הבודקים את המעיים, משגיחים על בוקא דאטמא, צוות נרחב מיומן בודקים הריאות וצומת הגידין, משגיחים על ניקיון העופות מצרורות דם לפני המליחה, מולחים, משגיחים על המליחה, משגיחים על האריזה והחתמת ההולוגרמות מיוחדת שעליהם חותמת הבד"צ.

במסגרת ההשגחה הושם דגש מיוחד בוועד השחיטה על כל העובדים והמשגיחים שיהיו יראי שמים תלמידי חכמים מבני קהילות הקודש, בנוסף לזה כל מי שמלאכתו מלאכת הקודש במפעלים אשר תחת השגחתנו, אם זה שחיטה, מליחה, הדחה, שרייה, בדיקות הריאות, בדיקות צומת הגידין, בדיקת המעיים, וכו', חייב ללמוד ההלכות הקשורים אל מלאכתו בשולחן ערוך וגם בשו"ת קנה בשם בענין בדיקת הריאה וצומת הגידין והמעיים, ועליהם לעבור מבחן אצל שני רבנים מובהקים ולקבל תעודה המעידה על בקיאותם, ורק אחר זה כאשר מתלמדים את העבודה בפועל אפשר להשתלב במסגרת העבודה.

בשר בקר

כידוע, עקב יוקר בשר הבקר בארץ הקודש, סודרה שחיטת בקר גם בחול"ל, בהשגחתנו המלאה בכל ההידורים כבארה"ק, (באר"י קיימת השגחה מיוחדת שלא יהיה חשש בכורות) עם כל הצוות הקבוע של שוחטים ובודקים מטעם העדה החרדית ובראשם מרנן רבותינו נבג"מ ולהבחל"ח מרן הגאב"ד וחברי הבד"ץ ורבני וועד השחיטה שליט"א.

וגם בזה, מתחילה חרשנו ארצות שונות לבדיקת מקום מתאים. ההכרעה נפלה לבסוף על מדינת אורוגווי שבדרום אמריקה, שם התקיימה זמן מסויים השחיטה המהודרת. אך בהיות ששם שיטת הטיפול בכריסות נפוחות ע"י זריקות, והיה אחוז גבוה של כריסות דקורות בחשש חמור לטריפות, אי לכך החליטו רבותינו שליט"א שלא להמשיך שם ועברנו

לשחיטת בשר בפולין, ששם שיטת הטיפול אחרת, כך שאחוז הכריסות הדקורות אפסי, ולמרות זה העמדנו משגיח צמוד מיוחד - מומחה גדול במקצועו - לוודא שלא ניקב הכרס. וב"ה מאז מתנהלת שחיטת הבקר שם על מי מנוחות בהידור רב.

פרט נוסף החשוב לציין כי שחיטת הבקר בעדתנו מתנהלת כל השנים גם בכשרות 'חלק בית יוסף' וכשרים למהדרין גם לאחינו בני ישראל הספרדים ההולכים בשיטת הבית יוסף, וכמו"כ המשגיחים בודקים כל בית הכסות ביסודיות, ויש השגחה מיוחדת שלא לשחוט, אלא עגלים עד גיל שנתיים, שלא להכשל בחשש של ניתוחים. מרן הגאב"ד שליט"א אשר זכינו לביקורו במפעל השחיטה בפולין, התפעל מאד מרמת ההידור, וגם נוכח מקרוב בכל החומרות אשר אנו נוקטים לצאת גם שיטת בית יוסף, והוסיף על מכתב ההוראות של הגאון הגדול רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל - שבה מורה על נקיטת כל החומרות גם לדעת בית יוסף - כי אכן התרשם מקרוב כי כן הוא.

אנו קונים רק חלק הפנים (הקידימי) היוצא מהשחיטה חלק (גלאט כשר) ואילו הטריפות נשארות לבעלים הנכרים, וכמו כן הניקור הוא בכל ההידורים ולכל השיטות כאמור, וחלק הניקור אינו נמכר ח"ו (כפי שפרוץ רח"ל) ליהודים.

לטובת הציבור אנו מציגים כאן הוראות מיוחדות מוועד השחיטה בסדר ההשגחה מגידול העופות עד שמגיע לצרכן הפרטי בביתו:

בגידול העופות מזריקים אותם בחיסונים, עקב כך יש חשש רציני של הטרפת העוף, ועל כן בעת ההזרקה מחייבת השגחה קפדנית ביותר כדי שלא יזריקו במקומות שיש חשש טריפות.

הכנסת העופות לכלובים והעמסת הכלובים על המשאיות נעשים רק כשיש פיקוח והשגחה מטעמינו שלא יזרקו או יטלטלו את העופות שיכול לגרום לטריפות ח"ו.

השגחה מיוחדת יש בלולי העופות, באלו המשקים שלוקחים העופות לחג הפסח, שהאוכל הניתן לעופות יהיו ללא חשש חמץ.

השחיטה ע"י שוב"ם מומחים ויר"ש שאושרו ע"י הבד"צ.

בדיקת הסכינים כל שלש דקות ע"י שוחטים מיוחדים ומומחים שהוכיחו את עצמם בהרגשתם העדינה מאד.

בדיקת המעיים מחשש טריפות, ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

בדיקת הבוקא דאטמא ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

בדיקת הריאות וצומת הגידין ע"י ת"ח שנבחנו לפני כן אצל רבנים, באופן הוצאת הריאות ומשמוש ביד כל ריאה וריאה, וכן בדיקה מיוחדת ויסודית על כל עוף ועוף עם הכנסת האצבעות תחת צומת הגידין (לא במדגם).

בדיקת צומת הגידין. אצלנו כפי הוראת הבד"ץ בודקים צומת הגידין כדת וכדין.

הכנה וניקוי העופות להכשרה, נקיון יסודי ע"י עשרות פועלים ודרישת וועד השחיטה כי כל פועל ינקה חלק אחר בעוף. גם הוצאת הגידים מן הגרון ואחר כך בדיקת ניקיון העופות לפני ההכשרה ע"י משגיחים מומחים ויר"ש.

הכשרת ומליחת העופות ע"י אברכים יראי השם ועליהם משגיח כללי על המליחה. רב

המפעל ורבני וועד השחיטה עוקבים במיוחד אחר תהליך המליחה וההכשרה, עקב ריבוי החששות העלולים להיות.

משגיחים על האריזה והחתמה עם הולוגרמות והכנתם למשלוח לחנויות.

ברשתות לעטיפת בשר כבוש, נקניק וכדו', התגלה בבדיקת מעבדה חשש מריחה בשומן מן החי, על כן סדרנו בעז"ה השגחה מיוחדת במפעל מקומי כי העטיפות יהי' ללא שום מריחה.

כדי להבטיח שאכן עופות אלו מגיעים לביתם של המהדרין מן המהדרין, הפעלנו צוות משגיחים בחנויות כפי דרישת מרן הגאב"ד שליט"א ולהבחל"ח הגאון האדיר חבר הבד"ץ ורב דוועד השחיטה רבי מאיר בראנסדארפער זצ"ל, ואכן ציבור היראים מדקדקים לקנות דווקא בחנויות אלו.

חשוב לציין כי ישנם מסעדות, בתי מלון, חנויות וכדו' המפרסמים כי העופות והבשר שלהם בהכשר הבד"ץ, יש לדעת כי אין לנו שום אחריות על כך, ועל הציבור להיזהר מהטעיות וזיופים, אא"כ בחנויות בהשגחה או הולוגרמות מיוחדות על כל חתיכה.

כבד עוף ובקר צלויים, איננו אחראים אלא אך ורק סגור בתבניה עם פלומבה ובחותמת הבד"ץ.

היות שנופץ בעגלים חשש בכורות סידרנו שלא לשחוט עגלים אלא אך ורק המאושרים על ידי משגיח מטעמינו שאין ביניהם כל חשש בכורות.

להלן ההוראות הניתנות למשגיחי החנויות מטעם וועד השחיטה לתועלת הציבור.

- (א) כלל ראשון: המשגיח אחראי על כל בשר שנכנס ונמצא בחנות שהוא מהמפעל שבהשגחת הביד"ץ, מכניסתו לחנות עד יציאתו מהחנות.
- (ב) בבוקר עם הגעת המשגיח לחנות עובר המשגיח בדיקה קפדנית בכל החנות במקרה ובפריזר ובכל המקומות אם אין עוף או חלק ממנה בלי פלומבה, או אריזות פתוחות או קרועות.
- (ג) תיכף עם הגעת המשלוח מהמפעל בודק המשגיח תווי ההולוגרמות על כל פרטי המשלוח, כל שקית או עוף שאין עליהם הפלומבה או ההולוגרמה, נשלח בחזרה ומודיע לרב המשחטה על פרטי החזרה ומשם נשלחים לבין הטריפות.
- (ד) כל ההזמנות של לקוחות למשלוח, נארזים ע"י המשגיח ובתוכו אישור על פרטי ההזמנה וחותמת המשגיח עם פלומבה או הולגרמה. הקונה חייב לבדוק על שלימות האריזה עם 2 חותמות ואישור של המשגיח על פרטי המשלוח, ואין לקבל משלוחים בלי הזיהוי הנ"ל.
- (ה) אסור לקבל חזרה מהקונה שום בשר ועוף אחרי שיצא מפיקוח המשגיח והאריזה נפתחה כבר, אפילו אם המוצר שמחזיר תואם לקנייתו. אפילו רק לחיתוך או לטחינה בכלים של החנות אסור לקבל.
- (ו) הלקוחות שמכשירים לבד בחנות בגמר ההכשרה חייבים להוציא את הבשר באותו יום ולא להשאירו בחנות אחרי יציאת המשגיח מהחנות.
- (ז) להיות ערני על כל שינוי בחנות וכן כל דבר חשוד או כל סוג שאלה של ספק חייב המשגיח לדווח מיד אל אחד מועד השחיטה או רבני הוועד.

לתועלת הציבור הננו מעלים כאן סדרת שאלות ותשובות משולחן וועד השחיטה.

ש. לפעמים נמצא עוף קפוא באריזה וחסר חלק, לדוגמה חסר כנף, האם זה שאלה בכשרות?

ת. לא! לפעמים מורידים הכנף או חלק אחר לפני המליחה כשיש צרורות דם. לפעמים נופל כנף תוך כדי עבודה בנקיון.

ש. לפעמים רואים על הבשר צרורות דם חזק, מה לעשות?

ת. לחתוך ולהוציא אותו. בדרך כלל צרורות הדם שנמצאים חותכים אותם לפני המליחה, אך ישנם לפעמים שהצרורות דם היו בעומק, או תחת העור שלא נראו לפני פירוק העוף.

ש. לפעמים נמצא בשקית של העוף נוזל הנראה כמו דם?

ת. זה אינו דם, זה רק ציר היוצא מהעוף אחרי ההכשרה וההקפאה, ומראהו מראה דם.

ש. לפעמים נמצא שוק או ירך או כנף שבור, האם זו שאלה בכשרות?

ת. משגיחים מיוחדים בודקים כל עוף אם יש שאלה בהנ"ל, וכל ספק של שאלה יוצא לטריפות. פעמים שנשברים חלקי עוף אחר השחיטה או במריטה או בנקיון, ואין על זה חשש איסור.

ש. האם הבשר בקר הוא גם "גלאט בית יוסף" לספרדים?

ת. כן. בנוסף על הקפדה בחומרות הרמ"א השונות שאנו בני אשכנז נוהגים בהם, מקפידים גם על שיטת הבית יוסף.

ש. כשאין לא הולוגרמה ולא פלומבה רק חותמת הבד"ץ על מדבקה, מה דינו?

ת. לא להשתמש בו ולפנות לוועד השחיטה, וכן על כל דבר מוזר או שונה מהרגיל מתבקשים לפנות מיד לוועד השחיטה במס' טלפון 02-6232335

ש. חנות בהכשר של הבד"ץ והמשגיח לא נמצא שם?

ת. יש חנויות שהמשגיח נמצא רק בשעות מסוימות ורק אז עושים פירוק העוף, ומקבלים הזמנות למשלוח. בשעות האחרות כשהמשגיח אינו נמצא אסור לחנות לעשות פירוק ולחתוך בשר, רק בנוכחות הקונים כשהקונים בודקים את הפלומבה/הולוגרמה והקונים לוקחים אותם מיד ולא להשאירו למשלוח.

ש. מוצר של בשר ארוז מהמפעל ופתוח באיזה מקום בצורה שהמוצר יכול לצאת באותו פתח?

ת. לא לקנות אריזה זו.

על כשרות הדגים

המחלקה לכשרות וטהרת הדגים, בוועד הכשרות שע"י הבד"ץ, הצליחה ב"ה לחולל גדולות ורבות בתחום שהיה - אם ניתן לומר - מוזנח קצת מחוסר ידיעה והבנה כי קיימים כל כך הרבה בעיות, ביחס לתחומי כשרות אחרים.

במסגרת הפעילות בציבור הרחב מתקיימת השגחה צמודה בבתי האריזה של הדגים בארץ בכל שעות הפעילות שלהם במיזון ואריזה. הדגים עוברים בדיקה לעיני המשגיח, כדי שיוכל לזהות סימני הטהרה, ובדיקת טפילים ותולעים בכל סוגי הדגים. הידורים אלה נתקלו לפרקים בהתנגדות גורמים בעלי אינטרס אישי, אך בחסדי ה' הוכתרה הפעילות בהצלחה, כן יתן ה' וכה יוסיף.

הפיקוח על אריות דגים הקפואים בחו"ל והמגיעים לכאן, אלו שמיובאים ללא עור מתבצע בהשגחה צמודה ע"י רבנים ומשגיחים מטעמנו שנסעו למקומות האיסוף, מיון, ניקוי והקפאה, במדינות אוקראינה, פולין, טורקיה, הולנד, נורווגיה, ארה"ב, ארגנטינה, טנזניה, קניה, אוגנדה, צ'ילה, ויטנאם, תאילנד וסין, פיליפינים, קוודור, דנמרק. הפיקוח כולל הן בדיקת סימני הטהרה והן ניקיון הדגים מחשש לטפילים השכיחים בהם.

כמו"כ קיים פיקוח במפעלים בחו"ל שכל הדגים המשווקים בהשגחת הבד"ץ לא יעברו הזרקות של חומרים מפוקפקים לבשר הדג. כמו"כ קיים פיקוח הדוק שבכל שלבי ההקפאה לא יחדירו לקרח חומרים שבחששות.

רשימה חלקית של סוגי דגים שלא מאושרים לשיווק ע"י הבד"ץ ונמכרים בשוק

בקלה צעיר - נגיעות גבוהה.

טונה אדומה קפוא - הזרקות עם חומרים בחשש.

סול סיני - נגיעות גבוהה.

סלמון קנדי/סיני - שמקורו בים הפתוח, נגיעות גבוהה.

פרידה - נגיעות גבוהה.

קוד - נגיעות גבוהה.

רוטבש - נגיעות גבוהה.

מרלין: משווק בשוק גם תחת השם "טונה לבנה", על פי הוראות הבד"ץ כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלם. (מבנה הקשקשים בדג דומים לשן או מאורכים ומחודדים).

קינג-קליפ: כשרותו מוטלת בספק ואין לאוכלו.

דגים בחששות

בקלה - רוקי מרלוזה: רוב קשקשיו נושרים במים, כשהדג מופשר בצורה טבעית בלבד עדיין אפשר למצוא בו קשקשים, (בשטיפה במים או בשרייה ובפרט בגירוד, קשה מאוד למצוא עליו קשקשים).

דגי כנרת: דגים שמגיעים מהכנרת יש להם נגיעות גבוהה של תולעים, ויש לבדקם היטב דג, בחנויות שבהשגחתנו הדגים נבדקים ע"י משגיח מומחה.

מדריך
הכשרות
ס"ז העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
מזרח אשדוד

כל סוגי הדגים הנמכרים בחנויות הדגים בהשגחת הבד"צ ובמטבחי הקייטרינג בהשגחת הבד"צ, וכמו"כ שימורי דגים בהשגחת הבד"צ, נבדקו בהם סימני טהרה, ואין בהם כל חשש. כמו"כ נקיים מחשש טפילים ותולעים. כולל טפיל 'אניסקיס' (בענין הטפיל אניסקיס לא הכריעו הבד"ץ לא לאיסור ולא להיתר, וכאמור הדגים שיש בהם את הטפיל 'אניסקיס' - אינם משווקים בחנויות הדגים שבהשגחתינו, לגבי "הערינג" - ראה בטבלה שבעמוד הבא)

כמו"כ קיים פיקוח שלא יהיה שום חילול שבת ויו"ט, וכן על דגים המעובדים כ"פילה" מפקחים גם בעיבוד, שלא יוסיפו בהם חומרים וצבע שיש בהם חששות.

דגים קפואים מיובאים:

ייצור מיוחד "כשר לפסח:

דגים קפואים לפסח קיים השגחת צמודה במפעלים בכל זמן הייצור שלא יהיה הזרקת חומרים בחששות לפסח, בדגים ללא עור נבדקים סימני טהרה, באריזות אלו מופיע כיתוב כשר לפסח מעל החותמת.

דגים קפואים המיובאים ללא עור: נבדקים סימני טהרה דג דג על ידי משגיחי הבד"צ, ועל כל אריזה יש הולוגרמה חותמת הבד"צ.
דגי סלמון ונסיכת הנילוס קפואים המיובאים עם עור: אלו שבהשגחת הבד"צ הם בפיקוח שלא יזריקו בדגים חומרים בחשש, ולגבי סימני טהרה ניתן לראות קשקשים על כל דג, ייתכנו טפילים על העור של דגי הסלמון וחובה לשטוף ולשפשף היטב את העור לפני השימוש.
דגי "מושט-אמנון" קפוא המיובאים עם עור: בייצור מורידים ומנקים את הקשקשים וקשה למצוא קשקשים, אולם רואים היטב את בית הקשקש.

סול: רבים חושבים כי אין עליו עור וקשקשים. לאמיתו של דבר הדגים המשווקים בהשגחתנו - הם עם עור בצבע לבן עם קשקשים קטנים בגודל 2 מ"מ לערך, לאחר ההפשרה מהקרח קל לבדקם ואפשר להיווכח שיש עליהם עור וקשקשים.

פרוסות **טונה ונסיכת הנילוס קפוא ללא עור**, בהשגחת הבד"צ נבדקים סימני טהרה לפני פריסתם (ואין לחשוש גם בפרוסות שייתכן והלקוח לא מוצא בהם קשקשים שנפלו בייצור).

שימורי טונה: נבדקים דג דג סימני טהרה, ע"י המשגיחים כשהדג שלם עם הראש והשדרה.

לתשומת לב!

- דגים קפואים המיובאים עם עור, חייבים לשאת את חותמת הבד"ץ על כל אריזה.
- בדגים קפואים המיובאים ללא עור, חייבת להופיע על האריזה הולוגרמה עם חותמת הבד"ץ (מדבקה זוהרת בצבע כסף / זהב).
- דגים המשווקים באריזות סגורות, יש להתייחס למקור גידול הדגים ולא למקום העיבוד. ישנן בשוק אריזות שמצויין עליהן מקום עיבוד הדגים ולא מקור הגידול, וזה מטעה את הציבור. לדוגמה, מצאנו אריזות דגים שמודפס עליהן "נורבגיה" כשלמעשה מקור הגידול של דגים אלו היה מ"סין" ויש בהם נגיעות של תולעים.
- בדגים שבהשגחת הבד"ץ מקפידים על מקור הדגים בים, שיהיו מאיזורי גידול נקיים.

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרותי	הודאות כשרות
אדמונית	אדמונית (מושט) Tilapia	מקומי - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמור (בהיר וקרפיון שחור)	אמור Grass Carp	מקומי - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים בעור הדג, זנב וראש	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמנון (מושט)	אמנון הירדן Tilapia	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים / פילה קפוא עם עור	לרניאה - לעיתים בעור הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
אמנון (לא עור)	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא עור ללא עור	אין חשש	נבדקים סימני טהרה. מוקפידים שלא יהיה הוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
אמנון (מושט) פילה עם עור / פס עור	Tilapia אמנון	סין - בריכות	פילה קפוא עם עור	אין חשש	מקפידים שלא יהיה חשש להוספה של חומרים עם חשש חמץ או קטניות.	יש לבדוק סימני טהרה.

הלכות והערות

מדריך הכשרות

ס"ח העדה החרדית בהשגחת הבר"ץ מלחמה חמ"ל

שם הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרות	הוראות כשרות
בורי	קיפון מצוי Flathead (Greg) Mullet	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	דגי בורי מהכנרת נגועים מאד. המשווק בהשגחתו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
בס	Sea Bass	מקומי, טורקיה - בריכה	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים וראש	המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
ברבוניה (מולית אדומה)	Red mullet	מקומי, מצרים אפריקה והולנד - ים	דגים קפואים עם עור/ דגים מצוננים	אין חשש	בידול מקומי המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
ברמונדי	Barramundi	מקומי	דגים מצוננים	לרניאה - לעיתים בעור הדג, מכסה זימים ראש	המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
דניס	ספרוס זהוב Gilthead seabream	מקומי, קפריסין, יוון, טורקיה - כלובים	דגים מצוננים	אין חשש	בידול מקומי המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
הייק (בקלה)	Hake	דרופ אפריקה - ים	קפוא עם עור	אין חשש	המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
הליבוט	Halibut	נורבגיה, איסלנד - ים	דגים קפואים עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	הדגים שנמכרים בהשגחתו, הם רק החלק התחתון של הדג שאין בו חשש טפילים ותולעים. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

שם הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרות	הוראות כשרות
הרינג (לאפיין)	Herring	נורבגיה, הולנד - ים	דגים קפואים / עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	נבדקים סימני הטהרה. נעשים מאמצים למצוא פתרון לדגי הערינג ללא חששות.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
ווייט פיש	white fish נסיר לבן	ארה"ב, קנדה - ים, בריכות גידול ימיים	דגים קפואים עם עור	אניסקיס - לעיתים בבשר הדג	המשווק בהשגחתינו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	
זהבון	Alaska Pollock	רוסיה, קנדה - ים.	דגים קפואים / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג, ובחלל הבטן.	סימני הטהרה נבדקים דג. הייצור שבהשגחתינו עובר בדיקה מתולעים, ומאושר לטחינה בלבד.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
טונה צהובה סנפיר	Yellowfin	אוקיינוס השקט וההודי, ים התיכון.	דגים טריים / קפואים עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
טונה בהירה	Albacore אלבקור	אוקיינוס וההודי, ים התיכון.	דגים קפואים יבוא עם עור	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
טונה עיננית	Bigeye	אוקיינוס השקט וההודי, ים ועוד.	דגים מיובאים / טריים / קפואים עם עור.	בדגים שלמים יש חשש להימצאות נמטודה בחלל ודפנות הבטן	בסטייק טונה המשווק בהשגחתינו נבדקים סימני הטהרה והם ללא חשש טפילים ותולעים.	בפילה טונה יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
כסיף	כסיף שפל Silver carp, Big head carp	מקומי - בריכה / כינרת	דגים מצוננים	לרניאה / אורגלוס - לעיתים קרובות, בעור הדג, ראש.	נבדקים סימני הטהרה. בדגי כסיף מהכנרת יש נגיעות גבוהה, המשווק בהשגחתינו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

הלכות הערות

סוג הדג (שם מקובל)	שם עברי/ לועזי	ארץ וצורת גידול	צורת שיווק	רמת הנגיעות	מידע כשרות	הוראות כשרות
לברק	European Seabass	מקומי - בריכה, סין טורקיה וקפריסין.	דגים מצוננים	אין חשש	בגידול מקומי המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	בדגי יבוא יש לוודא שהעור מחובר לדג, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
לוקוס (יפו פיש)	דקר / Grouper	דייג מקומי, טורקיה, יוון, סינגל - ים	דגים מצוננים	אניסקיס - לעיתים בחלל הבטן והפה	לתשומת לב, לעיתים מוכרים בשווקים כסיף ים המגיע מהאיזור ואומרים שהוא דג לוקוס, יש לשים לב שדג כסיף-ים יש לו תולעים בחלל הבטן.	יש לנקות ולשטוף את חלל הבטן טרם הבישול.
לקס (קריסין)	בינת ארכת ראש Barbus	מקומי - כינרת	דגים מצוננים	אורגלוס / לרניאה - לעיתים נמטודה בראש הדג	המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	אין להשתמש בראש הדג
מוסר	Meagre	מקומי - בריכה, ים התיכון, טורקיה, מצרים.	דגים מצוננים	נמטודה - לעיתים בדפנות חלל הבטן	בגידול מקומי נבדקים סימני הטהרה. הדגים שבהשגחתו הם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
מקרל (לקרדה)	Mackerel	נורבגיה, אירלנד - ים	דגים מיובאים קפואים / מעושנים עם עור	אניסקיס - לעיתים בבשר הדג ובחלל הבטן		יש לנקות ולשטוף היטב את חלל הבטן.
מרלוזה (בקלה)	Fillet Merloza H/G/Hake	ספרד, אקוודור, ארגנטינה - ים	פילה קפוא יבוא עם עור / ללא עור	אניסקיס - גבוהה בבשר הדג.	המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.
נסיכת הנילוס	Nile PRINCESS	קניה, אוגנדה, טנזניה - אגם ויקטוריה	דגים טריים / קפואים יבוא עם עור / ללא עור	אין חשש	פרוסות נסיכת הנילוס, עברו בדיקה של המשגיח במפעלי העיבוד.	יש לראות שהעור מחובר לדג טבעי, ולא דבוק, באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.

הלכות הערות

הוראות כשרות	מידע כשרות	רמת הנגיעות	צורת שיווק	ארץ וצורת גידול	שם עברי/ לועזי	סוג הדג (שם מקובל)
באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	עקב הקושי בזיהוי סימני הטהרה בדג, המשווק בהשגחתו-נעשה בהם ללא חשש טפילים ותולעים.	אניסקים - לעיתים נדירות בבשר הדג וכן נגיעות של כינה חיצונית על העור (בדרך כלל יותר בסוג פלאונדר)	דגים קפואים יבוא עם עור	הולנד - ים	פונית / פיונית / Sole Plaiice	סול (פלאונדר/ פלייס)
מטעמי כשרות חובה לגרד ולשטוף את עור הדג לפני השימוש, אין להשתמש בראש הדג. יש לבדוק סימני טהרה	דגי סלמון מסין נגועים מאד ולא נמכרים תחת השגחתו.	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור, בראש ובחלל הפה	דגים קפואים / טריים יבוא עם עור	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	Salmon	סלמון
חובה לגרד ולשטוף את עור הדג, יש לבדוק סימני טהרה	המשווק בהשגחתו, ללא חשש תוספות או הזרקות	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון על גבי העור	קפוא עם עור / ללא עור	נורבגיה, צילה, סקוטלנד - כלובים	Salmon	סלמון (פילה)
סרדינים, בשימורים, עוברים ניקוי של חלל הבטן ונקיים מכל חשש.	סרדיני הכינרת ואינם משווקים בהשגחתו	מים הבלטי אין חשש אך מספרד ומרוקו, יש בחלל הבטן	יבוא דגים קפואים עם עור / שימורים	לטביה, ספרד, מרוקו, כנרת - ים	Sardine	סרדין
	המשווק בהשגחתו הוא רק מגידול מיוחד מהולנד, והם ללא חשש טפילים ותולעים.		דגים מצוננים		YELLOWTAIL SERIOLA	סריול
בדגי יבוא יש לבדוק סימני טהרה. באריזות דגים ללא עור, הכשרות בתוקף רק עם הולוגרמה.	בגידול מקומי המשווק בהשגחתו, נבדקים סימני הטהרה.	לעיתים קרובות מצוי כינמת סלמון, בגידול מקומי אין חשש.	דגים מצוננים / קפואים יבוא עם עור	מקומי - נחל דן, טורקיה, נורווגיה - כלובים	Trout טרוטת עין הקשת	פורל
	לפעמים משווק דג "מרלוזה" אשר נארז תחת השם "קורבינה", וראה לעיל "מרלוזה"	אין חשש	דגים קפואים יבוא עם עור	ויאטנם, טורקיה, ברזיל, הודו, אורוגוואי - ים	Corvine	קורבינה (עיש היס)

**מדריך
הכשרות**

סימן העדה החרדית
בהשגחת הבדין
מגידול מקומי

הוראות כשרות	מידע כשרותי	רמת הנגיעות	צורת שיווק	ארץ וצורת גידול	שם עברי/ לועזי	סוג הדג (שם מקובל)
	המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	נגיעות גבוהה של אורגלוס / לרניאה, בעור הדג, זנב, וראש.	דגים חיים / מצוננים	מקומי - בריכה, כינרת	קרפיון מצוי Carp	קרפיון
יש לנקות ולשטוף היטב לפני הבישול, בדגי יבוא יש צורך לבדוק סימני טהרה	בגידול מקומי נבדקים סימני הטהרה.	תולעים לעתים בחלל הבטן	דגים קפואים יבוא עם עור	מקומי, סינגל, מצרים - ים	Amberjack אינטאס	שולה
	שפרוטים בשימורים המשווק בהשגחתנו, נבדקים סימני הטהרה, והם ללא חשש טפילים ותולעים.	תולעים לעתים בחלל הבטן	דגים קפואים יבוא עם עור	נוורגיה, הולנד - ים	Blue Crad	שפרוט

חובה לבדוק!
מוצרי מזון חמים או ארוזות חמות
אם אין עליהם חותמת הבד"ץ אינם בהשגחתנו.

**על הציבור לבדוק היטב כל מוצר
אם יש עליו חותמת הבד"ץ**
במיוחד אמורים הדגים לבני ילדים להיגלים לבדוק כל מוצר.

חותמת הכשרות. הערובה היחידה לכשרות המוצר!

נוטל מהפירות חלק שהוא מעט יותר מאחד ממאה (כגון מק"ג אחד נוטל שיעור שהוא בוודאי יותר מן 10 גרם, יש לדייק ולהיות בטוח כי הופרש יותר מאחד ממאה)
מבדיל את החלק ההוא מיתר הפירות ואומר:
(כשמפריש תרו"מ מטבל ודאי יש לומר הברכות כדלהלן)

יותר מאחד ממאה שיש כאן, הרי הוא תרומה גדולה בצד צפוננו. (*מכל מין על מינו) אותו אחד ממאה שיש כאן ועוד תשעה חלקים כמותו בצד צפון של הפירות, הרי הם מעשר ראשון. (*מכל מין על מינו) אותו אחד ממאה שעשיתיו מעשר ראשון, הרי הוא תרומת מעשר. (*מכל מין על מינו) עשירית בצד דרום מהפירות הטבולים למעשר שני, תהא מעשר שני. (*מכל מין על מינו) המעשר שני יהא מחולל, הוא וחומשו, על פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי. ואם צריך מעשר עני, יהא מעשר עני בצד דרום של הפירות. (*מכל מין על מינו) אם יש כאן רבעי, יהא מחולל, הוא וחומשו על עוד פרוטה במטבע המיוחד אצלי לחלול מעשר שני ורבעי.

לפני שמפריש תרומות ומעשרות מטבל ודאי מברך:
(מספק טבל יפריש בלי ברכה)

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו להפריש תרומות ומעשרות:**

לפני פדיון מעשר שני (במעשר שני ודאי) מברך:

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על פדיון מעשר שני:**

לפני פדיון רבעי (ברבעי ודאי) מברך:

**ברוך אתה ד' א' מלך העולם אשר קדשנו
במצותיו וצונו על פדיון רבעי:**

* אם מעשרים מינים הרבה, צריך להוסיף: מכל מין על מינו.

שנות המעשר: שנה שעברה תשפ"ב שנת שמיטה
השנה, תשפ"ג מעשר שני, שנה הבעל"ט תשפ"ד מעשר שני.

הערות בענייני תרומות ומעשרות

סדרי ההשגחה במצוות התלויים בארץ

הלכות
הערות

כל המפריש תרו"מ חייב לדעת על בוריו סדר ההפרשה ולהבין נוסח ההפרשה כראוי, כדי להימנע ממכשולות חמורים.

חייבים להקפיד שלא להפריש מפטור על החיוב, וכגון ממעושר על שאינו מעושר, או משל גוי על של ישראל, או משטח ספק על שטח חיוב גמור, או מחיוב דרבנן על חיוב דאורייתא, או מתרי דרבנן על חד דרבנן. וכן יש להקפיד שלא להפריש משנה לחברתה, או ממין על שאינו מינו.

עקב החששות הנ"ל, גם אם מעשרים פירות וירקות מאותו מין שנרכשו בזמנים שונים או ממקורות שונים, יש להפריש בנפרד מכל כמות שנרכשה בכל זמן ומכל מקור בנפרד.

אסור להפריש תרו"מ בשבת ויו"ט.

קטנים אינם יכולים להפריש.

בטבל ודאי - צריכים לתת לכהן או ללוי את המעשר ראשון (חוץ מחלק תרומת מעשר שאותו צריך לאבד) והמעשר עני לעניים, (אפשר לתת שוויים ע"י הלואה לעני על חשבון המעשר - ראוי לעשות שאלת חכם בזה לסדר עצהו"ט).

חילול מעשר שני ונטע רבעי צריך להיות על לפחות שוה פרוטה, שהוא 1 מארבעים גרם כסף צרוף. כהיום אדר תשפ"ג, לפי מחיר כסף צרוף יש במטבע של 1 ₪ כ-12 פרוטות. יש לעקוב אחר השינויים בשווי הכסף.

יש לייחד מטבע מתכת (5 או 10 שקל) ולהניח במקום משומר מיוחד לפדיון מעשר שני ורבעי.

הפודה מעשר שני של אחרים (עם קבלת רשותו או כשעשהו שליח) על מטבע של השליח, אין צריך להוסיף חומש, ולכן יאמר "יהא מחולל על פרוטה" ולא יזכיר "וחומשו".

כשמחלל מעשר שני שלו וצריך להוסיף חומש, יש נוהגים לחלל על ב' פרוטות, כדי שהמעשר שני ללא החומש יחולל על פרוטה שלימה.

אם מחלל מע"ש שאין בו שווה פרוטה, אינו יכול לחלל על מטבע חדשה, אלא צריך שיהיה מטבע שכבר חיללו לפני כן על מטבע זו מע"ש מדגן תירוש ויצהר שיהיה בו שווה פרוטה (וזהו פרוטה חמורה).

כשנתמלאה המטבע המיוחדת לחילול מעשר שני ורבעי, יקח מטבע שיש בה לפחות שווה פרוטה (כהיום מטבע של 10 אג" - עשר אג"ו) ויאמר: פרוטה החמורה של מעשר שני הנמצא במטבע זו ישאר מעשר שני, מותר המעשר שני וכן הרבעי שיש במטבע זו יהא מחולל הוא וחומשו על מטבע זה.

את המטבע הקטן ששוה פרוטה (10 אג"ו - עשר אג"ו) צריך לאבד. ישחוק ויזרה לרוח, או יטיל לים.

אפשר לחלל מטבע מעשר שני על מאכל השווה פרוטה ולאבד המאכל.

כדי להנצל משכחת חילול המטבע עד שיעבור זמן הביעור, מן הראוי לקבוע זמן מיוחד (ערש"ק או ער"ח) ולחלל המטבע של מעשר שני.

היות ובזמנים מסויימים יש ספיקות בכמה מינים לגבי המעשר שלהם אם זקוקים הם למעשר שני או למעשר עני (מאחר ואין ידוע מתי נלקטו), לכן מן הראוי לעשר גם מעשר שני וגם מעשר עני מספק, ולפדות מספק בלי ברכה על הפדיון.
אין לאבד התרו"מ בבזיון (יש לעטפה בשקית ניילון).

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים, מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבלן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם.

אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו, ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו,

ואם הפרישן כבר בתוך ירושלם ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם.

כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.
כשמפריש תרו"מ מפירות, נכון לחלל את הרבעי מספק.

סדר ההפרשה בחנויות שבהשגחתנו

ההפרשה נעשית בחנויות ע"י משגיחים מיוחדים כל בוקר עם הגעת הסחורה, ובמשך היום בהגיע סחורה חדשה.

המשגיח רושם את כמויות הסחורה שהגיעה לחנות וכן את הכמות שצריך להפריש, ע"י ספירת הארגזים וכן בדיקת החשבונות, כדי לוודא שלא יהא ממעט במעשרות.

ועדת הכשרות והשמיטה
שע"י בד"ץ העדה החרדית עיר"ק ירושלים ת"ו
רח' שטיינמאן 26 ירושלים, סמ"ס 02-6254975

אישור

הננו מאשרים בזה כי כל הפירות והירקות הנמכרים במחלקת פירות וירקות שבחנוות זו

עומדים תחת השגחת בד"ץ העדה החרדית ירושלים והם נקיים מוחש טבל, ערלה, ושביעית.

• תפישו תרו"מ מכל הפירות והירקות החייבים בתרו"מ.
• כל הפירות נקיים מוחש ערלה. • אין מניחה מוחש איסור על הפירות.
פירות וירקות הנמכרים בתולעים יש לדמוק ולטונו לפי כללי ההלכה, ובהתארות שכתוב על האריזות של ידקת פנים, וכמפוס במדריך הכשרות של הבר"ץ.

תוקף אישור זו עד:

בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
ועדה החרדית

הפרשת תרו"מ ע"י המשגיחים מטעם הבד"ץ נעשית בחנויות שברשימה דלהלן, ואשר לכל אחד מהם ישנו שלט כזה: <<< העדר השלט פירושו הסרת ההשגחה. באם פג תוקף התעודה פירושו שאין השגחה, ויש לברר במשרדי ועד הכשרות.

אנו מקפידים להפריש מכל משק בנפרד, אפילו אם הם מאותו המין, וכן מכל איזור בנפרד, כדי שלא להפריש מן הפטור על החיוב.

בבתי אריזה אליהם מגיעה תוצרת ממקומות שונים שדרגת חיובם שונה, אנו משתדלים להפריש תרו"מ

בבית האריזה מכל מקום בנפרד, כדי שלא יהא מן הפטור על החיוב.

לאחר ההפרשה, משמידים את התרומה גדולה ותרומת מעשר בנוכחות המשגיח.

במשך היום מבקרים בחנויות שבהשגחתנו מפקחים מיוחדים לבדוק ולוודא שאין חריגה מההוראות בכל הנוגע להפרשת תרו"מ וערלה.

זה שנים שהסדרנו בעז"ה שלמחרת השבת ויו"ט אין הירקנים יכולים לקנות תוצרת לפנה"צ, מפני חשש חילול שבת ויו"ט בלקיטתם והובלתם. (הירקנים המביאים סחורה לפנה"צ הם ממחסנים שלהם שהובאו שם מלפני שבת ולא סחורה חדשה)

להוי ידוע שאין לבד"ץ אחריות כלל וכלל על משלוחים של פירות וירקות המגיעים בלא חתימת המשגיח על תעודת המשלוח, וכבר היה לעולמים שהגיעו פירות וירקות טבל למוסדות שונים מתוצרת שאינה בהשגחת הבד"ץ.

יש "חלוקות" המחלקים פירות וירקות במחיר מוזל והם ללא השגחה, גם אם אנשי החלוקה מצהירים בפה מלא שקונים זאת בחנויות שבהשגחה. כבר היו מכשולות רבים והכשלת הציבור באיסורי טבל שביעית וערלה.

פיקוח הבד"ץ בחנויות, מכולות וצרכניות, הוא אך ורק על פירות וירקות, פירות יבשים וקטניות (לא בארזיות) ולא על שאר המצרכים הנמכרים בחנות, אשר עליהם חייבת להיות חותמת הבד"ץ.

מורכבותה של השגחה בעניני ערלה

בעוד הציבור הרחב כולו מורגל לכיתוב השגרת 'נקי מחשש ערלה' המופיע על השלט המוצב בחנויות הפירות ועל גבי הארזיות השונות המאושרות מטעם הביד"ץ, הרי מעטים ביותר הם היודעים להעריך נכונה מה מסתתר מאחורי כיתוב מוכר זה, וכמה עניפה ומורכבת היא הפעילות הבלתי פוסקת הקשורה בנושא זה - ששמו 'ערלה'.

הפיקוח בעניני ערלה, המהווה כיום אחד התפקידים המורכבים במערכת הכשרות, הינו נושא המצריך מומחיות ועקביות רבה, והוא מתפרס על פני שטחים רבים ומגוונים של מטעים, בתי אריזה, מחסנים, סטונאיים, ספקים וחנויות, ובכל סוגי המזון.

מורכבותו של הפיקוח בנושא ערלה, מתרחב ומתעצם יחד עם התקדמותו של הענף החקלאי, על שיטותיו ומהלכיו החדשים, המעמידים את אחראי הכשרות בפני אתגרי התמודדות חדשים, והמצריכים אותם להרחיב את היקף הפעילות בכמות ובאיכות. בין החידושים הללו נמנית המגמה של שינויים והוספת סוגי מטעים בשטח החקלאי, והחלפת הזנים בתדירות גבוהה מאוד. דבר המצריך, כמובן, חישוב מחודש של שנות ערלה בשטח המטע, והמעלה את מורכבותו של הפיקוח על כך באחוזים ניכרים.

'ההרכבות' למיניהן התופסות מקום נרחב בחקלאות בת ימינו, אף הן מצריכות הבחנה מדויקת ומקצועית, על מנת לקבוע את ההלכה על כל דבר לגופו, באשר יש מהן שנחשבות כנטיעות חדשות ומצריכות מנין חדש של שנות ערלה.

מערכת פיקוח מסועפת

לצורך המעקב הקפדני אחר כל הנ"ל, מחזיק ועד הכשרות מערכת מסועפת של אחראים ומפקחים שונים ומחשוב חדיש, שכל אחד מהם ממונה על חלק אחר ממערך אדיר זה, כשלצורך כך נשלחים משגיחי שטח עם מפות מדוייקות בידיהם - בהן משורטטים כל עצי המטע, בציון הגיל שלהם - על מנת לוודא ולאמת את תוכן המפות על פי המציאות בשטח, כשכל עץ צעיר נבדק לגופו בצורה פרטנית.

בכל שנות הערלה של העצים, נשלחים אגרונומים לשטחי המטע, על מנת לוודא כי מכל עצי הערלה הורדו הפירות ולא נשאר אחת מהנה. ע"פ הוראת הביד"ץ מקפידים בהורדת פירות הערלה מהעצים, טרם הבשילו הפירות, זאת בשל החשש שמא אלו ישארו על העץ עד להבשלתם ואז יתערבו עם הכשרים לאכילה.

כאשר אנו מדברים על מורכבותה של ההשגחה בעניני ערלה אי אפשר שלא להתייחס לנושא תופעת הפריחות המקדימות. מדובר איפוא בתופעה די שכיחה של עצים שבשל שינויים במזגי האוויר וכדו' פריחת פירותיהם מתחילה עוד לפני חמשה עשר בשבט. מכיון שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ובכלל זה גם למנין שנות ערלה, הרי תופעה זו משליכה על אותם פירות שבחמשה עשר בשבט הקרוב מתחילה השנה הרביעית שלהם, ואשר אילו היתה פריחתם מתחילה לאחר חמשה עשר בשבט, היו אלו מותרים באכילה, ואולם פריחתם המקדימה מייחסת אותם עוד לשנתם השלישית, וממילא משוה אותם לערלה.

על מנת לוודא שפירות אלו לא יתערבו ח"ו בפירות השכנים שפריחתם הותחלה רק לאחר חמשה עשר בשבט, ואשר אלו מותרים לאכילה, נדרש מעקב קפדני של צוות שלם היוצא לשטחי המטעים בימים הסמוכים לחמשה עשר בשבט, ועוקב אחר מצב העצים, ע"מ להבטיח כי הפירות מן הסוג הנ"ל יורדו מהעצים עוד לפני חמשה עשר בשבט.

השתילים הדו שנתיים

פיתוח נוסף אשר הקשה אף הוא את ההתמודדות עם החששות בעניני ערלה, הוא הפיתוח הידוע של השתילים הדו שנתיים, שמשמעותם היא: שתילים הגדלים ומקבלים את טיפולם במשך שנתיים במשתלה, ואח"כ עוברים למטעים. הוראת הביד"ץ היא שלמרות שכבר עברו על שתילים אלו שנתיים של גידול במשתלה, מכל מקום מונים להם מחדש ג' שנות ערלה משעת נטיעתם בקרקע.

מאחר ובכל זאת ישנם בשוק כאלו המכשירים - 'שלא למהדרין' - את פירות השתילים הללו בעוד שלא נמנו לעצים ג' שנות ערלה בקרקע עצמו, נמצא שגם מגדלים שומרי המצוות עלולים כיום לקיים על העצים פירות שלפי הוראות הבד"ץ אין עליהם חזקת נקיות מחשש ערלה, בכדי שלא להפסיד את הרווח מאותם פירות העשויים להימכר בשופי על ידי אותם מתירים. מיותר לציין עד כמה דבר זה מקשה מאוד על הפעילות השוטפת של ההשגחה.

הקושי הנובע מפרט זה בא לידי ביטוי מיוחד במטעים העומדים כבר מוכנים לקטיף, בהם כבר בוצעו הבדיקות במשך ג' שנות הערלה שלהם, כי מצוי שהחקלאים מוסיפים עצי 'מילואים' [במקום עצים שמתו] משתילים דו שנתיים, החייבים במנין שנות ערלה, ולולא הפיקוח ההדוק מטעם משגיחי הבד"ץ היו החקלאים מורים לעצמם היתר למנות את שנות

הערלה משעת הנטיעה הראשונה במשתלה, ולא היו מדווחים כלל על הוספת מילואים אלו, כך שדבר זה מצריך פיקוח עירני והדוק ביותר.

הסברה ושכנוע

ככלל, ראוי לציין, כי אחת מן המלאכות הקשות בתחום ההשגחה על נושא הערלה, הוא חלק ההסברה והשיכנוע מול בעלי המטעים, העומדים מטבע הדברים בפני נסיון עצום שקשה לצרכן הממוצע להעריך אותו על נכון.

בכדי לסבר קצת את האוזן יש לציין את העובדא כי כיום ניתן להפיק מעץ שתול כמויות גדולות משיעור התפוקה האופטימאלית כבר בשנה הראשונה לשתילתו. השמדת הפירות הללו, פירושו חוסר מימוש של סכומי כסף אסטרונומיים, בסדר גודל של מאות אלפי שקלים. זאת ועוד, מאחר שלפי הוראות הביד"ץ אין מעניקים הכשר לחקלאי המשווק ערלה מכל מין שהוא, גם במטעים בהם הוא שומר על איסור ערלה, נמצא שכל הנ"ל נוגע גם לשאר המטעים שבבעלותו.

השגחת המפקחים על עניני ערלה נוגעת גם לחשש רבעי בפירות שלא יתערבו עם פירות שהם טבל ודאי ויפורשו מהם תרו"מ מיני'ה ובי'ה, ולא תהא הפרשה מפטור על החיוב.

כח הרבים

וכאן אנו מגיעים לכח הרבים, המניע לכח העוצמתי של שלוחיו, ממוני הכשרות, הזוכים להיענותם של הרבה מן המגדלים המכירים בפוטנציאל הכביר הגלום בהצטרפותם אל שורת מקבלי השגחת הביד"ץ, למרות ההגבלות המיוחדות שההשגחה המהודרת הזו מציבה בפני המגדלים, והם משתכנעים מדי שנה בכדאיות של השמדת כמויות אדירות של פירות ערלה, או חשש ערלה, בפיקוחם של משגיחי ועד הכשרות.

השגחה בבתי אריזה

עם התרחבות היקף הפיקוח, עלה בידינו להסדיר השגחה מחששות ערלה על תפוחי עץ, אגסים ופרי הדר, על כמה בתי אריזה גדולים בצפון ובמרכז הארץ, שלשם מגיעים פירות הנקיים מחששות ערלה, וכן סוגי הדונגים שיהיו ללא חשש, זאת לאחר שנים שלא היתה השגחה אלא על הפירות שהגיעו ישיר מן המטע אל השוק.

סדר הפיקוח בחנויות שבהשגחה בעניני ערלה

בכל יום יוצאים המשגיחים לפנות בוקר לשוק הסיטונאי, ומפקחים על קניות הירקנים שתהיינה אך ורק מפירות הגדלים בשטחים שאושרו על ידינו, ואשר על אריזתם מופיעה חתימתם של המשגיחים בשטח, בהגיע התוצרת לחנות אין להכניסה ללא אישור המשגיח של החנות, כמו"כ גם במשך היום קיים המשך השגחה וביקורת בחנויות עצמן, על ידי משגיח מיוחד הממונה על כך.

לידיעת הציבור

1. במקומות מסויימים בארץ מוכרים פירות וירקות במכוניות וכדומה ומטעים את הציבור שהתוצרת היא בהכשר הביד"ץ, והדבר הינו זיוף חמור. אין שום הכשר מהביד"ץ על תוצרת הנמכרת במכוניות!
2. אין לקבוע את אחוזי הערלה בפירות על סמך רישומים רשמיים המבוססים רק על רשיונות נטיעה או על פי זני הפירות אשר על סמך חישובים כלכליים אין נוטעים אותם, כי נמצא בהם אי דיוקים רבים, ובפרט לאור העובדה שבפרסומים אלו נכללים גם השתילים הדרו שנתיים שלדעת הבד"ץ נחשבים כערלה, ואילו לפי הרישומים הללו הם נחשבים בגדר נקיים מערלה.
3. חותמת הביד"ץ על שימורי פירות, לפתנים, זיתים, ריבות וכדומה, מעידה גם על כך שהם נקיים מחשש ערלה.
4. השגחת הביד"ץ במגדניות קיימת גם על כך שכל מצרכי המילוי והתערובת המכילים פרי הם נקיים מחשש ערלה.

ההשגחה בחנויות

- תפקידו של המשגיח להפריש תרו"מ מהפירות או הירקות אשר מחוייבים בכך, לפני שהתוצרת נקלטת בחנות.
- כל התוצרת המגיעה לחנות, מגיעה ממקורות מושגחים בלבד. כאשר בעל החנות מגיע לרכוש את התוצרת עבור חנותו בשוק הסיטונאי וכדומה, הוא יכול לפנות אך ורק לסיטונאים מורשים ומאושרים מטעם הבד"ץ.
- כל סוג של פרי או ירק, עובר בדיקה מדוקדקת של המשגיח בחנות המוודא ומצליב את הנתונים המגיעים מהמשגיח שבשוק ורק לאחר אישור מלא, מקבל בעל החנות את האישור להכניס את הפירות והירקות אל החנות - למכירה. המשגיחים בחנויות משמשים כשומרי הסף המונעים קליטת תוצרת שאינה מושגחת במאת האחוזים.
- חנות של פירות וירקות שבכשרות הבד"ץ נתונה להשגחה צמודה ומקיפה ביותר. במשך כל שעות פעילות החנות, היא נתונה להשגחה וביקורת של המשגיח האיזורי המבקר בחנויות בזמנים שונים כדי לוודא שבעלי החנויות אינם מכניסים תוצרת שאינה בהשגחה חלילה, גם בשעה של מחסור וכדומה.

לידיעת ציבור המהדרין:

מקומות שונים לבית אריזה אחד

פירות וירקות שונים, מגיעים מבית אריזה אחד, אולם גידולם בשטחים שונים ומהם שטחים שהם בשאלה בחיוב תרו"מ, האם הם אר"י או חו"ל. בחנויות שבהשגחתנו, מקפידים להפריש מכל מקום לפי חיובו מיניה וביה.

שתילים

בשנים האחרונות ישנם שהנהיגו בארץ, היתר להעביר שתיל שגדל שנתיים במשתלה ולאחר שנתיים נשתל בשטח, ומונים שנות ערלה מזמן השתילה במשתלה. היינו שהפירות יהיו מותרים באכילה בשנה השנייה לאחר השתילה בשטח. אולם לפי הוראות הבד"ץ אין לסמוך על היתר זה כלל ועיקר. ויש למנות שנות ערלה מאז שתילת השתיל בקרקע וזאת עקב חששות שונים מאחר והדבר כרוך בפרטי דינים רבים ואין להתיר אלא בהשגחה על מילוי כל התנאים וקשה הדבר מאד.

השגחה בבתי אריזה על שטיפת הפירות

ישנם בתי אריזה ששוטפים את הפירות במים חמים מאד. היות ובאותם בתי אריזה אורזים גם פירות שבחשש ערלה, ניתנה הוראה מיוחדת שאת הפירות שבהשגחת הבד"ץ אין לשטוף במים חמים, מחשש בליעות מאיסור ערלה.

מריחת דונג

חלק מסוגי התפוחי עץ ופרי הדר עוברים הברקה ומריחה בדונג שבחששות איסור. זה שנים שהסדרנו בעז"ה בחנויות שבהשגחתנו שהדונג יהיה כשר לפסח, ולימות השנה יהיו כשרים לימות השנה. בתפו"ע המגיעים מחו"ל נעשים מאמצים מרובים ע"י המשגיחים לברר ולבדוק שיגיעו ללא מריחה כלל. הרוצה להדר יקלוף התפוחים, מאחר ואין לנו השגחה צמודה בבתי אריזה בחו"ל.

למכילים בעצמם יינות/ מיץ ענבים, ולגבי מעשר שני.

מטעם הבד"ץ נתבקשנו להעיר לאותם המכילים בעצמם יינות ומיץ ענבים, כי אם הם מפירות נכרים, חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות לאחר עשיית היין-מהמיץ או מהיין. ויש להזהר בזה גם אם הענבים נקנו בחזקת מעושרים בחנויות עם תעודת הפרשת מעשרות. כי יתכן שהם פירות נכרים ואז חל עליהם חיוב מעשרות לאחר גמר מלאכה אצל הישראל. ונוהגים שלא לברך על ההפרשה בפירות נכרים.

אלו שאינם בקיאים בדיני הפרשת תרומות ומעשרות על בוריים,

עליהם לפנות לבקי ורגיל בהלכה זו כדי להפריש את התרו"מ כדת וכדין.

מעשר שני

מאחר ואסור לפדות מעשר שני טהור בירושלים, לכן הרוצה להפריש מעשר שני מפירות הנמצאים בגבולותיה העתיקים של ירושלים מהראוי לכתחילה להוציא את הפירות בטבלן חוץ לעיר ולהפריש מע"ש ולפדותו שם ואח"כ יוכל להכניסם, אם קשה לו להוציאם אז יש להכשירם לקבל טומאה לפני הפרשת תרו"מ ע"י הרטבתם במים, ולאחר מכן לטמאם במגע ידיו ואח"כ יפריש המעשר שני ויפדהו, ואם הפרישן כבר בתוך ירושלים ללא הכשרה אז יש להכשירן ולטמאם לאחר הפרשה ואח"כ לפדותן. וגם אם כבר פדאן יש להכשירן ולטמאם ולפדותם עוד הפעם. כל ההפרשות חייבות להיות על מטבע או מטבעות שכל אחת היא לפחות שוה פרוטה, ולכן אם שוה פרוטה הוא יותר מ-10 אג' חייבים להפריש על מטבע של חצי שקל מינימום.

הלכות
הערות

השגחת הבד"ץ על המאפיות ומגדניות דלהלן היא על הקמחים מחששות איסורי שביעית, טבל, חדש וכו', ועל התערובת של שמרים, שמנים, מרגרינה, שומשומין, קימל וכו', שיהיו נקיים מחששות טבל, איסור שביעית, תולעים וכו'.

על המילוי והתערובת שהם מפירות נקיים מחשש ערלה ושביעית וכו'. ועל האמולסיפייר (אמולגטור) וחומרים מתפיחים שלא יכילו מרכיבים שמקורם מן החי וכדו'. לקטוזה (חלבין), חומצה טרטריט (מיין), [האמולסיפייר שבמאפיות שבהשגחתנו מיוצר בהשגחת הבד"ץ מתחילת הייצור ועד סופו].

קיים פיקוח תמידי על נקייון הנפות ועל כל המערכות, מחשש תולעים המצויים מאד, וכן יש פיקוח קבוע מטעם הבד"ץ על כל שאר עיני הכשרות, כגון: הפרשת חלה, הדלקת התנורים ע"י שומרי שבת, וכן הטיגון וההכנסה לתנור.

לאחרונה רבו המכשולות, ומאפיות רבות במקומות שונים בארץ משווקים מיני מאפה בחנויות. לכן על כל אחד לדעת, כי השגחת הבד"ץ ניתנת אך ורק למוצרי מאפה הנמכרים במאפיה ובמגדניה עצמה, או לאלו הסגורים באריזות עם חותמת הבד"ץ על כל אריזה. יש לבדוק כל לחם וחלה שיהי עליהם פתק או סימון של המאפיה.

וכן יש שמוכרים בתפוזרת, בחנויות ובדוכנים, ומפרסמים על מרכולתם שלטי פרסומת ממפעלים עם חותמת הבד"ץ ומרמים בזה את הציבור. על הציבור לעמוד על המשמר ולבדוק כל אריזה בפני עצמה שתהא סגורה וארוזה, ועם חותמת הבד"ץ.

חנויות המפעל אינם בהכשר הבד"ץ אלא רק אם ישנה תעודה ברת תוקף מאתנו על המקום.

זהירות!

מצוי לאחרונה שמשווקים מוצרי מאפה, לחם, לחמניות, בגטים, חלות, עוגות, סופגניות, וכו' ומערבבים מיני מאפה שבהכשר יחד עם מיני מאפה אלו שלא בהכשר, ומכניסים את הכל בחנויות, מזנונים ובסופרמרקטים, שכאילו הם בהכשר הבד"ץ. לכן הננו בזה עוד הפעם להזהיר את הקונים, שיבדקו היטב את המוצרים אם הם בהכשר הבד"ץ.

זהירות! בישול עכויים

לאחינו הספרדים ההולכים לאור פסקי מרן הבית יוסף זללה"ה במאפיות, מגדניות, מסעדות, וקייטרינגים שבהכשר הבד"ץ, גם הבישולים והטיגון נעשה רק ע"י יהודים שומרי תו"מ, כמו הפעלת התנורים והפעלת המטגן, וכמו"כ שאר מוצרים שאינם פת כגון סופגניות, וכן במאפיית עוגות שהינם בלילה רכה, הכנסת העוגות לתנור נעשית רק ע"י יהודים שומתומ"צ.

זהירות בשבת

בשבת קודש בעת בציעת הפת יש להזהר שלא לחתוך האותיות שע"ג המדבקה הדבוקה על החלה.

- א.** שיעור חלה עם ברכה לפי הנהוג בפעיה"ק ירושלים ת"ו - 1.680 ק"ג קמח, ונוהגים להחמיר ולהפריש מספק בלא ברכה גם בפחות מזה, לנוהגים כדעת הגרא"ח נאה במשקל 1.250, ולנוהגים ע"פ שיעורי החזו"א ממשקל 1.200 ק"ג קמח.
- ב.** היות והשיעור להפרשת חלה נמדד לרוב פוסקים לפי נפח, לכן בקמח מלא שיש יותר נפח מול המשקל, כדאי להחמיר בעיסה שיש בה ממשקל 1.150 גרם ויותר, להפריש ממנה חלה בלי ברכה.
- ג.** אחרי הבירורים שביירונו בתהליך טחינת הקמח מלא הוברר שישנם מפעלים שמפרידים את הסובין מהקמח ומחזירים ועל כן כדי לצאת מספק ברכה ח"ו, יש להוסיף בקמח מלא תוספת 15% על השיעור הרגיל: זאת אומרת לפי שיעור שבסעיף א' בקמח מלא תוספת 15% שהיא עם התוספת 1,940 ק"ג:
- ד.** כמובן שמה שנוהגים עד עכשיו שמפרישים מ-1,200 גרם בלי ברכה נוהג בכל הקמחים כולל קמח מלא.
- ה.** לכתחילה יפריש מהבצק שנילוש לפני האפיה, ובדיעבד ששכח להפריש בעודה עיסה יפריש לאחר שנאפה, ולכתחילה יכוין להדיא לתקן גם את הבליעות שבכלים.
- ו.** נוהגים להפריש כזית לחלה, ולכתחילה יכוון להדיא שלא יחול שם חלה על מה שנשאר דבוק לידיים אלא רק על החלק שיורד מהיד.
- ז.** ב' עיסות שכל אחת לא ה' בה קמח כשיעור חלה בשעה שנילושה, וכן מאפים שבעודם עיסה לא ה' בהם קמח כשיעור חלה, ונצטרפו אח"כ בסל ויש בהם עכשיו בצירוף כשיעור הנ"ל קמח, נתחייב עכשיו בחלה.
- ח.** צירוף סל צריך לכתחילה שגם יגעו זה בזה, וכן להיזהר שלא יצא שום חלק מעל דופני הכלי.
- ט.** במקרה שלא נגעו או יצא חלק מעל דופני הכלי, יש בזה כמה פרטי דינים וכמה שיטות, ויפריש לחומרא ממה שבתוך הדפנות, או יעשה שאלת חכם.
- י.** כאשר אופים בבית מיני עוגות שונים, והכניסו אח"כ את כל המינים בכלי אחד גדול, (קופסה, ניילון, מקרר, וכדו') בלי שכל מין ארוז בניילון מיוחד, יתכן לפעמים שלא ה' בחלק מהם בעיסתם שיעור חלה ורק עכשיו נצטרפו, ובחלק מהם כבר ה' שיעור חלה וכבר הפרישו בעודם עיסה, ואז א"א להפריש מתוך הסל, כי יתכן שמה שמפריש כבר נפטר מקודם והריהו מפריש מהפטור על החיוב ואינו חל. ואעפ"י שנוהגים שמפרישים חלה בלי ברכה גם כשאין בעיסה שיעור חלה, מ"מ אין זה חל לפטור אח"כ כשמצטרף, וע"כ יש לעשות באחד משני הדרכים דלהלן:
- יא.** לקחת עיסה שחייבת בחלה ולכוין בשעת הפרשה לתקן גם את כל מה שנתחייב בחלה ע"י צירוף סל.
- יב.** להפריש חלה מכל אחד ואחד מספק בלא ברכה. (ויעיין בספר חק לישראל מהגר"י וועלץ זצ"ל עמ' קמ"ד).
- יג.** אם הכניס בסל אחד שני מינים שמקפיד על תערובתם, אינם מצטרפים, וכן העושה עיסה כשיעור ע"מ לחלק קודם האפיה לב' מינים בטעמים שונים (שמקפיד על

תערובתם), או לחלק לכמה אנשים, אינם מצטרפים. ויש בזה כמה פרטי דינים, ויעשה שאלת חכם.

ד. הקונים מוצרי בצק לא אפויים (כגון בורקס קפואים וכדומה), באריזות קטנות פחות מכשיעור, ממפעלים המוכרים רק בצק ונצטרפו אצלם לשיעור, יש להפריש שנית בלי ברכה.

ט. יש לשרוף החלה בפני עצמה (לא בתנור כשר) ולא ליהנות ממנה.

טז. אם קשה לשרוף החלה, אז טוב יותר להפריש פחות מכזית. אפשר להקל בחיוב שריפתו, ולא לנהוג בהם בבזיון, רק לעטוף בניילון או נייר ולהשים באשפה. (ועייין בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' י"ג).

יז. אם שליח הפריש חלה ונתעוררה שאלה הלכתית שצריך לשאול על ההפרשה, יש מחלוקת אם יכול לשאול על הפרשתו או שמא זה נחשב שכבר גמר שליחותו, וע"כ ישאל הבעה"ב על ההפרשה, או יעשה שאלת חכם.

יח. אסור להפריש חלה בשב"ק.

יט. ביו"ט מותר להפריש מעיסה שנילושה ביו"ט, אבל לא מעיסה שנילושה מעיו"ט.

כ. כשעושים עיסה ל"חמין" (טשולנט) מקמח שיש בו שיעור שחייב בהפרשת חלה, אזי אף שדעתו לבשלו ולא לאפותו, מ"מ חייב להפריש חלה בלא ברכה.

הלכות והערות

מדריך
הכשרות

ס"ג הערה זו חרדית
בהשגחת הברין
מל"ה ה'תשס"ג

חובה לבדוק!
מוצרי מזון חמים או ארוזות חמות
אם אין עליהם חותמת הבר"ץ אינם בהשגחתנו.

**על הציבור לבדוק היטב כל מוצר
אם יש עליו חותמת הבר"ץ**

במיוחד אמורים הרבנים לנבי ילדים להרגילם לבדוק כל מוצר

חותמת הכשרות. הערובה היחידה לכשרות המוצר!

חובת
הזהירות
מתולעים
וחרקים

חובת בדיקה מחרקים, במוצרים שבהשגחת הבד"צ

מאחר ונוכחות חרקים במוצרי מזון שונים הינה תופעה שבחלק מהמקרים אינה ניתנת לשליטה או פיקוח באופן מוחלט. לפיכך גם אלו המוצרים שעליהם חותמת הבד"צ, על הציבור לבדוקם לפני השימוש.

בהוראת הרבנים שליט"א חילקנו את המוצרים ברשימת המוצרים דלהלן לשתי דרגות. וכדלקמן:

(א) "יש לבדוק לפני השימוש" (דהיינו הוראה מחייבת על פי ההלכה), כגון מוצרי קטניות (אורז, גריסים, חיטה, עדשים, שעועית, חומס וכו'), פירות יבשים (תמרים, תאנים, צימוקים ומשמש) ועוד הנארזים בבתי אריזה שבהשגחתנו שהם ללא חשש טבל שמיטה וחששות איסור.

אולם בעניין חשש תולעים, גם לאחר הקפדתינו לארוז באיכות טובה וגם לאחר בדיקות מדגמיות לא ניתן להבטיח ניקיון מוחלט, וכן ישנה אפשרות של התפתחות וחדירת חרקים אחרי האריזה בתקופת האחסון, גם בחנות וגם בבית שהתליעו אחר כך,

במוצרים אלו חלה חובה על פי ההלכה לבדוקם לפני האכילה. על כן מופיעה על האריזות הוראה "יש לבדוק לפני השימוש".

(ב) "ראוי לבדוק לפני השימוש" (נכון וראוי לנהוג כך לכתחילה).

כגון שימורי ירקות ופירות ועוד, הנבדקים בתהליך היצור או לפני השיווק באופן מדגמי, ומהניסיון שלנו שכיחות נגיעות בהם לאחר הבדיקות היא לעיתים רחוקות.

וכן מוצרים שעצם המציאות של חרקים בהם היא בשכיחות נמוכה באופן שהדעת נוטה שאינו בגדר "מיעוט המצוי", אולם אין הדבר מוכרע.

כמו"כ ישנם מוצרים שלאחר הייצור הם ללא חשש תולעים, אולם הם בדרגת רגישות גבוהה אף כי בפועל השכיחות בהם נמוכה לחדירת חרקים באחסון בצרכניות ו/או בבית הצרכן וכדו'. ע"כ ראוי ונכון לכתחילה לבדוקם בבדיקה קלה, אולם אינו בגדר חיוב גמור.

כידוע איסור תולעים הוא אחד מהאיסורים החמורים שבמאכלות אסורות הכתובות בתורה.
ראשית: מחמת ריבויי הלאוין שנכתבו בתורה על אכילת תולעים.
שנית: התולעים השלמים אין להם ביטול אפילו בשישים.
שלישית: תולעים קטנים במזון הם דבר מצוי ושכיח מאד,
ולפעמים בחתיכת מזון קטנה אפשר למצוא כמה וכמה חרקים.

זהירות בתולעים

מאז ומקדם היה נהוג ומקובל בכל תפוצות ישראל שיש חיוב לבדוק היטב כמעט כל הפירות, קטניות, וירקות עליים, ועוד.

לצערנו גם כעת, על אף התפתחות הטכנולוגיה בכל ענפי תעשיית המזון, עוד קיימת נגיעות חרקים במגוון רחב של מוצרי מזון, וגם במוצרים בהשגחה. מדי פעם כאשר מתגלה נגיעות מיוחדת במוצר מסויים אנו משתדלים לפרסם זאת לידיעת הציבור הרחב, כדי שידע כל אחד את אשר לפניו.

ועד הכשרות בשיתוף עם המפעלים שבהשגחתנו, עושים מאמצים רבים למנוע מכשול עד כמה שאפשר. משגיחי הביד"צ במפעלים שבהשגחתנו עומדים על המשמר, לבדוק בעינא פקיא כל חשש של התלעה.

עם כל זאת בתנאי איחסון שונים ובתקופות מסויימות, במיוחד בימים חמים ולחים, לא ניתן להבטיח נקיון מוחלט של המוצרים השונים, ויש ומתפתחים חרקים וביצי תולעים, גם אחרי שיוצרו ו/או נארוזו.

בדרך כלל אם זה עוד קורה במפעל, שהנגיעות מתגלה, אין משווקים אותם בחותמת הבד"צ. אך במקרים רבים הדבר קורה במחסני השיווק או במערך השיווק ובמדפי החנויות, וזה עלול לקרות אפילו בבית הצרכן. ועל כן במוצרים הרגישים להתלעה, יש לבדוק אם קיימים סימני נגיעות, כגון: גושים, קורים, פירורים מוזרים וכדו'. במיוחד יש להקפיד בבדיקת אריזות פגומות או נקובות.

במפעלי השימורים, הקטניות, כגון אפונה, שזיפים, בטנים, שעועית וכדו', הוראת הבד"צ היא לבדוק דוגמאות לפני הייצור, ואם המשלוח נמצא נגוע, או אינו נקי באופן כללי, המשלוח נפסל לייצור בהשגחתנו. עם זאת, גם אלו שבהשגחה ראוי לבדוקם לפני השימוש.

במוצרי קטניות ופירות יבשים וכדו' הנארזים במפעלים, ו/או בחנויות שבהשגחת הבד"צ, נבדקים דוגמאות של המוצרים באופן שוטף וכדלעיל. ברם נשאר עדיין על כל אחד ואחד חובת הבדיקה מחשש תולעים. מה גם שהמוצרים עלולים להתלע אחרי הבדיקות שלנו במפעל, כאשר הם כבר נמצאים באריזתם הסופית, ואף לאחר שיצאו מבתי האריזה.

חשוב לציין כי גם פירות שבדרך כלל אינם נגועים בתולעים, הרי שבסופי עונה עם התגברות החום עלולים גם בהם להתפתח חרקים.

להלן נפרט רשימה חלקית של המוצרים שמתגלה בהם לעתים תולעים, ושמהם בגדר מיעוט המצוי, ויש לברר ולבדוק אותם לפני השימוש בהם. כל המוצרים הללו יש להקפיד שהיו מאיכות טובה ומאוחסנים כראוי במקום קריר ויבש. כמו כן יש לברר לגבי סוגים ומוצרים אחרים, מאחר ולעתים מתעוררים שאלות במקומות ובסוגים שונים.

בכל מקרה, באם גיליתם חרקים במוצרים שבהשגחת הבד"צ, אנו מבקשים מאוד להודיע מיד בכתב למפעל המייצר, עם שליחת העתק אלינו. וגם להודיענו בטלפון 02-6700200 כדי שנוכל לבדוק ולפעול מיד לתיקון הדבר. וכמו כן במידת האפשר אנו מבקשים לשמור את המוצר הנגוע, בכדי שנוכל לבדוק את סוג הנגיעות, ובכך לקבל את המסקנות לגבי מקום הנגיעות, ונקיטת הפעולות הנדרשות לשיפור ומניעת תקלות בעתיד.

בפנים מדריך הכשרות ברשימת המוצרים השונים יצוינו גם ההוראות בדבר בדיקת תולעים.

באלו שע"פ הוראה מחייבת ע"פ ההלכה לבדוק, רשום "יש לבדוק" וכו'. ואלו שנכון וראוי לבדוק, רשום "ראוי לבדוק" וכו'.

מנהג זהירות:

בכל המוצרים והמאכלים, גם לאחר הבדיקה המדוקדקת, וכן המינים שאינם כלל בגדר מיעוט המצוי. ידועים דברי ה"חכמת אדם" בכלל ל"ח סעיף כ', וזה לשונו: "ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועל ידי זה ינצל מכמה תולעים, ומעיד אני עלי שכמה פעמים ניצלתי על ידי זה ב"ה"

היא הוראה כללית לפקוח עין ולגלות עירנות שמא נפל זבוב או נמלה וכדומה. ואינו בגדר בדיקה מעלייתא, אלא הסתכלות וגילוי ערנות.

תולעים במי הכינרת

הרותצים וטובלים במי הכינרת, עליהם להזהר שלא לשתות מהמים, מפני שמצויים בהם תולעים רבים. אולם מי השתיה הנשאבים מהכינרת ומסופקים ע"י הרשויות, עוברים תהליכי ניקוי ולא מצויים בהם תולעים.

**לאפרושי מאיסורא
חרקים בשום טרי ויבש:**

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם. לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה. ורק לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכשאפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

נ.ב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביהוד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במאריזים ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

**ועד הכשרות
שע"י בד"צ העדה החרדית
ירושלים ת"ו**

פירות קיץ כגון: אפרסק, משמש, שיזף, נקטרינה, דובדבן, ענבים, גויבה, וכדומה, מצויים בהם לעיתים רימות (תולעים) של זבוב הפירות (בצבע לבן שקוף ניכר נקודה שחורה בקצה הרימה), - ובפרט בפירות רכים ובשלים,

לכן ראוי לחתוך כל פרי ולבדוק מבפנים על ידי התבוננות להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

רימות זבוב הפירות בגויבה, קשה לזיהוי עקב הצבע הזהה לבשר הפרי

רימת "זבוב הפירות" במשמש טרי

רימת זבוב הפירות בדובדבן

נגיעות בעגבניות

להלן נביא כמה דוגמאות של בדיקת פירות וירקות / קטניות

זחל בעגבניה, חודר בדרכי מהחלק העליון בסמוך לעלה הכותרת

סימני חדירת הזחל בעגבניה

זהירות
בתולעים

נגיעות בתמרים

חיפושית בתמר

תמרים יש לבדוק הייטב לאחר הוצאת הגרעין, מול מקור אור

מדריך
הזכרות
סימן העדה והזכרות
בהשגחת הברוך
הדושן
לשנת ה'תש"ע

תות שדה לאחר קילוף השכבה החיצונית כולל הגומות

ערכנו בדיקות רבות באופנים שונים ועמל רב, ליעילות השטיפות להסרת חרקים בתות שדה - ונוכחנו כי השטיפות כפי מה שהיה מקובל אינן יעילות מספיק, ועלולים להישאר חרקים בודדים.

חלק מסוגי החרקים מסתתרים בשקעים של זרעי התות על כל הפרי. התברר כי גם בתות יפה ואיכותי מצויים מקומות מסתור וסדקים.

החרקים שנמצאו הם בעיקר תריפסים צעירים, אקריות, כנימות עלה ופסוקאים.

במאפיות וקייטרינגס שבהשגחת הבד"צ נאסר השימוש בתות שדה טרי.

במוצרי תעשייה - רק לאחר בדיקת מומחים מטעמנו כפי הוראת הרבנים עוברים התותים בישול וריסוק. (כמויות גדולות מהבדיקות נפסלו, ולכן יש מחסור במוצרי תות).

חשש תולעים בתות שדה

אנו חוזרים ומפרסמים בזה הוראת הרבנים:

ראוי שלא להשתמש כלל בתות שדה טרי

(גם לא אחרי שטיפות)

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי עד להסרת כל השקעים

והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך ריסוק דק בבלנדר

אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט מבשר הפרי, שריית התות לשלוש דקות עם מעט מי סבון ושטיפה טובה בזרם מים (שלוש פעמים), וריסוק דק בבלנדר.

(פרי רך ורקוב יש להוריד חלקים אלו ולחצות כל פרי שיש בו חריץ או סדק).

מדריך

הגשרות

ס"ג העדה החרדית

בהשגחת הבר"ץ
מזרח שטת

מזרח שטת

הוראות לשטיפת ובדיקת פלפלים

פלפלים כל הסוגים (כל הצבעים):

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים לבפנים, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל, **ולכן** חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות בקערה עם מעט מי סבון או חומר לחיטוי ירקות [למשך 3 דקות], ולשטוף היטב תחת זרם מים. **בפלפל** למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים ולשטוף היטב תחת זרם מים.

זהירות
בתולעים

יש לחתוך את ראש הפלפל [העוקץ] עם מעט מהפלפל שם מסתתרים חרקים קטנים

שטיפה היטב
תחת זרם מים

לאחר הורדת הראש והזרעים מבפנים יש לפרק לכמה חלקים ולהשרות במים עם חומר ניקוי [סטרילי, דטרגנט] למשך 3 דקות

מדריך
הכשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הפד"ץ
מנהל רישום
לשירותי החוץ

הוראות בדיקת אורז לבן

מסננת לבדיקת אורז לבן, וקטניות
[גודל החורים כ 1.5 מ"מ]

א יש לסנן את האורז בכמות של רבע ק"ג במסננת אטריות (גודל חורים כ- 1.5 מ"מ, פחות מעט מרוחב גרגירי אורז).

ב יש לנענע ולנער את המסננת עם האורז היטב על גבי משטח לבן ולהתבונן אם מצויים שם חרקים הנראים לעין, כגון חיפושית באורך בין 2-3 מ"מ. או זחלים (תולעים) בצבע לבן - בז' עם ראש כהה. או חרקים קטנים באורך כ-1 מ"מ בצבע חום בהיר/אפור.

ג גם אם לא רואים חרקים הנראים לעין - יש לבדוק שוב אחרי הסינון, על ידי פיזור האורז בשכבה של גרגרים בודדים על גבי משטח לבן ולראות שאין בין הגרגירים חרקים כנוכר לעיל.

אורז באריזות וואקום עם הכיתוב "בחזקת נקי מתולעים" שבהשגחת הבד"צ עוברים תהליך ניקוי ובדיקות, וכשהאריזה עדיין במצב של וואקום אין בהם חשש תולעים. והמהדר יבדוק קלות.

לאפרושי מאיסורא

באורז אדום, מצויים אחוזים גבוהים של נגיעות סמויה בתוך הגרגרים אשר בבדיקה רגילה בסינון ופיזור לא ניתן לזהותם. ולכן בדרך כלל לא ניתן להשיגם בהשגחת הבד"צ ועל הציבור להיזהר.

זהירות!

באריזות נייר של סוכר ומלח, עלול להימצא חרקים קטנים (בצבע חום בהיר/אפור), במקום הקיפול הנסגר בדבק, ויש להיזהר.

להסיר מכשול!

במוצרים דלהלן נמצאים לפעמים נגיעות סמויה, גריסים/גריסי פנינה, חיטה (שלם), אורז מלא/אורז בסמטי מלא, גרעיני כוסמין אורגני (שלם) ולכן בנוסף לבדיקה הרגילה (כמו באורז לבן), יש להשרותם במי מלח לפחות דגימה (3 כפות גדושות מלח לליטר מים), ולראות אם צפים גרגירים במים - ואם כן, יש לשוברם ולראות אם אין משהו פנימי (נגיעות פנימי של תולעים).
נמצא נגוע אין להשתמש!

זהירות
בתולעים

מדריך
הגשרות

ס"ח העדה החרדית
בהשגחת הבד"צ
מירושלים

הערות והוראות בענין ניפוי קמח/ סולת.

קמח רגיל - לבן

לכתחילה יש להשתמש בנפה של 70 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי לנפות פעם נוספת

קמח מלא

יש להשתמש בנפה של 50 מש, במידה ונמצאו חרקים בפסולת הנשארת בנפה ראוי שלא להשתמש בקמח.

קמח תירס/חומוס, וכדומה.

לפזר על גבי משטח לבן.

קמחים ארוזים בחזקת נקי- ללא צורך בניפוי.

משווק בהשגחתינו כמה סוגי קמחים שיוצרו בתהליך מיוחד והם בחזקת נקי-ללא צורך בניפוי.

על גבי האריזות צויין הוראות ההשגחה כגון באריזת וואקום, חנקן (מילוי אויר), - יש לנהוג לפי הוראות אלו. לאחר פתיחת האריזה נא לאחסן בקירור.

סולת

כדאי לנפות בנפה של 25 מש במידה ונמצאו חרקים אין להשתמש בסולת. כאשר בפסולת הניפוי לא נמצאו חרקים יש לפזרם על גבי נייר לבן כמות של כ- 3 כפות, ולהתבונן בבדיקה ע"ג הנייר ואח"כ להרים את הנייר בקלות ולתת לסולת ליפול ולבדוק אם נשארו זחלים קטנים דבוקים לנייר. במידה ונמצאו זחלים בסולת אין להשתמש בסולת זו.

קמח מצה

להשתדל לקנות טרי. ולבדוק ע"י פיזור בצלחת או להעביר בתוך קערה מצד לצד לראות שאין גושים וקורים.

ניתן להשיג בחנויות כלים, נפות של 70 מש

באישור הבד"ץ שנבדקו על ידינו

מחברת "בן עמי פלסט" על כל אחד יש חותמת מאושר מטעם הבד"ץ

יש לבדוק את שלימות הנפה לפני השימוש.

הוראות כלליות!

אין לסמוך על התאריך אחרון לשיווק המופיע על גבי האריזה, אלא להקפיד על טריות המוצר ע"י בדיקת תאריך הייצור, וכן לבדוק את שלמות האריזה ושאין סימני נגיעות חיצוניים (כגון חורים, קורים, פירוורים רבים), ולא מאחסון ממושך, ולאחסנם במקום נקי קריר ויבש עד השימוש, ואז לבודקו על פי כללי ההלכה.

השימוש בקמחים הנ"ל אחרי הניפוי אמורים רק באופן שמשתמש עם הקמח באותו יום, או כשמאחסנם במקפיא לאחר הניפוי, אם משאירים אותם בחוץ הם עלולים להתליע במיוחד בימי הקיץ, וראוי לנפותם שוב לפני השימוש.

זהירות
בחולעים

הודעה לצבור

מד

נגיעות חרקים בתאנים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם.

אלא אם יודע לבדוק היטב

זחל בין הורעים

בתאנים מוזכשים (מלל הנמרים בשתיית טבשקנט) מצויים לעיתים קרובות חרקים שונים (חוטמיות וחלס וזוחל), החרקים מצויים בין חלקי הפרי (הורעים והסימט) ומחמת גזון ומבנה הפרי יש קושי רב לבדוקם. ובמיוחד בפרי בעל גזון כזה.

פטר חרקים פורטו נמכר אצל

ללא בקיאות ראויה ובדיקה מדוקדקת מאוד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור, וראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם כלל (מק' קטנה טעם סגן מז' - ז'א).

זהירות בתולעים

הוראות והדרכה מעשית לבדיקת כרתי- לוף

לחתוך את קצה התחתון

להוריד את העלים הירוקים העליונים ועוד 3 ס"מ מחלק העץ - בגודל 3-5 אצבעות

להשריד את כל העלים ואחד אצור והשוחות במי סבון 3-5 דקות

להוריד ולא להשאיר מלפנים הרמיות הרעיוניים (3-5 נגרים)

לחתוך לערום של הלוף

לבידוד מכל חלקי המעטפת הנשארת בבית המים - חומר ירוק ופטר חרקים

לפוטטם תחת זרם מים

מונש כשיירות לציבור: ע"י הטעברה לביקורת חרקים במזון שע"י ועד הבשרות בר"ץ העדה החרדית ירושלים

02-6700200

מדריך הבשרות

ס"ץ העדה החרדית בהשגחת הבר"ץ ירושלים

לאפרושי מאיסורא

עקב תלונות על הימצאות רימות (תולעים) וכדומה, במאכלים מבושלים או חיים, ובפרט בבשר ודגים, ומבדיקות שערכנו גילינו כי מקורם מזבובים שונים שמטילים ביצים או רימות (תולעים), לתוך המאכלים **על כן יש להקפיד לא להשאיר מאכלים מגולים בפרט בימי הקיץ, ובוודאי במקומות הימצאתם של זבובים. וחמירא סכנתא מאיסורא!**

לאפרושי מאיסורא

בבדיקות שערכנו השנה בענבים מצאנו כי שכיחים תולעים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן חובה לשוטפם ולבודקם היטב לפני האכילה כדלקמן:

- 1 להפריד כל אשכול לכמה חלקים (אפשר בעזרת מספרים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה יותר.
- 2 להשרותם במים עם מעט סבון ל-3 דקות.
- 3 לשטוף היטב היטב תחת זרם מים.
- 4 בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסמס או רקוב, ושואן נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ- 1 מ"מ או יותר וניכר שנמשך ממנו מחילה לבפנים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

ועד הכשרות
שעי"ה העדה החרדית ירושלים

תמוז תשע"ד

לאפרושי מאיסורא

בצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים, ובמיוחד בעונה זו בשכיחות גבוהה.

(חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן/צהוב בהיר או שחור/חום), ולכן יש לבדוק ולנהוג כפי ההוראות דלהלן בכל ימות השנה.

1. יש לחתוך את הקצה העליון. דהיינו כל החלק הרפוי ונועט יותר, תלוי באורך צינאר הבצל, שהוא בדרך כלל בין 1 עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר וראוי לזרוק או לבודק היטב היטב.

2. להסיר את השכבה החיצונית הרפיוות מהבצל.

3. אם יש חלל בין גלדי הבצל המצוי בעיקר במוקד ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים), (ראה תמונה) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם שפשוף ביד תחת זרם מים.

4. בצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק השיפוע העליון אינו חייב בבדיקה

והשי"ת יצילנו ממכשולות

מדריך
הכשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
א"ר יהושע
לש"ת ירושלים

להסיר מכשול! חובת זהירות מתולעים בפירות וירקות והוראות שטיפה ובדיקה.

כתיבה

לתועלת הציבור ומניעת מכשול, הננו בזה לפרסם מקבץ הוראות בעניין חשש תולעים והדרכה לבדיקה ושטיפה, ממה שכבר פורסם על דינו בעבר עם עדכון הוראות [מודגש באדום] ממה שנמצא ביותר לאחרונה. בכדי להינצל מכל צד מכשול של חרקים חיצוניים המצויים לעיתים על גבי פירות וירקות, ראוי ונכון לשטוף היטב כל סוגי פירות וירקות לפני האכילה. אמנם בסוגים בהם שכוח יותר, ראה הדרכה מפורטת לקמן.

פלפל-גמבה

מצויים בהם חרקים קטנים באזור העוקץ מתחת לעלה הכותרת, ולעיתים הם גם חודרים פנימה דרך חור או רווח של עלה הכותרת, כמו כן מצויים לעיתים זחלים בתוך הפלפל,

ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, לחצות לשניים, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות ולשטוף היטב תחת זרם מים.

בפלפל למילוי, שאין אפשרות לחצות, יש להוריד את עלה הכותרת עם מעט מבשר הפלפל, להוציא את הליבה והזרעים, להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות, ולשטוף היטב מבפנים עם זרם מים.

בננות - נגיעות חיצוניות

נמצאו חרקים קטנים חיצוניים. (המצויים בין הבנות ובעלים המיובשים שבקצה הקליפה).

יש להוריד העלה המיובש בקצה, ולנגב את הבננה חיצונית עם נייר מגבת וכדומה, ראוי שלא להניח את הבנות ליד מאכלים (שאינם נשטפים).

אין חשש בפרי עצמו.

ענבים

בבדיקות שערכנו בענבים מצאנו שמצויים חרקים קטנים על גבי הענבים והגבעולים.

ולכן חובה לשטפם ולבודקם לפני האכילה כדלקמן:
 1. להפריד כל אשכול לכמה חלקים קטנים (אפשר בעזרת מספרים) בכדי שהשטיפה תהיה יעילה ביותר.
 2. להשרות במים עם מעט סבון ל-3 דקות. ולשטוף היטב תחת זרם מים.

3. בעת האכילה לבדוק שהענב שלם ואין בו מקום רך ממוסס או רקוב, ושזין נקודה בצבע שחור או חום בקוטר כ-1 מ"מ או יותר, וניכר שנמשך ממנו מחילה לבנים, שאז יש חשש לרימות (תולעים) בתוך הפרי - ואין לאכלו.

תאנים טריים או מיובשים

ראוי לכל ירא שמים שלא לאוכלם. אלא אם יודע לבדוק היטב.

בתאנים מיובשים (כולל הנמכרים בחנויות שבהשגחתנו) מצויים לעיתים קרובות חרקים שונים (חיפושיות, זחלים וכדומה). החרקים מצויים בין חלקי הפרי (הזרעים והסיבים) וממחמת גזון ומבנה הפרי יש קושי רב לבדוקם. ובמיוחד בפרי בעל גזון קאה.

ללא בקיאות ראויה ובדיקה מדוקדקת מאד עלולים להיכשל באיסור תולעים החמור, וראוי לכל ירא שמים שלא לאכלם כלל (ענין קיצור ש"ע סימן מ"ו - ל"ט)

עגבניות/עגבניות שרי

לאחרונה נמצא ביותר נגיעות חיצוניות של חרקים קטנים ב'עגבניות רגילות' ו'עגבניות שרי' ובמיוחד באזור העוקץ. ולכן חובה להוריד את עלה הכותרת [ראוי יותר להשרות במים עם מעט סבון למשך 3 דקות ואח"כ] לשטוף היטב תחת זרם מים.

בתקופות שונות במשך השנה נמצאים בעגבניות ועגבניות שרי, תולעים בצבע לבן עד חום-בהיר עם ראש כהה, **החודרים לפרי**, סמוך לעלי העוקץ וגם בשאר שטח העגבניות.

סימני החודרות ניכרים על ידי חורים או כתמים (בצבע חום-בהיר עד שחור), ולעיתים גם בסימני לכלוך פיזורים כהים וכדומה.

ולכן יש לבדוק לפני השימוש, וכשרואים סימני חודרה וכרוסם כנ"ל, יש לפתוח ולבודק.

ירקות עלים מגידול מיוחד

ירקות עלים מגידול מיוחד המאושר ומפוקח על דינו, הם אך ורק על אריות שמדפס

עליהם חותמת מיוחדת כזו: << אין להשתמש רק בתנאי השטיפה המפורטים על האריזה.

• אריות מאותן חברות ובאותם מותגים שאין עליהם את חותמת הנ"ל, אינם מפוקחים ואינם מאושרים על דינו! ועל הציבור להזהר!

• ירקות עלים מגידול רגיל, הרי הם מוחקים בריבוי חרקים, ויש עליהם חובת בדיקה מעולה. וראוי לכל יר"ש שלא לאוכלם כלל.

הירקות המצוננים והחתוכים שעל האריזה חותמת הבד"ץ עוברים שטיפה יסודית בפיקוח צמוד של משגיחים מומחים והם בחזקת נקיים מתולעים, ואין עליהם חובת הבדיקה.

שומר

מצויים בו חרקים קטנים בין השכבות של הירק, חובה להסיר את הגבעולים הירוקים עם העלים הקטנים, לחצות ולהפריד את הגלדים (השכבות הלבנות) עד שיהיו חלקים ומופרדים ללא סדקים ומקומות מסתור, להשרות במים עם חומר ניקוי למשך 3 דקות ואח"כ לשטוף יגל גל תחת זרם מים עם פששוף ביד.

פירות קיץ

שמשם, אפרסק, נקטרינה, חזבדנים, שזפים וכדומה עלולים להיות נגועים ברימות בצבע

לבן שקוף

יש לנקות במשנה זהירות בבדיקתם ויש לחתוך כל פרי לחלקים והתבוננות היטב נהוג כיפוי בשר הפרי, בפרט בפירות רכים או ממוססים.

בצל

בבצל יבש המשווק בעונות השנה מצויים חרקים. (חרקים קטנים כ-1 מ"מ בצבע לבן / צהוב בהיר או שחור / חום),

יש לבדוק בכל ימות השנה. כפי ההוראות דלהלן:

1. יש לחתוך את הקצה העליון, הדיינו כל החלק הרפוי ומעט יותר, תלוי באורך צינור הבצל, שהוא בדרך כלל בין 1-3 עד 3 ס"מ. באזור זה מצויים אחוזי הנגיעות הגבוהים ביותר, וראוי לזרוק או לבדוק היטב היתב.

2. להסיר את השכבה החיצונית הרפופה מהבצל.
 3. אם יש חלל בין גלדי הבצל, המצוי בעיקר במרכז ו/או בין 2 קבוצות גלדים (נראה כעין תאומים) יש לחצות ולהפריד בין כל אזור החלל ולשטוף היטב עם פששוף ביד תחת זרם מים.

4. בצלים הסגורים היטב לאחר הורדת חלק העליון אינם חייבים בבדיקה.

שום

עקב הימצאות חרקים קטנים ב'שום טרי ויבש' על גבי הקליפות ואף על גבי (שיני) השום עצמם.

לכן אין להשתמש בשיני שום עם הקליפה.

לאחר קילוף השיניים יש לשטפם היטב תחת זרם מים. [וכש אפשר ראוי לפני השטיפה להשרות אותם במי סבון למשך 3 דקות].

גב. ראוי לאחסן את השום בנפרד ולא ביחד עם שאר מזון למנוע מעבר חרקים, וכמו"כ במאדריס ל"פדיון הבן" ראוי לארוז את השום בנפרד מהסוכר.

חצילים וקישואים

בירקות שונים ובפרט **חצילים וקישואים** מצוי על גביהם חיצונית חרקים קטנים מאוד **ולכן חובה**

להוריד את עלה הכותרת [ראוי להשרות במים עם מי סבון למשך 3 דקות] ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות שדה

כן הראוי לא להשתמש בתות שדה שלם (גם לא אחרי שטיפות).

גם הנמכרים בחנויות שבהשגחת

הבד"צ, יש לנהוג כפי ההוראות דלהלן:

מותר לכתחילה על ידי קילוף כל הפרי, עד להסרת כל השקעים, והורדת העלים עם מעט מבשר הפרי, (בפרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוססים ולחצות היכן שיש סדק לבנים), ולשטוף היטב תחת זרם מים.

תות טרי לצורך טחינה בבולנדר, אפשר להקל לאחר הורדת העלים עם מעט בשר הפרי (בפרי סדוק, רך, או רקוב, יש לסלק אזורים רכים וממוססים ולחצות היכן שיש סדק לבנים), השריית הפרי עם מעט מי סבון, ושטיפה טובה תחת זרם מים (שלוש פעמים) וריסוק דק בבולנדר.

ברכות
הנהניץ

הקדמה לטבלת ברכות למוצרים שבהשגחת הבד"ץ

היות ונדרשנו מאת הציבור לפרסם את סוגי הברכות על מוצרים והחטיפים למיניהם אשר בהשגחתנו, נשתדל בס"ד בזה לפרט עד כמה שידינו מגעת. אנו מקוים כי הקפנו כמעט את כל המוצרים שבהשגחתנו. בראשונה, נקדים כמה כללים

ברכת
הנהנין

א. קמח מחמשת מיני דגן שבושל בקדירה:

בשו"ע או"ח סימן ר"ח סעיף ט' איתא: "עירב קמח דוחן ושאר מיני קטניות עם קמח של חמשת מיני דגן ובשלו בקדירה, מברך בורא מיני מזונות ועל המחיה... ואם עשה ממנו פת מברך המוציא וברהמ"ז. ודווקא שיש באותו קמח מחמשת מינים כדי שיאכל ממנו כזית דגן בכדי אכילת פרס, אבל אם אין בו זה השיעור מחמשת המינים אינו מברך לבסוף ברכת המזון, אלא בתחילה מברך המוציא כיון שיש בו טעם דגן, אע"פ שאין בו כזית בכדי אכילת פרס."

מבואר בזה שבאם יש תערובת של חמשת מיני דגן ויש בתערובת טעם דגן מברך לפניו בורא מיני מזונות. ויש לדון באלו החטיפים המצופים שוקולד למיניהם, האם המוצר והציפוי נחשבים כתערובת של חמשת מיני דגן, או שאין זה נחשב כתערובת אלא דינם כעיקר וטפל, שאז אף שהטפל הוא מחמשת מיני דגן, הוא בטל לעיקר.

וראה בשו"ע סימן רי"ב ס"א ובשו"ע הרב שם ובמ"ב סק"א ובשעה"צ סק"ד. ואולם, עיין במ"ב שם סק"ג ובשעה"צ סק"ט וכיו"ב כתב בשו"ע הרב שם. והיוצא מדבריהם, שאף כשאינם בתערובת אלא אוכל דג מלוח עם פת אפילו כשתאב להמליח יותר, אם תאב גם לפת, מ"מ הפת אינה טפילה וצריך לברך עליה ופוסט את המליח, ומשמע שהוא הדין במיני מזונות, שבאופן זה מברך על המזונות ופוסט את המליח. ולכן, אלו החטיפים המצופים בשוקולד שיש בתוכם וופלה או בייגלה או ביסקוויט וכיוצא בזה, דודאי יש בזה טעם דגן, מברך לפניו בורא מיני מזונות, ולאחריו אם יש בחמשת מיני דגן שיעור של כזית בכדי אכילת פרס, [דהיינו כ-30 גרם קמח דגן בתוך 4 דקות], מברך לבסוף על המחיה. ואם אין בו כזית בכדי אכילת פרס מברך לאחריו בורא נפשות. ואם הוא ספק, הרי אם יש בו כזית בצירוף עם השוקולד מברך בורא נפשות. ויש מפקפקים ע"ז ודעתם שגם בחטיפים אלו יש לחלק אם תאב לשוקולד או לוופלה.

ב. כפי מה שכתוב בשו"ע הנ"ל, הרי אם יש מחמשת המינים בתערובת [גם אם הוא מועט] מברך בורא מיני מזונות, אמנם אם זה ניתן רק למטרת דיבוק וקישור תוכן המוצר, הרי היא בטל בתבשיל (סימן ר"ח ס"ב ועיי"ש בס"ג כשיש ספק טוב לאוכלו בתוך הסעודה) אולם יש הרבה מוצרים שיש שם תערובת מחמשת מיני דגן ולא ברור לאיזה מטרה ניתן אם לדבק או להטעים, בזה אם יש בו כ-10% אחוז ממין דגן מן הסתם ניתן לטעם, ובדרך כלל אז זה גם נרגש בחיך, ואם הוא פחות מ-10% הוה ספק, וספק ברכות להקל וברכתו שהכל, ועל פי זה נקבעו הדברים דלהלן.

ג. ברכה אחרונה:

הרבה (ובעיקר נערים צעירים) שהם טועים לחשוב שמכיוון שברכה הראשונה היא מזוונות, מברכים גם אחריהם ברכת מעין שלוש, ולא כן היא. כי אחוזי הדגן אינם שווים בכל המוצרים, כמובן, בדרך כלל אין בהם יותר מ-50% דגן, ובפרט אלה שאחוזי הדגן פחותים מזה, והרגילות היא שלא אוכלים מהם שיעור גדול, ולכן הברכה אחרונה היא בורא נפשות, אבל מי שאוכל שיעור גדול עד שיש בו דגן כזית בכא"פ, כגון בסקוויט מצופה צריך לברך אחריהם ברכת מעין שלוש, אך קשה לפרט כמות אחוזי הדגן שבכל המוצרים ובפרט שהדבר עלול להשתנות לפי התנאים. בכל זאת בחלק מהמוצרים שהתאפשר לנו לברר בבירור את אחוזי הקמח שבהם, נפרטם להלן בטבלה. וכאשר אוכלים מהם שיעור כזית דגן בכדי אכילת פרס שהוא זמן של 4 דקות, מברך אחריהם על המחיה.

ראה בענין זה במשנה ברורה סימן ר"ח ס"ק מ"ח ובשו"ת דברי יואל ח"א סי"ג ובאגרו"מ.

ג. קמח תפו"א, תירס, סויה וכדו':

כל המוצרים שמיוצרים מקמחים של תפוח אדמה, תירס, סויה וכדו' - ברכתם שהכל, והוא לפי פסק הרמ"א בסימן ר"ב סעיף ז'. ולפי מה שכתב במשנה ברורה שם סעיף קטן מ"ב, שמרן המחבר מסכים לכך. (ותמרים שכתב שם במחבר דלא נשתנית ברכתן, שאני דניכר תוארן וצורתן), ולכן כל המוצרים שמיוצרים מקמח תירס או מקמח תפו"א או מקמח סויה וכדומה, ברכתן שהכל ואחרי האכילה בורא נפשות.

ד. ללא גלוטן:

ישנם מוצרים שמודפס על האריזה "ללא גלוטן" פירושו ללא קמח דגן, וברכתם שהכל.

ה. בוטנים מצופים (אמריקאים - קבוקים):

ברכתם בורא מיני מזוונות, כדין תערובת דגן. ולגבי ברכה אחרונה, אין הבוטן מצטרף לשיעור כזית וצריך שיהיה בציפוי בעצמו כזית בכדי אכילת פרס כדי לברך על המחיה. ואם לא אכל כזית רק בצירוף הבוטן, מברך בורא נפשות. יש בוטנים מצופים בקמח אורז והבוטן הוא הרוב וברכתו בפה"א.

ו. גביעי גלידה, גלידות קסטה וקרמבו:

או גביעי גלידה חמה, שמטרתם רק להחזיק הגלידה, מברך שהכל על הגלידה ופוטר גם הגביע. וכשאכלן ביחד ונשאר עוד קצת מהגביע אפילו כשאוכלו לבד אחר שאכל הגלידה אין צריך לברך עליו (משנ"ב סימן קס"ח ס"ק מ"ו) אבל גלידות קסטה או הביסקוויטים של קרמבו, שהם מזוונות בפני עצמם, אין הביסקוויטים נפטרים בברכת שהכל וצריך לברך עליהם בנפרד בורא מיני מזוונות.

ז. גרנולה:

תערובת של שיבולת שועל, צימוקים ופירות מיובשים, התערובת אינה עוברת בישול, אלא קליה, ולכן על אף שיש בהם גם תערובת שיבולת שועל שהיא מחמשת מיני דגן, אין ברכתה מזוונות אלא הולכים בתר הרוב שהיא שיבולת שועל קלוי וברכתה בפה"א, ואף על השיבולת שועל מברך בפה"א כיון שזה קלוי. ויש מפעלים שבתהליך הייצור הגרנולה עוברת בישול ואז ברכתה מזוונות.

ח. דגני בוקר:

יש בהם שני סוגים עם תהליכי ייצור שונים, תהליך א: אלו שנעשים מקמח תירס או שאר קטניות ומיוצרים ע"י אקסטרודר, וברכתם שהכל. תהליך ב: אלו שנעשים מגרגרי חיטה או גרגרי אורז או תירס, כשהם לא טחונים, הם עוברים תהליך ריכוך בקיטור, ואינם ראויים לאכילה עד אחרי שהם עוברים תהליך רידוד ושיטוח בוואלסים וייבוש בתנור וציפוי בסוכר. ברכתם בפה"א.

ט. כריות במילוי נוגט/שוקולטה:

ברכתם הראשונה מזונות, לגבי ברכה האחרונה צריכים לאכול כזית בכדי אכילת פרס דהיינו 2 חטיפים ב 4 דקות

י. מיני מזונות האפויים:

דינם כדין פת הבא בכיסנין, ומבואר בשו"ע או"ח קס"ח שאם אכל מהם כשיעור קביעת סעודה יש בזה חיוב נטילת ידים והמוציא וברכת המזון. ועיי' שם במ"ב שגם שאר הדברים הבאים ללפת את הפת מצטרפים לשיעור קביעות סעודה.

יא. עוגות גבינה:

אם אין בהן קמח ברכתן שהכל. ואם יש בהן קמח יותר מ-10%, ברכתן מזונות. ובכדי לדעת את המציאות בעוגות הנמכרות יש להתקשר למשרדי ועד הכשרות. עוגיות וטורטים וכדו' של פסח אשר בהשגחתנו, כולם, ברכתם שהכל.

יב. פיצה:

ברכתה מזונות. לפי הוראות הבד"ץ, כל בצקי הפיצה שבהשגחתנו מיוצרים ברוב מי פירות כלפי המים, וטעם המי פירות מורגש בבצק ולכן ברכתו מזונות, ע"י או"ח סי' קס"ח ס"ז ומשנה ברורה ס"ק ל"ג.

יג. פיתה קראנ'צ באגאט קראנ'צ:

ברכתם מזונות אחרי שהתהליך הוא שהם לא אפויים כראוי, ולכן הם דומים לקרקרים שברכתן מזונות.

יד. פצפוצי אורז:

של "בטר אנד דיפרנט". ושל אשכול, ושל עדין, ברכתם מזונות, משום שהם עוברים תהליך בישול ואח"כ ייבוש או אקסטורדה או משום שנעשים מקמח אורז. והמיוצרים במפעלי דגן עוברים תהליך קליה בלבד וברכתם אדמה.

טו. פריכות:

יש מהן כמה סוגים, יש ממין אורז, חיטה, כוסמין, ושבלת שועל - קוואקר, ויש גם משני סוגים ביחד. ברכתן שהכל, וי"א בורא מיני מזונות, וי"א בורא פרי האדמה. קיים גם מסוג כוסמת (קטניות) י"א ברכתו שהכל וי"א בורא פרי האדמה. אלו המיוצרים מתערובת קמח שבלת שועל או מרוב קמח אורז, ברכתן מזונות.

ברכת
הנהנין

טז. קרוטונים:

ברכתם בורא מיני מזונות, מכיון שנעשה מלחם מיוחד שאינו ראוי כל כך לאכילה ועשוי רק לצורך הקרוטונים וגם הוא קשה ככסנין. ואם אכל מהם לבד כשיעור כזית בכדי אכילת פרס, מברך עליהם על המחיה.

ואם אכלם עם שאר דברים, יש שאלה של קביעות סעודה שצריך לברך המוציא וברכת המזון.

יז. קמח לדבק - שהכל:

קיים מוצרים שונים שיש בהם קמח באחוזים ניכרים, ובכל זאת ברכתם שהכל, מחמת שהקמח מוכנס שם רק לדבק וכמבואר בסימן ר"ח ס"ב משנ"ב ס"ק ז'.

ברכת
הנהנין

מדריך
הגשרות

ס"ג הערה זו חרדית
בהשגחת הברין
מירושלים
מחנה המי

חובה לדוק!
מוצרי מזון חמים או ארוזות חמות
אם אין עליהם חותמת הבר"ץ אינם בהשגחתנו.
**על הציבור לדקוק היטב כל מוצר
אם יש עליו חותמת הבר"ץ**
במיוחד אמורים הרבנים לנבי ילדים להרגילם לדקוק כל מוצר

חותמת הכשרות. הערובה היחידה לכשרות המוצר!

לנוחותכם:

מאחר והצרכנים מחפשים מוצרי "ורד הגליל-תלמה", תחת שמות שונים, והיות ובמקביל למוצרי "ורד הגליל" ישנה סדרת דגני בוקר ללא ציפוי עם שמות דומים המיוצרים ע"י "תלמה שפע" וברכתם לפעמים אחרת (ע"י במקומם), הכנסנו למדריך את רשימת מוצריהם בכללות, לפי סדר הא'-ב', ומשם הפנייה לסוף הרשימה, במרוכז ומפורט.

ברכת
הנהנין

למען דעת:

גם מוצר שברכתו הראשונה היא "מזונות" אין להסיק מכך שברכתו האחרונה היא "על המחיה", כי לברכה אחרונה נצרך כזית דגן דוקא בשיעור של כדי אכילת פרס (4 דקות)
ראה לעיל בהקדמה לטבלת הברכות סעיף ב'

המוצרים לפי סדר הא"ב

א

שהכל	אגוזון (חברת ירושלים)
שהכל	אגוזי (עלית מגדים)
בורא פרי העץ	אגוזים מסוכרים
מזונות	אובלטים (אם החיטה ברט)
מזונות (כ-60% קמח)	אייר ביס (בצל פיקנטי-בייגל בייגל)
מזונות	אלמנדוס (תערובת פיצוחים בציפוי קמח-מיה)
האדמה	אננס (גם בשימורים)
שהכל	אפרופו
האדמה	אריזת מולטי
האדמה	אשכולות אגוזים ודגנים שוקולד (פרוגס)

מזונות (55% חיטה)	באגסי (חטיפי העמק)
האדמה	בוטנים מסוכרים
מזונות (וראה בהקדמה סעי' ה')	בוטנים מצופים אמריקאים (קבוקים) (עליה)
בפה"א (וראה בהקדמה סעי' ה')	בוטנים מצופים קמח אורז
שהכל	בוגי (גלומה)
מזונות-על המחיה	בורגל
מזונות	בורקס, מלוח, בלינצ'עס, אגרול
שהכל	בייגלך ללא גלוטן (אוסם)
מזונות, וי"א שאם תאב לשוקולד מברך שהכל	ביג ביט (עלית מגדים)
מזונות (55% חיטה)	ביסים (קלאב מרקט)
מזונות	ביסלי (אוסם)
שהכל	ביסלי דק
שהכל	ביסלי תירס
שהכל	במבה (אוסם) וחטיפי תירס של כל החברות
מזונות	במבה עם שיבולת שועל (עליה)
שהכל	בסט נאש (משובח)
ראה טבעות בצל	בצל
מזונות	בקלאווה
מזונות (כ-40% קמח)	ברנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)
מזונות	ברנפלקס מייפל (תלמה שפע)
מזונות	ברנפלקס נשנושנים (תלמה שפע)
שהכל	בשר צמחי ונקניקיות

מזונות	גביעי גלידה
מזונות	גלידות קסטה
שהכל	ג'לי כוכבים
מזונות	גלילי ופלה ממולאים
האדמה	גרעיני אבטיח
האדמה	גרעיני דלעת
האדמה	גרנולה (מכל המפעלים שבהשגחתנו)

ד

מזונות	דגני בוקר (אסם)
מזונות	דגני בוקר (אפיפית)
האדמה	דגני בוקר (מפעלי דגן)
שהכל	דגני בוקר (טעמן)
מזונות (כ-30% קמח)	דגני בוקר גם ממולאים (אשכול)
מזונות (כ-20% קמח)	דגני בוקר טבעות בטעם דבש (ריבוע כחול)
שהכל	דגני בוקר לפנות בוקר (אם החיטה)
שהכל	דגני בוקר על הבוקר (גלומה)
שהכל	דגני בוקר עם שחר (בר טיב)
שהכל	דגני בוקר פתיתי תירס (ריבוע כחול)
מזונות	5 דגנים מלאים (גלומה)
מזונות	5 דגנים (מצה'לך) (מצות כרמל)
האדמה	7 דגנים (חלבה, תפוח וקינמון) (רפאליס)
שהכל	דובדובן מסוכר
האדמה	דוחן
שהכל	דוריטוס (עלית)
מזונות	דלי אגוז (תלמה שפע)
מזונות	דלי שקד (תלמה שפע)
מזונות (כ-45% קמח)	דלי פקאן (דגני בוקר תלמה שפע)
מזונות (כ-75% קמח)	דקליות (אחוח)
שהכל	דקיקיות (אסם)
שהכל	דרז'ה גלי מצופה (קינד)
העץ	דרז'ה חמוציות מצופות (קינד)
האדמה	דרז'ה בוטנים מצופים (קינד)

ו

מזונות	ופלים
--------	-------

ז

מזונות	זהובים בטעם בצל קימל מלוח (מצות כרמל)
האדמה	זנגויל מסוכר

ברכת
הנהיין

חטיפי שוקולד קליק (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
חטיף אנרגיה (אחזה)	שהכל
חטיף בוטנים מסוכר (עדן - ועוד)	האדמה
חטיף בוטנים במילוי חלבה (אשבול)	מזונות
חטיף בר דבש (האחים)	מזונות
חטיף גרנולה (מפעלי דגן)	האדמה
חטיף גרעיני חמניה (פינאטס)	האדמה
חטיף חמניות	האדמה
חטיף סובין (מפעלי דגן)	מזונות
חטיף שומשום מסוכר	האדמה
חטיף קוקוס מסוכר	שהכל
חטיף קוקוס (פינאטס)	העץ
חטיף שוקולד חמוציות/חלווה ואגוזים/קוקוס/אננס (אופק טבע)	מזונות
חטיף תירס (תלמה)	שהכל
חטיף תפוז"א (ברוס 10)	שהכל
חטיפי תירס (זוגלובק טבע)	האדמה
חיטה תפוחה - שלווה (אשבול, גלומה, ומפעלי דגן, בטר אנד דיפרנט)	האדמה
חיטה מלאה (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
חיטופים (חטיפי העמק)	מזונות (55% חיטה)
חיטית שיפון (מצה'לך) (מצות כרמל)	מזונות
חמאת בוטנים	שהכל
חמאת שומשום טבעי/קשיו	שהכל
חמודים (גלומה)	שהכל
חמוציות	בורא פרי העץ

טבעות בצל (תפוגן)	שהכל
טורטיה תירס (אסם)	שהכל
טורטיה בטעם חמוץ מתוק/ שום בצל (אסם)	שהכל וי"א בפה"א וי"א מזונות
טורטים ועוגיות כשר לפסח בהשגחת בד"ץ עדה החרדית	שהכל
טחינת אגוזי יער/המלך (חברת ירושלים)	שהכל
טיזר קורנפלקס (לביס)	שהכל

טעמי (עלית מגדים) שהכל

טעמי בוקר (אשכול) מזונות (כ-30% קמח)

כ

כדורי דגנים מצופים שוקולד (טחנת האבן) שהכל

כדורי דגנים מצופים שוקולד חלב (תות ממתקי איכות) מזונות

כדורי שוקולד מסוכר (טעמן) שהכל

כוסמת (קטניות) האדמה

כיף כף (עלית מגדים) מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל

כיפלי בצל (תלמה שפע) שהכל

כיפלי גריל (תלמה שפע) שהכל

כיפלי צ'יפס (תלמה שפע) שהכל

כיפלי צ'יפס קטשופ (תלמה שפע) שהכל

כריות (דגני בוקר של תלמה שפע) מזונות (כ-25% קמח) לייצוא נקרא שוקריות

כריות TO GO במילוי קרם נוגט (תלמה שפע) מזונות (כ-25% קמח)

כריות מצופות שוקולד חלב (תות ממתקי איכות) מזונות

כריות מצופות במילוי נוגט/שוקולטה (ורד הגליל) מזונות (כ-10% קמח) ראה

בהקדמה סעיף ט.

ל

לבבות דקל בורא פרי האדמה

לדר שהכל

לה נאש (משובח) שהכל

לחם פשתן (כ-35% גלוטן) מזונות

לחמית ללא גלוטן (אסם) שהכל

לפנות בוקר (אם החיטה) שהכל

מ

מאפינים (אחזה) מזונות (כ-25% קמח)

מולטי כדורי דגנים עם מילוי בטנים שוקלד (מזונות 25% דגן)

מולר רייס - מעדן חלב עם אורז ברכתו כברכת האורז

מחיות פרי שהכל

ברכת
הנהנין

מיני גליליות מצופה שוקולד (טחנת האבן)	מזונות
מיני/ופלה מצופה (עלית מגדים)	מזונות,
וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל	
מיקספלקס דגנים (תלמה ערד)	מזונות
ממתק אגוזי יער (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממרח אגוזים/חרובים (עלית מגדים)	שהכל
ממתק חרובים (חברת ירושלים)	שהכל
ממתק קוקוס (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
ממתק שומשום/חמניות/דלעת טבעי (חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
ממתק שקדים/פיסטוק/קוקוס/טבעי (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ
מרמולדה	שהכל
מרציפן	שהכל
מנצ'יס	ראה אלמנדוס

נ

נקנקיות	שהכל
נשנש תירס (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-60% קמח)
נשנש תפו"א (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-40% קמח)
נשנש פיקנטי (בייגל את בייגל)	מזונות (כ-50% קמח)

ס

סומבררו (מיה)	שהכל
---------------	------

ע

עוגי (חטיף דגנים של תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
עוגי (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-20% קמח)
עוגי עם פיצפוצים בטעם שוקולד	מזונות (כ-14% קמח)
עוגיות (כל הסוגים-תבואות בר)	מזונות (כ-70% קמח)
עוגיות בציפוי שוקולד (טחנת האבן)	מזונות
עוגיות גרנולה (אחזה)	מזונות (כ-80% קמח)
עוגיות וטורטים כשר לפסח בהשגחת בד"ץ העדה החרדית	שהכל
עוגיות ולחמניות של חברת "לשובע" ללא גלוטן	שהכל

עוגיות טף (טאבורד)	שהכל
עוגיות מצופות שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)	מזונות
עוגיות שומשום (אחזה או תבואות בר)	מזונות (כ-20% קמח)
עוגיות נשיקות קצף (תבואות בר)	שהכל
עוגות גבינה	ראה בהקדמה סעיף י'
עוגת גלידה (ריאו)	שהכל
עצמה (חברת ירושלים)	שהכל

פ

פופסים	שהכל
פופקורן	האדמה
פינקי (חסיפי העמק)	מזונות (כ-55% חיטה)
פיפס (שופר סל)	מזונות (כ - 55% חיטה)
פיצה	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ב
פיצפוצי אורז (בטר אנד דיפרנט)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ד
פיצפוצי אורז (מפעלי דגן)	האדמה, ראה בהקדמה סעיף י"ד
פיצפוצי אורז (אשכול)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ד
פיצפוצי אורז (עדין הדר)	מזונות, ראה בהקדמה סעיף י"ד
פיצפוצי בוקר (שקוף שזה טבעי)	האדמה
פיתה קראנצ'	מזונות
פלאפל	שהכל
פסק זמן (ביג ביט, רד) (עלית מגדים)	מזונות, וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך
פקפקים (בוטנים אמריקאים בציפוי עבה) (מיה)	שהכל
פרה ביסקויט קטן וגדול (עלית מגדים)	מזונות
פריכיות אורז (בטר אנד דיפרנט)	וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
פריכיות אורז בציפוי שוקולד (טחנת האבן)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם כוסמת (אסם)	האדמה
פריכיות אורז עם כוסמין (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם קוואקר (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות אורז עם תירס (בטר אנד דיפרנט)	שהכל, וי"א בפה"א, וי"א מזונות
פריכיות דגנים מצופות שוקולד	שהכל
פריכיות דקות דגנים נימוחות (אסם)	מזונות

ברכת
הנהיין

מזונות	פריכיות דקות פיטניס
שהכל	פריכיות חומוס עדשים קינואה (שטראוס)
שהכל וי"א בפה"א	פריכיות כוסמת (פריך, פרח, אלומה) (מפעלי דגן)
שהכל	פריכיות תפו"א בטעם עשבי תיבול
שהכל	פריכיות תפו"א/אורז/סלק (שטראוס)
שהכל	פרפר נחמד (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית חיטה (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית חיטה מלאה (תלמה שפע)
מזונות ועי' במנחת יצחק ח"א סי' ע"א (כ-80% קמח)	פתית שוודי (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית שיפון (תלמה שפע)
מזונות (כ-80% קמח)	פתית עגבניות (תלמה שפע)
שהכל	פתיתי תירס בציפוי שוקולד (טחנת האבן)
שהכל	פתיתי תירס בתוספת סוכר
האדמה	פתיתי תירס (בטר אנד דיפרנד)
מזונות	פת בצל (מצה'לך) (מצות כרמל)

צ

שהכל	צ'אק שוקולד (עלית מגדים)
מזונות (כ-20% קמח)	צ'ופי דובונים שיבולת שועל (טעמן)
מזונות (כ-20% קמח)	צ'ופי טבעות דבש (טעמן)
מזונות (כ-20% קמח)	צ'ופי טבעות צבעוניות (טעמן)
שהכל	צ'ופי קורנפלקס (טעמן)
שהכל	צ'יטוס (עלית)
בפה"א (י"א שהכל)	צ'יפס (עלית)
העץ	צ'יפס תפו"ע
בפה"א (י"א שהכל)	צ'יפסי (אסם)
שהכל	צ'יפקס (חטיפי העמק)
שהכל	צ'יקס (בייגל את בייגל)
המוציא וברכת המזון	צנימונים (מאפיית דוידוביץ)

ק

מזונות	קדאף
ראה שבולת שועל	קוואקער

מזונות	קוקומן - חום לבן/צדפים/פצפוצים (תלמה שפע)
מזונות (כ-40% קמח)	קוקומן כדורים (תלמה שפע)
ראה בסוף הרשימה	קוקומן - חטיף דגנים (תלמה ורד)
שהכל	קוקוס מצופה שוקולד
בפה"א (וראה בהקדמה סעי' ח')	קורנפלקס (בטר אנד דיפרנט)
שהכל	קורנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע - טעמן - עוז - יש - אריזות ירושלים)
שהכל	קורנפלקס מצופה שוקולד חלב (תות ממתקי איכות)
האדמה	קורנפלקס עם ציפויים (בטר אנד דיפרנט)
האדמה	קינואה תפוחה (מפעלי דגן)
האדמה	קינואה (בטר אנד דיפרנט)
מזונות (כ-35% קמח)	קינמונים (דגני בוקר של תלמה שפע)
מזונות	קלאסי קרקר (מצה'לך) (מצות כרמל)
שהכל	קליפות מסוכרים/מצופים
ראה בסוף הרשימה	קליק - שוקולד וחטיפים (תלמה ורד)
מזונות	קראנצ' פיתה
שהכל	קצפיות (אחזה)
מזונות (ראה בהקדמה סעי' י"ד)	קרוטונים (אסם ודודוביץ)
מזונות	קריספי (אסם)
שהכל, ועל הביסקויטי מזונות (ראה לעיל סעי' ו')	קרמבו
מזונות	קרמבלי (אשכול)
מזונות (כ-50% קמח)	קרנצים (דגני בוקר של תלמה שפע)
מזונות	קרקר דגן מזונות, ואם נאכל במקום לחם טעון נט"י וברכתו המוציא. ועיי' בשו"ת מנח"י ח"א סי' ע"א
מזונות	קרקר טופו (אסם)
מזונות	קרקר כוסמין (מצה'לך) (מצות כרמל)
מזונות	קרקר סובין (מצה'לך) (מצות כרמל)
מזונות (כ-70% קמח)	קרקר שש דגנים (בייגל את בייגל)
שהכל	קרקר (פסח בא)
שהכל	קרקר ללא גלוטן (אסם)
מזונות	קרקר פשתן (ביכורים)
לגבי ברכה אחרונה רק אם אוכלים 70 גרם תוך 4 דקות, ניתן לברך על המחיה	

ר

שהכל

רחות לוקום

ברכת
הנהיין

שאישי ובאלי (אשכול)	מזונות (כ-20% קמח)
שאשא (אשכול)	שהכל
שבולת שועל - קוואקר	כשהוא חי והדרך לאכלו כך - האדמה. כשמבושל - מזונות - על המחיה
שבקיה	מזונות
שוגי - חטיף דגנים (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
שוגי עם פצפוצי שוקולד לבן וקרום שוקולד	מזונות (כ-11.6% קמח)
שוגי בטעם וניל עם קרם חלב	מזונות (כ-11.7% קמח)
שוגי / שוקו - קורנפלקס (דגני בוקר של תלמה שפע)	שהכל
שוגי פיצ'י (דגני בוקר של תלמה שפע)	מזונות (כ-45% קמח)
שומשומיות (אחוה) מתוקית	מזונות (כ-27% קמח)
שוקולד, חטיפים/קליק (תלמה ורד)	ראה בסוף הרשימה
שוקולד חלבי, פרוה, לבן	שהכל
שוקולד עם אגוזים	שהכל
שוקולד לבן עם עוגיות (עלית מגדים)	מזונות (כ-15% קמח)
שוקולד מריר עם עוגיות ושברי שקדים (עלית מגדים)	וי"א שאם השוקולד עיקר אצלו מברך שהכל
שוש (עלית)	שהכל
שלגונים וגלידות	שהכל, והגביע פטור ע"י ברכת הגלידה
שלוחה	ראה חיטה תפוחה
שניצל צמחי	שהכל
שניצל תירס לקט ירקות (זוגלובק טבעי טבעול)	האדמה (60% גרגירי תירס)
שקדיה (חברת ירושלים לממתקים)	שהכל
שקדי מרק	מזונות (שקדי מרק לפסח - שהכל)

תותית	שהכל
תירס תפוח (אשכול, גלומה, מפעלי דגן)	האדמה
תמר ופיקאן (חברת ירושלים)	שהכל
תמר ושומשום (חברת ירושלים)	בורא פרי האדמה
תמר ואגוז (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות
תמר ושקד (חברת ירושלים)	בורא פרי העץ, ואחריו בורא נפשות

תן צ'אפ	שהכל
תן צ'אפ - כריות (מיה)	שהכל
תפוציפס	ראה צ'יפס

שוקולד, חטיפים, קליק וטבלאות של חברת ורד הגליל-תלמה

חטיפים:	הברכה
קליק IN במילוי נוגט, או קרם חלב, מצופה שוקולד	שהכל
שוגי חטיף דגנים קורנפלקס	שהכל
שוגי חטיף דגנים קורנפלקס בטעם שוקולד	שהכל
שוגי חטיף דגנים עם פצפוצי שוקולד לבן וקרם שוקולד	מזונות
קוקומן חטיף דגנים בטעם שוקולד עם קרם חלב (מכיל קמח חיטה)	מזונות
קוקומן חטיף דגנים פצפוצי אורז בטעם שוקולד (מכיל קמח חיטה)	מזונות
קליק מצופה, במילוי נוגט, או קרמל, או שוקולטה 10-35 גרם	שהכל
קליק קרם חלב - חטיף שוקולד חלב מעולה ממולא קרם חלב	שהכל

ברכת
הנהנין

קליק בשקיות 65/75 גרם:

קליק ביסקויט	מזונות
קליק כריות (במילוי נוגט)	מזונות
קליק קורנפלקס	שהכל
קליק כדורים (חום)	שהכל
קליק חום לבן	שהכל

שוקולד טבלאות:

שוקולד טבלאות קליק XL עוגיות ודגנים (סגול) שקדים ודגנים (ורוד), ופל ואגוזים	שהכל
(כתום), עקיצות דבש (שחר צהוב), פצפוצי דגנים (חום)	שהכל
שוקולד טבלאות ורד הגליל, חלבי או פרווה, (עם או בלי שקדים ואגוזים),	שהכל

וועד הפיקוח ההלכתי

סתם, תשמישי קדושה, ד' מינים,
שעטנז, מכשירי חשמל,
השקעות ופיננסים
שע"י בד"ץ העדה החרדית

‘ועד הפיקוח ההלכתי’

סקירה קצרה על מערכת הכשרות של ‘ועד הפיקוח ההלכתי’
שעל ידי כד”צ העדה החרדית ירושלים’

ועד פיקוח
הלכתי

מלפנים זאת בישראל, היו היהודים היראים המדקדקים במצוות יודעים, שכל מוצר של מזון הנכנס לבתיהם ומיועד לאכילה, חייב להתנוסס על אריותו חותמת הכשרות המהודרת ‘בהשגחת הבד”צ של העדה החרדית ירושלים’, המעידה על היות המוצר הזה נקי משום חשש או סרך חשש של איסור וכי הוא כשר ומהודר למאכל ללא שום פקפוק.

שנים עברו, והמושג ‘חותמת כשרות’ קיבל משמעות נרחבת מאד. ציבור היראים החל להיווכח, שלא רק המזון הוא תחום הצורך פיקוח והשגחה, ישנם תחומים רבים ומסועפים הנמצאים אצלנו בשימוש יום-יומי, שבתהליך יצירתם נוצרים חששות הלכתיות כבדות, המעמידים בספק את עצם כשרותם או את רמת הידורם ולפעמים גם אוסר אותם בשימוש, ובמרבית המקרים החששות הללו אינם ניתנות לזיהוי בעיניו של אדם מן השורה שאינו מתמצא בנבכי היצור והמסתעף, ובהעדר פיקוח והשגחה אין אפשרות להשתמש בהם בבית היהודי המדקדק במצוות.

עקב כך נוצר ביקוש רב וצורך הכרחי, שבמקביל למערכת הוותיקה של ‘ועד הכשרות’ המעניקה סדרי פיקוח והשגחה על מוצרי מזון, יעמידו מערכת כשרות נוספת שתפקידה יהיה לפקח ולהשגיח על תהליכי היצור של המוצרים השונים שאינם כלולים בתחום המזון, ותוודא שהם נעשים בתכלית הכשרות וההידור והם ראויים להכנס לבתי ישראל המדקדקים ומהדרים במצוות, ולמטרה זו יסדו רבותינו הגאווה”צ זצוק”ל ויבלחט”א שליט”א את ‘ועד הפיקוח ההלכתי’ המאגד תחת חסותו את סדרי הפיקוח וההשגחה על מוצרים אלו.

רשימת תחומי המוצרים המוכרחים פיקוח קפדני ארוכה, אולם די אם נפרט את המרכזיים שבהם, כדוגמת: תשמישי קדושה ותשמישי מצוה - בתי תפילין, סת”ם, טליתות וציצית, ארבעת המינים. מכשירי חשמל שונים הנמצאים בשימוש בכל בית יהודי - מיני בר, מונה מים, מקררים, וכדומה. השקעות כספים בקרנות וחברות פיננסים וקופות גמל וכדומה.

ב’ועד הפיקוח ההלכתי שוקדים על מלאכת הקודש בנאמנות ובמסירות רבה, רבני הועד, המפקחים והמשגיחים, לצד אנשי המקצוע השונים המתמחים בתחומים הרלוונטיים למקצועם, אינם שובתים יומם ולילה מעבודתם, והם עושים את מירב המאמצים ויתירה מכך, על מנת להגיש את המוצרים הנמצאים בתחומי הפיקוח כשהם כשרים למהדרין מן המהדרין ונטולים כל חשש קולא והיתר מפקפק - כנאה וכיאה למסורת הכשרות של ‘העדה החרדית’ מדור דור.

מדריך
הכשרות

ס”ח העדה החרדית
בהשגחת הבד”צ
ירושלים
ועד הפיקוח ההלכתי

ואכן, זכות אבות עומדת לו לועד הפיקוח' ובסייעתא דשמיא גדולה זכינו לאימון ציבורי רחב היקף, הן מצד קהל הקודש הצורכים את המוצרים הרלוונטיים דוקא עם חותמת הכשרות הוותיקה של 'העדה החרדית', והן מצד היצרנים השונים המבינים שאם רצונם להבטיח למוצר שברשותם שיווק נרחב ורחב אפיקים המקיף את כל שכבות הציבור החרדי בארה"ק ומחוצה לה, עליהם להתהדר עם החותמת המהודרת של 'העדה החרדית'.

תודות לכך, אנו עדים למאות מוצרים שאינם בתחום המזון הנושאים את חותמת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית', וכל יהודי ירא וחרד לדבר ה' המזדקק לרכוש מוצר מהמוצרים המנויים לעיל ודומיהם, מוצא לפניו מגוון מוצרים איכותיים ביותר ומהודרים ביותר שהשימוש בהם מהנה ביותר וכשר ביותר ללא שום חשש.

*

במדור שלפניכם, תקבלו סיקור תמציתי על הנעשה והנשמע במסדרונות 'ועד הפיקוח ההלכתי', תמצאו בו רשימה מפורטת של התחומים הצריכים פיקוח - ותת רשימה של המוצרים שבתחום הנמצאים תחת הפיקוח, בתוספת שורה קצרצרה על החששות שבכל תחום מהמוצרים הנמצאים בפיקוח, ובשימת לב לשורת מוצרים חדשים שהיתוספו למערכת הכשרות של 'ועד הפיקוח' בשנה החולפת, כמו כן, מוצרים כאלו שהתחדשה או התרעננה ההשגחה עליהם אחר שבמשך תקופה לא שווקו בהשגחה.

מטרתנו במדור זה, לספק לקהל הקדוש את עיקרי המידע הנחוץ אודות פעילות 'ועד הפיקוח ההלכתי' והמוצרים הדורשים פיקוח והשגחה, בעבור ידעו את אשר לפניהם ויבינו על מה עליהם לשים לב ומשנה זהירות ולדרוש חותמת השגחה מהודרת, ותקוותנו איתנה שבעז"ה יהיו דברים אלו לתועלת הציבור הקדוש דורשי כשרות מהודרת.

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הכשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
הדו"שם ר"צ
לש"י צ"ה תש"ע

תשמישי קדושה סת"ם

קלף לכתובת סת"ם

1

תהליך יצירת הקלף הוא ארוך מאוד, והרבה שלבים ותת שלבים הוא עובר מרגע הפשטת העור מן הבהמה ועד לרגע שבו הסופר נוטל את הקולמוס ומתחיל לכתוב עליו את האות 'לשם קדושת' סת"ם. שלבי היצור השונים טומנים בחובם סכנות וחששות לכשרות הקלף, ועד העבר הלא רחוק, היתה המציאות עגומה מאוד, שהמומחים לא הצליחו להנפיק תוצרת מהודרת מבית מלאכתם, וחלק ניכר מהקלף המשווק לקה בחוסר הידור.

בזמננו, תודות למומחיות הרבה שצברה מחלקת הקלף ב'ועד הפיקוח', אנו עדים לכך שרוב ככל יצרני הקלף בשוק הציבור החרדי נמצא תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי', והם מייצרים קלף 'עבודת יד' ברמת איכות שאין טובה ממנה - הן בטיב הקלף וחוזקו והן ביופיו והידורו.

לידיעת ציבור הסופרים: עקב מחסור זמני בעורות 'שלי', מיוצרים עתה גם קלף מעורות 'עגלים', כשעל גבי מדבקת הכשרות נכתב - מעגלים.

והערה אחת לתשומת לב כלל הציבור. עקב כך שהקלף נרכש ע"י הסופר ולא ע"י רוכש המזוזה או התפילין, יש לוודא אצל הסופר או הסוחר הממציא את המוצר לידיכם, שהקלף שברשותו נרכש ממפעל העומד תחת השגחת 'ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים', וכי ראה את חותמת הבד"צ האורגינאלית מוצמדת על הקלף.

לתשומת לב הרוכשים קלף:

יש לוודא שהחותמת מוצמדת על הקלף ולא בשום צורה אחרת, זוהי הערובה היחידה שהקלף אכן עומד בתנאי הכשרות.

להלן רשימת מפעלי הקלף הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

- אשר יאקאב - יצור מיוחד - ירושלים
- בק עבודת יד - יצור מיוחד - ירושלים
- מקור הקלף המהודר - יצור מיוחד-בני ברק
- נפרסטק - בית שמש
- פרידמן עבודת יד - קרית ספר
- קלף פארמעט - יצור מיוחד - ירושלים
- קלף וילנא - יצור מיוחד-בית שמש

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הכשרות

ס"ט העדה החרדית
כהשגחת הבד"ץ
ירושלים

2

בתי תפילין ורצועות

שוק הבתים מאכעל'ס בימינו התפתח מאד, אם בשנים עברו היתה מלאכת קודש זו נחלתם של יחידים שהיו עוסקים במלאכת עשיית הבתים מהחל ועד כלה בעשר אצבעותיהם, ואבותינו סמכו בעיניים עצומות על עושי המלאכה שהיו ידועים כיראי שמים מופלגים, הרי שבימינו, עם הגידול המבורך של ציבור היראים בלעיה"ר בד בבד עם השתכללות צורת המלאכה, עבר גם שוק זה תהפוכות ושינויים מפליגים, שכתוצאה מכך עוברים הבתים כמה תחנות מתחילת עיבוד העורות ועד לליטוש הסופי של הצבע, ומשום כך, נדרשת השגחה מתמידה ופיקוח עקבי, כדי שייעשו כל המלאכות כהלכתן בתכלית הדקדוק.

המפקחים והמשגיחים מטעם 'ועד הפיקוח' עוקבים אחר כל שלבי היצור, החל ממקור העורות שיהיו מבהמות טהורות בלבד וכאלו שאין בהם חשש 'בכור', עובר בשלבי מלאכת עיבוד העורות, וכלה בתהליכי עשיית הבתים, ריבועם, עשיית השיני'ן, והצביעה, ומוודאים שכל שלב ושלב נעשה בעבודת יד דייקא וע"י יהודים שומרי תורה ומצוות ויר"ש.

וכתהליך עשיית הבתים, כך הוא תהליך עשיית הרצועות. גם הם נעשים מעור בהמה, ושלבי היצור ארוכים ומסורבלים, והם דורשים פיקוח מלא וקפדני על מנת שיהיו כשרים וראויים לשימוש מצוותם. המפקחים עוקבים אחר העורות שמקורם מבהמות טהורות שאינם בחשש 'בכור', ומוודאים שהחומרים השונים כמו גם חומרי הצבע, יהיו עשויים מחומרים המופקים מדברים טהורים שהם בגדר 'מן המותר בפיק', וכל העוסקים במלאכה יעשוה לשמה.

ועד פיקוח הלכתי

הרוכש תפילין אצל סוחר סת"ם, עליו לוודא שעל כל בית מוצמדת מדבקה שעליה חותמת הבד"צ הולוגרמה שאינה ניתנת לזיוף. כך יוכל להיות סמוך ובטוח שהתפילין שבידיו ראויים לשימוש של מצוה למהדרין מן המהדרין. כמו כן, הרוכש רצועות, עליו להבטיח שעל החבילה צמוד אזיקון מיוחד שעליו מתנוססת חותמת הבד"צ, זוהי הערובה היחידה שהרצועות שבידו כשרים ומהודרים בתכלית הכשרות וההידור.

מדריך
 הכשרות
 ס"ץ העדה החרדית
 בהשגחת הפד"ץ
 ירושלים
 ג'תשס"ג

3

גידיים לתפירת ס"ת תפילין ומזוזות

כך גם, קיימת השגחה ופיקוח על הגידיים לתפירת ס"ת ומגילות וכן לתפירת בתי התפילין. ההשגחה נועדה לפקח שהגידיים באים מבהמות טהורות, ושאינן בהם חשש 'בכור', ושהיו נעשים לשמה וע"י יהודים יר"ש.

בנוסף לכך, אנו מקפידים שיהיו הגידיים זוקא 'שזורים' ושתהא השזירה כהלכתה. ולפיקוח זה נזקקנו עקב אשר נוכחנו

ששוק הגידים רווי עם סוגי גידים זולים – חלקם בלתי שזורים כלל וחלקם גידים בלתי איכותיים הנקראים מהר, וחלקם כאלו שלא ידוע האם נעשו 'לשמה' והאם נעשו בידי ישראל בכלל, וישנם גם כאלו שמדביקים עם דבק כדי לחזק את הגיד.

4

דיו לכתיבה וצבע רצועות ובתים

בעקבות הביקוש הגובר מצד הסופרים וצורכי הסת"ם, 'ועד הפיקוח' מעניק הכשר והשגחה על 'דיו לסופרים' כמו גם על 'צבע לרצועות ובתים', תוך שימת דגש זהירות שהמרכיבים ממנו נוצרים יהיו כשרים למהדרין מן המהדרין - לפי כל כללי ההלכה, ולא יערבבו בהם חומרים שאינם 'מן המותר בפך'.

להלן רשימת מפעלי הבתים הנמצאים תחת פיקוחו של ה'בד"ץ:

<ul style="list-style-type: none"> • פרידמן בתים - בני ברק • פריזנט - ביתר • שווארץ בתי תפילין מהודרים - אשדוד • שיינפלד בתים - ירושלים • שם תפארת - בית שמש • תפארה-קרישבסקי'ס בתים - ירושלים • נזר ישראל - חיפה • מרכז התפילין- בית שמש • מורשה מסורת הבתים - ירושלים • קוביטשעק-בני ברק • נזר התפילין-ירושלים 	<ul style="list-style-type: none"> • בית התפילין הירושלמי יצור מיוחד - ירושלים • תיתורא שלימה יצור מיוחד - ירושלים • התפילין - קרית ספר • וקשרתם - בני ברק • חותם ההידור - ירושלים • כתר תפילין - קרית גת • לעבאוויטש המהודרות - אשדוד • נ. ראז - ירושלים • נפרשטק בתים- בית שמש • עטרת תפילין - חיפה
---	---

להלן רשימת יצרני הרצועות הנמצאים תחת פיקוחו של ה'בד"ץ:

<ul style="list-style-type: none"> • שימבורסקי - ירושלים • שפע קודש - בני ברק 	<ul style="list-style-type: none"> • בית ישראל - ירושלים • פרידמן רצועות - בני ברק
---	--

להלן רשימת יצרני הגידים הנמצאים תחת פיקוחו של ה'בד"ץ:

רק אלו שיש עליהם מדבקת כשרות כזו		
<ul style="list-style-type: none"> • פריינד - בית שמש • רובין - ירושלים • רוטמן - ירושלים • רוטמן - בית שמש • סלאנים - ירושלים • שטרנפלד - טלז סטון • קאהן - חצור 	<ul style="list-style-type: none"> • כהן - בני ברק • נאגל - ערד • וידר - בני ברק • סירוטה הגיד מיוחד - בית שמש • מנדלוביץ - בית שמש • פרידמן - בית שמש 	<ul style="list-style-type: none"> • אירנשטין - ירושלים • גוטדינר - ירושלים • שאטלאנד-בית שמש • קפיניס- בית שמש • וולס - בית שמש • וייספיש - בית שמש • כהן - בית שמש

ועד פיקוח
הלכתי

להלן יצרן השערות הנמצא תחת פיקוחו של הברד"ץ:

• שטרנפלד - טלז סטון

להלן יצרני הדיו הנמצאים תחת פיקוחו של הברד"ץ:

- דיו הברכה - ירושלים
- דיו עשן שמנים - מודיעין עילית
- דיו הדר - ירושלים

להלן יצרן הצבע לתפילין הנמצא תחת פיקוחו של הברד"ץ:

• "שופרא" מבית "שימבורסקי" - ירושלים

5

**הסמכת סופרים
יראי שמים**

ועד פיקוח
הלכתי

כשאתה מחפש 'סופר' לרכוש ממנו מזוזה לפתח ביתך או תפילין עבור בנך שהגיע למצוות, אתה בטח מבקש למצוא אברך ירא שמים ומדקדק במצוות הבקי היטב בהלכות כתיבה ושאר ההלכות המסתעפות, ואינך מוכן להתפשר על פחות ממופלג בתכלית.

רבני 'ועד הפיקוח' המוסמכים מטעם רבותינו הגאון"צ חברי הברד"צ שליט"א, מעניקים 'כתב קבלה' לסופרים יראי שמים ומדקדקים במצוות, הנבחנים בחינות מחמירות ומקיפות על כל הלכות סת"ם, ובנוסף לכך הם עומדים בכור המבחן לפני רבותינו הגאון"צ חברי הברד"צ שליט"א במושב בית דין המיוחד למבחנים אלו. וכשמוצאים בהם כדי סיפוקם - הן מבחינת ידיעת ההלכות והן מבחינת אישיותם ורמת הירא"ש שלהם, הם זכאים לתעודת 'כתב קבלה' הנכספת, המעידה על כשירותם לתפקיד הנעלה של מלאכת שמים זו.

יצוין בהדגשה, שבהוראת רבותינו שליט"א התעודה היא בתוקף רק לג שנים בלבד, ובעבור ג' שנים מתאריך הנפקת התעודה, חייב הסופר לעבור מבחן מחודש - להבטיח שאכן עומד ביראתו וכי הוא משגן את ההלכות הנצרכות ויודע אותם על בוריים. על הקונה מוצרי סת"ם מוטל איפוא לוודא שהתעודה שבידי הסופר היא ברת תוקף.

לשכות הגה"ה בפיקוח הבר"צ שליט"א

תחת סמכות 'ועד הפיקוח' פועלים 'לשכות הגה"ה' המעניקים שירות של 'הגה' לכל צרכי סת"ם ובדיקת ושיפוץ תפילין. המגיהים עוסקים במלאכת ההגה בצוותא חדא, תוך תחושת אחריות כבידה הרובצת על כתפיהם, כשעליהם ממונה 'מו"ץ מפקח' מיוחד מטעם רבותינו הבר"צ שליט"א שתפקידו להשיג על סדרי ההגה שיתנהלו לפי ההוראות המיוחדות ללא כח ושרק.

כמו כן, חשוב ליידע את הציבור הקדוש על הידור מופלג שהונהג בלשכת מהדרין על פי תקנת רבותינו הגאון הבר"צ שליט"א, והוא, ששכר המגיהים משולם לפי שעה ולא לפי פרשיות או מזוזות, תקנה גדולה זו נועדה להבטיח, שהמגיה לא יהיה מהיר במלאכתו על-מנת להספיק הרבה כדי להגדיל משכורתו, ועקב תקנה זו מבטיחים יותר את איכות ההגה ותועלתה.

כך גם, עוקב המשגיח מטעם 'ועד הפיקוח' אחר כל הפעולות הנעשות בעת שיפוץ התפילין, כמו: הכנסת הפרשיות לבתי התפילין - פעולה הדורשת מומחיות רבה, תפירת הבתים בגידים כשרים, ריבוע הבתים, צביעה חוזרת, ובמקרה שהבית עצמו דורש שיפוץ משגיחים על צורת השיפוץ על כל שלביו.

לשכות ההגה תחת פיקוחו של הבר"צ הינם:

• **הלשכה הירושלמית** - ירושלים.
טל: 02-6318888

• **לשכת מהדרין** - ירושלים.
טל: 02-5379820

כמו כן, הורו הרבנים שליט"א למפעילי לשכות ההגה"ה, להציע לציבור המביאים לבדוק תפילין ומזוזות, שישנה אפשרות להגיה 2 גהות ולא להסתמך על הגה אחת - אף שהמגיה הוא מומחה במלאכתו, וההצעה הזו מומלצת מאד ע"י הרבנים שליט"א כדי להבטיח את טיב ההגה"ה על הצד היותר טוב לגמרי. יש לציין, שחשוב מאד לבקש זאת כשמביאים סת"ם לבדיקה, ולא לסמוך על מפעילי הלשכה שיציעו מעצמם.

הסמכת ותעודת מגיהים המיוחדים למלאכת ההגה בלבד

בנוסף לפיקוח על לשכות ההגה"ה, אנשי בשורה אנחנו היום על חידוש נהדר בתחום הפיקוח על מערכת ההגה על מוצרי סת"ם, כאשר במהלך השנה האחרונה התעוררה דרישה ציבורית לרענן את הנהלים במערכת ההגה, לאור זאת שישנו חוסר ידיעה על תפקיד המגיה שהוא מחויב ליידע ולשלוט בהלכות הגה החמורים לכל פרטיהם וקדוקיהם - הן באיתור הפסולים לכתחילה או בדיעבד והן בהכרת אופני תיקון הפסולים או העדר יכולת תיקונם, ורבים המה שאינם יודעים כלל שההגה היא מלאכה בפני עצמה הדורשת ידע ומומחיות - הרבה יותר מהכתיבה עצמה.

עקב כך ולאור הוראתם הברורה של רבותינו הגאון"צ שליט"א, באו פנים חדשות למערך המפקח על תחום ההגהה, ומעתה, מתחייב כל מגיה לשנן את ההלכות השייכות אליו בצורה יסודית ומקיפה, ולאחר מכן עומד בכור המבחן המודד את מידת ידיעותיו והכרת המלאכה, וכשנמצא ראוי לתפקיד הוא מקבל 'תעודת מגיה וכתב קבלה' המסמך אותו לשמש בתפקיד 'מגיה' במלאכת שמים קשה זו.

לאור זאת, חלה חובה על ציבור הידאים לדרוש מהמגיהים 'תעודת מגיה וכתב קבלה' המעיד שהמחזיק בו הינו ראוי לעסוק במלאכת שמים זו, ובהעדר תעודה ברת תוקף - יש להימנע מלהשתמש עם שירותיו של המגיה.

8

בית הוראה ומערכת שיעורים לענייני סת"ם

בעקבות פעולות 'ועד הפיקוח' הוקמו 'בתי הוראה' מיוחדים לענייני סת"ם בראשות הגאון הגדול רבי יהודה פיישר שליט"א חבר הבד"צ, במסגרתם יושבים הרבנים הגאונים מורי צדק דעתנו שליט"א ומשיבים לשואלים דבר ה' זו הלכה בכל השאלות הנפוצות בעניינים אלו.

כמו כן, מאורגנים שיעורים מיוחדים בהלכות סת"ם עבור ציבור הסופרים היראים וכלל שוחרי ההלכה הצרופה. השיעורים נמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א הבקיאים בהלכות קשות אלו ומאירים את עיני השומעים להבין להשכיל ולהורות כדת של תורה.

השיעורים הנמסרים ע"י הרבנים הגאונים שליט"א בספר 'קסת הסופר', כדלהלן:

הגאון הגדול רבי אברהם יצחק אולמן שליט"א חבר הבד"צ
יום ה' בשעה 6:30 בהיכל כולל תרביצ"א רח' עבודת ישראל שכונת בתי ורשא,
עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי אהרן בראנדסדארפער שליט"א מרבני הועד מו"ץ דעתנו
יום ג' בשעה 7:30 בביהמ"ד הדיין מפאפא שכונת בתי אונגרין, עיה"ק ירושלים.

הגאון רבי י"ט ליפא ניהוז שליט"א מו"ץ דעתנו
יום ג' בשעה 8:30 בביהמ"ד תולדות אהרן רח' רבי יהושע 7, בית שמש

לתשומת לב הציבור הקדוש:

יש לנקוט משנה זהירות שלא להסתמך על שום הצהרה שהיא בנוגע לכשרות רכיבי הסת"ם, ולהשגיח לרכוש רק את אלו שעליהם מתנוססת חותמת הבד"צ אורגינאלית. ולגבי הסופרים, יש לדרוש מהם 'תעודה' ברת תוקף.

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הכשרות
סי"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
לפי צוה הח"י

♦ בית הוראה ♦

”וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבְעַת יָמֵי חַדְשׁוֹ וְזָכַר אֶת יְמֵי מִצְרָיִם וְזָכַר אֶת יְמֵי מִצְרָיִם וְזָכַר אֶת יְמֵי מִצְרָיִם”

בבית המדרש ירושלים - געציל'ס שול
רח' חיי אדם 36 פינת רח' שערי משה ירושלים

זמני בית הוראה

הגאון הגדול רבי יהודה פישר שליט"א
חבר הכר"ץ

יום ראשון בין השעות 13:15 - 14:00

הרה"ג רבי עקיבא משה שיינברגר שליט"א
מו"צ דערתינו

ימים: שני, שלישי, חמישי, בין השעות 16:15 - 17:15

הרה"ג רבי ישראל בלוי שליט"א
מו"צ דערתינו

ימים: שני וחמישי בין השעות 13:15 - 14:00

בבית שמש

הרה"ג רבי יו"ט ליפא ניהוז שליט"א
מו"צ דערתינו

בבית הוראה "זכרון גרשון" שע"י העדה החרדית

רח' רבי אלעזר 49

בימים ראשון עד חמישי בין השעות 13:00 - 13:30

בית הוראה "זכרון אברהם" שע"י העדה החרדית

בעזר"ג של בית הכנסת פרושים

רחוב אבא שאול 5

ביום שלישי בין השעות 22:00 - 22:45

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הגשרות

ס"ג העדה החרדית
כהענחת הכר"ץ
ירושלים
העדה החרדית

תשמישי מצוה טליתות וציציתות

1

פתילי ציצית

זה שנות דור נהגו היראים לדבר ה', שלא לרכוש פתילי ציצית רק מיהודים ידאי ה' הידועים במומחיותם וזהירותם לייצר את הציצית כהלכה ללא שום חשש, וכבר עשרות רבות בשנים שרבותינו הגאון"צ הבד"צ זצוק"ל העניקו הכשר ופיקוח על מפעלי יצור הציצית.

פיקוח הבד"צ מוודא שהפתילים נעשים אך ורק מצמר נקי וח"ו לא מעורב בהם שום חוט ממין אחר, כמו כן, משגיחים על הפועלים שיהיו שומרי תורה ומצוות ויד"ש שכל עבודתם נעשית לשמה.

סוגי הציצית שבהשגחת הבד"צ מתחלקים לרמות הידור שונים: רגיל - פיקוח לשמה החל מהטוויה, לשונות הצמר - פיקוח לשמה החל משלב העשיה הנקרא פורגאן [הוא שלב מסוים שבין הניפוץ לטוויה, ויש המחשיבים אותו לתחילת הטוויה המצריך כוונה לשמה], ניפוץ לשמה - פיקוח לשמה על כל שלבי עשיית הפתילים החל מגזיזי הצמר והלאה.

ועד פיקוח
הלכתי

2

טליתות של מצוה - טליתים גדולים וטליתים קטנים

הטליתות בני זמננו מיוצרים מכמה סוגים, רובם המכריע מיוצרים מצמר בלבד, אבל ישנם לא מעט הנהגים ללבוש ציצית מטליתות של כותנה וכדומה. בעקבות זאת, דורש תהליך יצור הטליתות השגחה ופיקוח, משום שלדעת רוב פוסקי זמנינו הרי שבגד העשוי פוליאסטר פטור מציצית ואין לברך על בגד כזה ברכת המצוות, וגם משום שישנם מפעלים המערבבים חומרים שונים בתוך בדי הצמר.

כמו כן, נצרכת זהירות מרובה על תפירת הבד שיהיו מידותיו תואמים את כללי ההלכה. ולפי הנפסק במשנה ברורה (ס"ח סק"ז וס"ז סק"ד) נוהגים שלא יפחות אורכו מאמה על אמה מלפנים ואמה על אמה מאחור, וכן בבגד לגדול יש צורך שהכתפיים במקום הנקב לתחיבת הראש יהא בשיעור שהכתף גדול יותר מהחור, ולכך מקפידים במפעלי היצור שתחת השגחתנו, שהכתפיים רחבים דיו לפי מידה זו - כל כתף רחב יותר מהנקב.

שיעור בדי הציצית הנמכרים בימינו הוא: בבגדי הצמר ממס' 5 ובבגדי כותנה ממס' 8 - מידתם גדולה כשיעור לדעת הגרא"ח נאה, ובבגדי צמר ממס' 6 ובגדי כותנה ממס' 9 - מידתם גדולה כשיעור לדעת החזו"א.

כך גם, נצרכת השגחה קפדנית על תפירת הכנפות - שיהיו מרובעים לגמרי. וזהירות מרבית על מיקום החורים שבכנפות לתחיבת פתילי הציצית - שייעשו במיקום הנכון. ובימינו

מודדים מסוף הבגד 4.5 ס"מ ושם מנקבים החור, כמנהג וותיקי ירושלים משנות דור שהיו מודדים בשיעור גדול גפרור.

השגחת הבד"צ על מפעלי יצור טליתות כוללת איפוא, פיקוח הדוק שהטליתות עשויים 100% צמר או כותנה, ואין בהם תערובת שום מין חוט אחר. והשגחה מיוחדת על תפירת הבדים והכנפות באמצעות חוטים שאינם יוצרים חישות, על מידות הבגד שיהיו כשיעור, ועל ריבוע הכנפות ודיוק מיקום החורים שבכנפות.

[ובשולי הדברים יש לעודד אודות הזהירות הנדרש ברכישת בדי ציצית, ובמיוחד לקטנים, שישנם המקפידים לרכוש חוטי ציצית יקרים ומהודרים, בעוד שעל בגד הציצית אינם שמים לב שיהיה כשר למצוה והם רוכשים בגדים העשויים פוליאסטר כפי שמצוי מאד בשוק - ונמצאים מונעים מבניהם קיום המצוה כתיקונה לבד מההפסד הכספי של רכישת החוטים היקרים ללא תועלת.]

זהירות ותשומת לב:

כשרות הבד"צ אינה על 'החברה' אלא על 'המוצר' בלבד, לכן חובה לחפש את חותמת אישור הבד"צ על כל מוצר ומוצר. ואין לסמוך על הצהרות המוכרים והמשווקים שהחברה היא תחת פיקוח וכדומה.

ועד פיקוח הלכתי

טליתות מוכנים עם ציציות קשורים

3

בועד הפיקוח שקדו על טובת הציבור ותועלתם בשלמות, ולשם כך יסדנו מערך של השגחה ופיקוח על 'קושרי ציצית', כדי לספק לציבור היראים מוצר מושלם של ציציות המוכנים לשימוש מצוה מיד עם רכישתם ללא שום חשש ופקפוק.

מערכת פיקוח זו הגיעה בעקבות כך, שבשוק הרחב נמכרים בדי ציצית מוכנים הפסולים לשימוש מכל וכל, אם מפני שהקושרים הם כח עבודה זול וירוד כדוגמת אסירים בבתי הכלא הפזורים ברחבי הארץ, או כאלו שאינם בר דעת, וישנם גם מקרים שמעסיקים עובדים זרים נכרים לקשירת ציצית, כך גם ישנם יצרנים שתופרים את פתילי הציצית על הבגדים כשהם מוכנים, ועל זה הדרך עוד סוגי פסול שונים ומשונים - העושים את בדי הציצית בלתי ניתנים לשימוש כלל.

יש לציין, מלאכת הקשירה נעשית בפיקוח אדוק ומחמיר ביותר, הן על הקושרים העוסקים במלאכתם בבתיהם - לוודא שהקושרים ראויים למלאכתם והם עושים את המלאכה בנאמנות בכל פרטי ההלכות ודקדוקיהם. וכמו כן, הוקמו חדרי קשירה מרוכזים הנמצאים בבעלות המפעלים, שם מבצעים את קשירת

מדריך הגשרות

ס"ג העדה הירושלית
בהשגחת הבד"צ
ירושלים

הציציות בפיקוח הדוק ועקבי שיהיו הקושרים שותו"מ ויד"ש העוסקים בעבודתם לשם מצות ציצית ובקיאים במלאכה.

הטליתות קטנים וגדולים המוכנים עם ציצית קשורים שבהשגחת הבוד"צ, מוצמדת מדבקה עם חותמת הולוגרמה על אחד מהפתילים.

יש להתריע בזאת על מכשול חמור הקיים בשוק, כאשר ישנם כאלו הקונים בדי ציצית שהבד עצמו מיוצר במפעל שתחת הפיקוח ויש עליו חותמת הבוד"צ, אולם הציציות נקשרו באופן עצמאי ללא פיקוח, ולכן, חייבים לוודא שישנה חותמת הולוגרמה על אחד הפתילים - שהוא הסימן היחיד שהחוטם נקשרו כהלכה בפיקוח הבוד"צ.

רשימת מפעלי בדי טלית הנמצאים תחת פיקוחו של הבוד"ץ:

• כתר מלכות מבית טליתניה - רק עם אישור הבוד"ץ	• הידור מצוה - מבית כנשר
• משכן התכלת - רק עם אישור הבוד"ץ	• סאמעט - רק עם אישור הבוד"ץ
• לכתחילה - מבית מלאכת מחשבת	• טאלעט
	• מופת למהדרין

ועד פיקוח הלכתי

רשימת מפעלי הציצית הנמצאים תחת פיקוחו של הבוד"ץ:

פתילי ציצית - לשונות הצמר - ניפוץ לשמה

• ואלעט - בית שמש	• משכן התכלת "ייצור מיוחד" - באר שבע
• ואלעט - ירושלים	• נצח - אשדוד
• זיבירט - אשדוד	• סאמעט - ירושלים
• ישראל אשר וואלעט - ירושלים	• סרולוביץ - בני ברק
• כנשר - ירושלים	• הפתיל המהודר - בני ברק

רק פתילי ציצית רגילים:

• הפתיל המהודר - בני ברק	• מצוה ציצית - אשדוד
• ואנוהו - בני ברק	• פאר הציצית - ירושלים
• טיב הפתיל - מנחם מנדל פרוכטר - בני ברק	• פתילי האומן - נתיבות

קשירת הציצית בהשגחת הבוד"ץ:

• "הידור מצוה" - מבית "כנשר"	• "לכתחילה" - מבית "מלאכת מחשבת"
• "חותם" - מבית "משכן התכלת"	• "קשר למהדרין" - מבית "כתר מלכות"
• "כתר" - מבית משכן התכלת - ניו יורק	• "מצוה ציצית" - אשדוד

• "טערקישע טלית המהודר" - סוכנות ראשית: לונדון

תשמישי מצוה מצוות ירח האיתנים

ועד הפיקוח ההלכתי אחראי מטעם רבותינו הגאון"צ הבד"צ שליט"א, על מערך ההשגחה על כשרות תשמישי מצוה של ירח האיתנים, כמו: שופרות, ארבעת המינים והסכך.

בשורות אלו נפרט קצת על מהות הפיקוח על יצור שופרות למצוה. המידע וההסברים אודות הפיקוח על ארבעת המינים והסכך, יבואו א"ה בחוברת מידע מיוחדת לקראת ירח האיתנים.

ההכרחיות לרכוש שופר עם חותמת כשרות מהודרת, אינה נופלת מההכרחיות לחותם כשרות על כל מוצר מורכב, שכן, תהליך יצירת השופרות הוא ארוך ומסורבל, החל מחיתוך הקרן מעל ראש האיל - כשהוא אטום ומלא מח עצם, עובר בניקור הקרן והוצאת המח, משם לשלב החימום והמיתות, אחריו שלב בניית הפיה וקידוח החור מהפיה עד לחלל הרחב של הקרן, והשלב הסופי הוא לייטושו והברקתו טרם שיווקו למכירה.

במהלך מלאכת היצירה, עלולים להיווצר פסולים חמורים, כדוגמת: סתימת חורים עם חומר פסול, סדקים הפוסלים, ועוד שורת חששות רבות - מהם הפוסלים את השופר לגמרי ומהם ההופכים אותו לכשור בדיעבד, ובחלקם הגדול של הפסולים, האדם המצוי אינו מסוגל לזהות אותם, ורק בדיקת מומחה ומקצועי מבחינה בהם.

ועד הפיקוח ההלכתי מינה צוות מומחים מהשורה הראשונה בתחום, בהכוונתם נעשים תהליכי היצירה: חימום הקרן, יישורו, בניית הפיה, קידוחה, שיוף השופר והברקתו. ובסיום התהליך, עובר כל שופר ושופר בדיקה מקצועית לוודא את שלמותו, ורק אז מוצמדת עליו מדבקת ההולוגרמה "בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים".

בשולי הדברים חובה לציין: פיקוח הבד"צ אינו ניתן על שום מפעל, כי אם על שופרות מסוימים בלבד, כלומר, כל שופר ושופר מפקחים עליו בשעת העשייה והוא עובר בדיקה יסודית מקיפה - ועליו מדביקים חותמת כשרות עם הולוגרמה. ולכן, אי אפשר לסמוך על החברה המייצרת או על המשווק, ואין לרכוש רק שופר שיש עליו מדבקת ההולוגרמה מטעמנו.

להלן רשימת יצרני השופרות הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"צ:

• קול תרועה	• שופרות וסרמן	• הוד והדר
• תרועת מלך	• שופרות הגולן	• הידורא
• שופר כהלכה	• שופר המשופר	• שופר מהדרין מקרן איל

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
השורות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הבד"צ
ירושלים
מצוה ה'תש"ע

מטבעות כסף לפדיון הבן

עוד מוצר הנושא את חותמת הכשרות של 'ועד הפיקוח ההלכתי' הוא 'מטבעות כסף לפדיון הבן', שבו משתמשים האבות לפדות את בנם בכורם.

מטבעות אלו נמכרות בשוק הפתוח, והרבה מיצרני המטבעות מערבבים חומרים נוספים בתוך הכסף, ובכך הם מפחיתים את הערך הנדרש מהמטבעות – ונמצאים האבות פודים את בניהם בפחות מחמשת שקלים כמפורש בתורה.

ובתקופה האחרונה סערה היהדות החרדית בארה"ב כאשר נתוודע לרבנים ויושבים על מזין שם, שאחד הסוחרים שיווק מטבעות כסף שלא היה בהם השיעור הנדרש, והתעורר פולמוס נרחב אודות הבכורים שנפדו ע"י מטבעות אלו.

לאור זאת, זה כבר כמה שנים שב'ועד הפיקוח' מעניקים חותמת כשרות למפעלים המייצרים 'מטבעות כסף' כשרים למהדרין – תוך שימת דגש שיהיו המטבעות נעשים מכסף טהור ולא יהיה מעורבב בהם חומר אחר יותר מן השיעור המותר.

כאמור, ישנם חששות רבות במטבעות הנסחרות בשוק הפתוח, וכל העומד לקיים מצוה נדירה זו שומה עליו להזהר ולרכוש מטבעות כשרים שאין בהם שום חשש, כדי שלא יפסיד ח"ו את המצוה הנדירה ולא ישאיר את בנו כשקולר תלוי בצווארו.

להלן יצרני המטבעות לפדיון הבן הנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

• י.א.ו. מתנות בע"מ | • סדרת הקודש מבית חדד כסף טהור

מזבן החשמל

זורנו האחרון עבר שינוי חד ומשמעותי מהדור שלפניו, בכל מה שקשור להרגלי ההשתמשות של צרכי הבית, וביותר ניכר השינוי בתחום הטכנולוגיה והמכונאות, אם בדור שלפנינו והדור שלפניו היו המכשירים החשמליים מועטים ושכלוליהם מוגבלים, הרי שבדור האחרון עם התפתחות עולם הטכנולוגיה ושכלוליו הרבים והמגוונים בכל תחום שרק יהיה,

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הכשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים

צוברת מגמת השינוי תאוצה אדירה משנה לשנה, ואולי גם מחודש לחודש, עד שכמעט אין לך תחום שלא נוצרים בו שינויי הרגלים תכופים.

ההתפתחות הטכנולוגית, יש לה השלכות ישירות על עולמו של היהודי החרדי שומר התורה והמצוות, לבד מהמובן הרוחני של פגעי הטכנולוגיה שדרכי שמירתו ואופני נטירתו נתונים בידי גדולי הדור, הרי הוא מייצר התמודדויות הלכתיות מורכבות מאד גם במובן הגשמי והטכני, כשבעקבות השכלולים המגוונים, נוצרים בעיות שונות ומשונות המעמידות בספק את ההיתר להשתמש בהם בבית היהודי, ובמיוחד כשנוגע להשתמשות בימי שבתות קדשנו.

והדברים אמורים כלפי המכשירים והמכונות המיוצרים חדשים לבקרים מלווים בשכלולים וטכניקות מחודשים ומועילים, ואט אט הם קונים שביטה בבתי בני ישראל, כשהם מביאים בכנפיהם שאלות הלכתיות שונות ומורכבות, שלהכרעתם מוכרחים לשקול בדעת תורה בד בבד עם ההבדיל בין הקודש לחול דעת מומחים ומהנדסים הבקיאיים ברזי המכונאות וסודותיה, כדי לפתור את השאלות בצורה מקצועית ויעילה, ולספק לקהל הקדוש מוצרים כשרים וראויים לשכון בבתי ישראל.

רבני 'ועד הפיקוח' בהכוונת רבותינו הגאון"צ הבד"צ שליט"א, פועלים בליווי טכנאים ומהנדסים מומחים מהשורה הראשונה בעולם ההנדסאות, לעמוד על טיבו של כל מכשיר וכל מכונה, ולבנות לו מנגנון כשר ומהודר ללא שום חשש ופקפוק וללא שום ויתור וקולא, כדי שיהיה ראוי לשאת עליו את חותמת הכשרות של 'העדה החרדית'.

לפנינו רשימת המכשירים השונים המיוצרים בפיקוח והשגחת הבד"צ:

תנורי אפיה דו-תאיים

1

התנורים שלהם 2 תאי אפיה, טומנים בחובם מגוון חששות ושאלות. שהעיקרית שבהם היא, העובדה שבדרך כלל בונים את התאים ממקשה אחת, מה שגורם שאלה רצינית ששני התאים יש להם דין כלי אחד שאסור להשתמש חלקו לבשר וחלקו לחלב. ועוד יש בהם חשש נזילה מתא אחד למשנהו במהלך האפיה - מה שעלול לעולל בעיות חמורות בהלכות בשר וחלב וכדומה. וכמו כן, ישנם תנורים כאלו שבונים ארובה אחת בשביל שני התאים, מה שגורם לבישול בשר וחלב יחד בתוך הארובה.

ב'ועד הפיקוח' בנו מנגנון מיוחד שהתאים נבנים בנפרד ומחוברים בצורה שמשאירה אותם שני כלים נפרדים. כך גם, נעשתה טכניקה מיוחדת המונעת מהנוזלים הנשפכים בתא העליון לזחול לתא התחתון. ונבנה מנגנון מיוחד של ארובה נפרדת לכל תא.

ויש מן הצורך להדגיש אודות התנורים החדשניים הנקראים בילד-אין, הנבנים בתוך ארון המטבח, שבתנורים אלו חייבים השגחה מהודרת ומקצועית במיוחד, עקב כך שארובות התנורים האלו פונים לכיוון אחד - כלפי חוץ, ונדרשת דרישה עיקשת ונחרצת מאד מבעלי המפעלים כדי שיתרצו לבנות ארובות נפרדות לשני התאים.

להלן דגמי התנורים שנמצאים תחת פיקוחו של הבד"ץ:

• "דלונגי" - בילד-אין דו תאי

NDB 6767 • NDB 6868
NDB 6969 • NDB 6870

• "ניופאן" דו תאי - קראון

CROWN - GRDO2020

• "לנקו" Lenco מביית ישפאר

LDOV 60 תאי דו

• באייר מביית תן אלקטריק -

דו תאי.

מותג: BAYERE דגמים:

BAFSK6969WBK • BAFSK6969WIX

• "בקו" - תנור דו תאי ייצור מיוחד. תקף רק על דגמים:

• בקו דו תאי

KFDM 62120 DX • KFDM 62120 DW
KFDM62125 DX • KFDM 62120 DB

• בקו בילד-אין דו תאי

KFDM 22100X

• "דלונגי" - תנור דו תאי ייצור מיוחד.

תקף רק על דגמים:

NDS 1218 • NDS 1217 • NDS 1356
NDS 1357 • NDS 6660 • NDS 1332

2

כלים חשמליים שאינם צריכים טבילה

ההלכה פסוקה בשו"ע שכלים המיוצרים ברשותו הנכרי - חייבים טבילה, וכל כלי הנרכש מחברה שבבעלות נכרית - מטבילים את הכלי לפני שמשתמשים בו.

אלא שכאשר מדובר בכלים אלקטרוניים - כדוגמת קומקומים, מיחמים, טוסטרים וכדומה, נתקלים בבעיה, שחוששים לקלקול הכלי מחמת הטבילה במי המקוה. לשם כך המציאו עצות שונות איך לחסוך את החשש הזה, כדוגמת פירוק הכלי והוצאתו מידי שימוש, ומרכיבים אותו מחדש כשהוא כבר בבעלות היהודי - אז נמצא שהכלי נוצר ברשות יהודי ופטור מטבילה.

אולם עצה זו ועוד בדומים לה אינם בהישג יד הכלל, ומה גם שלא כל אחד הוא מומחה במלאכה לחקן את הכלי באופן שיתבטל ממצאיאותו הקודמת לגמרי. לכן הגו לפני מספר שנים בוועד הפיקוח ההלכתי רעיון מבורך, לייצר כלים בהשגחה מלאה שיהיו הכלים ברשות יהודי מתחילת תהליך ייצור הכלי והלאה, ובכך לחסוך את החיוב בטבילת הכלים.

יישום רעיון זה הלכה למעשה לא היה קל לביצוע, שכן, ע"פ הוראת רבותינו הבד"צ שליט"א לערוך את כל שלבי קניית הכלים והמרכיבים שלהם באופן המהודר ביותר, חייבים משגיחי ועד הפיקוח לצאת למדינות המזרח הרחוק - שם מיוצרים רוב ככל כלים אלו - ולערוך הסכמים עם מנהלי מפעלי הייצור שהם מקנים את חומרי הגלם מהם מיצרים את הכלים לבעלי החברה היהודים, בשימת דגש שקנייתם תתבצע עוד לפני התחלת הייצור כדי שהכלי כולו ייוצר כשהוא בבעלות יהודית.

ואכן, בעקבות עבודתם המסורה של צוות המשגיחים והפעילות התמידית בעקביות וזהירות רבה, קיימים בשוק רשימה ארוכה של קומקומים ושאר כלי חשמליים שעל המוצר מודבק מדבקת הלוגו "מאושר מטעם ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים" והכלי אינו צריך טבילה.

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הזכרות
ס"ז העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
לפי צווי המ"ע

כלים ללא חשש טבילת כלים:

• חברת קנדי במוצרים כדלהלן:

מותג SEVEN קומקום נירוסטה • קומקום פלסטיק • טוסטר סנדוויץ' • מצנב

• חברת courant:

אופה פיצה בדגם Kosher courant

3

מיני בר - מכשירי שתיה חמה וקרה

מכשיר המים 'מיני בר' הוא כעין תחליף למיחם שבת, והוא מכשיר משוכלל מאד שפועל כולו על 'מחשב' המפעיל חיישנים כמעט על כל צעד ושעל של פעולתו, החל ממילוי המים למיכלים – חם וקר, מוודד את חום המים ומרתיח אותם בהתאם לצורך. ולבד זאת, גם השתמשות במים הקרים מפעיל את התרמוסטט בצורה מיידית, עקב היות המיכל בעל קיבולת קטנה מאד, מה שגורם לחיישן לצרוך מים חדשים מהברז.

ולכן, אין מן הצורך להכביר במילים כדי לסבר את האוזן שכאשר אינו מיוצר בפיקוח מומחה, עלולים המשתמשים בו להיכשל באיסורים חמורים של בישול בשבת וגרם הפעלת החיישנים, וכל בר דעת מבין איפוא שמכשיר כזה חייב 'הכשר' כדי להתירו לשימוש בשבת קודש.

המהנדסים המומחים מטעם הבד"צ יצרו מערכת הפעלה המבטיחה שכל פעולות המכשיר בשבת קודש, אינם מושפעים משום גורם אנושי וללא שום קולא ח"ו, וכך יכולים ישראל קדושים לענג את השבת באמצעות 'מיני בר' זה ללא שום חשש.

4

פלטת שבת

פלטות שבת הנמצאות בשימוש רבות אלפי ישראל מידי שבת בשבתו, היו עד לא מכבר מוצר פשוט ובלתי מורכב שלא הביא אתו שום חשש הלכתי כלשהו. אלא שבתקופה האחרונה - בהשפעת עידן הטכנולוגיה ושכלוליו המתרבים מיום ליום - החלו להגיע ארצה דגמים שונים של פלטות כאלו שמוטמן בהם תרמוסטט וויסות החום, המושפע מהנחת והסרת הסירים שעליו - מגביר את החום ומנמיכו כמידת הצורך.

לשם כך, הורו רבותינו הגאון"צ הבד"צ שליט"א להיערך לקראת מתן פיקוח על יצור פלטות שבת שלא יהיו בהם ח"ו חששות באיסורי שבת. ונכון לעכשיו, ישנם כמה חברות הנמצאים בשלבים מתקדמים של שיווק פלטות שבת המאושרים מטעם ועד הפיקוח.

ולכן, כשרוכשים פלטות חדישות מהדגמים המתקדמים והטכנולוגיים - יש לשים לב שלא לרכוש כזה רק כשיש עליו חותמת אישור הבד"צ.

פלטת שבת:

• חברת מולטי לד דגם ספיר

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הגשרות

ס"ט העדה החרדית
בהשגחת הברון
מנחם מנדל הכהן
הגדול שליט"א

מיחם המים הביתי הפשוט עמו משתמשים בתי ישראל קדושים לשמירת המים החמים לשבת קודש, אין בו חששות חילול שבת בדרך כלל. לבד מצינור מדיד המים - שמימי מתקדמים וחוזרים למיחם - שעל זה כבר דנו פוסקי זמננו ובדור העבר. והוראת רבותינו הבד"צ שליט"א היא, לתת אפשרות של מניעת כניסת המים למדיד, ובמיחמים שבהשגחתנו קיימת אפשרות זו.

אולם יש בנותן טעם להעיר תשומת לב הציבור, שגם בתחום זה מתקדמת הטכנולוגיה בצעדים מהירים, ובחודשים האחרונים נמצאו בשוק מיחמים עם תרמוסטט פעיל, שכל פעולה של הוצאת מים מהמיחם משפיעה על פעולת התרמוסטט וחימום המים - מה שגורם כמובן חשש גדול של חילול שבת ח"ו. ויש לנקוט במשנה זהירות שלא לרכוש מוצרים אלו.

שונה בהרבה הוא המיחם הציבורי - כדוגמת המיחמים הגדולים בבתי כנסת ובישיבות בבתי חולים וכדומה, שכלפי חוץ הם נראים כמיחמים רגילים, אך באמת קיימים בהם חששות לאיסורים גמורים, ולדאבוננו מצויה המכשולה מאד שמחמת העדר ידיעה והעדר הבנה רבים עוברים על איסורי שבת ברורים בלא יודעים. כמו כן, משווקים בשוק מיחמים שונים שהיתר השימוש בהם מבוסס על קולות, והיא את דבר ה' אינו יודע שאין להסתמך עליהם בהיותם היתרים קלושים מאוד.

כאן המקום להביא לידיעת הציבור, שבביה"ח הדסה עין כרם בירושלים עיה"ק [במטבחון שממול ביה"כ"נ קפלן] ובביה"ח הדסה הר הצופים [באולם סעודות השבת (הרצאות) בקומה 10] דאגו עסקנים חשובים להעמיד מיחם מים כשר למהדרין הראוי לשימוש היראים בלי שום חשש. ויבואו על שכרם מן השמים.

בימים אלו ישנם כמה יבואנים שמתעתדים לשווק מיחמי מים המיוצרים ע"פ הוראות הבד"צ והם יגיעו לשוק כשעל כל מוצר חותמת אישור מטעם 'ועד הפיקוח'. במיחמים אלו מנענו כל חשש של תרמוסטט וכדומה, כמו כן קיים בהם פתרון לכניסת המים למדיד, וכך גם הם מיוצרים באופן שאין צורך להטבילם - וכפי שהובא לעיל בארוכה.

עוד יש להביא לתשומת לב, שכמו כן במערכות של מים קרים והמתקנים המייצרים מי 'סודה', ישנם כאלו שאסור להשתמש בהם בשבת, וכל הרוכש מערכת כזו עליו לברר היטב טרם הרכישה איזה מתקן מותר לשימוש בשבת.

וכאן המקום לעודד את הגבאים וכל המפעילים מקומות ציבוריים, שבמידה והמתקן ברשותם אינו ראוי לשימוש בשבת - עליהם להודיע זאת לציבור כדי למנוע מכשול מבני ישראל.

חשוב לציין, שתהליך הפיקוח על המכשירים שבאישור הבד"צ הוא כפול, הן במפעלי היצור עצמם, והן בדיקת אימות נוספת על כל משלוח המגיע ארצה מארצות היצור, כדי להבטיח את שלמות כשרותו של המוצר הראוי לנוסס עליו את חותמת הבד"צ של העדה החרדית ירושלים.

מיחם שבת:

• חברת מולטי לד: דגם שוהם

ועד פיקוח
הלכתי

מדריך
הקשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הפד"ץ
ירושלים

בשנים האחרונות רווחת התופעה ברחבי ארה"ק, ש'מוני המים' המותקנים ע"י חברות המים ברשויות המקומיות, מוחלפים ממכשירים מכניים למכשירים דיגיטליים המופעלים באמצעות מחשב חשמלי. מציאות זו גורמת לשאלות חמורות ביחס להיתר ההשתמשות עם מי הברז, שכן יש מקום לחשש שכל פעולה פשוטה של פתיחת ברז גורמת פעולה במונה המים. שאלה חמורה זו נוגעת לכל יחיד לכל יחיד לגבי המונה שבביתו, ולא רק המונה הפרטי שלו, אלא גם לגבי מונה הצריכה המשותפת שאצל חלק מהחברות המונה מושפע ישיר מפתחת הברז הביתי.

מאמצים מרובים השקיעו ראשי ורבני 'ועד הפיקוח' בשיתוף פעולה פורה עם רבנים ויושבי על מדין יחד עם טכנאים מומחים בתחום, ובסייעתא דשמיא מרובה הצליחו לייצר מוני מים דיגיטליים המפסיקים את פעולתם החשמלית בימי שבתות קדשנו ומועדי השנה, ומאפשרים לשלומי אמוני ישראל להשתמש בהם בלב רגוע וסומך על הידור שמירת שבת כהלכתה.

חשוב להדגיש בזה, שהאזרח הפשוט אינו אמור להבחין בין מונה מים מכני למונה מים דיגיטלי, מאחר והמונה בצורתו החיצונית כמעט ואינו שונה בין זה לזה. סימן ההיכר היחיד הוא, שהמונה המכני - זכוכית הכיסוי שלו שטוחה ואינה מוגבה מבסיס השעון. המונה הדיגיטלי - זכוכית הכיסוי מוגבה כעין מכסה-כיפה.

ישנם כמה חברות המייצרות מוני מים בפיקוח והשגחת הברז"צ, והצגנו לפניכם את טבלת היצרנים וסימני זיהוי של כל יצרן, שבאמצעותם תדעו להבחין שמונה המים הוא כשר ומהודר לשימוש 'בהשגחת הברז"צ של העדה החרדית ירושלים'.

בעמ' הבא מצורפת רשימה מפורטת של מוני מים

החששות הנמצאות בפתחת מקררים בשבת קודש ידועים מכבר, זאת בעקבות החיישנים המפעילים את המקרר, המווסתים את טמפרטורת הקור לפי פתיחת וסגירת דלת המקרר, מה שיוצר שכשהאדם פותח את הדלת הוא גורם לחיישנים להפעיל את המקרר או להשביתו.

בשנה האחרונה הגיעו ב'ועד הפיקוח' להסכם השיגי רוב משמעות עם וותיקת חברות האלקטרוניקה 'סמסונג' הידועה - לספק דגמי מקררים שמוטמע בהם 'התקן שבת' וניתן להשתמש בהם בשבת ולפותחם ולסוגרם בכל עת בלי שום חשש.

הסכם זה, הושג בשיתוף פעולה פורה עם חברת 'גלביט אלקטרוניקה' שפיתחה את ההתקן המהודר 'שבת לדורות' - הנותן מענה מושלם להתגבר על כל החששות הנובעים מפעילות החיישנים וכרטיסי הלוח במקררים השונים.

יהודי יקר! כך תדע שמונה המים שמשמש אותך אינו פועל בשבתות וחגי ישראל בצורה האסורה

שעון שמכסה הזכוכית שלו אינו מוגבה מעליו, אינו דיגיטלי ואין בו שום חשש של חילול שבת.

להלן מוני המים הדיגיטליים המאושרים על-ידי הבד"ץ:

מונה מים דורות

- כשעתיים לפני כניסת השבת נדלקות נורות לד ירוקות בצידי המונה
- בחלקו העליון של הלוח הלבן יש הגבהה כמו מדרגה
- גלגלי הספרות הם בצבע שחור
- המספר במדבקת הברקוד מתחיל ב-11

שעון מים רימונים

- כשעתיים לפני כניסת השבת מופיע בצג הכיתוב "שבת שלום"
- על מכסה הפלסטיק כתוב שם המונה כפיר.

בכל מונה מאושר על ידי הבד"ץ יש מדבקה מיוחדת כזו. המדבקה דבוקה על השעון מתחת למכסה הזכוכית.

על כל אחד לבדוק בביתו את מונה המים אם הוא כשר. וכן חובה על כל אחד לבדוק את המונה הראשי של הבנין אם גם הוא מאושר על ידי הבד"ץ.

ועד פיקוח הלכתי

בועד הפיקוח הובילו תהליך ארוך ומיגע, שכלל פגישות תכופות של מומחי ומהנדסי הועד עם מהנדסי חברת 'סמסונג' ומהנדסי חברת 'גלביט', כשהם בוחנים ולומדים את אופני פעילות כל דגם ודגם מדגמי המקררים לצד הפתרונות המוצעים למנוע את הבעיות הנובעות משכלולי הטכנולוגיה, וע"פ המידע שבידם ולאחר התייעצות עם רבני הועד שליט"א בהכוונת רבותינו הבד"צ שליט"א נקבעו הוראות ברורות איך להרכיב את ההתקן בצורה המבטיחה שלילת כל חשש איסור ח"ו. כך גם, מגיע המפקח מטעם הועד להיות נוכח במפעל בעת שהטכנאים מתקינים את ההתקן על המקרר, ויודא שההתקנה נעשית בצורה נכונה לפי ההוראות.

לאור זאת, אנשי בשורה אנחנו היום - שבעז"ה ניתן לרכוש מקררים איכותיים המאושרים מטעם ועד הפיקוח שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים' ומאופשרים לשימוש בשבת קודש למהדרין מן המהדרין בלי שום חשש וסרך קולא.

**ועד פיקוח
הלכתי**

יש לציין, שלעת עתה ניתן האישור על התקן 'שבת לדורות' אך ורק על מקררי חברת 'סמסונג' בלבד - ועוד היד נטויה בעז"ה להרחיב את הפיקוח בחברות נוספות. עוד יש להדגיש, שעל המקררים המאושרים מודבק מאחורי המקרר מדבקה עם חותמת הלוגו "מאושר מטעם ועד הפיקוח ההלכתי שע"י בד"צ העדה החרדית ירושלים" ולצד החותמת רשום מספר סידורי - בהעדד מדבקת הכשרות והמספר הסידורי המקרר אינו עומד בתנאי הכשרות.

בנוסף לכך, ישנו פתרון גם למקררים של שאר החברות, והוא באמצעות הרכבת התקן ע"י מתקין מיוחד בשם 'שבת כהלכה' המאושר מטעם הבד"צ, שמתקין התקן המנתק את החיישנים והכפתורים השונים הגורמים לפעילות המקרר בעקבות פתיחתו וסגירתו, וכן מנתק כל הפעלת זרם שנעשית בפתיחת דלת המקרר. ההתקן הייחודי מורכב על רוב דגמי המקררים בארץ ע"י טכנאי מומחה במקצועו, ובהרכבתו ניתן להשתמש עם המקרר - לפותחו בכל עת, ללא שום חשש.

מקררים:

- "סמסונג": רק אלו שיש עליהם מדבקת וחותמת הבד"ץ עם מספר סידורי.
- "אהיר": רק אלו שיש עליהם מדבקת וחותמת הבד"ץ עם מספר סידורי.

קיים התקן מיוחד שמנתק מידי שבת וחג את לחצני הדלתות וכל דבר אחר המשפיע על הפעילות החשמלית שלהם.

להזמנת ההתקן, ניתן לפנות למכון שבת כהלכה בטל' מס': 0722756800

שעון שבת למקררים ומקפיאים:

- שומר שבת למקרר מבית סופקו - שבת פרו

**מדריך
הגשרות**

סי"ג העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
ירושלים
מ"ציה ה"מ"א

המעבדה לבדיקת שעטנז בירושלים:

רח' מאה שערים 6 פינת חיי אדם

טל: 02-5371021 (פתוח בין השעות 4-7 אחה"צ, עש"ק 9-12 לפנה"צ)

חליפות ללא חשש שעטנז:

• רשת חנויות "ברודוויי"

הכשר תקף רק על חליפות עם תווית תפורה שעליה חותמת הכשרות של הבד"ץ.

**ועד פיקוח
הלכתי**

מדריך
הכשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הבד"ץ
ירושלים
ט"ז תמוז ה'תש"ע

השקעות ופיננסים

מחלקת 'השקעות ופיננסים' פועלת על פי הנחייתם התדירה של רבני הועד שליט"א לאור הכללים הברורים שקבע ויסד מרן הגר"י בלויא זצ"ל - חבר הבד"צ ורב המחלקה, ובשיתוף פעולה פורה של מיטב אנשי המקצוע בתחום, כדי לתת מענה הלכתי ומקצועי הולם ומהודר, ולהציל את ישראל מהאיסורים הרבים הנכרכים בעסקאות הנעשות שלא כדין.

במסגרת פעילות המחלקה באו רבני הועד בדברים והבנות עם רוב ככל מנהלי חברות ההון השונים בארץ הקודש לנהל את עסקיהם בכפוף לכללי ההלכה, סודרו היתרי עיסקא מהודרים, והוקמו מסלולי השקעה כשרים, המובדלים לחלוטין מהמסלולים הכלליים, אם באמצעות שינוי מבנה הקרנות ואם באמצעות מציאת חלופות להשקעות הבלתי כשרות.

הקמת המסלולים הכשרים ע"י מחלקת השקעות ופיננסים, גרמה למהפך עצום בעולם ההשקעות, כאשר בימינו כל משקיע או בעל קרן פנסיה כמו גם כל צובר במוצרי חיסכון לטווח קצר וארוך, יוכל למצוא קשת אפשרויות רחב היקף ומגוון מאד, של קרנות כשרות למהדרין מן המהדרין, שכל צעד ושעל בהתנהלות הקרנות מפקח ע"י רבני הועד, ושום פעולה עסקית איננה מתבצעת בהעדר אישור הרבנים המוסמכים.

כדי לספק שירות הולם ומקצועי לציבור הידאים הצורך את מוצרי מחלקת 'השקעות ופיננסים', פועל 'קו מידע' המספק מידע עדכני על חברות ההון המנהלות קרנות חיסכון והשקעה - אגרות חוב וקרנות סל וכדומה - המאושרים להשקעה בפיקוח הועד. הקו נותן מענה אנושי ע"י צוות המחלקה, וכן מידע מוקלט, לפני כל פעולת השקעה כדאי להיוועץ באנשי מקצוע, כדי להימנע משגיאות. כמו כן ישנה אפשרות להשאיר הודעה קולית בקו המידע, ולבקש טפסי הצטרפות למסלולים כשרים באמצעות משלוח אוטומטי למכשיר הפקס.

בחסדי ה' כי גברו עלינו, רואים במוחש שנושא הפיקוח ההלכתי על תחום ההשקעות והחיסכון לזמן ארוך, קיבל משמעות מיוחדת בכל רובדי הציבור, פניות ושאלות רבות מגיעות לשולחן הועד דבר יום ביומו, התעוררות רבתי חלה אצל כל איש אשר יהודי ייקרא, ולאור העמידה על המשמר על ידי ועד הפיקוח דעדתינו, מעשים שבכל יום שאדם דש בעקביו, מקבלים הסתכלות אחרת, נמדדים בעיניים של ההלכה, וכמו זכוכית המגדלת מונחת על כל פרט בעסקאות הכספיות ואף בדיבור שלא להיכשל חלילה באיסורי נשך ותרבית.

בשנה האחרונה אף הוקם מערך שיעורים לצורכי דרבנן שחשקה נפשם להרחיב ידיעותיהם בנושאים אלו, השיעורים נמסרים ע"י רבני הועד שליט"א ומורי הוראה נוספים לע"נ הרה"ח בנימין לובין זצ"ל אשר יסד בהכוננת רבותינו חברי הבד"ץ את הוועד וניהלו במשך שנים.

במהלך השנים האחרונות, אנשי שלומנו החכימו ידיעותיהם בצורת ההשתדלות לרווחים המושגים על ידי השקעה בשוק הפיננסי, ומתוך אמונת אומן בבורא עולם הון ומפרנס את כל, כשר וישר הדבר לעשותו בדרך ההכשר ולאור ההלכה, על כן בועד הפיקוח פועלים כל העת להגדיל את האפשרויות השונות ובסייעתא דשמיא מרובה, במהלך השנה האחרונה, נוספו לפיקוח ההלכתי מספר מסלולי השקעה מגוונים במוצרי החיסכון השונים, כאשר כל אחד ואחד יכול לתת דעתו על מסלול השקעה המכונה בשם מסלול הלכה, זה שתכנן ההשקעה הנקבע על ידי החברה מותאם להנחיות ההלכתיות ואין הגדרה ברורה לגודל הסיכון בהשקעה, לחילופין, יכול החוסך להחליט להניח את כספו במסלול השקעה שרמת הסיכון שלו גבוהה יותר.

ועד פיקוח
הלכתי

מתוך שאלות הנשאלות על ידי ציבור יראי ה' בקו המידע ההלכתי, נוכחנו לראות שעדיין קיים חוסר מסויים בידע של הציבור הרחב לצורך הקפדה על מקום החיסכון שאכן הוא נמצא במקום מפקח ומותאם להלכה. לכן באנו בשורות הבאות לעודד את תשומת הלב של הקוראים במספר נקודות שכיחות במוצרי החיסכון שעלול ליפול בהם טעות. ונישא לבבנו אל אבינו שבשמים שיאיר עינינו בתורתו הק' ויצילנו משגיאות, ונזכה ללכת תדיר לאור תורת רבותינו זצוק"ל ויבלח"א.

קו המידע ההלכתי

02-6700202

ימים א-ה בין השעות 2:00 בצהריים ל-8:00 בערב
שאלות הלכתיות בימים ב' וד' בין השעות 9:30-7:30 בערב

המידע הנכתב להלן נועד לעודד את תשומת לב הקוראים ואינו מהווה תחליף לכל סוג של יעוץ.

1

קרבן פנסיה

הפקדה לקרבן פנסיה - הפרשה של כל עובד מתוך המשכורת לצורך קיצבה חודשית בשנים שכבר לא יעבוד, כאשר המעסיק מפריש גם הוא עבור העובד סכום כסף גדול אף יותר, כיום, גם עובד עצמאי שמצהיר על עבודתו לרשויות מחוייב בהפקדה לקרבן פנסיה.

בשנים האחרונות, במרבית המקרים המעסיק בוחר בקרבן מסויימת עבור העובדים שלו, והכספים נכנסים למסלול ברירת מחדל שאינו כשר.

על העובד לדרוש עם תחילת העסקתו שההפקדות יבוצעו למסלול השקעה שעומד תחת פיקוח, כמעט בכל הקרנות יש מספר אפשרויות השקעה.

לאחר בחירה בחיסכון בקרן פנסיה מסויימת, יש אפשרות להעביר בכל עת את הכספים בין קרנות הפנסיה או לשינוי מסלול השקעה באותה הקרן.

בכל מקרה, כדאי תמיד לבדוק שהכספים מנוהלים במסלול מפוקח. פניות רבות מגיעות לשולחן הועד, לתדהמתנו, יש מקרים שלאחר חודשים ארוכים ואפילו שנים ארוכות, העובד גילה להפתעתו שכספי הפנסיה שלו מופרשים למסלול השקעה שלא עומד תחת פיקוח הלכתי כלשהו, לפעמים, עובד הפסיק לעבוד במקום אחד ולאחר מספר חודשים החל לעבוד במקום אחר, יתכן שהצבירה החדשה תיכנס למסלול שונה על אף שבעבר בחר במסלול השקעה מפוקח.

לתשומת לב!

גם כאשר אתה עובד אצל יהודי שומר תו"מ עליך לוודא כי הכספים מופקדים במסלול מאושר.

במערכת קו המידע ההלכתי יוכל העובד למצוא מידע על מסלולי קרנות הפנסיה העומדות תחת פיקוח הועד, לקבל רשימה מסודרת של המסלולים המאושרים וטפסים לשינוי מסלולי השקעה בקרנות הפנסיה.

ניירות ערך

2

לתשומת לב, גם כאשר מצויינת המילה "כשר/ה" אין ודאות שהקרן עומדת תחת פיקוח הועד.

בשנים האחרונות מופיעים ברישומי הבורסה לניירות ערך כגון קרנות נאמנות או קרנות סל ולצד שם הקרן נוספה המילה "כשרה", מה עומד מאחורי מילה זו?

אפשרות אחת, קרן סל כשרה על פי התקנות - מאז חלו השינויים בכללי קרנות הסל נוספה המילה "כשר/ה" לשם קרן סל שפועלת בהתאם להנחיות, לכל מנפיק קיימות כארבע קרנות כאלו, קרנות אלו מאושרות על ידי הועד באופן גורף.

אפשרות שניה, בשנה האחרונה הרשויות החלו להוסיף לצד שם כל קרן שקיבלה אישור הלכתי מכל גורם, את המילה "כשרה" וכן לציין בסוג הקרנות "קרן כשרה", לעיתים, נוצר בלבול וכאשר המשקיע מנסה לחפש בתשקיף הקרן את זהות נותן הכשרות, מעלה חרס בידו.

במערכת קו המידע ההלכתי יוכל כל משקיע לקבל רשימות מסודרות של הקרנות המאושרות ולקבל מידע על כל קרן שעומדת תחת פיקוח הועד, באמצעות הקשת מספר הנייר.

חיסכון לכל ילד

עד גיל שישה חודשים בוחרים באחד מהמסלולים המופיע ברשימה.

לאחר גיל חצי שנה, בודקים את המסלול שנבחר על ידי הרשויות,

- אם המסלול מופיע ברשימת המסלולים המאושרים, אין צורך לבצע שינוי.

- אם המסלול אינו מופיע ברשימה, מבקשים באמצעות מערכת הפקס בקו המידע ההלכתי טופס לשינוי מסלול באותה חברה או טופס לבחירת מסלול בחברה אחרת, ממלאים את הטופס ושולחים לחברה לעדכון המסלול.

לתשומת לב, אם בוחרים לחסוך את הכספים באחד מהבנקים אין אפשרות להעביר למקום אחר עד לסוף תקופת החיסכון (גיל 18).

וזאת למודעי...

במידה וההורים לא בחרו מסלול השקעה עבור התינוק שנולד בתוך ששה חודשים, הרי שהכספים יופקדו על שמו במסלול ברירת מחדל באחת החברות, יוצא מן הכלל, אם יש ילד נוסף לפניו ועבורו בוצעה בחירה של ההורים, אז הכספים יועברו אל אותו המסלול שנבחר לילד הקודם. כך לפי הכללים.

אולם מפניות שהגיעו לשולחן הועד עולה כי הדבר לא מדויק תמיד, ולפעמים נופלות טעויות עקב אי בהירות בהוראות. כדי שילדך לא יכשל חלילה, חובה לבדוק האם הכסף מונח במסלול כשר.

ועד פיקוח
הלכתי

רשימת החברות המנהלות מסלולי השקעה תחת פיקוחנו

הרשימה מתעדכנת מעת לעת ועל כן לפני כל שינוי יש לבדוק בקו המידע ההלכתי

לתשומת לב, מסלול ברירת המחדל בחברות המצוינות אינו מאושר, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסוימים בתוך החברה

שם החברה	קיים מסלול כשר במוצרים דלהן:
איילון חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
איילון פתרונות פיננסיים (2004) / איילון קרנות נאמנות	ניהול תיקי השקעות, קרן נאמנות (יעוץ השקעות לקרן ע"י רקיע שוקי הון בע"מ)
אלטשולר שחם גמל ופנסיה	קופת גמל, קרן השתלמות
אקסלנס נשואה ניהול השקעות / אקסלנס נשואה שירותי בורסה	ניהול תיקי השקעות
בסדנו יזמות והשקעות	יחידות השקעה במיזמים שונים (המיזמים המאושרים מופיעים בתעודה המתעדכנת מעת לעת)
הלמן אלדובי בית השקעות	ניהול תיקי השקעות
הפניקס פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
הפניקס חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
הראל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד

הראל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
כלל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
כלל פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה
מגדל חברה לביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מגדל קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
מור ניהול קרנות נאמנות (2013)	קרנות סל
מור קופות גמל	קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מיטב דש גמל ופנסיה	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
מיטב תכלית קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל
מנורה מבטחים ביטוח	ביטוח מנהלים, פוליסות חיסכון
מנורה מבטחים פנסיה וגמל	קרן פנסיה מקיפה, קרן פנסיה כללית, קופת גמל, קרן השתלמות, קופת גמל להשקעה, חיסכון לכל ילד
קסם קרנות נאמנות	קרנות נאמנות, קרנות סל

לתשומת לב, מסלול ברירת המחדל בחברות המצוינות לעיל אינו מאושר, האישור ההלכתי ניתן אך ורק למסלולים/ניירות מסויימים בתוך החברה, אפשר להאזין בקו המידע לרשימה המפורטת של המסלולים והניירות המאושרים, כמו כן ניתן לקבל את הרשימה בדואר, בפקס ובמייל ע"י חיוג לקו המידע ההלכתי 02-6700202

חשוב לציין! המידע מוגש כשירות לציבור ואין במידע זה משום תחליף ליעוץ מכל סוג שהוא.

היתר עיסקא

3

היתר עסקה שנחתם על ידי בעלי הרשאת חתימה של חברה בע"מ ועל פי החלטת הנהלה הינו **מסמך מחייב** מבחינת ההלכה ומבחינת החוק, ומהווה חלק בסיסי מעצם ההתקשרות בין שותפי העיסקא כחלק בלתי נפרד מהתקנון והרגולציה של החברה.

היות ומצויים בעוה"ר הרבה מכשולות באיסורי ריבית או חשש ריבית במשא ומתן בין איש לרעהו או עם בתי עסק, במקומות עבודה, בהחלפת מעות, בקשרי שידוכין ובחוזים שונים, מן הראוי שכל אחד ואחד לדאוג שבכל דבר שיש בו צד עיסקא שיהיו חתומים על היתר עיסקא. אפשר לקבל במשרדנו וכן בקו המידע נוסח מהודר להיתר עיסקא.

ועד הפיקוח ההלכתי להשקעות ופיננסיים שע"י בד"צ העדה החרדית פועל לסדר היתרי עיסקא לחברות פרטיות וציבוריות וכן ליחידים, המסמכים נחתמים על ידי מורשי החתימה בפני הרבנים שליט"א ומאושרים על ידם, הרשימה שבידי הועד מתעדכנת מידי פעם ומופצת באופנים שונים.

לפרטים ניתן לפנות לקו המידע ההלכתי בשעות המענה הטלפוני

העירוב המהודר

שע"י בד"ץ
העדה החרדית ירושלים

לשמרו ולערב עירובו

בואו ונחזיק טובה להרבנים הגאונים שליט"א, רבני ועד העירובין דעתנו ואתם עמם העסקנים החשובים הי"ו, העומדים לנצח על המלאכה ופועלים במיטב כשרון ברוב אונים ואמוץ כח לסדר את העירוב בפעיה"ק ובית שמש, וכן בערי הגליל עיה"ק צפת ת"ו, אתר"ק מירון וישוב אור הגנוז וסביבותיהם, ואשר ראשי הנהלת העדה החרדית מכניסים בזה הון רב ודמים מרובים זה שנים רבות.

ועתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ, ובאה הדרישה להרחיב את גבולות העירובין בכל מקומות מושבותיהם כפי הנדרש, ובאשר ההוצאה מרובה וכבירה למדי, מידי חודש בחודשו ומידי שבת בשבתו, ומה גם תיקון הנוזקין מזמן לזמן לפרקים תכופים ואכמ"ל, ונדרש לכך סכומי עתק לכסותם.

אשר ע"כ, פונים אנו אל אחב"י הי"ו נדיבי עם, אשר ענין העירוב וקדושת השבת יקר בעיניהם להיות עושים ומעשים לדבר מצוה, לתרום עבור החזקת העירוב, גדול ורב זכותם וכידוע שגדולי ישראל המליצו על כך לזכות לכל הישועות והסגולות הנפלאות הטמונות בזכות מצות העירובין וקיימו לרבים.

ואף גם בבא לצאת ידי שמים בחשש ממון גזל שיש בידו שאמרו חז"ל (ב"ק צ"ד): ובשו"ע (חור"מ סשו סעי' ב') שיעשה צרכי רבים, ומה לנו צרכי רבים גדול מזה לתקן את אשר יוכלון שאת, עם ישראל ברחובות קריה נאמנה, בכל מקום שהם בארץ הקודש, לטלטל מרשות לרשות בכשרות ובהידור.

ואשרי הזוכים לתמוך במצוה רבה זו שיש בה משום זיכו
הרבים והצלתם מאיסורי שבת, לזכות לברכת השבת.

זכות השבת יכולה היא שתרחם כי היא מקור הברכה,
ויהי"ר שנזכה כולנו יחד ליום שכולו שבת ומנוחה בביאת גוא"צ בב"א.
ובאעה"ח היום יום שלישי לס' נח ע"ר מרחשון תשפ"ב לפ"ק הביד"צ דפעיה"ק ת"ו

נאם יצחק טובי' וזייס רב ואב"ד פעיה"ק ת"ו

נאם אברהם יצחק אולמן

נאם משה שטרנבוך ראב"ד

נאם יהושע ראזענבערגער

נאם יעקב מענדל יאראוויטש

נאם יהודה במוהרגר"י פיישר

נאם שלמה יודא הירש

נאם שמואל בנה"צ מור"מ זעלנה"ה בראנדסארפער

נאם שמעון יצחק שלזינגר

ד"ר ש' זמירין עיצוב בניהו ירושלים

ניתן לתרום באמצעות נדרים פלוס ע"ש: העדה החרדית ועד העירובין לתרומת "פרנס השבת" בכל עיר ועיר, טל' 052-715-2627

ועד העירובין

עירוב ללא גבול והשקעה ללא הפסקה

הרופאים שעמדו נדהמים מול הנס הגדול שאירע ל'וועד העירובין' בבית שמש • הפירצה מול רמאללה שהתגלתה בהפתעה ונפתרה בס"ד מבעוד מועד • עורק התנועה הראשי שנסגר לטובת 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית • הכל על הפעילות הבלתי פוסקת של 'וועד העירובין', מדי ערב שבת בשבתו, פעמיים בשבוע • שמחים לשמרו ולערב עירובו

ועד
העירובין

מכל המעלות והיתרונות של 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, נראה כי עולה על כולנה היא מידת ההשקעה שהוועד משקיע בתפקידו.

מאה אחוז ויותר מכך, אפשר לומר על היקפי ההשקעה האדירים, ללא הפסק וללא גבול, מדי שבוע, עושה 'וועד העירובין' כדי לשמור על כשרות העירוב בתכלית ההידור, בירושלים, בית שמש ובמירון, למען ציבור יראי ה'.

בכך מתייחדת פעילות 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, המשקיעה הון רב ואינספור כוחות למען כשרות העירוב, ללא קבלת תמורה או אפילו הערכה. מקסימום השקעה, נטו למען כלל הציבור החרדי הע"י.

הדברים משפיעים על התוצאות בשטח. עירוב מהודר, ללא פשרות. כאן אין מערכות ביורוקרטיות הזוללות כספים לשווא. כאן אין להקות פקידים שתפקידם לדאוג לשלמונים מיד ליד. כאן אין מערך צינורות מסועף הדואג לקיומו, על חשבון הציבור.

מהסיבה הזו, כל תרומה המתקבלת לקופת 'וועד העירובין' של העדה החרדית, מועברת באופן מלא לשטח, למען ציבור יראי ה' די בכל אתר ואתר.

הקשר בין עירוב לבין רכבת הקלה

חוטי החשמל והעמודים המחזיקים אותם המספקים כוח חשמל לקרונות הרכבת הקלה, אינם יכולים לשמש כעירוב כדי להתיר הוצאה בשבת מרשות לרשות. כשם שלא ניתן להשתמש בקווי החשמל באופן כללי. הסיבה לכך היא לאו דווקא בגלל החשמל העובר דרך החוטים, אלא דווקא בגלל הצורה שבה הם בנויים ופרוסים. אמנם, הרעיון מעיקרו איננו כה מופרך כפי שהוא נשמע, אולם לא ניתן לעשות שימוש ברעיון הנחמד הזה בפועל... שדרך אגב כבר עלה על שולחן מלכים, והפוסקים דנו בהרחבה אודותיו.

יחיד ומיוחד היה הגאון הגדול רבי יעקב בלוי זצוק"ל, חבר הבד"ץ והרב הפוסק של 'וועד העירובין' במשך כשלושה עשורים, כיוון והדריך בשטח, ובעצמו ירד לבדוק את צורת בניית העירוב בכל הנוגע לסלילת הרכבת הקלה והורה את הדרך אשר נלך בה, בכל דבר ועניין.

מדריך
הגשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
ירושלים תש"פ

לעניינינו, החיבור בין הרכבת הקלה לבין העירוב מגיע ממקום אחר, קצת פחות חיובי, אלא דוקא מצד השני של המטבע... זה קרה כשעבודות תשתית של הנחת המסילות של הרכבת איימה על שלימות העירוב המהודר, שב'וועד העירובין' עמלו על הקמתו ועמלים על תחזוקו, מזה עשרות בשנים.

כך בבת אחת, נבלענו אל ההתרחשות, ביום שישי, בשעה 12.30 לפנה"צ, ערש"ק פרשת תולדות ש"ז, עת שבאנו לעקוב מקרוב אחרי הפיקוח הקבוע של 'וועד העירובין' של הבד"ץ.

בין רצף הטלפונים המגיעים אל המוקד של 'וועד העירובין' בנושאי בירורים לגבי העירוב סביב כל מיני מקומות נידחים בפאתי העיר, לקראת שבת הממשמשת ובאה, מגיע טלפון מאברך המתגורר בשכונת רמת שלמה, ושאלתו בפיו:

"הלו... אנו עומדים לעשות את השבת בביה"ח 'הר הצופים', מה לגבי העירוב שם?"

כל השיחה, השאלה והתשובה שבאה בעקבותיה, לא ארכה יותר מדקה, ואולי אף לא דקה שלימה. אך כדי שניתן יהיה לסיימה במהירות הזו, ובעיקר באופן בה נעשתה, קרי: להשביע את רצון השואל, ועוד מספר גדול של יהודים יקרים הנמנים על ציבור היראים שומרי שביעי שנאלצו להגיע אל ביה"ח הנ"ל בשבת, קדמו לכך חודשים ארוכים של עמל ויזע ועבודה אינטנסיבית ועקבית בכמה מישורים, כדי לענות את התשובה בת ארבעת המילים: "העירוב באיזור כשר לשבת". ועוד מילה אחת נוספת: "למהדרין"...

הרקע לבעיות העירוב סביב בית החולים הר הצופים, מעסיק את 'וועד העירובין' מזה תקופה ארוכה, עם המשך תכנית בניה מאסיבית כהכנה לתשתית הרכבת הקלה העומדת להרחיב את התוואי שלה באיזור בית החולים. כתוצאה ישירה מכך, ולאור השינויים והפנים החדשות' שהמקום עובר משבוע לשבוע, הוצבו לעירוב המהודר של בד"ץ העדה החרדית אתגרים לא פשוטים כל 'שני וחמישי', כאשר הדבר אומר במובן המעשי, אין ספור מאמצים אילתור ומענה חדשים לבקרים. כל שבוע ואתגריו הוא. במשך תקופה של כשמונה חודשים נדרשו הרבנים לתת מענה הלכתי ופרקטי לעשרות רבות של פגיעות בעירוב ושינויי התוואי, כולל בניית עמודים חדשים וגדרים זמניים ותכנונים משבוע לשבוע עקב השינויים הדרמטיים בקו העירוב.

ביום ו' פרשת תולדות, גם בשבוע שבו נערכה השיחה הטלפונית עם האברך מרמת שלמה, הבחינו הרבנים שליט"א יחד עם הבודקים החשובים בפגיעה משמעותית בתשתית העירוב, מה שהעמיד בסכנה חלקים גדולים של העירוב (כפי שעוד נעמוד על כך בהמשך. מכתמים הרבנים שליט"א רגליהם בקביעות כדי לעמוד מקרוב על תקינות מחיצות העירוב).

למעשה, ביום ה' פרשת תולדות בבוקר, עדיין לא היה נראה באופק פתרון לתקלה, וכבר בו ביום הוקמה שורה של עמודים ו'לחיים' כדי לבדל ולהפריד את האיזור הבעייתי של הר הצופים משאר חלקי העירוב, כאשר בד בבד נעשו שתדלנות מרובות כדי להשיג אישורים לתקן (זמנית) גם את הדרכים המובילים לבית החולים.

ליל שישי, המצב עדיין שוקט על שמריו, אין פתרון באופק. קרוב לוודאי שיצטרכו להוציא הודעה מסודרת לציבור על דבר התקלה, אך בכל זאת הוחלט ב'וועד העירובין' לחכות עוד מעט אולי בכל זאת יסתמן משהו, והעובדים המסורים שליחי 'וועד העירובין' שעמלו בכל מרצם סביב לשעון יצליחו להתקין משהו זמני לשבת הבאה, ועל אף שזה רק לצורך ציבור הנזקקים להגיע לביה"ח, ולא לכלל הציבור!

בדרך לא דרך, לקראת שעות הצהריים של יום ו' פרשת תולדות, בסייעתא דשמיא

מיוחדת ולאחר שעות רבות ורצופות עבודת קודש, הצליחו במאמץ אדיר להתקין גדר באורך של כ-40 מטר ועוד כמה וכמה 'אביזרי' עירוב, ע"פ ההלכה והוראת הרבנים שליט"א. והעירוב סביב ביה"ח הר הצופים קם וגם ניצב על עמדו עלציהו"ט, נגד כל הסיכויים...

זה הסיפור שמסתתר מאחורי שיחת טלפון תמימה אחת מני רבות. כאשר ממנו אפשר לקבל אינדיקציית מה של גודל האחריות המונחת על כתפי 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, בכל שבת ושבת במשך כל השנה כולה.

למעשה, הסיפור אינו מסתיים כאן. הוא ממשיך להתרחש מדי שבוע בשבוע, גם כעת, בגין תכניות הבניה המאסיביות שבאיזור שממשיכה להתרחב ולייצר קשיים שונים חדשים לבקרים ודורשות מאמץ רב עד לסידור העירוב בכשרות מהודרת, כמתבקש, כל פעם מחדש.

לזהותו של עירוב הבד"ץ ובכללו 'וועד העירוב'

לא קל להושיב סביב שולחן אחד את חברי 'וועד העירובין' המהודר ביותר שקיים - העירוב שעומד תחת פיקוחם האישי של רבני העדה בד"ץ העדה החרדית, הפועל לפי סטנדרטים ועקרונות נטולי פשרות, כמיטב המסורת של הבד"ץ בכל תחום מתחומי פעילויותיו.

חברי הוועד ונציגיו אינם משופעים בזמן מיותר, הם רואים לנגד עיניהם שליחות קודש של העמדת העירוב על תילו ועל מכונו ודאגה מתמדת על שלימותו כשרותו והידורו, במשך כל שבתות השנה. חברי הוועד דרוכים דרך קבע כדי לתת מענה מידי ככל האפשר נוכח כל פגיעה אפשרית בעירוב החל בפגעי מזג האוויר עובר דרך קבלני שטח המבצעים עבודות בניה גדולות בתוואי קו העירוב, וכלה באפשרות של חבלה מכוונת בנסיבות מחמירות...

בכל זאת הצלחנו לחבור אל קומץ חברי הוועד, וגם זאת לפרק זמן מצומצם ומוגדר מראש ולהוציא מאמתחתם סקירה מרתקת על קצה המזלג אודות פעילות 'וועד העירובין', על אודות העקרונות המנחים אותם, על הקשיים הלא פשוטים, מנהליים וטכניים כאחד, המלווים אותם על כל צעד ושעל, ועל הפתרונות שהם עמלים להמציא מסביב לשעון.

המדובר כאן מ'פרויקט' מורכב, דינאמי, המשתנה לעיתים קרובות והמצריך כוונות מתמדת על כל צרה שלא תצוץ, ועל כל הפרעה שלא תצוף. והכי חשוב, שכשהם כן מגיעים - ונגלה כבר כעת, הם מגיעים בהמוניהם - לדעת להתמודד מולם בכל כובד הראש ולמצוא מענה מידי לאתגר שהם מציבים בשטח.

מהתמונה העולה לאחר הראיון המיוחד אפשר לסכם את פעילות ועד העירוב בשלוש מילים: **אחריות, טיפול-תפעול** מסור ועקבי, **ומוכנות** להשקיע מעל ומעבר, למען ציבור יראי ה'.

אחריות

החידוש הראשון מבית 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית הוא שהרבנים הגאונים שליט"א, מעניקי 'חותמת' הכשרות, הם בעצם העומדים על המשמר ומפקחים בפועל ממש על המלאכה שתיעשה לפי כל כללי הידור, בדרגה הכי גבוהה שקיימת, עד כדי כך שהרבנים טורחים ויורדים לשטח בעצמם בתדירות גבוהה, ולפי הכלל ש'אין לדיין אלא מה שעיניו רואות' דנים הם על כל מציאות מורכבת שנוצרת בשעת מעשה, ומייד מורים כדת מה לעשות וכיצד צריך לפעול. אין צריך להוסיף שהוראות הרבנים אכן מיושמות מיידית בשטח על ידי הפעילים המיומנים והנמרצים העומדים על המשמר יומם

ולילה, קיץ וחורף, במסירות ובמומחיות נדירה לתפקידם.

ב'וועד העירובין' שבים ומדגישים, שרבני הבד"ץ אינם משמשים רק כ'רב המכשיר' שנותן את ההוראות וממשיך בדרכו. אדרבה, הרבנים הם אלה שמודעים היטב על כל שינוי, קטן כגודל, שנעשה אי שם בתוואי העירוב, ודנים בכל פרט ופרט לפי המציאות בשטח כאשר צוותי הבודקים מתלווים אל הרבנים כדי לבצע את הדרוש, הלכה למעשה.

האחריות הכבדה הרובצת על העומדים על מלאכת הקודש מטעם בד"ץ העדה החרדית, מחלחלת איפוא מלמעלה, מכבוד הגאונים הצדיקים שליט"א, ומגיע אל עבר חברי הוועד הנאמנים ולבודקים בשטח. האחראים העורכים סיוורים קבועים במשך כל ימות השבוע, לכל אורך תוואי העירוב, בירושלים, בית שמש ומירון, באופן קבוע, כאשר סיוור הבקרה מתחיל מיום ראשון בבוקר, ונפרס על כל ימי השבוע, עד סמוך לכניסת השבת ממש. מטרת הסיוור הוא לוודא כמובן את שלמות העירוב וכשרותו מסביב לכל שכונות העיר, כאשר כל מה שדרוש תיקון, אם לגבי החוטים עצמם, אם לגבי שלימות ותקינות ה'מחיצות' (שהם בסיסי העירוב, שעליהם נסמכים חוטי העירוב וצורות הפתח) מקבל מענה מידי.

אל תמנע טוב מבעלי

במהלך השיחה שמענו את עיקרי הדברים שעליהם מתבסס ההגדרה "עירוב בפיקוח וועד העירובין של הבד"ץ העדה החרדית". ניתן לסכם אותם בכמה שורות כתובות, אך דומה שעל היקפם האמיתי לא ניתן לעמוד אם לא רואים בשטח את הצוות בפעולה או למצער, לשמוע מכלי ראשון על פעילותם. בכל זאת משום 'אל תמנע טוב מבעלי' העלינו כאן מעט מזעיר, שאינה אלא טעימה קלה מכל מה שקורה תמידין כסדרן...

מפי 'וועד העירובין' אנו למדים כי אחריות פירושה, שגם כשהאחראים נתקלים בפרצות ושינויים גדולים בתשתית העירוב במקומות בניה העוברים בגבולי העירוב, וכמעט שאין סיכוי לתקן את הדרוש בזמן הקצר עד לכניסת השבת - בוועד אף פעם לא מרימים ידיים! בכל סיטואציה שהיא, הם יעשו מאמצים כבירים, מעל ומעבר, לא להשאיר את העיר ללא עירוב **לכתחילה** חלילה.

ואכן, במשך 30 השנים האחרונות, לא נוכל להזכר במקרה של 'העדר עירוב' בירושלים, למעט שני מקרים חריגים במיוחד, כמו לפני מספר שנים בעת ירידת השלגים הגדול שהמשיך אל תוך השבת, אשר מנע את הפיקוח בשטח ופעם אחרת היתה כאשר אינשי דלא מעלי חיבלו רח"ל בחוטי העירוב בעיצומו של שבת.

בכל פעם אחרת, הוי אומר, מדי שבוע בשבוע, 48 שבועות בשנה, ובשנה זו, 52 שבועות, העירוב עומד על תילו באחריותם המלאה של 'וועד העירובין', בס"ד.

למעשה, למדנו ב'וועד העירובין', כי אחריות פירושה גם, שעוד טרם שהתקלה נעשית, כל מקום שקיים חשש כזה או אחר של פגיעה של תשתית העירוב, מקדמים את הרעה מבעוד מועד ומקימים קו חליפי לביסוס והידור העירוב, ולפעמים אפילו לזמן קצר, למרות העלויות הגבוהות הכרוכות בכך.

טיפול-תפעול

כדי לסבר את האוזן, נציב שאלה פשוטה: כמה זמן לוקח לתקן חוט עירוב? התשובה יכולה להיות, "כמה דקות", אבל גם יכולה להיות "יומיים תמימים"! ולא, אין כאן שום גזומה.

ועד
העירובין

- במקומות רבים, כל שינוי קטן בקווי העירוב, בגלל אתרי בניה או שינויים אחרים, מצריך עוד **קודם לכן** שש פעולות לפחות, כאשר לא ניתן לוותר על שום פעולה מהשש:
- א.** לבדוק מהי האופציה העדיפה והאפשרות הטובה ביותר לפי ההלכה מבלי לגרום מכשול לרבים חלילה, גם אם זה רק לשבת אחת.
 - ב.** להשיג מהקבלנים בשטח הסכמה עקרונית, שיתנו לבצע את הדרוש - כשבדרך כלל נושא העירוב אינו בדיוק בראש מעייניהם...
 - ג.** כנ"ל אצל בעלי המקום שגם הם בדרך כלל לא משתייכים לקהילה חסידית כלשהיא... ולפעמים הם גופים ממשלתיים הפועלים בשיטות ביורוקרטיות האורכות מספר חודשים כדי להשלים צעד אחד.
 - ד.** תכנון פעולה מורכב, הכולל תכנון גישה של הציוד הכבד אל תוך איזורי בניה.
 - ה.** אישורים רשמיים מהגורמים המוסמכים.
 - ו.** להביא אל המקום צוות מתוגבר ומיומן לשעות עבודה בשעות לא שעות, לעיתים עד סמוך ממש לכניסת השבת.

הכביש מפריע, הכביש ייסגר.

היה זה יום שני בשבוע, כאשר הבודק מטעם 'וועד העירובין' של בד"ץ העדה החרדית, הבחין בחוט אחד מחוטי העירוב החוצה כביש ראשי סואן המשתלשל לו למטה. הוא אומר החוט נקרע והעירוב באזור כולו נפסל. היה ברור שכדי לתקן את התקלה יש למצוא שעת הכושר בה אין תנועת רכבים בכביש סואן זה, ואז לתקן את הדבר במהירות האפשרית, מבלי להחשיף לסכנה חלילה. הבודק התחיל לחכות לשעה כזו אולם, דקות חלפו להן אחת אחרי השניה והתנועה, זורמת כבראשונה, ואולי אף ביתר שאת... הבודק לא התייאש ובמשך מעל שעתיים חיכה לדקה בה יוכל לבצע את מה שצריך, אולם ללא הועיל.

בלית ברירה חזר לאחוריו והגיע למחרת עם שחר לנסות שוב את מזלו, בשעות הללו האמורות להיות דלילות לתנועה. הפעם הגיע עמו גם צוות מיוחד ומיומן. הציוד מוכן ו... מחכים. רבע שעה, חצי שעה כלום לא זו, חוץ מהתנועה שזזה ללא הפסק.

הנסיון הבא נערך שוב בשעות הערב, אולי בשעות פקוקות ניתן יהיה לעבור בין המכונות ללא סיכון, אך גם הפעם ללא תוצאות. אין שום אפשרות להגיע לצד השני של הכביש ולתקן את העירוב.

כשהשעות נקפו הגיעו למסקנה שאין מנוס מלרתום את ה... משטרה לענין. אין ברירה יוצרים קשרים במקומות הנכונים, ובשמונה וחצי בערב הגיעה ניידת של המשטרה ופשוט יוצרה את כל הכביש הראשי לכבוד העירוב!

תוך חמש דקות כבר תוקן הכל, לא לפני שמאות רבות של מכוניות עמוד דום לכבוד האירוע ותרמו מזמנם למען שבת המלכה...

נקודה מעניינת בסיפור היא, שלאחר סידור הבעיה, התעניין השוטר אצל הצוות מה זה החוט הזה שכל כך חשוב להם, ולמה בעצם הוא עצר את התנועה... הצוות הסביר לו שהדבר לא חשוב להם עצמם יותר ממה שהוא חשוב לרבות ואלפי שומרי תורה ומצוות, אשר בהעדר עירוב תקין הם נידונים במידת מה למאסר בית למשך כל השבת... לא ברור עד כמה הוא הבין את התשובה, אבל כשהסתלק הפטיר לעבר הצוות: "אגיד לכם את האמת, אני לא ממש מבין מה זה הדבר הזה, וגם לא חשבתי מלכחילה להיענות לדרישות

שלכם, אולם משנוכחתי בנחישות שלכם והעמידה העיקשת על העקרונות החשובים לכם, הבנתי שזה משהו חשוב ונעניתי לכם! זאת למרות שמדובר בצעד נדיר וחריג לחסום כביש ועורק תנועה ראשי כזה ללא אישורים מיוחדים מהדרגים הגבוהים ברשות המוסמכת", אמר והסתלק.

מתוך היומן

למעשה, למה להאריך בסיפורים, ב'וועד העירובין' הואילו לאפשר לנו הצצה נדירה לתוך יומנו של אחד הבודקים, ולרשום לעצמנו קצת ממה שראינו שם. לא הספקנו הרבה מדי מחוסר אפשרות וזמן, בחרנו יום אחד ואותו נפרוס בפניכם כאן:

יום ג' פרשת ראה. השעה 7:50 בבוקר לאחר תפילת שחרית. הבודק ניגש ליומן כדי לבדוק אלו מטלות עליו לבצע באותו יום, לאחר מכן מעתיק אותן לעצמו, וחיש מהר יוצא לסדר את מוטל עליו. ראשית, הוא שם פעמיו אל חנות הגינון ומברר מה קורה עם התיקון של דבר מה ממוצרי העירוב שנמסר לחנות ההיא. בעל העסק מתנצל שלא הצליח לתקן וממליץ על בעל עסק אחר, מומחה בעל שם המתגורר במושב צלפון, ללא שהיות מיותרות יוצא נציג 'וועד העירובין' ועושה את דרכו למושב צלפון, ומשאיר שם את המכשיר לבדיקה.

8.45, מעלה הנציג האחראי את כל הצוות על רכבו ויחד יוצאים לבדיקות יסודיות בקו העירוב, כמעשה שבשגרה. סך הכל עוד יום בעבודת הקודש של הבודקים. המזג אויר ה'נוח' של 32 מעלות בצל לא ממש מרתיע. הבודקים מגיעים לאיזור בית החולים הרצוג. יש צורך להגיע למתחם שמאחורי בית החולים, כשלשם כך יש צורך באישור מיוחד מטעם גורם הבטחון בבית החולים. לאחר קבלת האישור המיוחד, הבודקים יורדים לשטח המדובר ובודקים בצורה יסודית את כל המחיצות, מתקנים פירצה שנמצאה, ולאחר שעה קלה של עבודה שהסדירה את הפרצה כראוי, הם מתכוננים לצאת ולהמשיך בסיוור. מתברר שיציאה ממתחם בית החולים אינו יכול להתבצע גם הוא ללא אישור ושחרור רשמי... בדרך החוצה עוכב צוות הבודקים בידי אנשי הבטחון שדרשו לדעת באופן מדויק איזו פעולה חבלנית בוצעה מתחת לגבם...

9:50: ממשיכים בסיוור לאורך הקו. הנה לא נעדר מעיניהם הבוחנות עמוד שנעקם כתוצאה מתאונה וחדל לשמש בתפקיד שנועד לו. בזריזות וביעילות נפרס הציוד המיוחד הנדרש לשם כך, ובמומחיות רבה ובס"ד מצליחים ליישר את העקמימות ב-100%, עד שלא ניכר כלל שאי פעם עיקמו את צורתו. במעבר אל העמוד הבא, מתברר כי הרכב הפוגע כנראה לא הצליח לבלום את עצמו בעמוד הקודם שנעקם והמשיך בדהרה אל העמוד הבא, שנהרס לחלוטין. כאן, כבר לא יעזור לנסות ליישר את העמוד שהתעקם ללא תקנה. מהר מאוד נשלף הציוד, מתבצעת קריאה למוקד ועמוד חדש מגיע במיוחד אל המקום. הצוות מתחיל בגיבול מלט ואחרי כשעה נשתל במקום עמוד חדש במהירות הבזק, עד כי לא ניכר כי פנים חדשות באו לכאן...

השעון מראה 11:35, ממשיכים הלאה אל איזור... הבודקים מזהים ענפי עצים המתקרבים לחוטים בצורה מאיימת. תופעה זו נקראת בלשון הבודקים 'פגעי טבע'. מהר מאד נשלפים הכלים המתאימים והענפים עוברים גיזום מקצועי מהיר, שלא ירהיבו עוז להתקרב שוב אל החוטים היקרים...

12:00 הבודקים מגיעים לאיזור בית וגן מתקנים חוט החוצה את מסילות הרכבת הקלה, שנקרע על ידי אנשי דלא מעלי, ובהמשך מתעכבים ומתקנים את גדר הפח (בשימוש זמני) במקום בניה.

ועד
העירובין

12:55 מתקבל טלפון מאחד הספקים המייצר סרט סימון מיוחד. הוא מעדכן שההזמנה מוכנה לאיסוף וצריך לקחתו כעת מכתובת מסוימת שנמצאת בקצה השני של העיר. המכונית עושה את דרכה לשם וההזמנה הנחוצה נאספת. גם שם באיזור מבחינים בגדר המשמשת את העירוב שנפרצו בו כמה וכמה פרצות בגין הפעילות המוגברת באתר הבניה שצץ באיזור. מובן שהכל בא על פתרונו.

במקום קרוב מתבצעת בניה, בשכונה ברמות, יש צורך לתקן את שער הכניסה (הזמנית) בצורה הלכתית, ולבדוק אופציות חלופיות לשער כניסה שעלולה להיפתח. זמן מה עובר עד שהצוות הורשה להיכנס למתחם הבניה כשהם מצוידים בקסדות מיוחדות, וגם זאת לאחר קבלת קיתונות של הפועלים ולאחר שליחת רמזים דקים ועבים על נוכחותם הבלתי רצויה...

1:20 מגיעים לאזור נטול גישה לרכב, הצוות יורד רגלית לשטח וממשיך את הבדיקה בחום הלוהט. הזיעה ניגרת, אך עצם הנוכחות במקום ההוא אינו נעים מידי גם בשאר עונות השנה... המקום משקיף על רמאללה ואינו משרה רוגע על המבקרים בו. אולם הצוות שאינו חת ממאומה, ממשיך בבדיקה יסודית בתוואי העירוב. לאחר צעידה רגלית ממושכת תחת השמש הקופחת מתגלה בס"ד פרצה ענקית באורך 30 מטר שכנראה נפרצה ע"י בני הדודים שממול... ולפי כל השיטות והדיעות אין כרגע עירוב לאיזור כולו (על אף שגם אם לא היו מוצאים את התקלה יש למחיצות חזקה במקום שאין חשש וריעותא).

נערכת התייעצות קדחתנות בשטח, והוחלט על דפוס פעולה לפי תנאי השטח. הצוות יורד לעטרות הסמוכה ורוכש שם 3 עמודים חדשים, ולאחרי שלוש שעות לערך, הם מאפשרים לעצמם לנשום לרווחה. ב"ה סיימו להעמיד 2 'צורות הפתח' במקום הגדר. הבודקים סופקים ידיים מנחת, כשהם מעדכנים את הרבנים בתוצאות הטובות. הסיפוק הוא גדול ב"ה, והסייעתא השמיא המיוחדת שמלווה אותם, שהנחה אותם לאיזור ואפשרה להם גם למצוא את התקלה וגם לתקן אותה על הצד הטוב ביותר נותן כח להמשך. בסך הכל מדובר במקום שאינו כלול בסיוור הרגיל שנערך בשבוע רגיל, כי מדובר במחיצה טובה וחזקה לכל הדעות, ואין שם שום חשש, וזה תקין לפי כל כללי ההלכה והפסק. ובכל זאת... היתה זו השגחה פרטית מופלאה שהנחתה את רגליהם לשם, כדי לתקן את הגדר כדת וכדין.

4:40 בצהריים, אנו חוזרים משטח הוואדי לכיוון הכביש ואם חושב לעצמו הצוות שבכך תמו תלאותיהם, הרי שעד מהרה חשים הם בפנצ'ר ברכב. יוצאים לבדוק, ורואים שבורג חדר לצמיג האחורי של הרכב והשבית את הרכב באזור הררי וכלל לא סימפטי... באין ברירה מטפלים בתקלה במקום בתוך דיונות עפר, ובאפיסת הכוחות ממש הצליח הצוות סוף סוף לעלות על הכביש, סמוך ונראה לציון שמואל הנביא כשהשעון מראה 7.35 רבע שעה לשקיעה.

תפילת מנחה והודיה לה' על הס"ד, אח"כ טעימה קלה לקיים מה שנאמר 'וסעדו ליבכם ואחר תעבורו'... כדי לאגור כוחות מחודשים ליומן המשימות העמוס הממתין ליום המחרת.

השקעה

כפי שהתחלנו, ב'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית, מציינים שורה ארוכה של שיפורים והשקעות שמוכנסים תמידין כסדרן במערך העירוב, כאשר המושג 'חיסכון' פשוט אינו קיים כל עוד מדובר על הידור נוסף, שיפור נוסף או דרך נוספת להאריך את חיי

המוצרים המתכלים. ולדוגמה קטנה, ניתן להשיג עמודי ברזל המשמשים לעירוב, במחיר מוזל עד כדי מחצית מן המחיר, אך מכיוון שהעובי והחוזק שלהם נמוך ואינו עמיד לאורך זמן, מקפידים ב'וועד העירובין' לרכוש דייקא את היקר, אך החזק, אשר יעמוד לימים רבים ובתוספת הידור.

בפועל אין זה כלל כה פשוט כפי שזה נשמע מהעובדה הפשוטה, שמחלקת הכספים של 'וועד העירובין' אינו מקבל סיוע משום גורם חיצוני, אלא מתנהל כגוף עצמאי לחלוטין. כאשר משמעות הדבר היא שכל ההשקעות היקרות להחריד נעשות ע"י הוועד בעצמו והנהלת העדה החרדית, וללא כל עזרה מגוף אחר! ואם לפי המושכל הראשון נתון זה אמור להשפיע על טיב הכשרות ואיכותה, הרי בא 'וועד העירובין', ומוכיח את ההיפך הגמור; כמו כן, כל הצעה לשיפור העירוב כך שיעמוד לפי שיטה נוספת, עוברת דיון יסודי ובכל כובד הראש הראוי, ואם תמצא כראויה אכן תתקבל בברכה ותיטמע לאלתור בשטח! והכל כדי שתהיה לתועלת ציבור שומרי שבת ומקדשי שביעי עה"י. החברי ב'וועד העירובין' אף מציינים שלאור השקעות העתק הנדרשות לצורך כך, מה גם שמדובר בגוף המקפיד ביותר על כל חומרה שהוא מצבי כתנאי סף, מדובר בדבר שאינו מובן מאליו כלל ועיקר.

ב'וועד העירובין' אינם חוסכים גם במשאבים אף כאשר מדובר על פתרונות הבאים כשיפור העירוב והידורו, כך שיהיה כשר לכתחילה לשיטות רבות ככל האפשר. משקיעים לא רק באיכות החומרים להידור העירוב עצמו, אלא גם לכל מה שקשור לתשתיות העירוב, לגדרות ולעמודים, ללחיים ולמחיצות 'לצורות הפתח', הכל על מנת שיהיה העירוב לכתחילה לתועלת רבבות אלפי היראים הסומכים על העירוב.

עבודת הקודש המתבצעת על ידי מומחים וותיקים רבות בשנים מהשורה הראשונה בתחום, הבודקים פעמיים מדי ערב שבת בשבתו כדי להבטיח את כשרות העירוב למהדרין מן המהדרין, ולשלול כל פגיעה בדרגת כשרותו.

השקעה פירושו שעל כל תג ותג עומדים ומתקנים ללא הגבלת זמן ודמים תרתי וקושי השטח ועל ספוק חשש חוזרים ובודקים חוזר ובודק שיהיה 100% כשר ומהודר.

כמו כן, הוסיף 'וועד העירובין' מטעם בד"ץ העדה החרדית שירות מיוחד הניתן טלפונית, המאפשר לציבור הרחב לברר מידע נחוץ בעניין גבולות העירוב, עד כניסת השבת. פרטים במוקד עירוב בד"ץ העדה החרדית במספר: 072-3372293.

לסיום, מדגישים ב'וועד העירובין' שסייעתא דשמיא גדולה מלווה את כל פעולותיהם מאז ימותיו של הרה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל ומרן בעל האדר"ת זצוק"ל אשר התחילו במלאכה זו במאה הקודמת. כיום, אנו רואים בעליל שזכות ציבור היראים והשלמים, יחד עם ההשקעה המרובה והמסירות, הם שמביאים את העוסקים בעבודת הקודש למקומות שעל פי דרך הטבע לא היו מגיעים אליהם ולא היו עולים על כל מיני תקלות

זכות אבות העדה לדורותיה שלקחו את משימת התקנת העירוב המהודר בירושלים עיה"ק משנות דור שיהיה לכתחילה לציבור המהדרין לראש מעייניהם, עומדת ל'וועד העירובין' שיעשו חיל רוב הצלחה במשמרתם. והסייעתא דשמיא גם מגינה עליהם בשעת עבודתם שיישמרו מכל צער ונזק ולא יפגעו במהלך עבודתם ועל כך להלן.

נס גלוי

לפני כשנה, צוות הבודקים עבר בבדיקה יסודית את תוואי העירוב בעיר בית שמש ועסקו במתיחת החוטים בכמה מקומות בעיר שהתרופפו עקב הגשמים. לאחר מכן הם

ועד
העירובין

התרכזו בניקוי גזמי עצים המתקרבים לחוטים, כדרכם בקודש. כמוכן נקטו כל אמצעי הזהירות שלא לבוא לידי סכנה ח"ו.

במעמד זה התגלה כי אחד העמודים הממוקם בירידה תלולה, התנקזו אליו בוץ ושוליות מים. היה צורך לתקן את החוט שעל העמוד ההוא, ותוך כדי שהבודק מחזיק את מקל הטלסקופ המיוחד - להרמת חוט העירוב, הוא החליק ומעד ונפל מלוא קומתו. לא זו אף זו, תוך כדי נפילה נגע ראש המקל שבידו בכבל מתח גבוה והתחיל להתחשמל רח"ל. במקרים מעין אלו, הדבר מסתיים באסון מהיר וטראגי ח"ו, וכך היה צריך לכאורה להיות כאן, אולם ברגע האחרון ונגד כל הגיון נפל המקל מיד הבודק וכך נותק החיבור בינו לבין חוט החשמל - וכך ניצל משריפה וודאית, ויצא ידי חובה בשריפת נעליו ובגדיו וכוויות קלות בידו ורגליו.

הודו לה', לאחר כמה ימי אישפוז הוא שוחרר ב"ה לביתו כשהוא בריא ושלם וזוכה לביקורם של רבני הבד"ץ שהתרגשו ובאו לראות ולהודות על הנס הגדול לו זכה, בזכות אבות העדה וזכות הרבים.

היה זה נס גלוי, שכן בדרך הטבע בעת התחשמלות החפץ נצמד לגוף האדם בחזקה ללא שום אפשרות ניתוק. הרופאים לא יכלו להאמין למראה עיניהם, כיצד יוצאים מהתחשמלות ממתח כה גבוה בפגיעה כה מזערית, ללא שום פגיעה באברים הפנימיים שבגוף ל"ע! "זה פשוט נס, אין לנו הסבר הגיוני כיצד זה קרה", הכריזו פה אחד (אחד מהרופאים ניסה לברר האם מטרת העירוב הוא להפריד בין גברים לנשים?...).

אם רק היו יוצאים ורואים את מלאכת העירוב הגדולה הנפרשת בעיה"ק ירושלים תובב"א, עיה"ת בית שמש ת"ו ובאתרא קדישא מירון ת"ו, והיו מבינים כמה גדולה זכות הרבים תלויה בכך ועד כמה נאמנים 'וועד העירובין' למלאכתם, כי שליחי מצוה שאינם ניזקים בעבודתם, הם בוודאי היו מבינים את השמירה המיוחדת לה זוכים מזכי הרבים אלו בכל שעה ושעה.

ועד העירובין

לכל המעוניין

המעוניינים לקחת חלק בהחזקת קו העירוב לזיכוי הרבים גדול זה, לרבבות אלפי ישראל, אפשר לפנות להרב **נחום ראטה הי"ו בטל: 052-7636793** ויבוא עליכם ברכת טוב. וסגולותיו הנשגבים יעמדו לכם בכל אשר תפנו ותעשו כמבואר בשה"ק.

הודעה חשובה!

הודעות ובירורים או דיווח על תקלות בנושא העירובין בלבד **נא להתקשר 072-3372293** משתדלים לטפל בכל פניה בע"ה.

כביש מס 9 שכונת רמת שלמה, רמות, כביש רמות וכביש מס' 4

א. בצפון העיר קו העירוב נמשך ע"י צוה"פ בצומת הגבעה הצרפתית (המשך הכביש לנוה יעקב מחוץ לעירוב) לעבר כביש מס' 9 (יגאל ידן) מימין הכביש, עד לשביל העולה לתחנת המסוף אגד ברמת שלמה, השביל בתוך העירוב, מקיף את כל שכונת רמת שלמה (עיין הוראות 1), וברח' דרוק בצד ימין הצוה"פ מתחברים לצוק לעבר כביש מס' 9 לעבר כביש רמות מקיף את כל רמות א' ב' ג' וד' וממשיך לכביש רמות מימין, כשכל הכביש בתוך העירוב, ופונה לכביש מס' 4 שהוא בתוך העירוב עד כביש הירידה לליפתא. [המעין וכל הירידה למעין והבתים של ליפתא מחוץ לעירוב!]

הכניסה לעיר - שכונות גבעת שאול הר נוף - ובית וגן

ב. ממשיך לעבר שכונת גבעת שאול (עיין הוראות 2), מקיף את שכונת גבעת שאול לעבר שוק הסיטונאי (השוק מחוץ לעירוב), [ביה"ס בית יעקב בתוך העירוב]. לעבר ביה"ח הרצוג שהוא תוך גבולת העירוב (המשך הדרך מהצומות הכניסה להר תמיר. להר המנוחות מחוץ לעירוב). מקיף את ביה"ח הרצוג לעבר רח' עקיבא אזולאי מצד ימין [יש להיזהר שלא לטלטל מחוץ לעירוב על המדרכה מצד זה]. לעבר רח' כנפי נשרים חוצה בצה"פ ליד רדיו צליל להר נוף (עיין בהוראות 3), לאורך רח' ניסים על המדרכה מצד ימין [יש להיזהר מאד לאורך המדרכה לא לטלטל מחוץ לעירוב] לאחורי הבניינים של רח' בויאן, [השביל מאחורי הבניינים שם מחוץ לעירוב, הכניסה האחורית לאולם ביהכ"נ אברהם יגל לע"ע מחוץ לעירוב]. לאורך רח' חי טייב בצד במדרכה מצד ימין [להיזהר שם לפני המתנס"ס והבי"ס לכיוון הוואדי], ממשיך עם הבניינים של רח' אבן דנן [המדרכות לשביל מאחורי הבניינים - וכל השביל מחוץ לעירוב] לגן המשחקים בתחילת היער הסמוך לביה"ס [הגן שם - והשביל העולה לרח' חזקיהו רבין בתוך העירוב], על כביש חזקיהו רבין - לעבר הר נוף (עיין הוראות 3 - היער מחוץ לעירוב). דרך הבניינים וגדרי החצרות לרח' פרחי חן ולח' מגדים [חלק גדול מרחובות אלו מחוץ לעירוב ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם על הכביש], לגדר החניית של ביה"ק צבאי בשד' הרצל (הגן ציבורי שמעבר לשערים שם מחוץ לעירוב), עד לצומת בית וגן, ומתחבר לבין וגן. המשך רח' הרצל לקרית יובל - לביה"ח עין כרם מחוץ לעירוב.

ביה"ח שערי צדק - גבעת מרדכי - בית הכרם

ג. העירוב מקיף את שכונות בית וגן וגבעת מרדכי וביה"ח שערי צדק וממשיך לעבר כביש בגין, [כשהכביש בתוך העירוב עד מחלף גבעת מרדכי] וממשיך לשד' רבין [והוא בתוך העירוב] עד לפני המנהרה (שליד גן סאקר. עיין הוראות 5-6-7), לעבר שד' בן צבי, כולל הצומת בן צבי בצלאל, שהוא בתוך העירוב.

שד' בן צבי - בנייני וולפסון - שכונת שערי חסד

ד. ממשיך לאורך שד' בן צבי מצד שמאל לעבר קריית וולפסון (עיין הוראות 8), כולל בנייני וולפסון ומקיף את שכונת שערי חסד, בסוף רח' דיסקין חוצה בצוה"פ על הכביש לעבר רח' שפרוט - רמב"ן, רח' רמב"ן רק מצומת שפרוט לעבר צומת ככר צרפת לרח' אגרון בתוך העירוב.

ועד
העירובין

רח' המלך ג'ורג' - אגרון - שער יפו

ה. מחיצות העירוב נמשך לעבר ככר צרפת (צומת המלך ג'ורג' - אגרון), כולל הצומת והכיכר [וכל רח' המלך ג'ורג' ובתי מלון שרתון לפאזה - פרימה המלכים בתוך העירוב] [עיין הוראות 9-10] לעבר רח' גרשון אגרון, לאורך הרחוב מצד ימין לעבר רח' המלך דוד, חוצה המלך דוד לרח' שאמע, לעבר יפו [כולל בתי מלון מצודת דוד - פנינת דן - שכונת כפר דוד] [עיין הוראות 11].

עיר העתיקה - כביש מס' 1 - בתי מלון ציון שמעון הצדיק ביה"ח הר הצופים

ג. העירוב מקיף העיר העתיקה, ואחרי שער שכם חוצה צוה"פ על הכביש וממשיך עם מחיצות לעבר ציון שמעון הצדיק, הציון בתוך העירוב, [וכן בתי המלון נובוטל, עץ הזית, וגרנד קורט]. חוצה ברח' אבו בכר ממעלה לציון, וכולל שכונת שמעון הצדיק, חוצה בצוה"פ לרח' שמעון הצדיק [והוא בתוך העירוב] [עיין הוראות 12] לעבר בנין משמר הגבול, לאורך כביש מס' 1 והוא כולו בתוך העירוב, לעבר מטה ארצי, חוצה בצורת הפתח הרחובות - דרך הר הזיתים ושד' האוניברסיטה, לאורך רח' אהרן קציר לעבר שד' ווינסטון צ'רצ'יל לביה"ח הדסה הר הצופים, [מאחרי צומת הכניסה לביה"ח המשך הדרך לאוניברסיטה מחוץ לעירוב]. מקיף את ביה"ח (האוניברסיטה וחלק מהמעונות מחוץ לעירוב). מלון הייטט ממשיך לכביש 1 עד צומת הגבעה הצרפתית.

להודעות וברורים אפשר לברר ולהודיע בטלפון: 072-3372293

שמחים לשומרו ולערב ערובו

העירוב המהודר שבהשגחתנו נתייסד לפני למעלה מיובל שנים ע"י רבותנו הגאונים נבג"מ והתרחב במשך השנים יותר ויותר לפי דרישת הציבור, ומקיף כהיום את רוב השכונות החרדיות בירושלים בבית שמש, ובאתרא קדישא מירון. כל העירובין במקומות הנ"ל נבדקו בקפדנות תמידין כסדרן ע"י אברכים יראי שמים העוסקים בערובין רבות בשנים:

רבני וועד העירובין שליט"א השוקדים במלאכת הקודש תמידין כסדרן ולא חוסכים שום מאמצים בכובד ראש מרובה לשמור על תקינות העירוב למהדרין:

הרה"ג ר' חיים יוסף בלוי שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' יצחק רוזנבלט שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' נפתלי צבי רוטנברג שליט"א, מו"צ

הרה"ג ר' מאיר העלער שליט"א, מו"צ

הרב זאב דייטש שליט"א - ירושלים

הרב מאיר יארבלום - צפת ואתר"ק מירון, אור הגנוז ובר יוחאי

ועד
העירובין

מדריך
הגשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הבר"ן
ירושלים תש"פ

ידיעות נחוצות בגבולי העירוב שבהשגחתינו

בדבר טלטול בשבת בין השכונות, וברחובות בסוף כמה שכונות

עקב פניות ציבור הרחב הסומכים על העירוב שבהשגחתינו, להדגיש הרחובות בסוף השכונות שיתכן שעוברים ומטיילים שם ליד גבולות העירוב, ומבלי יודעין עלולים לצאת ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב המהודרת, לכן אנו מדגישים כמה וכמה רחובות כאלו, שגבולות העירוב חוצה ונפסק שם, וראוי לשים לב במקומות דלהלן:

1. בכניסה הראשית לעיר כ-100 מטר מהצומת לכיוון היציאה חוצה צוה"פ על רוחב הכביש, ומאחרי החוט - המשך הכביש לגינות סחרוב אינו בתוך העירוב. [וכמו"כ כל החורשה שמאחורי רח' עזריאל מחוץ לעירוב].
2. ברח' עקיבא אזולאי צומת רח' נחום חפצדי (לתחנת דלק פז) מאחרי החוט שחוצה בתחילת כביש חפצדי, וכל רח' חפצדי מחוץ לעירוב, וכן מצידו השני של רח' חפצדי מאחרי תחנת הדלק (סנוול) שבצומת הר נוף ברח' מלמד (ליד רדיו צליל) חוצה צוה"פ על הכביש, וא"א לחצות משם לגבעת שאול דרך רח' מלמד - וחפצדי. [כנפי נשרים בתוך העירוב המהודר].
3. ברח' חזקיהו רבין מאחרי החוט לרוחב הכביש בתחילת הירידה (שעולה מהיער בסוף גן המשחקים שם) הירידה ליער י-ם מחוץ לעירוב, ואין דרך משם לשערי צדק ולבית וגן. היער אחרי גן המשחקים שסמוך לביה"ס שם אינו בתוך העירוב. [הגן עצמו בתוך העירוב, ויש לשים לב לצוה"פ החוצים שם במורדת ובמעלת ההר והשביל]. וכן הדרך להר נוף הוא אך ורק דרך רח' כנפי נשרים, רחוב בית הדפוס אינו בתוך קו העירוב.
4. בכביש רופין מאחרי צומת הכניסה לבתי המלון (רח' זאב ווילנאי) חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הכביש מתחילת גשר רופין לעבר בנק ישראל - והמשרדים שם, מחוץ לעירוב, כל בתי המלון שם הם בתוך העירוב,
5. בשדרות רבין (כביש משרד החוץ) שהוא בתוך העירוב, והמשך הדרך לשד' בן צבי צומת בצלאל מעל המנהרה דרך הגן [הן השביל בצד ימין והן השביל בצד שמאל] מחוץ לעירוב, המעבר לשד' בן צבי - ולרח' בצלאל הוא אך ורק מלמטה דרך פנים המנהרה מלמטה, גן סאקר מחוץ לעירוב. ובכל אורך רבין יש לשים לב לצוה"פ לרחובות מצד ימין שהם מחוץ לעירוב.
6. בשדרות בן צבי בצומת בצלאל, מצד ימין חוצה צוה"פ לרוחב הכביש והמשך הכביש לקריית וולפסון ולשכונות שם ולרח' הרצוג - עזה, מחוץ לעירוב. בניני וולפסון עצמם נכללים בתוך העירוב, הגישה לשם הוא רק דרך רח' דיסקין - שערי חסד, וכן המדרגות מרח' דיסקין לרח' בן צבי מחוץ לעירוב.
7. בשכונת שערי חסד בסוף רח' דיסקין לכיוון רח' רופין - בן צבי חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הדרך לרמב"ן מחוץ לעירוב. וכן ברמב"ן צומת אבן שפרוט מאחרי החוט לעבר בן צבי, מחוץ לעירוב. ולעבר מעלה ורמב"ן עצמו, בתוך העירוב.
8. בכיכר צרפת על צומת רח' דרך עזה - ורח' קרן היסוד חוצה צוה"פ על הכביש והמשך הכביש לעזה - ולקרן היסוד קטמון, מחוץ לעירוב.

ועד
העירובין

9. ברח' המלך דוד פינת רח' הס חוצה צוה"פ על הכביש ומאחרי החוט המשך רח' המלך דוד לכיוון קטמון מחוץ לעירוב בד"ץ, [ובסוף רח' שאמע חוצה צוה"פ על הכביש, והמעבר משם לשער יפו הוא רק מהמדרגות החוצות לפני החוט].
10. הכניסה לשער יפו - והדרך לכותל הוא רק מעל הגשר מלמעלה, או דרך רח' העמק - למדרגות העולות מלמטה לגשר, ולא מכביש הכניסה למכוניות, ומיד אחרי צומת רח' העמק המשך הכביש להר ציון - ולתלפיות, אינו בתוך העירוב. [קבר דוד המלך מוקף בעירוב פנימי].
11. בכביש מעל ציון שמעון הצדיק חוצה צוה"פ על הכביש, והמשך הדרך (דרך ערבים) להר הצופים מחוץ לעירוב.
12. בצומת הגבעה הצרפתית חוצות צוה"פ על הצומות, והמשך הדרך - לנווה יעקב - ולפסגת זאב - ושכונות אלו, מחוץ לעירוב. [בתי מלון הייט - נבוטל - עץ הזית - גרנד קורט, הם בתוך העירוב המהודרת, וכן הדרך לציון התנא הכהן גדול שמעון הצדיק זי"ע, והדרך לביה"ח הר הצופים מרח' המטה הארצי]. שכונת הגבעה הצרפתית מחוץ לגבולות העירוב.

אזהרה!

יש כמה מקומות בערים ומקומות נופש שונים בארה"ק שנבדק ו/או הותקן באופן חד פעמי עירוב ע"י ועד העירוב [לבקשת קבוצות שיצאו לשבתות] אנו מזהירים בזה כי אין שום אחריות ופיקוח על תקינות העירוב בהמשך, ויתכן שינויים במשך הזמן שנפסל העירוב. ואפי' כשהמארח אומר שיש עירוב מהודרת מהבד"ץ - ויש להיזהר!.

לרבים השואלים!

בענין "עירובי תחומין" בעי"ת בית שמש ב', ג' וד'

רבני העירובין דעדינו שליט"א הודיעו, כי שכונת רמב"ש ב', ג' וד' סמוכים זה לזה כעיר אחת לענין תחום שבת ומותר ללכת ממקום למקום, אך לא לענין טלטול ברה"ר, אך ורק בתוך גבולות העירובין בכל מקום ומקום, כמסומן במפות השכונות.

ועד העירובין של העדה החרדית

מדריך
הגשרות

סי"ג העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
מזרח השל"ג
לעדה החרדית

מפת גבולות העירוב ירושלים

מעודכן ניסן תשפ"ג

כולל כל שכונות הקצה

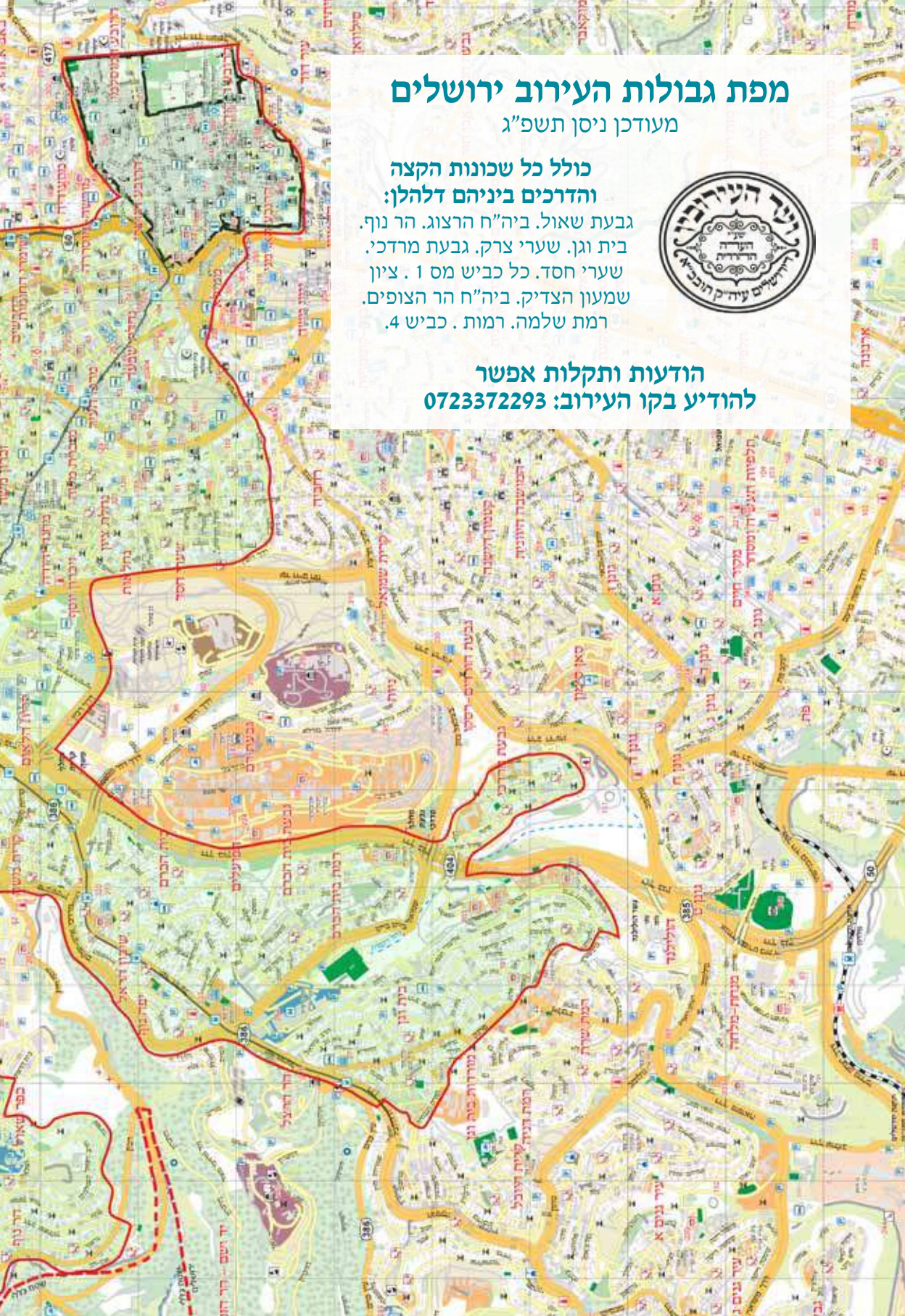
והדרכים ביניהם דלהלן:

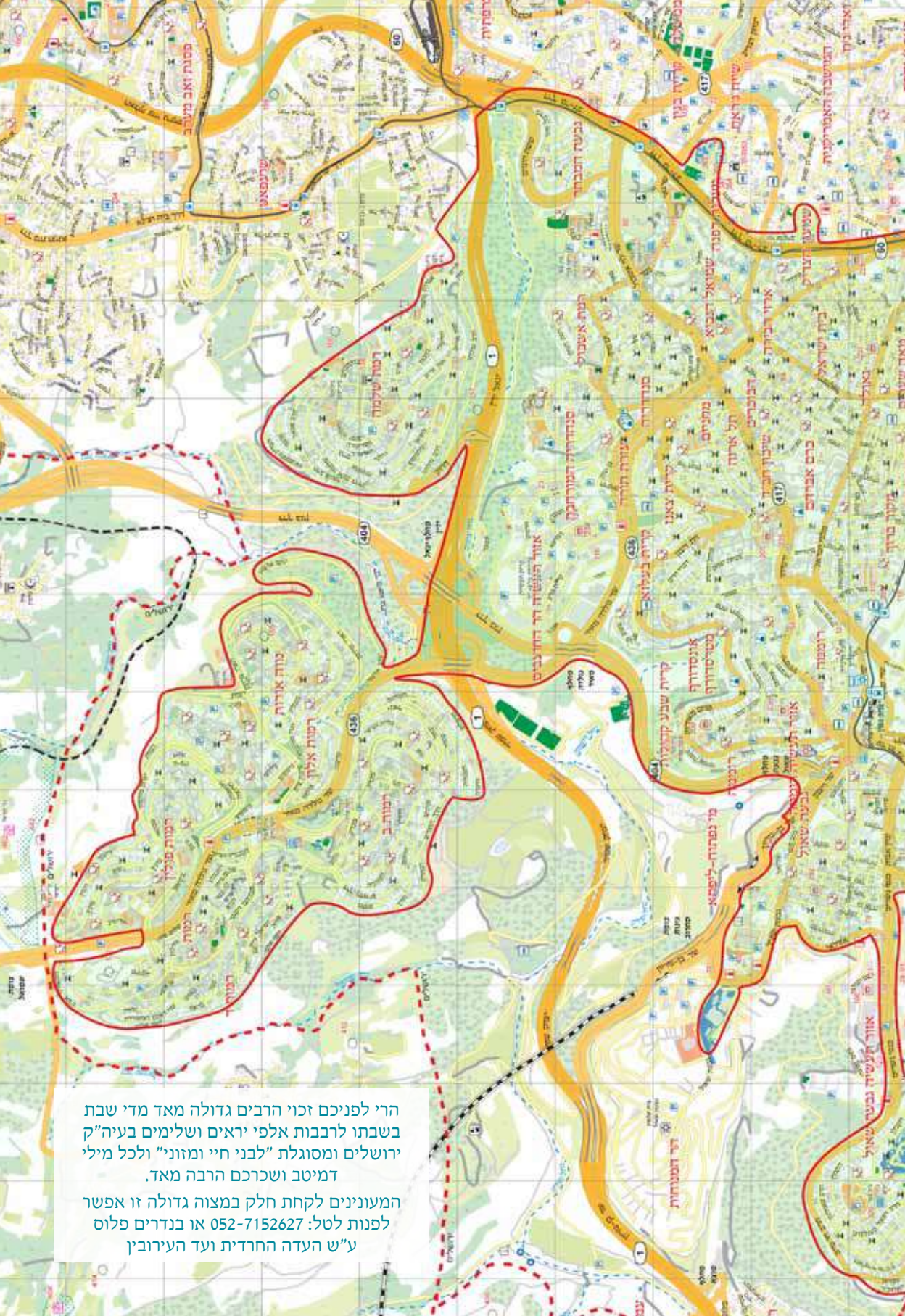
גבעת שאול. ביה"ח הרצוג. הר נוף.
בית וגן. שערי צרק. גבעת מרדכי.
שערי חסד. כל כביש מס 1. ציון.
שמעון הצדיק. ביה"ח הר הצופים.
רמת שלמה. רמות. כביש 4.

הודעות ותקלות אפשר

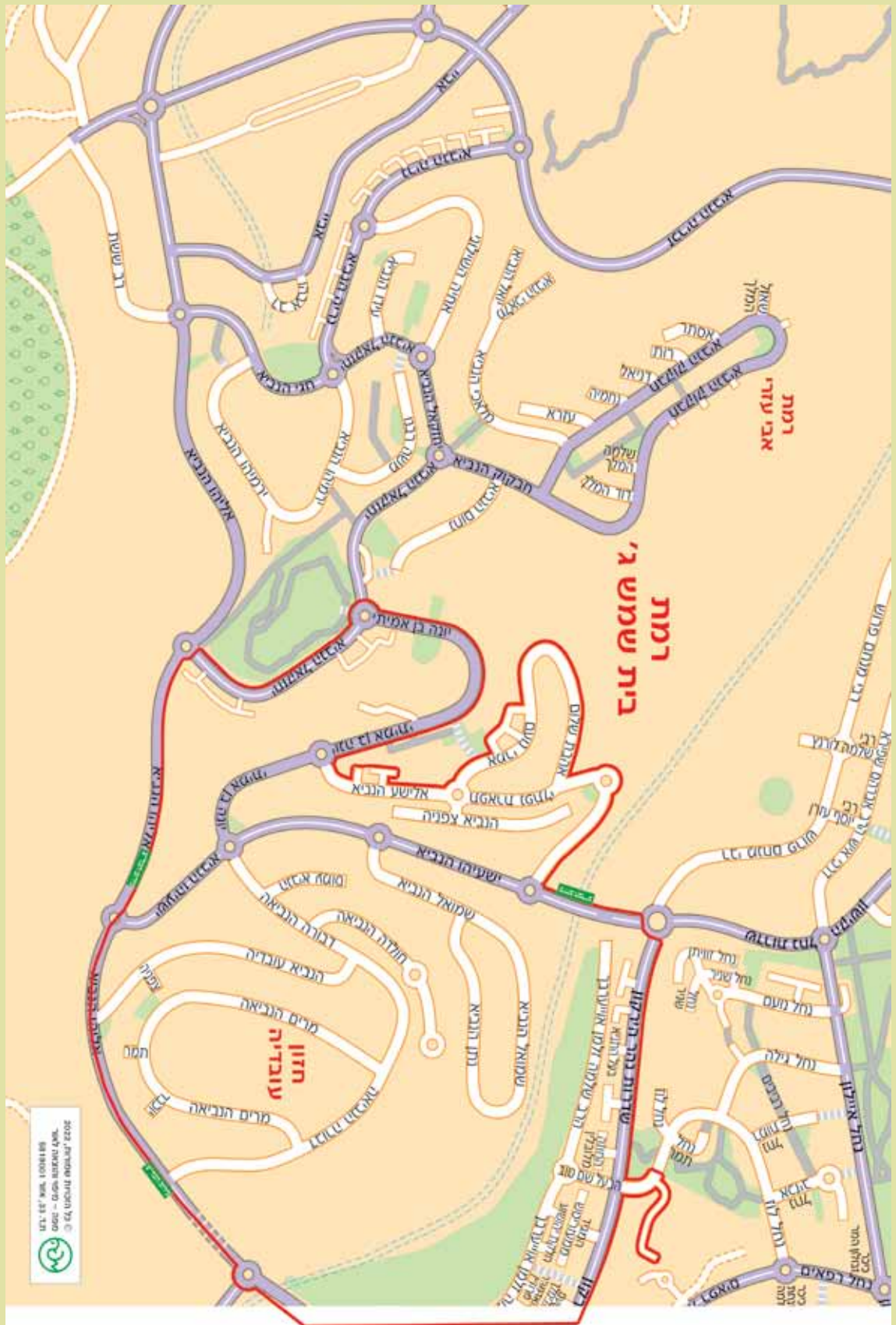
להודיע בקו העירוב: 0723372293

הרי לפניכם זכוי הרבים גדולה מאד מדי שבת
שבבתו לרבבות אלפי יראים ושלימים בעיה"ק
ירושלים ומסוגלת "לבני חיי ומזוני" ולכל מילי
דמיטב ושכרכם הרבה מאד.

המעוניינים לקחת חלק במצוה גדולה זו אפשר
לפנות לטל: 052-7152627 או בנדירים פלוס
ע"ש העדה החרדית ועד העירובין

רמת גן, רמת השרון

רמת גן, רמת השרון

חגון עובדיה

© 2002 "מגוון" מפתים בע"מ
מגוון - מפתים בע"מ
מגוון - מפתים בע"מ
מגוון - מפתים בע"מ

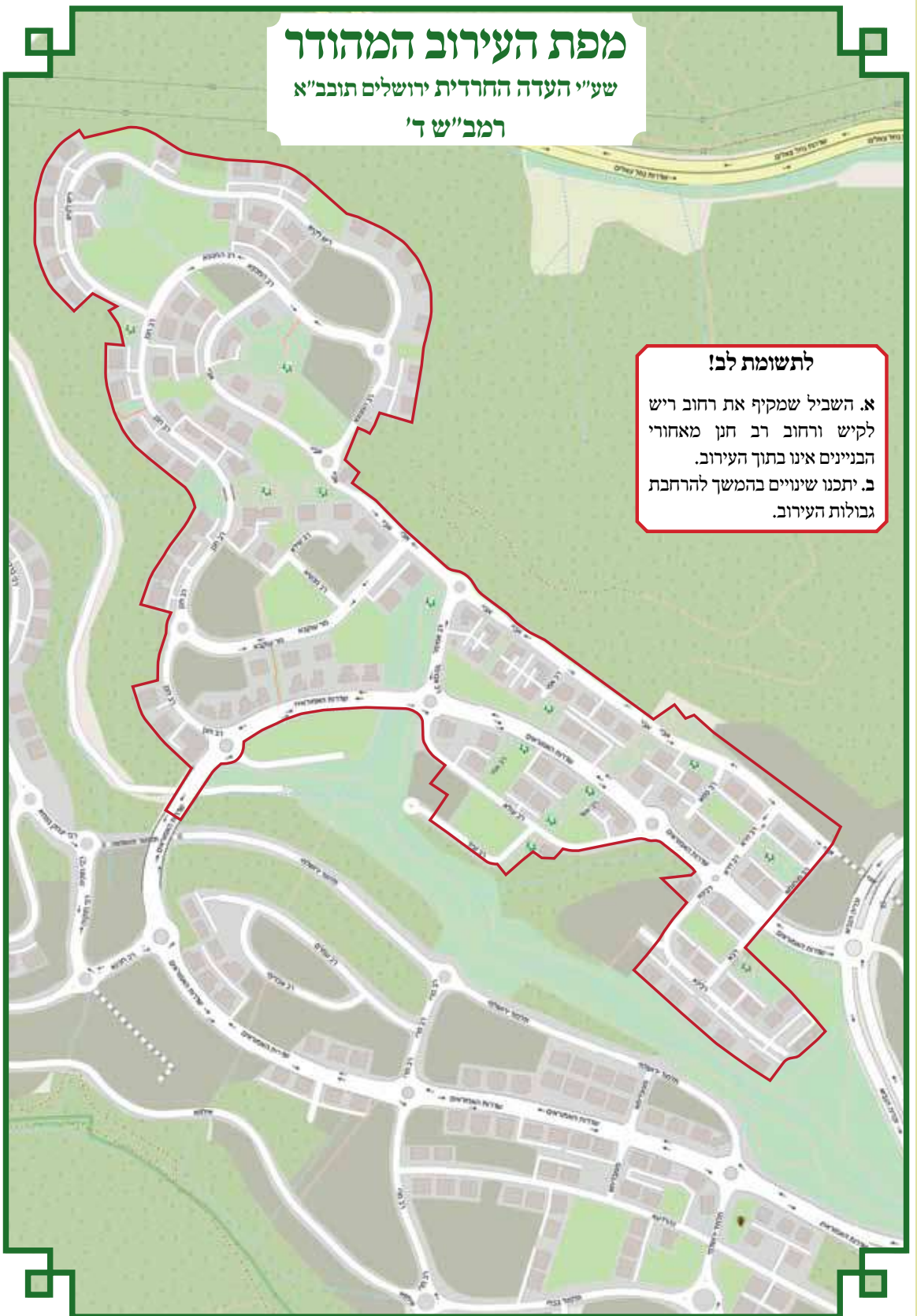
מפת העירוב המהודר

שע"י העדה החרדית ירושלים תובכ"א

רמב"ש ד'

לתשומת לב!

א. השביל שמקיף את רחוב ריש לקיש ורחוב רב חנן מאחורי הבניינים אינו בתוך העירוב.
ב. יתכנו שינויים בהמשך להרחבת גבולות העירוב.

יש מקומות שצריכים זהירות שלא להוציא ולטלטל מחוץ לגבולות העירוב:

1. מאחורי ציון הרשב"י (מאחורי מתחם תולדות אברהם יצחק) במורד ההר ליד גדר הפח [ראה מס' 9 במפה]. מתקינים שם אוהלים, ויש ששמים את האוהל מחוץ לגבול העירוב החוצה שם, ויש להיזהר מאד מאד, (ויש ששמים חוטים לעירוב מסביב אוהלם, ואינם בקיאים בפרטי ההלכות, והוא למראית העין בלבד, ורובם פסולים). וכן הציון של שמאי הזקן והדרך לשם מחוץ לעירוב. (ובפרט לבני ישיבה ובני תורה יש להיזהר שם שלא להיכשל באיסורי טלטול בשבת ר"ל)
2. בכביש הראשי מירון צפת המבוא לכפר מירון - לאורך הכפר [ממס' 2 עד מס' 3 במפה] יש עירוב נפרד, בכל שטח החניון הגדול לאוטובוסים בל"ג בעומר אין שום עירוב כלל. וכן המשך הכביש לכיוון מגידו. השביל החדש ליד מקורות אינו בתוך העירוב.
3. כביש הראשי מירון סאסא [ממס' 3 עד מס' 4 במפה] עד צומת ישוב אור הגנוז - בר יוחאי, מוקף בעירוב כללי. היישובים בר יוחאי - אור הגנוז בתוך העירוב הכללי, (וכנ"ל שיש לברר מדי פעם את תקינות העירוב הכללי).
4. בכביש בורמא שהוא בתוך העירוב, קיימת גדר רשת לאורך הכביש שהוא משמש למחיצת העירוב, ואסור להוציא מעבר לגדר זו וצוה"פ שם, למעלה ההר [ראה מס' 7 במפה].
5. למעלה ליד ביה"ק מאחורי בני עקיבא, יש להיזהר בדרך לרפתות הבקר, לא להוציא מעבר לצוה"פ החוצה שם באמצע הדרך, שטח הבקר והדרך אליו הוא מחוץ לעירוב [ראה מס' 8 במפה], ומשם אין גישה בתוך העירוב לציון ר' יוסי בן קיסמא. רק מהמדרגות בכביש בורמא.
6. אלו היוצאים מחוץ לגבולות העירוב ואינם מטלטלים, עליהם להיזהר לאיסור תחומין.

לבירורים: 072-3372293

לרבים השואלים!

לא קיים שום עירוב במירון מעבר לגבולי העירוב המסומנים במפה ובמקום קדוש זה בוודאי יש להזהר מאד מלטלטל בשבת מעבר לגבולי העירוב.
מפת גבולות העירוב באתרא קדישא - מירון
שבהשגחתנו מעודכן לניסן תשפ"א
ובפיקוח ע"י רבני ועד הערובין שליט"א

ועד
העירובין

כשרות הבית לפסח

הודאות ותזכורות
לעדבי פסחים

מפתח להלכות הכשרות

אות	פרק		
ח	יד	שיעור זמן אכילתה	אכילת מצה
ג	ד	חיוב ואופני הגעלתם	אלומיניום - רדידי או כלים חד פעמיים
ד - ב	יד	שיעור שתייתן	ארבע כוסות
ט	א	שתכולתו נמכר לנכרי - חיוב סגירתו או סימונו	ארון
ט	ב	הכשרתו לפסח	אריחי החרסינה
ג	טז	חשש חמץ הדבוק עליהן	ביצים
ח	ב	אופן הכשרתו לפסח	ברז
יא, יב	יד	איסור אכילתו כשהוא צלי בליל פסח	בשר
יד	ג	הרבה כלים יחד או כלי בתוך כלי	הגעלת כלים
ב	יא	שיעור החיוב לחומרא ושיעור חיוב ברכה	הפרשת חלה
ג - ה	יא	אופן ההפרשה ונוסחתה	הפרשת חלה
ח - י	יא	צירוף כמה חבילות יחד	הפרשת חלה
ב	ז	לגבי חמץ גמור	חמץ לאחר פסח
ד	ז	אין חשש לגבי קמח	חמץ לאחר פסח
א, ב	ח	חובת הבדיקה	חנות - מוסך - רכב
יב, יג	ג	לענין הגעלה	חציצה בכלים
ח	ו	לענין טבילה	חציצה בכלים
ג - ה	יג	שלא הכינים מבעוד יום	חרוסת - מי מלח - צליית הזרוע
ט - יא	ו	ע"י קטן - כלי בתוך כלי - אופן החזקת הכלי	טבילת כלים
א	א	שהנשים עונדות על ידיהן - חיוב הגעלתן להשתמש בהן לפסח	טבעות
ז	ד	אופני הגעלתו	טוסטר
ד - ז	ב	הכשרתו לפסח	כיוור - חרסינה או נירוסטה
ג	ב	השימוש בו בפסח	כיוור נירוסטה
ה	ח	חובת בדיקתם וזמן הבדיקה	כיסוי הבגדים - קפלי מכנסיים (מאנז'עטן)
ז	ג	הגעלתו להופכו לחלבי וכן להיפך	כלי בשרי
טז	ג	שנאסר אופני הגעלתו	כלי גדול
ה, ו	ד	אופני הגעלתו	כלי גדול חדש
ט	ג	אם מועילה הגעלה	כלי זכוכית
ד-ה	ג	דיני ההגעלה	כלי ישן שנאסר
א	ד	דיני ההגעלה	כלי מתכת חדשים
ג	ג	חשש איסור המרווח עליהם	כלי מתכת חדשים
יא	ג	אם מועילה הגעלה	כלי פורצלן ואמאייל
ח	ג	שנאסר אם מועילה הגעלה	כלי פלסטיק

כשרות
הבית

ז	ו	לגבי חיוב טבילה	כלים המיוצרים בא"י
א-ג	ו	סוגי הכלים החייבים בטבילה מדאורייתא או מדרבנן	כלים חדשים
ד-ו	ו	סוגי הכלים הפטורים מטבילה	כלים חדשים
ו	ג	הגעלתם יחד	כלים חדשים וישנים
ז	ג	הגעלתם יחד	כלים חלביים ובשרים
ב	ה	אופן הכשרתו ע"י ליבון	מחבת
ד	י	שתייתם בפסח	מי ברז
ח	א	ניקויים ומכירתם לנכרי	מיקרוגל חמץ
ג	ז	חמץ בעין	מכירת חמץ
ב,ד,ה	ז	סדר ואופן המכירה	מכירת חמץ
ה	ז	פירוט החמץ, שם וכתובת	מכירת חמץ
א-ג	יב	דינה ושיעורה	מצה כפולה או נפוחה
ז	ז	סגירתו או סימונו	מקום הנמכר
ט	ז	חובת הבדיקה	מקום הנמכר
		השימוש בהם בפסח	משחות
ד	ד	השימוש בו בפסח	ניילון נצמד
ו,י	ב	חיבור לגבי חומרא דפסח	ניצוק
א,ב	א	כלים וחפצים העלולים ליפול בהם פירורי חמץ	ניקוי הבית
ב	ט	שפיכתו על החמץ בשעת שריפתו	נפט
ד	א	בדיקתן מחמץ	ספרים
ה	א	השימוש בהם בפסח	ספרים
א	טז	איסור אכילתם אף שאינם קטניות	פיצוחים
י	א	ביעורם או מכירתם לנכרי	פרחים
ד	טו	הגדרתם	קטניות
ו	טו	לגבי מזון תינוקות	קטניות
ו	ז	מכירתו לנכרי	רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'
ג	ח	חיוב בדיקתם על מי	רכוש משותף - חדר מדרגות וכדו'
יא	ב	השימוש בו בפסח	שולחן האכילה
א	י	ניקויים בערב פסח	שיניים
ג	י	ניקויים וחיוב הגעלתם	שיניים תותבות
	יג	כוס - מצה - מרור	שיעורים
ג	ה	אופן הכשרתו ע"י ליבון	תבנית אפייה
ב	יג	שכח לפררו מבעוד יום	תמכא (חריין)
ח	א	ניקויים ומכירתם לנכרי	תנור של חמץ
ו	א	אלו שבחשש חמץ - מכירתן לנכרי	תרופות
ו	יז	השימוש בהם לאחר הפסח	תרופות
יח	יז	בליעת תרופות בפסח	תרופות

מדריך
הכשרות

ס"ח העדה החרדית
בהשגחת הבר"ץ
מזרח שמש
לפידיה החרדית

כשרות הבית לפסח

דינים הוראות ותזכורות לערבי בסחים

הערה כללית:

ההלכות והמנהגים דלהלן נכתבו כדי לתת לציבור מושג בהלכות ומנהגים לפסח. אולם אין לסמוך על הנכתב למעשה בשאלות הלכתיות מבלי לשאול רב או לעיין בספרי הלכה ומנהגים, וכמובן שאל ישנה אדם ממנהגי וחומרי אבותיו ורבותיו.

- מכירת חמץ לנכרי לפני סוף הזמן. (לגבי מוצרים בחשש חמץ או חמץ גמור ראה טבלה מיוחדת במדריך הכשרות לפסח).
- ממתק חמוץ מתוק, מקלות חמוצים וכדומה, המכילים קמח חיטה דינם כחמץ.
- חמץ וכלי החמץ, שמכרו לגוי, יש להצניע בחדר או בארון שייעדו לכך ולסוגרו במפתח או בדבק להיכרא.
- להיזהר להוציא בליל י"ד מוצרי חמץ מהמקרר/מקפיא וכדומה, שהחזירו שם אחרי הניקיון לפסח.
- בדיקת והוצאות חמץ מהכיסים מהבגדים שעליו.
- לצחצח ולשטוף השיניים מחשש פירווי חמץ, לפני סוף זמן אכילת חמץ.
- לשרוף ולבטל החמץ לפני סוף זמן ביעור חמץ.
- תספורת השערות לפני חצות היום. ליטול הציפורניים לכתחילה לפני חצות.
- הגעלת וטבילת כלים.
- להניח בדי סינון על הברזים, להכין חבית מים מסוננים, לאלו הנוהגים.
- תיקוני בגדים והורדת תוויות מבגדים חדשים.
- לנגב את הביצים וכדו', תבניות הביצים ראוי לזרוק.
- החסה (מרור) להשרות במי סבון (כשר לפסח), ולשטוף כפי ההוראות הרשום על האריזה (עדיף גם אלו שבשימוש לימי חוה"מ לשטוף אותם לפני החג).
- יש לפרר את החרירין (חזרת) מבעוד יום ויכסם שלא יפוגו, לצלות הזרוע והביצה מבעוד יום, וכן להכין את החרוסת ומי המלח.
- הפרשת חלה מהמצות מצוה (בלי ברכה), וכן משאר המצות (אם לא רשום על האריזה הופרש חלה).
- להכין מצות שלימות ללחם משנה, להכין את הנרות לכבוד שבת ויו"ט, פתיחת אריזות מצות ושאר אריזות, ולפתוח בקבוקי יין וכדומה.
- להכין את שעוני השבת (במידה וישנם) (שלא יכבו באמצע עריכת הסדר).

כשרות
הבית

מדריך
הכשרות
ס"ץ העדה החרדית
בהשגחת הפד"ץ
הרש"ם
לש"י

פרק א'

ניקוי הבית וכליו מכל חשש חמץ

א. נהגו כל ישראל להתחיל כבר משלשים יום קודם חג הפסח לנקות הבית מכל חשש חמץ, כדי שיהא הבית מוכן לבדיקת חמץ בליל י"ד ניסן, בעת נקיון הבית יש לשים לב מיוחד לכל המקומות והחפצים שיתכן למצוא בהם חמץ.

לדוגמא: 1. גרעיני שומשום שנאפו עם החלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ ומצוי במקומות שונים. 2. מכשיר הטלפון ובפרט בחלק השפופרת מצוי לפעמים פירווי חמץ. 3. ספרי הזמירות של שבת והברכת המזון וכדו' דבוק בהם פירווי חמץ. רצוי לא להשתמש בפסח באלו שמשתמשים כל השנה, 3. טבעות שעונדות הנשים על ידיהן שנוגעות בהן בחמץ, [ואם לובשות הטבעות גם בימי הפסח בעת שמבשלות לפסח, יש לזהר להגעילן בחמין לאחר ניקוי היטב כי מצוי בהן בליעות חמץ]. 4. מכשיר שואב האבק יש לנקותו ולהוריק את השקית. 5. השטריימל יש לנקותו ולנערו מפירווי, וכן המגבעת, 6. שאר חפצים אישיים, כגון נרתיק הטלית והתפילין, ארנק, מפתחות, משקפיים, טלפון סלולארי, פנקס טלפונים, וכדומה. (חוברת המתכונים שמשתמשים בה בשעת אפיה ובישול יש להצניעם וכו').

ב. חסידים ואנשי מעשה נוהגים גם לשטוף לפני פסח הדברים שקונים לכבוד החג מחשש פירווי חמץ שנדבק בהם, כגון מיני פירות ירקות וביצים, [תבניות של הביצים יש לזרוקן לאשפה מחשש פירווי הנמצא בהם], וכן בקבוקים של יין ושמן וכדומה כל דבר שהם בשימוש בימי החג.

ג. בעת שטיפת ורחיצת הבית יש להיזהר מאוד שלא לשפוך מים על המשקוף בחלק הסמוך למזוזה שעלול להתקלקל ח"ו, ואם יש חשש שנרטבה המזוזה צריך לבודקה. כמו"כ להזהר לא לשפוך מים במקום שמזיק לשכנים או לבני רשות הרבים.

ניקוי הספרים מפירווי חמץ

ד. בענין ניקוי הספרים מפירווי חמץ שעלולים ליפול בין דפי הספר [אם לא היה נזהר מזה במשך השנה], הנה מצד הדין אין חיוב לבער הפירווי הקטנים שבטלין מכיון שאין להם חשיבות, ואף שבכל זאת נוהגים להחמיר ולנקות כל הפירווי הנמצאים בבית, מ"מ לגבי ספרים שמחמת ריבוי הספרים שיש לכל אחד קשה מאוד לעבור על כל דפי הספר אחד אחד ולבודקם, ולכן אפשר לסמוך על עיקר הדין שאין חיוב לבער הפירווי, (והרוצה לחוש גם ע"ז, יכול למכור הספרים לנכרי ולכסותן).

ה. אמנם אף שמקילים בניקוי הספרים, אם לומד בהם בימי הפסח יזהר לנקות ידיו אחרי הלימוד, וכן יזהר שלא להחזיק הספר על השלחן שאוכלים עליו, שמא יפלו מהם פירווי הנמצאים בתוכם, (ויש מודקדים שאינם משתמשים כלל בפסח בספרים שלא השגחו עליהם כל ימות השנה מחמין).

תרופות ומיני דברים שאינם ראויים לאכילה ויש בהם עירוב חמץ

ו. כל מיני דברים שיש עליהם חשש עירוב חמץ אם אין התערובת ראויה למאכל אדם, כגון כדורי תרופות, או שאר מיני משחות וכדו', אף שמחמירין שלא לאוכלם בפסח, מ"מ אין עליהם חיוב

ביעור, כיון שאין התערובת ראויה למאכל, ולכן אפשר להשאירם בבית, ואין צריך מדינא אפילו למוכרם לנכרי [ואף מותר להשתמש בהן בפסח לשימוש חיצוני כגון משחות וכדו' אך יזהר שלא יהא מגע לקדירות ורתחות], אלא בהיות שנוהגים להדר בפסח, טוב לכלול גם דברים אלו במכירה. (ובמידת הצורך יוכל להשתמש בהן בפסח אף שמכור לנכרי).

ז. אמנם כל זה דוקא בתרופות שאינן ראויות לאכילה, אבל מיני סירופי שראויים לאכילה, וכן כדורי מציצה וכדומה, אם יש עליהם חשש עירוב חמץ יש חיוב לבערם, או למוכרם לנכרי ולהצניעם כשאר מאכל המעורב בו חמץ [ולגבי תרופות וסירופים המותרות לפסח ראה לקמן ברשימת התרופות].

כלים של חמץ - תנור מיקרוגל מדיח כלים וכדו'

ח. כלים של חמץ כגון תנור, מיקרוגל וכדו', אע"פ שנהוג למוכרם לנכרי, מחשש שמא לא ניקו אותם כהלכה, נוהגים לנקותם ככל האפשר.

ט. אולם יש לדעת כי אף אם מוכרים אותם לנכרי עדיין יש ליזהר להצניעם. כמו"כ אלו שמשאירים כלי חמץ בארון המטבח במקום שנמצאים שם כל ימות השנה, נכון לסוגרם, או ע"י דבק ניילון וכדו', כדי שלא יבואו להשתמש בהם בפסח.

י. מכונת החדת כלים שמשתמשים בו כל השנה עם כלי חמץ, כמעט מהנמנע לנקותו ולהכשירו כראוי כדי להשתמש בו בפסח.

כשרות
הבית

פרחים שיש עליהם חשש חימוץ

יא. ישנם פרחים בשוק שהם חנוטים ויש שהם דגן, ויש לחוש בהם משום חימוץ וצריך לבערם מן הבית, או עכ"פ למוכרם לנכרי ולהצניעם.

פרק ב'

הגעלת והכשרת המטבח לפסח, הגעלת והכשרת השיש, הכיורים, הברזים, והשולחנות לפסח

א. הכיור והשיש של המטבח, וכן הדפנות סביב השיש, אי אפשר להכשירם בהגעלה, מפני שהשיש יצוק [עשוי מעירוב של כמה מיני אבן] או עשוי מחרסינה או פורצלן וחוששין דהוי ככלי חרס אין מועיל להן הגעלה, ואפילו שיש שאינו יצוק ועשוי מקשה אחת של אבן שמעיקר הדין מועיל לו הגעלה, הרי לפעמים יש בהם סדקים וחורים שיש לחוש שנמצא שם חמץ בעין ואין הגעלה מועיל רק על בליעות, ולכן נוהגים לכסותם בפח או ברדידי אלומיניום עבה וכדומה, ובתוך הכיור מכניסים כלי ממתכת או פלסטיק, כדי להפסיק בינם לבין הקדירות והקערות של פסח, מפני החמץ הבלוע בהם.

ג. אמנם אף דכאמור נוהגין לכסות הכל, בכל זאת נוהגים גם להחמיר להגעילם ע"י עירו מים רותחים על השיש והכיריים והחרסיה שמעל השיש, קודם שמכסין אותן.

ג. כיור מטבח העשוי רק מנירוסטה או אלומיניום ואין בהם חשש של חורים וסדקים, אפשר לסמוך על הכשרה ע"י הגעלה לבד בעירו מים רותחים בצירוף עם ברזל או אבן מלובנת ואין חייבים לכסותו).

אופן וסדר הגעלת השיש והכיריים וכו'

ד. לפני הכשרת הכיור והשיש צריך לנקותם ניקוי יסודי, וכן לכתחלה טוב ליזהר שלא להניח על השיש חמץ רותח כ"ד שעות לפני ההגעלה, כדי שיפגמו בליעות החמץ שבתוכו, ויהיו כדן כלי שאינו בן יומו [שהרי אין להגעיל כלי בן יומו].

ה. לפני שמערה הרותחין יש לנגב השיש היטב, כדי שהמים הצוננים הנמצאים עליהם, לא יצננו את המים הרותחים שמערין עליהן בעת הגעלה.

ו. לאחר שניגב מערה עליהן מים רותחין מכלי ראשון כדי להוציא הבליעות שבתוכו, ויש ליזהר שלא לערות המים הרותחים מתוך כלי שמשתמשים בה לפסח משום חשש בליעות חמץ שילבע לתוך כלי הפסח ע"י ניצוק שנוזהרים בפסח רק ישתמש בכלי חמץ שאינו בן יומו, וטוב להדר לערות מקומקום מים חמים, שבדרך כלל אין מרתחים בו חמץ.

ז. לאחר שעירה עליהם מים רותחים, ראוי לערות מיד מים צוננים [כמו שנוהגין אחר כל הגעלה לטטוף הכלי במים צוננים]. ואם לא עירה צוננים מיד, יערה סמוך ככל האפשר, ובדיעבד אם לא עירה כלל, אין זה מעכב.

ח. גם את הברזים עצמם יש צורך להכשיר בהגעלת עירו רותחים, כי שכיח שניתז עליהם מחמץ רותח, וכיון שאין נבלע בהם חמץ רק ע"י עירו, ניתן להגעילם ע"י שיערה עליהם מים רותחין. ובעת שבא לערות הרותחין יפתח תחילה את ברז המים החמים שיצאו ממנו מים רותחים, כדי להגעילו מבפנים ומבחוץ יחד.

ט. גם אריחי החרסיה מעל השיש לפעמים נבלע בהם חמץ ע"י קדירות רותחות המונחות על השיש ונשפך עליהם רוטב חמץ, או מזיעת אדים העולה אליהם מקדרות חמץ רותחות הסמוכות להם. לכן רצוי להגעילם ע"י עירו רותחים כנ"ל לגבי השיש עצמו, וכן לכסותם אח"כ ברדידי אלומיניום וכדו' עד למעלה משיעור גובה הקדירות לכה"פ,

י. ראוי לשפוך חומרי ניקוי במקום יציאת מי הכיור, שלפעמים נשאר שם חמץ ויש להפסידו ממאכל אדם, כי יש לחשוש לדעת האומרים שבעת שיערה שם בפסח תבשיל רותח יאסר התבשיל ע"י "ניצוק חיבור", דהיינו שהתבשיל של פסח מתחבר לחמץ הנמצא שם תוך הנקב.

יא. השולחנות שאוכלים עליהם חמץ רותח בכל השנה, דינם קל יותר מדין השיש שבמטבח, כי בדרך כלל אין מניחים עליהם חמץ בלי הפסק מפה או כלי, שהרי על פי רוב מכסים השולחן במפה, וכן האוכל מונח בצלחת. ואם כי לפעמים נשפך מן הצלחת על השולחן, הרי זה כבר עירו מכלי שני שאין בכוחו להבליע, ולכן די לנקות את השולחן ניקוי יסודי ואין צריך להגעילו, ונהוג גם לכסות השולחנות ע"י מפה או נייר אלומיניום. בעת ההגעלה יש להיזהר מחשש סכנה ח"ו ובמיוחד זהירות על הילדים.

פרק ג'

הגעלת כלים

א. הנה לפנים בישראל נהגו להגעיל כלי החמץ כדי להשתמש בהם בפסח [מאחר ולא היתה היכולת לכל אחד לרכוש לעצמו כלים מיוחדים לפסח], זולת כלים מסויימים המפורש בשו"ע שאין להגעילם מפני כמה טעמים, (ועיקר דיני הגעלת כלים היה שייך בהלכות פסח).

אך כהיום ב"ה השתפר מאד המצב מבחינה זו ורובם ככולם יש להם כלים מיוחדים לצורך הפסח. ובודאי שיש בזה הידור גדול שלא להשתמש עם כלי חמץ אף שמגעילים אותם, שכן דיני ההגעלה הם קשים ומסובכים עד מאד.

ב. ונמצא שכהיום עיקר הלכות הגעלה שייכות בכלי שנאסר בבליעת איסור, כגון כלי בשר שבלע טעם חלב או להיפך, או שבישלו מאכל ונודע אח"כ שיש בזה חשש נבילות וטריפות, או טבל, או כלי פסח שבלע חשש חמץ.

ג. כמו כן עיקר ההגעלה הנהוג כהיום הן על פי רוב בכלים חדשים, והיינו שיש חשש שמורחים אותם בעת הייצור בשמן להברקה שיש עליו חשש כשרות (ובפרט בכלי אלומיניום), ולכן נוהגים להחמיר להגעילם.

אכן בהגעלה זו מקילים קצת יותר מהגעלה רגילה של בליעות איסור, שכן הגעלה זו אינו רק בגדר חומרא כיון דנפגם טעם האיסור הבלוע בשומן שמורחים, אלא דהיות שאין זה דבר ברור מחמירים להגעילם.

ונברר תחילה דין הגעלת כלים מבליעות איסור בשר בחלב או חמץ ושאר איסורים שחייבים הגעלה מעיקר הדין, ואח"כ נבאר דין הגעלת כלים חדשים.

הגעלת כלים הבלועים מחמץ או בשר בחלב או שאר איסור

ד. כלי שנאסר מבליעת איסור לא יגעילם עד שיעבור מעת לעת מבליעת האיסור שלא יהיה הכלי בן יומו, ואם הוצא להגעילו מיד צריך שיהיה במי ההגעלה ששים נגד כל הכלי, אמנם כבר נהגו להחמיר שלא להגעיל שום כלי רק כשהוא אינו בן יומו אף כשיש ס' במים נגד הכלי, מחשש שמא יגעיל גם באופן שלא יהא ס' כנגדו.

ה. וכל שכן בהגעלה ציבורית שנהוג כהיום שבני העיר מביאים הרבה כלים להגעלה, שיש לזהר מעיקר הדין שלא להגעיל שום כלי שהוא בן יומו, בין כשמגעילים מבליעות חמץ, ובין מחשש בליעת איסור אחר או בליעת בשר בחלב, כי קשה מאוד להיזהר שיהא במים ששים נגד כל הכלים שמגעילים בתוכו זה אחר זה.

ו. כמו"כ טוב להקפיד בהגעלה ציבורית שיהיו שתי יורות להגעלה, אחת בעבור כלים חדשים בלבד, ואחת מיוחדת לצורך כלים שמגעילים אותן מחשש בליעות איסור,

ז. אין חשש להגעיל ביורה אחת כלים בשריים וכלים חלביים, כיון שהכלים אינם בני יומן.

כשרות
הבית

הכלים שמועיל בהם הגעלה

ח. בענין כלי פלסטיק שנאסרו מבליעת איסור, דנו האחרונים אם מועיל להם הגעלה, ולמעשה פסק מרן הגאב"ד המנחת יצחק צצוק"ל שיכולים להגעילים, דוקא באופן שאין חשש שיתקלקלו ממים רותחין, כגון שנבלע האיסור רק ע"י עירווי או כלי שני שאז מותר להגעילים ע"י עירווי או כלי שני. אבל אם נאסרו ע"י כלי ראשון אין להגעילים, לפי שצריך חום גבוה ויש לחוש שלא יגעילים יפה (ע"י בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ס"ז).

ט. כלי זכוכית העמידים בחום, לענין בליעות חמץ שחמור איסורם חוששים שדינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, אם לא בשעת הדחק. אבל לענין בליעות שאר איסורים מקילין שמועיל בהם הגעלה (כן פסק בשו"ת מנח"י ח"א סימן פ"ו).

י. כלי פורצלן דינם ככלי חרס ואין מועיל בהם הגעלה, ובמקום צורך גדול יש לעשות שאלת חכם (ובספר מורא דשמעתתא מביא משמו של מרן הגאב"ד הרמ"א פריינד צצוק"ל שהיה מקיל להגעיל כלי פורצלן שנאסר רק ע"י כלי שני או שנשתהה י"ב חדש, ע"י שיגעיל אותו ג"פ).

יא. גם בכלי "אמאייל" דנו אחרונים אם מועיל בהם הגעלה מפני הציפוי שעליהם, ולמעשה נתפשט המנהג להקל שמועיל בהם הגעלה. והמחמיר יגעילנו שלש פעמים.

יב. טס מתכת חדש (אלומיניום, פח או נירוסטה), ראוי להניחו לפני השימוש הראשון על להבה דולקת שיתחמם כדי רתיחה מחמת חשש מריחת שמנים על המתכת.

כשרות הבית

כמה פרטים בדיני הגעלה

יג. טרם הגעלת הכלי חובה לנקותו ולשפשפו מכל חלודה ולכלוך הדבוק עליו ולהסיר כל המדבקות וכו', אבל כתם ומראה לכלוך בלבד אין לחוש, ואפשר להגעילו.

יד. כלים שיש עליהם סדקים וחריצים ואי אפשר לנקותם היטב אין מועיל בהם הגעלה,

טו. המגעיל כמה כלים ביחד, כגון מה שמצוי כהיום שמניחים סכינים כפות כוסות וקערות לתוך רשת ומגעילים אותם יחד, יש להזהר שיהא מרווח בין כלי אחד לחבירו, בכדי שמי הגעלה יגיעו לכל מקום.

כמו כן יש ליזהר שלא יפול כלי אחד לתוך חלל חבירו, כגון סכין או כפית לתוך כוס, שאז אין ההגעלה עולה לכלי הפנימי, עד שיעלו המים רתיחה בתוך חלל הכלי.

טז. אף כי לכתחילה אין להשהות הכלי הרבה בתוך מי ההגעלה שלא יבלע הפליטות הנמצאים במים, מ"מ אין להכניס הכלי לרצע אחד ולהוציאו מיד, אלא יש להשהותו בתוך המים במשך זמן מועט, כדי שיוכלו המים להפליט האיסור הבלוע בתוכו.

יז. יש אפשרות להגעיל כלי שנאסה, ע"י שימלאנו במים עד שפתו וכשירתיחו המים יתחוב לתוכו ברזל חם ומתוך כך יגלשו המים הרוותחים על שפת הכלי העליונה, אמנם אם נשתמש איסור בצד החיצון של הכלי, כגון שכיסה בו קדירה רותחת של איסור, אז יש להגעילו גם מבחוץ, על ידי שיכניס את כל הכלי אל תוך היורה.

פרק ד'

הגעת כלים חדשים

א. כל כלי אלומיניום וכלי כסף ושאר כלי מתכות חדשים, נוהגים להחמיר ולהגעילם, ישנם כמה מפעלי ייצור של כלים העומדים תחת השגחתנו ואין צורך להגעילם, [רק אלו שיש עליהם תוית "הוכשרו בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ"], אמנם לגבי פסח יש מדקדקים להגעיל כלים חדשים בכל אופן, משום חשש בליעות חמץ.

ב. כלי מתכת בציפוי "אמאייל" "טפלון" "קרמי" אין צורך להגעיל, כי אין בו חשש מריחת שומן. וכן תבניות אפייה שהן מחומר "אמאייל" אין צורך להכשירן.

מפעלי ייצור של כלים שהוכשרו כדין תחת השגחתנו, הם כדלהלן:
"מתאלום" (אלומיניום), "מתאלום ארקוסטיל" (נירוסטה), "ניסן צוקרמן"
רק הכלים שעליהם תוית "הוכשר בהגעלה כדין מטעם הבד"ץ".
הכלים שמיוצרים בחו"ל טעונים טבילה.

כלים חד פעמיים ורדידי אלומיניום

ג. כלי אלומיניום "חד פעמי", וכן רדידי אלומיניום יש בהם חשש מריחת שומן איסור, ולכן יש לרכוש רק אלו שבהשגחתנו. ואם קנה בלי השגחה יכניסם לתנור (אחרי שהפרידם שלא יהיו צמודים אחד בתוך השני) ויפעיל את התנור על דגת חום הכי גבוהה עד שיתחממו היטב וחשיב כליבון קל, או לפחות יערה עליהם מים רותחים כדי להכשירם.

אלו המיוצרים בחו"ל, רשום מעל החותמת מיובא מחו"ל.

מפעלי ייצור של רדידים ותבניות אלומיניום (חד פעמיים) שבהשגחתנו, ראה בפנים המודרך,

ולפסח ראוי לקנות אריזות הסגורות אורגינלי עם כיתוב מאושר לפסח מטעם הבד"ץ.

אין השגחה על המכסים מקרטון (ציפוי למינט) של תבניות האלומיניום. ואין להשתמש בהם בפסח גם כשרשום כשר לפסח על האריזה החיצונית, (ובשאר ימות השנה אפשר להשתמש בהם קיים יצור מיוחד בהשגחה לפסח גם על המכסים מקרטון עם חותמת מאושר לפסח מטעם הבד"ץ על כל מכסה).

ד. כלי פלסטיק או ניילון, אין בהם מריחת שומן. אך ב"ניילון נצמד" יש להשתמש רק באלו המיוצרים תחת השגחתנו, מפני שיש בהם מרכיב של שמן קטניות, או שומן בחשיש. כן מצוי במיני קרטון לאפייה וכוסות חד פעמי מקרטון וכדו' שיש עליהם חששות עמילנים של חמץ/קטניות מלבד מה שיש עליהם כעין מריחת מין שעווה, וכמו כן בנייר אפייה מלבד חשיש עמילנים של חמץ/קטניות יש לחוש מפני מריחת שומן איסור, ויש להשתמש רק באלו שיש עליהם השגחה.

כשרות
הבית

מפעלי ייצור של ניילון נצמד העומדים תחת השגחתנו, ראה בפנים המדריך, רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותרמת אישור הבר"ץ".

מפעלי ייצור של נייר אפ"ה העומדים תחת השגחתנו, ראה בפנים המדריך, רק בחותמת: "מאושר לפסח וחותרמת אישור הבר"ץ".

פרטים בהגעת כלים חדשים

ה. כלי חדש שהוא גדול ואי אפשר להכניסו בתוך סיר מים רותחים, אפשר להקל למלא הכלי מים ולהרתיחם אף אם המים לא יזובו גם על השפה העליונה של הכלי, (כיון שכאמור אין הגעלה זו רק מחמת חומרא וחשש שמא לא נפגם הטעם של שומן האיסור, הילכך אין לחוש כ"כ במקום הצורך, כן הביא "במרא דשמעתתא" בשם מרן הגרמ"א פריינד זצוק"ל). אך אם אפשר נכון להכניס כלי קטן בתוך המים הרותחים ולשפוך ממנו על גדות השפה העליונה.

ו. כלי שקשה להגעילו, ניתן גם להניחו תוך תנור אפיה ולהפעילו למידת החום המקסימלי (למשך כחצי שעה), עד שיתחמם הכלי כשיעור שקש הנוגע בו ישרף, שזה נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ז. "טוסטר" חדש שיש חשש מריחת שומן בחלקו הפנימי הבא במגע עם המזון, כיון שקשה להגעילו אפשר להכשירו ג"כ ע"י שמפעיל אותו לזמן מועט קודם תחילת השימוש בחום הגבוה ביותר, ואז נחשב כליבון קל שדינו כהגעלה.

ח. כלים חדשים הצריכים טבילה ויש עליהם גם חיוב הגעלה, יש להגעילם קודם טבילתם. ובדיעבד אם טבל לפני ההגעלה, דעת רוב הפוסקים להיתר, בפרט בכלים חדשים שהגעלתם היא רק משום חומרא.

כשרות
הבית

פרק ה'

דיני ליבון כלים

א. כל כלי שנבלע בו איסור ע"י חום האש עצמו צריך ללבנו ליבון חמוור, דהיינו עד שניצוצות יהיו ניתזין הימנו, או עד שיתאדם הכלי מחום האש.

ב. מחבת שנאסרה ע"י טיגון, יש להכשירו ע"י ליבון, אך ישנם אופנים אשר די בהגעלה ויש בזה כמה פרטים, הילכך יש לעשות שאלת חכם, לדעת רבינו בעל "אבן ישראל" אם רק טיגנו א"צ ליבון.

ג. תבנית אפייה של בשר שאפה בה חלב או להיפך, צריכה ליבון חמוור.

פרק ו'

הלכות טבילת כלים

א. כל כלי מתכות שהייצור שלהם נעשה ע"י נכרי יש בהם חיוב מדאורייתא לטובלם, אבל כלי זכוכית נקטו רוב האחרונים שאין בהם חיוב טבילה כי אם מדרבנן, וכלי עץ וכן כלי חרס אינם צריכים טבילה.

לבגי כלי פלסטיק נחלקו גדולי האחרונים בדינו, ודעת ה"מנחת יצחק" להצריכו טבילה בלי ברכה, וכן בכלי פורצלן יש לחוש להטביל בלי ברכה (כמבואר בשו"ת מנח"י ח"ג סימן ע"ו וע"ז).

ב. חיוב טבילה בברכה הוא רק בכלי סעודה, דהיינו כלים שמשמשים בהם לצורך אכילה ושתייה.

ג. ונוהגין להחמיר להטביל כל הכלים שמכינים בהם מאכלים, כגון כלי לישיה, "מיקסר", מטחנת בשר, סכין של שחיטה וכו', אבל אין מברכין על טבילת כלים אלו מספק.

ד. כלי שאין המאכל נוגע בו בדרך תשמישו הרגיל, כגון כד שמניחים בו שקית חלב וכדו', אינו צריך טבילה.

ה. כלים שעשויים לאחסן מאכלים אין צריכים טבילה כי אינם נחשבים כלי סעודה, ולכן מדפי מקרר אף אם עשויים מאלומיניום, אין צורך להטבילם (כ"ה בשו"ת מנח"י ח"ט סימן פ"ג).

ו. כלי אלומיניום חד-פעמיים המיוצרים בחו"ל ע"י גויים, נוהגין להקל שאין צריכים טבילה (כן הכריע בשו"ת מנח"י ח"ה סימן ל"ב) אמנם אם מתכוונים להשתמש בהם שימוש קבע וחוזר יש לחוש להטבילם, גם לפני השימוש הראשון.

וכמו"כ בקבוקי זכוכית או צנצנות יש להטבילם אם משתמשים בהם שימוש חוזר, ובכלי פלסטיק שכל חיובו אינו אלא דרבנן יש להקל אף לענין שימוש חוזר, מכסי המתכת הם בדרך כלל מחו"ל, גם אם הם על צנצנת זכוכית המיוצרים כאן ע"י יהודים, ובקופסאות פח של שימורים, יש להקל להשתמש בהם שימוש חוזר מכיוון שפתיחת הקופסה חשוב כעשיית כלי ע"י יהודי (ברכת יעקב להגרי"י בלויא זצ"ל ח"א הל' טבילת כלים).

ז. לכתחילה יש לחוש להטביל [בלי ברכה] אף כלים מתוצרת הארץ שרובם מיוצרים ע"י יהודים, כי מכל מקום יש גם מפעלים של נכרים, או עכ"פ שותפים נכרים [ויש חוששים להחמיר שגם בעלי מניות יש להם דין שותפים], וכן יש חוששין שמחללי שבת בפרהסיא רח"ל דינם כנכרי לענין זה. אבל כלי פלסטיק מתוצרת הארץ אין לחוש להחמיר עליו.

ח. לפני הטבילה יש להסיר כל חציצה, דהיינו כל דבר המקפיד עליו באם ישאר על הכלי אף שהוא רק מצד חוץ של הכלי, (כגון מדבקות וכדו').

ט. צריך להיזהר בעת טבילת הכלי להחזיקו בתוך המים באופן רפוי בכדי שיוכלו להכנס שם המים ולא תהא חציצה. וטוב יותר ללחלח את ידיו תחילה במי המקוה, שאז אף אם מהדק ידיו אין חשש חציצה, כיון שהרטיבות בידיו מתחברת למי המקוה.

י. הטובל כמה כלים יחד באופן שיש לחוש שמא נכנס כלי קטן לתוך חלל כלי גדול בעודם תוך מי הטבילה, כגון כפית שנתחב לתוך חלל כוס וכדומה, יש להזהר שיהיה רוחב פי הכלי החיצוני כשיעור שפופרת הנאד (כשיעור 5 ס"מ), כדי שיתחבר מי המקוה למים הנמצא תוך כלי החיצוני, וגם יזהר שיחדור היטב המים בין צדדי שני הכלים, ולכן ראוי לנענע היטב הכלים באופן שיהא ברור שהמים

כשרות
הבית

נכנסו היטב בין הכלים. (ובאופן ששניהם באותו דגת חיוב ופי כלי החיצוני עומד לכיון למעלה אין צורך שיהא רוחב פי כלי החיצוני כשיעור 5 ס"מ)

יא. אין לשלוח לטבול כלים ע"י קטן, שכן קטן אין לו דין נאמנות להעיד שטבל הכלי. אבל יכול לשלוח הכלי עם הקטן שיבקש מאדם גדול שיטבול את הכלי ונאמן ע"ז שכן עשה. (הנוהג לנער פרק ל'), ועיין בפרק מ"א שכתב והמחמיר תבוא עליו ברכה.

פרק ז'

דיני מכירת חמץ

א. מי שמוכר החמץ צריך להבין את משמעות המכירה מהותה וענינה, וצריך שיגמור בדעתו שרוצה למוכרו לנכרי, שלא תהא המכירה כמצות אנשים מלומדה בלי הבנה. לכן נפרט דברים כלליים בענין המכר, בכדי שיבין כל אחד את פרטי ואופני המכירה.

מכירה ע"י בי"ד

ב. כהיום נהוג ע"פ רוב לבצע את המכירה לנכרי ע"י בית דין, שהם בקיאים בדיני מקח וממכר ובכל דרכי הקניינים איך להקנות החמץ לנכרי על הצד היותר טוב, וכן לאחר הפסח להחזירו לרשות ישראל.

חתימת כל אחד בפני הרבנים וקבלת קנין סודר אצלם מהוה הרשאה מבעל החמץ שהוא ממנה ומרשה את הבע"צ להיות כשלוחו למכור חמצו לנכרי.

מכירת חמץ בעין

ג. מותר למכור בדרך מכירה זו גם חמץ בעין. ואולם יש נוהגים להחמיר שלא למכור לנכרי חמץ גמור בעין, ומוכרים רק החמץ הדבוק על כלי החמץ שקשה לנקותם, או שאר חמץ נוקשה או תערובות חמץ וכדומה.

כשאינו יכול לחתום בפני הרב על שטר הרשאה

ד. לכתחילה נוהגים שכל אחד חותם על כתב ההרשאה שבידי הרב, והיינו שממנה בזה את הבע"צ כשליח למכור חמצו. וכן עושים קנין סודר לחיזוק הדבר, דהיינו שהרב מקנה לו סודרו ובתמורת סודרו הריהו ממנה את הבע"צ כשליח. כמו כן מנהג ישראל לתת להרב מעות כשכר טירחא על שמתעסק במכירת חמצו.

בדיעבד כשזמנו של בעל החמץ דחוק וקשה עליו להופיע בפני הרב, יברר אצל רב, כדת מה לעשות, בנוגע להרשאה והשליחות ובפירוט שמו וכתובת הדירה והחמץ.

הפירוט על שטר ההרשאה

ה. בעת החתימה על שטר ההרשאה אצל הרב, יש לרשום במפורש את שמו המלא וכתובת הבית שבו נמצא החמץ הנמכר, אבל אין עיכוב מצד הדין לפרט מיני החמץ ומיקומם המדוייק בתוך ביתו.

אכן המדקדקים נוהגין לכתחילה לפרט את כל סוגי החמץ ומקומם המדוייק בביתו, ולאחר מכן מוסיפים להתנות שמוכרים כל חשש חמץ בכל מקום שהוא, וזאת כדי לכלול כל מקום שאין בידיעתם שיש שם חמץ.

ו. יש מדקדקים שממנים אחד מבני החצר או הבנין למכור כל חשש חמץ הנמצא בחצר המשותף, כגון בחדר המדרגות, חדר הסקה, מקלט וכדומה, מכיון שחל חובת הביעור על כל דיירי הבנין, ולכן ממנים שליח אחד שיכתוב זאת בשטר ההרשאה.

דין מקומות המכורים לנכרי בפסח

ז. גם לאחר שמכר החמץ לנכרי, יצניעם בחדר או בארון שייעד לכך, ויסגור את החדר או הארון במפתח או דבק להכירא, כיון שלהלכה חמץ של נכרי הנמצא בביתו של ישראל אף שאין עליו חיוב לבערו כשלא קיבל עליו היהודי אחריות, עכ"ז צריך לעשות בפניו מחיצה עשירה טפחים שלא יכשל באכילתו, וזה שייך גם בחמץ המכור לנכרי.

וכן הדין לגבי כלי חמץ או תנור אפייה וכדומה, דאף שמכר לנכרי החמץ הדבוק עליהם, צריך לסגורם בארון ולהדביק הארון לסימן היכר שיזכור ולא יבוא להכשל להשתמש בהם.

ח. בדרך כלל מתנים הביד"צ עם הנכרי הקונה, שהוא מרשה לישראל המוכר ליכנס למקומות המכורים בפסח, ולכן אם יש לו צורך ליכנס לבית או לחדר שמכור לנכרי, וכן אם צריך לפתוח ארון שמכרו לנכרי, מותר בדרך עראי, אבל אין להשתמש שם דרך קבע, דנראה כמבטל המכירה בידיים ועושה מזה שחוק והיתול.

ט. הנוהגים להקל שלא לבדוק בליל י"ד בניסן אותם המקומות שעתידים לימכר למחרת להנכרי, יש להם על מה לסמוך. ואף שהמכירה עדיין לא חלה בלילה זה, מ"מ כיון שעומדים להימכר כבר נפטרו מחיוב בדיקה.

? שכח למכור החמץ ונזכר לאחר זמן המכירה, יעשה שאלת חכם.

כשרות
הבית

פרק ח'

דיני בדיקת חמץ מקומות החייבים בבדיקת חמץ

א. יש לבדוק בכל המקומות שאפשר לחוש שמא הכניסו שם פעם חמץ, ואף כשאינם בביתו ממש, כגון שיש לו חנות, מקום עבודה, מחסן, בין שהוא קנוי לו, בין שנמצא ברשותו בשכירות, ואפילו אין המקום קנוי לו בשכירות אלא שקיבל רשות להשתמש בו, כגון שהקצו לו חדר או ארון להשתמש בו ונמצא תחת רשותו, מוטל עליו החיוב לבדוקו.

ב. מי שברשותו רכב, חייב לנקותו ולבדוקו.

ג. חדר המדרגות, וארון החש-מל (עלעקטרי), מים, גז, וכו', חיוב בדיקתם מוטל על כל השכנים הדרים בבנין, שכן כל השכנים שותפים בזה, ונחשב כדירה של שותפים. ויש למנות אחד השכנים שהוא בדוק בשליחות כולם.

ד. מי ששכר או קנה דירה שעלול להימצא שם חמץ [כגון שכבר דרו שם מקודם, או שהיא דירה חדשה שעבדו בה פועלים לפני כן], וכבר קיבל את מפתח הדירה בטרם ליל י"ד, אף שאינו נכנס לדור שם עד לאחר חג הפסח, מוטל עליו החיוב לבדוק הדירה.

ה. כיסי הבגדים יש עליהם חיוב בדיקה, שכן לפעמים מניחין בתוכם חמץ. ואף שמלשון השו"ע משמע שיש לבדוקם בליל י"ד דוקא כדין בדיקת הבית שזמן בדיקתו הוא בליל זה, מ"מ כהיום נוהגין שבדוקין אותם לפני שמכבסין אותם בימים שלפני פסח, וא"צ לבדוקם אז ע"י נה, ומכיון ששוב אין משתמשים בהם עד הפסח לכן אין צריך בדיקה עוד.

אמנם הבגדים שהוא לבוש בהם בעת הבדיקה, דעת המשנה ברורה שחל על הכיסים חיוב בדיקה בליל י"ד, ודעת השולחן ערוך הרב שאפשר לבדוק הכיסים בשעת הביעור. כהיום ישנם עוד כמה מיני מקומות בבגד שעלול להימצא שם פירווי חמץ, כגון הכפלים שבשרוולים, וכן הכפלים (מאנד' עטן) של המכנסיים למטה. כמו כן עלולים להימצא פירורים בתוך השטריימל או המגבעת וכדומה, ויש לבדוק הכל ולנקותם, לדעת בעל "אבן ישראל" (בשו"ע סי' תל"ג) בגד שיש חור בכיס המלובש א"צ לפתוח תפירות הבגד לבדוקו.

פרק ט'

דיני שריפת חמץ

א. טוב ליזהר שישאר כזית חמץ גמור לשורפו, בכדי לקיים מצות תשביתו מדאורייתא.

ב. טוב ליזהר שלא לשפוך נפט וכדו' על החמץ קודם שנשרף, דאז נמצא שלא קיים מצות השבתה בשריפה, לפי שכבר נפסד החמץ ונתבער ע"י הנפט. והרוצה שישרף היטב יכול לשפוך עליו שמן שאין החמץ נפסד ע"י, או ישפוך נפט אחר שנשרף היטב.

ג. זמן השריפה הוא בשעה חמישית, שאז יוכל עדיין לבטל החמץ כיון שעדיין לא נאסר בהנאה ועדיין לא נפקע בעלותו, אבל בשעה ששית שכבר נפקע בעלותו שוב אין יכול לבטלו.

בדיעבד אם התמהמה ולא הספיק לשרוף החמץ בערב פסח, ונזכר ביו"ט או בשבת, יכפה עליו כלי ישרפנו במוצאי יו"ט הראשון.

מדרש
השניות

סי' תע"ה וז' חר"ת
בהשגחת הברין
מ' ירושלמי
מ' ירוש' המ"א

פרק י'

הכנות לפסח שטיפת הפה וצחצוח השיניים

א. לקראת סוף זמן אכילת חמץ יש לשטוף את הפה ולצחצח את השיניים היטב, כדי להסיר את החמץ הדבוק בחניכיים ובפה, שלא יכשל ח"ו באכילת משהו חמץ לאחר זמן האיסור, ומצוי לפעמים שנשארים בין השיניים גרעיני שומשום שנאפו יחד עם חלות, לחמניות, ומאפי בורקס למיניהם ודינם כחמץ.

ב. מי שיש לו שיניים תותבות, מעיקר הדין סגי שינקם היטב ואין צריך להגעילם מפני בליעות מאכלי חמץ, כי על פי רוב אין אוכלים מאכלים רותחים בשיעור יד סולדת, אמנם לכתחילה טוב להגעילן ע"י עירוי מכלי ראשון, ואם יש חשש שיתקלקלו די להגעילן בכלי שני. וטוב לזהר שלא לאכול בהן חמץ רותח כ"ד שעות לפני תחילת זמן איסור אכילת חמץ.

ג. וכן מי שיש לו סתימות וכתרים בתוך השיניים, טוב לזהר לכתחילה שלא יאכל חמץ רותח כ"ד שעות קודם סוף זמן אכילת חמץ, מפני חשש בליעות שנבלע בהן.

הכנת מים נקיים לפסח

ד. כבר דנו גדולי הפוסקים אם הותר לשתות בפסח ממי הברז מרשת המים הכללית, כי יש לחשוש שמא נפל פירור חמץ בבריכות ומאגרי המים, וחמץ בפסח אוסר אפילו במשהו ואין לו ביטול. וטרחו הפוסקים להמליץ בעד הנוהגים להקל.

אכן המדקדקים נוהגים לחוש על דבר זה ולסנון מערב פסח מים לשתיה לצורך כל ימי הפסח, ואין משתמשים בשתייה ובתבשילים בפסח רק ממים מסוננים שהוכנו מלפני הפסח.

המים המינרליים בהשגחתנו נעשים בהשגחה מיוחדת לפסח

על כל שלבי המילוי.

החברות שבהשגחתנו ראה בפנים המדריך,

(אלו שיש להם מיתקן מיוחד למים מינרליים ראוי להזמין מהחברה כדים חדשים).

פרק י"א

דיני הפרשת חלה במצות שלא הופרשה חלה במאפייה

א. במאפיות המצות העומדות תחת השגחתנו, בדרך כלל מפרישים חלה במאפייה ורשום ע"ג הקופסא או המדבקה "הופרשה חלה". אך יש מאפיות שאין מפרישים חלה, ובאופן כזה שלא

כשרות
הבית

הופרשה חלה יש מדבקה (בצבע אדום) על האריזה שרשום עליה "לא הופרשה חלה" ויש להיזהר בזה.

ב. הקונה מצות שלא הופרשה מהן חלה, צריך להפריש מהן חלה בביתו. ואפילו קנה פחות משיעור חיוב חלה [היינו אפילו פחות משיעור 1.250 ק"ג], צריך להפריש חלה, כי יש לחוש שמא נתחייב חלה במאפייה, ע"י צירוף עם מצות אחרות.

ומ"מ אין לברך על ההפרשה, עד שיהא לו שיעור חיוב הפרשת חלה, דהיינו משקל 1.680 ק"ג, (ולהחוששים לשיעור החזו"א היינו 2.250 ק"ג).

ג. לכתחילה נוהגים שהחלק המופרש יהיה שיעור כזית, דהיינו בערך 15 גרם, ולהחזו"א 30 גרם, אבל אם הפריש חלה אפילו חתיכה קטנה יצא ידי חובתו דשיעור כזית אינו אלא מנהג.

ד. יש מהדרים להפריש מצה שלימה.

ה. בעת שמפרישין החלה מברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה", ואין לומר "חלה מן העיסה" (בשו"ע לא מוזכר כלל לומר "מן העיסה". וכתב הגר"י בלויא זצ"ל, חבר הבר"ץ, בספרו "לקט העומר" פ"י סק"ט, דעכ"פ במצה שמפרישין לאחר האפייה היא לא יאמר "מן העיסה").

לכתחילה יברך קודם ההפרשה ומיד לאחר הברכה יפריש החלה, כדי לברך עובר לעשייתן. ולאחר שהפריש אומר "הרי זו חלה", וה"ה דיכול לומר באידיש: "דאס זאל זיין חלה" וכדו'. אבל אין עיכוב באמירה זו, שגם אם לא אמרו יצא ידי הפרשת חלה, לדעת בעל "אבן ישראל" בהליכות ישראל על פסח תחילה יפריש ואח"כ יברך.

ו. לכתחילה נוהגין לשרוף החלה בשריפת חמץ כדין חלה שצריך לשרופה, אמנם במקום שקשה לשרוף החלה יכול להניחה באשפה באופן שיכניסה בשקית סגורה על מנת שלא תבוא החלה לידי בזיון. ובאופן שאין בדעתו לשרוף החלה, טוב שיתנה קודם ההפרשה, שאם לא ישרפו החלה בסוף, הרי הוא מתנה שלא תחול מצות חלה כי אם על פחות מכזית, דבכה"ג יש מקילין דאין חיוב שריפה, (וכמבואר במנח"י ח"ד סימן י"א).

ז. המפריש חלה ממצות שלו, טוב שיזהר לכיין במפורש שאינו רוצה לפטור כי אם המצות שלו ולא מצות של אחרים, דבלא"ה יש לחוש שבהפרשתו הרי הוא פוטר נמי מצות של חבירו, והיינו אותן המצות שנעשו מאותה עיסה שעשו מצות שלו, ועלול לגרום ממשול עי"ז שחבירו יפריש מן הפטור על החיוב. (כן הזהיר במנח"י ח"ו סימן קי"ז).

ח. מי שיש לו בביתו כמה חבילות מצה, ובכל אחת מהן יש שיעור חיוב חלה, הרי זה יכול להפריש מאחת על חבירתה, ואין צריך לצרפן לסל אחד, ורק צריך להניחן אחת אצל חברתה, ויגעו החבילות אחת ברעותה, וכן תהיינה שתיהן פתוחות למעלה. ואם המצות מעוטפות למעלה בנייר או ניילון יש לפותחן, וכך יכול להפריש מאחת על כולן.

וכל זה לכתחילה, ובדיעבד אפילו אם היו שאר המצות בבית אחר, והפריש מאחד על חבירו, נפטרו שאר המצות מחיוב הפרשת חלה.

ט. אבל אם אין בכל חבילה בפני עצמה שיעור חיוב חלה ורוצה לצרפן יחד לשיעור חלה, צריך לצרפן כולם בסל אחד, דהיינו שמניח כולם בתוך קופסה אחת, ויזהר שלא יבלטו מצות חוץ לחלל הקופסה, שאז אינן מצטרפות, ואם בכל זאת בולטות מצות יש לכסותן במפה.

י. ואם אינו יכול להכניסן בקופסה אחת, יכול לכסות את החבילות במפה שתקיף הכל בין מלמטה

ובין מלמעלה, וצריך גם להיזהר להצמיד חבילה אחת לרעותה באופן שיגעו זו בזו. ויש סוברים שצריך גם שיגעו המצות יחד, (וכמובא ב"לקט העומר" מהגרי"י בלויא זצ"ל פ"ו סק"ד, בשם הגר"מ קליערס זצ"ל). ויש פתרון לקחת מצה אחת ולהניחה באופן שתיגע קצתה בחבילה האחת וקצתה בחבילה השניה, ובכך נחשב כאילו נוגעין כולן יחד.

יא. מי ששכח להפריש חלה מערב יו"ט ונזכר ביו"ט שעדיין לא הפריש חלה, אסור להפריש חלה ביו"ט, ויעשה שאלת חכם.

יב. אם נתערבה מצת החלה שנפרשה בשאר המצות, יעשה שאלת חכם.

פרק י"ב

דיני כפולות ונפוחות במצות

א. נוהגים לאסור כל מצה שיש בה כפולה, שיש לחוש שלא שלט שם היטב חום התנוו, ונתחמזה המצה. ומ"מ אם המצה נאפית רק לפני הפסח ככל המצות בדרך כלל, אין אוסרין אלא מקום הכפולה לבד, וכדי נטילה סביבו [דהיינו 2 ס"מ, ולהחזו"א 2.4 ס"מ], ושאר המצה מותרת באכילה.

ב. אם הכפולה דבוקה ממש עד שנעשית לגוש אחד, כגון מה שמצוי שבעת עריכת המצה נכפל מקום אחד ורידדו אותו עד שנעשה לגוש אחד ממש, אף שמורגש במראה ובמישוש, יש להקל שאין עליו דין כפולה.

ג. בדין מצה נפוחה, כתב המ"ב (בסימן תס"א ס"ק ל"ה) שיש מאחרונים שכתבו שאין חוששין במצות שלנו שהן מצות דקות מאד ולא חששו אלא במצות עבות קצת, שאז יש לחוש שבתוך הנפוחה לא נאפה היטב אמצעית המצה ויש בה משום חימוץ, ועיי"ש.

פרק י"ג

דיני הכנות לליל הסדר

א. יהיה שולחנו ערוך מבעוד יום (שו"ע סימן תע"ב ס"א).

ב. יש לפרר התמכא [חריין, הנקרא כהיום "חזרת"] מבעוד יום, ויכסום שלא יפוגו, ואם שכח לפררו מבעוד יום, יכול לפררו בליל יו"ט ע"י שינוי, כגון שמפררו על גבי השלחן ולא לתוך הקערה. **ואם חל בשבת אסור לפררו אפילו ע"י שינוי, אלא יכול לחתכו לחתיכות קטנות סמוך לאכילה, ולא יחתכנו דק דק.**

המשתמשים למצוות מרור ב"עלי חסה" יש לשוטפם (כפי שרשום על האריזה), מבעוד יום, וכשחל בשבת ושכח לשוטפם מבעוד יום מותר להדיחו תחת זרם מים סמוך לאכילה.

ג. גם החרוסת יש לכתחילה להכין מבעוד יום, ואם שכח להכין מבעוד יום אפשר לעשותו גם בליל יו"ט, ומותר לחתוך הפירות דק דק ואין צריך לעשות שינוי בחיתוכם. **אבל כשחל בשבת אסור**

כשרות
הבית

לחתוך הפירות דק דק, וכן יש לחתכם רק סמוך לזמן אכילתו, ולתת תחילה המשקים ואח"כ החרוסת, ויעשה רק בלילה רכה ולא יטרוף החרוסת בכח אלא באצבע.

ד. ראוי להכין מי מלח מבעוד יום, ואם שכח להכינו מבעוד יום וכשחל יו"ט בשבת יכול לעשות מי מלח מעט, ושיהיה המלח פחות מעט משני שליש במים. ויש מחמירין גם כשחל בחול לעשות שינוי.

ה. שכח לצלות צלי מעריו"ט יצלה ביו"ט אך יזהר לאוכלו מחר ביו"ט, כדי שלא יהא מכין מיו"ט לחול.

ו. להכין ולהטיב הנרות והפתילות לכבוד יו"ט, וכשחל בשבת יש לזכור להדליק הנרות לפני השבת.

פרק י"ד

כמה דינים הנוהגים בליל הסדר

ד' כוסות

א. שיעור הכוס הוא כדי שיחזיק רביעית יין, ושיעור רביעית יין הוא לפי משקל 86 גרם, וסימנך כמנין "כוס", ולהנוהגים כשיעור חזו"א יש לקחת כוס של 150 גרם, וסימנך כמנין "כוס הגון".

ב. לכתחילה יש לשתות רביעית שלם, ובדיעבד סגי בשתיית מלוא לוגמיו שהוא בדרך כלל רוב רביעית. ובאדם מבוגר אשר מלוא לוגמיו שלו הוא יותר משיעור רוב רביעית, צריך מדינא לשתות מלוא לוגמיו.

ג. יש אומרים שלכתחילה צריך לשתות רוב הכוס אף שמחזיק כמה רביעיות, ויש מוסיפין שלכתחילה יש לשתות כל הכוס כולו, ואם קשה לו השתיה יקח לו כוס קטן כשיעור רביעית לבד.

ד. לא ישהה בשתיית רוב הכוס יותר מכדי שתיית רביעית, ואם שהה עד כדי אכילת פרס יצא, ולכתחילה נכון לשתות רוב רביעית בבת אחת.

ה. נשים שכבר בירכו "שהחיינו" בעת הדלקת נרות יו"ט, יזהרו שלא לברך שנית ברכת "שהחיינו" בעת הקידוש, וכן יזהרו שלא לענות אמן כיון שכבר בירכו בפה"ג, ומ"מ בדיעבד אם ענו אמן לא היה הפסק.

מצה

ו. בעת הברכה של אכילת מצה צריך לכתחילה לאכול שני כזיתים, אחד בשביל ברכת המוציא, ואחד בשביל ברכת מצה. אמנם מי שקשה לו יכול לסמוך להקל באכילת 30 גרם מצה לבד.

ז. יש להוסיף משהו על שיעור כזית מפאת פירורי מצה הנותרים בין השיניים, שאין מצטרפים לשיעור כזית, וכן בדרך כלל נופל קצת פירורים מן המצה בעת האכילה.

ח. כל הכזיתים צריך לאכול בשיעור זמן אכילת פרס, ויש הרבה דיעות כמה דקות נחשב שיעור

כשרות
הבית

מדריך
הכשרות

ס"ג העדה החרדית
בהשגחת הברון
משה יהושע הלפרין

אכילת פרס, והמחמירים ביותר חוששים לשיעור של 2 דקות, והמקילים ביותר נוקטים בשיעור של 9 דקות, והמנהג המקובל הוא למדוד בשיעור 4 דקות, והמחמיר לשיעור של 2-3 דקות תבוא עליו ברכה.

מרור

ט. למרור נוהגים ליקח עלי וקלחי "חסה", ויש הנוהגים עפ"י מנהג בית אבותם ורבותם לקחת למרור "תמכא" (חריין).

חסה אייסברג, יש חוששים שאין זה חסה המקובלת לקיום מצוות מרור.

לפנים היו שנמנעו מלקחת חסה מחמת ריבוי התולעים שהיה מצוי בהם. אך כהיום קיים גידול מיוחד של עלי חסה נקיים מחשש תולעים.

**ירקות מצוננים בהשגחת הבד"ץ, וירקות עלים (חסה) בגידול מיוחד
המאושרים מטעם הבד"ץ ראה בפנים המדריך "ירקות עלים"**

שלח עורך

? אסור לאכול בשר צלי בלילה הזה, שנראה כאוכל מבשר פסח. ובכלל זה בשר אפוי. אבל מותר לאכול בשר שנצלה ונתבשל אח"כ, ולכן אם רוצה לאכול כבד צריך לבשלו אחר הצליה. דג אפוי או צלוי, אין איסור לאוכלו.

יא. בשר מטוגן ע"י בישול בקדירה בלי שמן ומים, ומתבשל במוהל היוצא מן הבשר, ג"כ אין לאוכלו בליל פסח. ואם הכין כבר בשר כזה לצורך יו"ט יכול לבשלו בליל יו"ט, ואז מותר באכילה.

יב. יש המהדרים לאכול לפחות כזית בשר בקר משום שמחת יו"ט, אם כי מעיקר הדין הא ד"אין שמחה אלא בבשר" נאמר רק על בשר קרבנות.

כשרות
הבית

פרק ט"ו

קטניות ומאכלים שמעורב בהם קטניות

א. אין להקל אפילו בשעת הדחק (כפסק רבינו הגר"א במעשה רב) בגזירת הקדמונים לבני אשכנז שלא לאכול בפסח כל מיני קטניות ושמני קטניות. גם בוטנים הם בכלל קטניות, כפסק רבני ירושלים הקדמונים. אמנם לא אסרו אלא באכילתן, ואין על קטניות חובת ביעור ומותר להשהותן בבית.

ב. גם בערב פסח מזמן איסור אכילת חמץ נוהגים להחמיר באכילת קטניות.

ג. גם מאכל שמערבים בתוכו קטניות בייצורו והכנתו, אין לאוכלו.

ד. הגדרת קטניות היינו כל דבר שזורעים אותו בזרעונים, ומצמיח רק גרעינים והזרע עצמו נאכל, וכל שגדל על עץ אין בו דין קטניות, ולכן בפולי קפה אין גזירת קטניות כיון שגדלים על עץ.

ה. ומחמירים לאסור גם שמן בוטנים ושמן כותנה.

פרק ט"ז

דברים שהחמירו לא לאוכלם בפסח, ובענין רחיצת עופות וביצים לפני החג

א. לתינוקות שאינם יכולים לאכול כי אם מיני דייסות שיש בהן עירוב קטניות, נוהגים להקל בעבורם. ויזהרו לכתחילה שלא להשתמש לצורך זה בכלי הפסח הרגילים, אלא בכלים מיוחדים. (עיין עוד להלן בסוף המדור בקשר למזון תינוקות)

ב. יש דברים שהחמירו שלא לאוכלם בפסח מפני חששות חימוץ שהיה מצוי בהם ובדברים אלו נוקטים בעיקר לפי המנהג בין לקולא ובין לחומרא. אחד מאותם הדברים שנהוג להחמיר בהם הוא פירות יבשים כי שכיח היה למושחם או לערב בהם קמח, וכן היו מייבשים אותם בתנור חמץ, ולכן נשאר המנהג גם כהיום להחמיר בזה. ולכן אין אוכלים בפסח גם מיני פיצוחים, אף שאינם קטניות.

ג. כיון שמצוי לפעמים בתוך העופות שיירי חיטים ממה שאכלו בחייהם, נוהגים המדקדקים לקנות העופות דוקא קודם הפסח ולשטפם ולרחצם היטב. בוועד השחיטה דעדתינו קיים פיקוח על מאכל העופות לפני פסח מחשש חמץ. (ראה עוד בערך איטליזים בענין הפיקוח מחששות חמץ)

ד. הביצים עלול להיות דבוק עליהן חשש חמץ, שלפעמים המקום שמטילות הביצים אינו נקי משיורי מאכלם העשוי ממיני דגנים, ובעיקר מצוי חשש זה בביצים שאינן עוברות תהליך שטיפה ורחיצה, ולכן נהגו המדקדקים לשטוף הביצים מערב פסח. ולזרוק התבניות מחשש פירורים.

סודרה השגחה מיוחדת על הביצים שהדיו המוחתם על הביצים יהיה ללא חשש חמץ, ועל כל ביצה או אריזה ישנה חותמת מיוחדת כזו: כ. פסח לסימון כי הדיו ללא חשש.

פרק י"ז

חמץ שעבר עליו הפסח

א. קי"ל דחמץ שעבר עליו הפסח קנסו חז"ל ואסרוהו באכילה ובהנאה, אבל אם נמכר לנכרי כדת וכדין מותר לאוכלו אחר הפסח. ולכן יש להיזהר מאד שלא לקנות חמץ אחר הפסח, כל זמן שאין בחנות תעודת כשרות המעידה שנמכר החמץ כדת וכדין.

ב. מצד הדין אין צורך להימנע כלל מלאכול אפילו חמץ גמור שנמכר לנכרי, שכל שנמכר לנכרי לא קנסו חז"ל ומותר באכילה. אך יש מדקדקים שמחמירים על עצמם שלא לאכול חמץ מלפני הפסח אף שנמכר לנכרי, לפי שחוששים שמא לא חל הקנן לפי כל השיטות וכל הדיעות, ונמצא שיש חשש שלא היה מכור לגמרי לנכרי.

ג. וכמובן שאף אלו המחמירים אין צריכים לחוש כי אם על דבר שיש בו חמץ גמור, אבל לא בדברים שיש בזה חשש רחוק של חמץ, וכ"ש שאין צריך להחמיר על מיני קטניות, שלא חששו על קטניות אלא בפסח ולא אחר הפסח.

ובכדי לדעת כל הפרטים בזה איזה מוצר יש בו חמץ גמור ואיזה מאכל אין בו רק חשש חמץ או רק עירוב קטניות, יש לעיין לעיל בדיעוון של מוצרי חמץ וחשש חמץ.

ד. אף המחמירין שלא לאכול חמץ שעבר עליו הפסח הנמכר לנכרי יש להקל בקמוח שנטחן מלפני פסח, שכן קמח רגיל אינו חמץ גמור ואין בזה אלא משום חשש רחוק ואין נזהרים להשתמש בהם כי אם בפסח ולא אחר הפסח.

ה. המחמירין על חמץ שלפני הפסח הנמכר לנכרי, עליהם לדעת שלא ניתן לסמוך על מה שנדפס על המוצר שנאפה לאחר הפסח לפי שלדאבוננו מצויים זיופים בדברים אלו. והרוצה לדעת אימתי נאפה צריך לבדוק את תאריך זמן הייצור הרשום על המוצר. [דרך אגב, לגבי כל המוצרים גם במשך השנה טוב להסתכל על תאריך הייצור שלא לקנות דברים ישנים מאד, מפני חשש התפתחות חרקים ותולעים].

ו. כל התרופות שאינן ראויות לאכילה, אשר יש עליהן חשש עירוב חמץ אין לחוש עליהן לגבי אחר הפסח, שהרי מצד עיקר הדין יש להקל אפילו בפסח שכן נפגם טעמו לגמרי, ועכ"פ לאחר הפסח אין לחוש על כך.

פרק י"ח

בליעת תרופות בפסח והשימוש בהן

א. אנו משקיעים מאמץ רב בכדי לברר את כשרות התרופות שאין בהן חשש חמץ, וראה לעיל רשימה מפורטת בענין זה.

ב. סירופים ומיני כדורים העומדים למציצה וללעיסה שאין בהם טעם פגום, כאשר יש בהם חשש עירוב חמץ, הרי אלו תערובות חמץ ואין להשתמש בהם, ויש לבערם או למכרם לנכרי. ועיין ברשימה המפורטת בענין זה.

ג. כל האמור לעיל הוא לגבי תרופה המיועד לאכילה, אבל מיני משחות וכדו' שנעשה רק למריחה ושימוש חיצוני בלבד, מותר להשתמש בהן אף אם יש בהן עירוב חמץ, כיון שנפגם טעם החמץ מאכילת כלב, ואין נוהגין להיזהר כי אם באותן תרופות שבולעים, ולא כשמשתמשים בהן רק שימוש חיצוני גרידא.

ד. שטיפת הפה בדבר שנפסד מאכילת אדם כמו "מי פה", אם הוא זהיר שלא לבלוע ממנו אלא חוזר ופולטו, אין לחוש שמא יש בו חשש עירוב חמץ, (עיין שו"ת קנה בושם ח"א סימן כ"ה).

ה. אמנם זהו דוקא כשנפגם מאכילת כלב, אבל במשחת שיניים כיון שיש לה טעם משובח, אף שאינו בולע ממש המשחה אלא חוזר ופולטו, יש להיזהר ביותר שלא יהא בה שום חשש חמץ כל דהו, ולכן יש לקנות רק אלו העומדות תחת השגחתנו וכשרות לפסח.

ו. תרופות שאין בהן חשש עירוב חמץ, אלא קטניות אין לחוש בהן, דלא החמירו בקטניות כשאוכלן לצורך רפואה, ובפרט כשנפגמו מאכילת כלב כפי שבדרך כלל בתרופות וכדורים.

ז. כל האמור היינו רק לענין חולה שאין בו סכנה ח"ו אבל חולה שיש בו סכנה, ויש צורך ע"פ הוראת רופא ומו"צ לאכול איזה מין רפואה שיש בזה עירוב חמץ, מצוה עליו לאוכלו, שכן פיקוח נפש דוחה

כל התורה כולה. ונוהגין להדר אם אפשר לעטוף התרופה בקפסולה נקיה מחשש חמץ, שאז נחשב שלא כדרך אכילה, אבל לא לעכב משום כך את נטילתו.

ומ"מ כדי למנוע איסור בל יראה, ישתדל לקנות התרופה קודם פסח ולמוכרה לנכרי, ואם צריך לקנותה בפסח ישתדל לקנותה בבית מרקחת של נכרי, ויכוין שלא יחול עליו הקנין, וגם לא ישלם לו עד אחר הפסח כדי שלא יהא בזה קנין כסף.

כשרות
הבית

מדריך
הבשרות

ס"ז הערה זו חודית
בהשגחת הברין
מירושלים
מניחה הוי"ו

